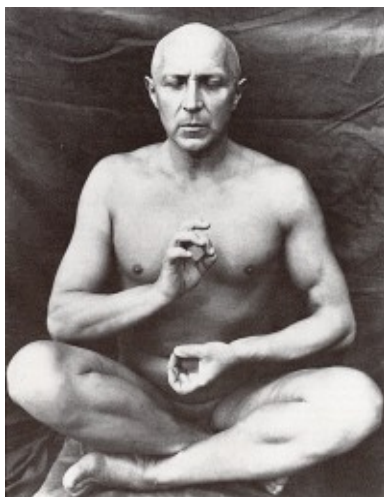

Fráňa

(František Drtikol)

Hlavní motto

Nechť obsah této knihy slouží jako návod k jednání,
tedy nikoli jako podklad k hloubání, které je vždy neplodné.

První vedlejší motto

Milí přátelé,
buďte trpěliví, máte to v sobě a nirváně nemůžete utéci. Tak co?

Rozhodně Ti nedoporučuji, aby sis nafackoval, protože to nikdy tak dobře nechutná, jako když Ti nafackuje jiný. A pak co z toho, tím jen rozčeříš hladinu své mysli, když se začneš na sebe zlobit. A pak se rozzlobíš, že jsi se zlobil a pak se zlobíš, že jsi se zlobil, že se zlobíš atd. A člověk má krásný kolotoč v hlavě a má co dělat, aby se uklidnil. No a tak pomaloučku člověk přichází k tomu, aby se na všechno vysral. A jsa vysraný, uklidní se. A po uklidnění je mu dobře.

A je mu tak dlouho dobře, dokud nezačne znovu uchopovat, znovu spekulovat, znovu šťourat, jak secsakra ta nirvána asi vypadá. A tak vznikají v jeho hlavě nová hovna a tlačí mu na mozek. Pak se musí znovu vysrat atd...

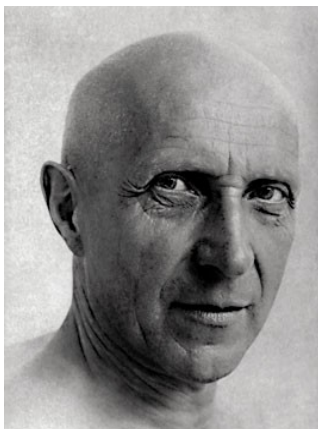
Druhé vedlejší motto

Jednu důležitou věc bych vytknul Buddhovi – totiž to, že rozpoutal myšlenkové síly o utrpení.

Uznávám, že pro tu dobu nešlo snad to jinak. Ale neměl to dělat. Vy víte zajisté, co je to za sílu, obnovovat myšlenky a Buddha to zajisté věděl také a přece na vše se díval jako na strast a utrpení.

Teď si představte, že milion lidí myslí, že vše je strast. Nu, tak je to strast, tak je to utrpení, a proto nemůže nebýt na tomto světě utrpení a strast, vždyť lidé jinak nemyslí – ani nechtí a nesmí – protože by nedošli k cíli. Vždyť je to nemyslitelné, že by Božství nebo Nirvána, nebo jak to chcete pojmenovat, bylo tak ukruté, tak bez citu, aby stvořilo svět, kde lidé trpí.

Ať už Vy uznáváte Boha nebo ne, uznáváte lidi, kteří sami jsou si svého lidství strůjci. A teď jim přijde myšlenka osvíceného člověka, který jim říká, že je to všechno strast. Ba ne, krása je to! Krása, jedinečná Krása a Radost. Kdy lidé již jednou přestanou s těma strastma a utrpením a budou se dívat radostně, bez připoutanosti, na tu všechnu Nádheru Boží? Vždyť je to krásné, když mohu zasévat myšlenkově radost a ne utrpení. Ano, zaplať Pán Bůh, že jsem člověkem – díky Tobě, Bože, že jsi mne postavil na svět do Tvého Těla a že můžu se účastnit na Tvém díle. Vždyť je to radost, sundat obnošené šaty a mítí nové. Vždyť je to radost a krása, býti pozorovatelem veškerých změn vědomí.

Obsah:

strana 004 **Životopis – fakta**

strana 006 **Životopis – duchovní aspekty**

strana 010 **Vzpomínání na Fráňu**

010 Ing. arch. Alois Brož

010 František Hein

013 Rostislav Obšnajdr

016 Jára Kočí

018 Míla a Eduard Tomášovi

020 Evžen Štěkl

strana 033 **Fráňovo Učení – Fráňovy dopisy**

strana 045 **Fráňovo Učení – Fráňovy promluvy**

strana 062 **Fráňovo Učení – Fráňovy myšlenky**

063 O Bohu

069 O vnitřním klidu

071 Kontrola sama sebe

072 O nepřipoutanosti

075 Koncentrace a cvičení čakramů

087 Práce a odpočinek

088 Soucit

088 Správné dávání

090 O tvoření

090 O vztahu mezi mužským a ženským pólem

091 O zdraví

093 O správném usínání

094 Karma

096 O jídle

096 O vedení učitelem

098 Pokyny na duchovní cestě

102 Nezařazené

strana 126 **Fráňovo Učení – Kundaliní a další techniky**

strana 149 **Fráňovo Učení – Fráňova četba**

strana 152 **Fráňovy vize a sny před prozřením do Poznání**

strana 156 **O fotografii a malířství**

Životopis – fakta

František Drtikol (dále jen Fráňa) se narodil v Příbrami 3. března 1883. Vychodil obecnou školu a nižší gymnázium. Roku 1898 nastupuje do učení k příbramskému fotografovi Antonínovi Mattasovi. Po vyučení, které trvalo tři roky, pokračuje v Mnichově v umělecké škole se zaměřením na fotografii a malířství. Tuto školu absolvoval Fráňa po dvou letech s diplomem.

Po škole chvíli pobyl v Karlsruhe a pak ve Švýcarsku, v Churu. Roku 1903 se vrací domů, do Čech. Po návratu domů byl zakrátko v roce 1904 odveden k vojsku, sloužil u 102. pluku, kde to dotáhl až na četaře. Po vojně v roce 1907 pracuje v Příbrami již sám na sebe ve svém ateliéru, ale pro jeho umělecké aspirace nejsou příznivé podmínky, a tak se roku 1910 přesouvá do Prahy. Zde po dvou letech, tedy roku 1912, ještě s jedním fotoamatérem, ing. Škardou, zakládá bytový fotoateliér ve Vodičkově ulici č. 7. Ateliér se stává dostaveníčkem všech umělců a vynikajících lidí té doby. Podobu některých z nich známe výhradně díky Drtikolovi, který je fotografoval. Komunikoval s těmi největšími osobnostmi nejen se samozřejmostí jim na roveň postaveného ducha, ale i ducha jim blízkého a byl jimi s obdobnou samozřejmostí přijímán. Vyjmenujme alespoň některé: T. G. Masaryk, E. Beneš, Kramář, Rašín, Rudolf Steiner, Maxim Gorkij, Leoš Janáček, Josef Suk, Bohuslav Martinů, Alois Jirásek, Josef Svatopluk Machar, Jakub Deml, Václav Vydra, Eduard Vojan, Josef Čapek, Alfons Mucha, Max Švabinský, Jan Zrzavý, Ema Destinová a mnoho dalších.

Před vypuknutím první světové války se dvoří Elišce Jánské. Byla to láska exaltovaná, platonická, nevyplněná. Tento neuspokojený vztah ho přiměl k úvahám o svém údělu na zemi.

V roce 1914 vypukla první světová válka, a tak Fráňa v prvních dnech války narukoval do Benešova, kde po celou dobu války zůstal – na frontu se nikdy nedostal. Po válce je opět v ateliéru ve Vodičkově ulici, kde má mnoho práce. V roce 1921 se rozchází se svým společníkem, a tak se stává jediným vlastníkem ateliéru.

První manželka byla umělecká tanečnice Ervína Kupferová. Měla svoji taneční školu, vystupovala v Národním a Vinohradském divadle. V roce 1920 se s ní Fráňa oženil. V tomto prvním manželství Fráňa prožil stejně velkou lásku jako zklamání. Prakticky manželství skončilo po čtyřech letech, formálně bylo ukončeno v roce 1926 rozvodem. Z tohoto manželství pochází Fráňovo jediné dítě, dcera Ervína narozená roku 1921.

V tomto období (ve dvacátých letech) získává Fráňa jako umělecký fotograf světové jméno. Vystavuje ve všech světadílech, je zván na všechny možné výstavy, dostává mnoho vyznamenání, zlaté a stříbrné medaile, diplomy. Proslul tedy nejen v Evropě, nýbrž po celém světě. Reprezentoval českou fotografii ve všech evropských zemích, ve Spojených státech amerických, v Kanadě, v různých státech jižní Ameriky, v Japonsku, Austrálii, Africe a dokonce v Šanghaji – Číně. Všude na těchto výstavách, jak dosvědčují kritiky, získává obdiv a chválu. Velmi obsáhlá korespondence vedená v několika jazycích svědčí o vehemenci, vyčerpávající a cílevědomé aktivitě, kterou přímo překypoval.

Avšak přichází světová krize a v letech 1930 až 1934 byl Fráňa rád, když něco vydělal alespoň na oběd. V dubnu 1935 se Fráňa úplně vzdává fotografické tvorby coby hlavního prostředku svého výtvarného vyjádření. Ateliér s fotoaparáty prodává a později (roku 1942) své celé fotografické dílo darovává Uměleckoprůmyslovému muzeu. Odstěhovává se na Spořilov, kde žije ve vile, kterou mu svěřili jistí manželé (diplomat JUDr. Jiří Zedtwitz), kteří odjeli před německou okupací do ciziny.

Na Spořilově se Fráňa věnuje plně své filosofii a svému poslání učitele této filosofie, sám nemluvil o filosofii, ale o Učení. Umělecké práce se úplně nevzdal, maloval – patrně musel zaměstnat svou tvůrčí sílu...

Druhou manželkou byla Jarmila Rambouská. Byla fotografkou, která od roku 1921 pracovala ve fotoateliéru u Fráni. Byla jeho spolupracovnicí, ale stala se i modelem pro některé fotografické kompozice. Po dlouhá léta vedla Fráňovi anglickou korespondenci související především s uměleckými výstavami po světě. Během let se stala i jeho žačkou. Po rozpadu ateliéru s ním odešla na Spořilov, kde se o něj starala, vedla domácnost a pomáhala mu při překládání a opisování studované literatury. V roce 1942 se s ní Fráňa oženil, ale jednalo se o úřední sňatek, aby nemusela jako svobodná nastoupit na povinnou práci do Německa za druhé světové války.

Jarmila (mezi přáteli oslovovaná jako Jarka) se v jednom dopise z roku 1929 výstižně vyjadřuje o Fráňově osobnosti: „Poněvadž jsem jednou z jeho žákyň, poznala jsem jeho kvality za poslední léta lépe než někdo jiný a tato znalost mi dovoluje říci o něm víc, než by dovolovala jeho skromnost... Pan Drtikol je dobře znám v cizině jako doma a jeho umělecké schopnosti osvobozují fotografii od ustálených formálních konceptů. Jeho imaginace je skvěle individuální. Jeho osobnost se odráží v jeho díle: jeho fotografie jsou plné hlubokých myšlenek a jsou vytvořené v posvěcené chvíli uměleckého nadšení. Říká mi: ‚Nevím, proč by mé fotografie potřebovaly komentář... Pracuji tak, jako když pták zpívá své písně...‘ Ale já bych především chtěla podtrhnout jednu důležitou věc: jako člověk stojí ještě výš než celé jeho dílo. Jeho schopnosti a nadání jsou čistým odrazem dobrého a vyrovnaného srdce.“

Po smrti Jarky (9. ledna 1959) se poslední dva roky Fráňova života o něj starala Anička Soukupová. V té době Fráňovi již přestávaly sloužit nohy, a tak ven na vycházky do přírody jezdil na vozičku. Ke konci života byl upoután na lůžko.

Umřel 13. ledna 1961. Zpopelněné Fráňovy pozůstatky byly uloženy do rodinné hrobky v Příbrami.

Životopis – duchovní aspekty

K dětství Fráni se váže zajímavá příhoda. Kdysi přijel do Příbrami cirkus se zvířincem. V jedné z klecí byl chován a ukazován mohutný medvěd. Pohled na toto zvíře, které malý František uviděl v životě poprvé, jej nepochopitelně vzrušoval a dráždil. Dokonce se ho – hnán neznámým vnitřním puzením – pokusil sekýrou napadnout, což zcela odporovalo jeho mírné povaze. Bylo mu v tom samozřejmě zabráněno. Tato epizodka zůstala dlouho nevysvětlena i samému Františkovi. Pravděpodobné vysvětlení lze nalézt až ve vzpomínkách Rostislava Obšnajdra, kterému Drtikol ke konci svého života vyprávěl, že v minulém životě žil v Rusku a zemřel tam na následky poranění medvědem. Zde lze tušit určitou souvislost.

Přibližně roku 1895 čte první filosofické texty, které významně ovlivňují jeho další život. Nepřijímá slepě a nekriticky víru svého okolí a školy, ale zvolna započiná se svým hledáním. Po příchodu do Prahy roku 1910 se stává členem Theosofické společnosti, kde se blíže seznamuje s východními filosofiemi. Dopisuje si s L. Klímou apod. Ve dvacátých letech se krátce stává členem mystického spolku Psyché, ale hlavně se skrže Weinfurterovu knihu Ohnivý keř (1923) dostává na Cestu – tedy ke každodenní duchovní praxi, která vrcholí poznáním roku 1929.

Fráňovo vyjádření k prvnímu manželství a rozvodu: „Co se týče mého prvního manželství a že paní ode mne odešla. Ze začátku jsem to nechápal, až později mi byly oči otevřeny. To muselo tak být. Musel jsem poznat, co je manželství, co je otcovství, co je láska, nenávisť, žárlivost, ješitnost, povrchnost atd., samé druhé póly té samé věci. No a tak jsem to poznal. S paní jsem se rozešel v úplném přátelství a poslední dva roky bylo jen přátelství. A bylo to krásné. Já ji přál ty její zábavy s jinými muži, nepřekážel jsem jí v ničem, ba podporoval jsem to, protože jsem viděl, že jí to dělá radost. S oněmi pány byl jsem v naprosto přátelském vztahu. To už jsem byl na cestě. Přitom láska k ní nezmizela, byla již klidnější, a když se někdy i stalo, že mi vzkypěla krev (o to se postarali cizí lidé), tu jsem to vzal jako poučení, že dříme ve mně ještě zisťnost. Podíval jsem se na sebe. Všechn klam jsem prozkoumal a seznal, že je to uražené moje vnější já a že s tím se nesmím ztotožňovat.“

Fráňa zasvětil celý svůj život putováním za pravdou života. Putoval za tímto vysokým cílem, který jediný uznal za hodný trvalého následování a u kterého vytrval až do jeho realizace. Mířil v životě vysoko, a uspěl.

Jeho vnitřní vývoj byl velmi ovlivněn buddhismem. Přijal nejen buddhistickou filosofii, ale především praktikoval cvičení vycházející z této filosofie. Fráňa pochopil a brzy zrealizoval cestu bdělého vědomí.

Ve své době byl v Čechách mezi prvními překladateli zásadních buddhistických a indických textů. Texty překládal z němčiny. Nauky v nich obsažené oživil a plně prožil, a tím i zpřístupnil pro mnohé hledající. Tím, že nauky sám realizoval, stal se tak vyhledávanou osobností mezi duchovně hledajícími lidmi. Fráňa sám však žádný spis nenapsal.

Své duchovní zkušenosti a rady rozdával a částečně i přenášel na všechny vnímavé návštěvníky. Toleranci a porozumění projevoval i těm, kteří ho považovali snad za nežádoucí konkurenci a snažili se ho v duchovně orientovaných kruzích diskvalifikovat. Svůj postoj k této opozici vyjádřil: „Podávám ruku všem. Zda mi svou podají nebo zda mi do ní plivnou, je jejich věc, mne to neškrábe. Klidnou hladinu mého ducha klackem nerozčechí.“

Se svými posluchači či náhodnými příchozími, se svými žáky či přáteli vždy komunikoval na jejich úrovni chápání, podle jejich přístupu k věci. Neuplatňoval převahu svého vědomí. Byl dobrým znalcem povah, čtení ve tváři patřilo k jeho

povolání portrétisty; sám mluvil o tom, jak se naučil ve tvářích číst. Ke svým žákům, přátelům, návštěvám se choval s ušlechtilou prostotou. Nikdy nelichotil, nepodbízel se, nevyvyšoval se, byla mu cizí obřadná důstojnost.

Fráňa nejednal a nemluvil naprázdno, vždy chtěl něco poskytnout, považoval za svou povinnost rozdávat, co dostal. Byl si ovšem vědom, že někdo neumí nebo nemůže přijmout, co mu podává: I toho si byl vědom. I též poznal, že přišel na zvědy člověk, který hledá chtivé poznání, zase jedno další, o němž se náhodou dověděl, tak jak někdo sbírá kuriozity. „Ten tady vykládal, jak hluboce pochopil, co jsem přečetl, ale než dojde k tramvaji, už zase nebude nic vědět,“ řekl o jednom zvědavci Fráňa. To nebylo opovržení tím člověkem, to bylo prosté konstatování pravdy.

Fráňa byl člověkem velkého ducha – v prostotě svého projevu, bez obřadnosti, bez velkých slov, bez nastudovaných a navyklých gest, s velmi sporou gestikulací. Nekázal, nevyučoval, nepřednášel, ale vyprávěl, hovořil pražskou češtinou, neliboval si ve spisovném jazyku, užíval lidových úsloví, ale nikdy nemluvil hrubě, zlostně. Vpravdě z něho vyzařoval klid. Byl to klid člověka-myslitele s pohledem obráceným do vlastního nitra, kterým ale návštěvníka ze své společnosti nevyučoval, ve kterém se ho naopak snažil poznávat bez upřeného pohledu. Jindy to byl klid s lehkým úsměvem, s laskavým úsměvem i s ironickým úsměvem nebo i s úsměškem směřujícím někam mimo. Dovedl se i srdečně smát, až se plácl do stehna. Ale ani tehdy z jeho tváře a postoje nezmizel klid.

Fráňa učil poznání sebe sama v jednotě těla a ducha meditativní analýzou svého vědomí. Vycházel původně z křesťanské mystiky, užíval pojem Bůh stvořitel světa a vesmíru. Tento Bůh není někde mimo nás, je v nás jako princip stvoření, jako životní síla. Není vykoupení na nebi, vykoupení z utrpení světa je ve splynutí s touto silou, v tom, že pokorně se jí stáváme, že jsme si jí vědomi, jsme jejím nástrojem, a tím se s ní ztotožňujeme.

Své učení nevydával za své dílo, nevydal je jako spis.

Podle různých vyprávění pamětníků měl Fráňa mnoho mimořádných schopností, zvaných „siddhi“. Například měl velmi jasné vnitřní vidění, což by se dalo přirovnat k rentgenu, umožňujícím nahlédnout tam, kam běžné lidské oko nevidí. Fráňa však těmto schopnostem nepřikládal žádnou důležitost. Podstatná byla moudrost – mlčení zapuštěné do sebe a do všech důsledků.

Svého trvalého Poznání došel v roce 1929, stalo se mu to na Václavském náměstí... Zde je svérázný Fráňův popis tohoto unikátního zážitku: „A viděl Bůh, že je to dobré – tím jsem začal. Tedy, já nemám žádné právo Mu kritizovat Jeho dílo, nebo to hanět nebo tím opovrhovat. Tím jsem si ohromně zjednodušil celou moji cestu. Tedy jsem začal považovat vše za dobré, neboť On to učinil. Abych od uvažování přešel k jistotě, začal jsem o věcech, které mě potkávaly, myslet znovu, oprošťovat je a – jak já říkám – zapustil jsem to do Jeho Božského Světla. A On mi to vracel objasněné, osvětlené Jeho Moudrostí. Z toho mi přišlo poznání: přestal jsem myslet na Něj a začal jsem myslet Jím, jednat Jím, mluvit Jím. Přestal jsem jít cestou k Němu a rázem jsem se postavil na Jeho stanovisko. Byla to naprostá katastrofa. Celý svět, celé mé vědění, celé mé já se rozbilo na cimpr campr, že z toho nezůstal ani kousek. Byl to úplný otřes, zemětřesení. A tu jsem poznal v okamžiku, jak je to hrozně jednoduché k Němu dojít. Prostě – vyhodit sebe sama, celou dušičku i s tělem, se vším, s myšlenkami, s vůlí, s touhou, s plány, se všemi ctnostmi a nectnostmi, hříchy a dobrými skutky – to jest, změnit vědomí, přestat mít vědomí lidské, vědomí oddělenosti, dvojnosti a dosadit na trůn Jeho Vědomí.

Ten večer, když to přišlo, v okamžiku jsem viděl, poznal, cítil, prožil najednou, co je to Bůh Otec, Bůh Matka, Bůh Syn, Bůh Duch svatý. Byl jsem v tu chvíli všechno

najednou, prožívaje to celé. Nejkrásnější přítom bylo, že jsem se na to díval, jako bych stál nad tím vším. A tu jsem poznal, že To, co se dívá na to vše, je ryzí Božství a že Bůh Otec, Matka, Syn a Duch svatý jsou jen vlastnosti Božství, kterými tvoří vše. Tak je to ohromně jednoduché. Viděl jsem, že není začátku, není konce, není minulosti ani budoucnosti, že je jen věčné Teď, že není prostoru, že není středu, protože je střed všude. Že není hříchu a že je jen Dobro, Dokonalost naprostá. Hříchy se smyly samy sebou. Viděl jsem, že jsem nikdy nehřešil, že to co jsem považoval za hřích, bylo jen moje vědomí, moje myšlenky, mé stanovisko. A smyl jsem karmu. Nebyla. Byl to blesk, který mě zasáhl. Viděl jsem, že když přestanu myslet osobnostně a dosadím Jeho Vědomí, tak počne sám od sebe Jeho Život a Jeho Vědomí působit. A viděl jsem, co je Boží Chudoba, že v Něm nic není, že v Něm nic nemáme hledat. Nic takového, co se může vymyslet, co se může pociťovat, nýbrž že je Božství onou Příčinou toho všeho a že zůstanu vždy nedotčen vším tím děním, že zůstanu divákem, ať se děje, co se děje. A tu přišla koruna všeho – totiž že Bůh je stav. Stav naprostého Nic, kteréž je Vše, které spočívá Samo v Sobě, které Sama Sebe v Sobě poznává. Vše, co jsem nemohl pochopit v evangeliu, v Bhagavadgítě, vše to se mi ujasnilo. A byl jsem vše a vše jsem žil, právě, že jsem byl absolutní Nic. A tak vířilo při plném vědomí, při pokuřování viržinčička Poznání. To zaseté sémě začalo růst a žít. A žije dodnes.“

Zajímavý příběh se váže k prosté a pokorné žákyni Anně Soukupové (Aničky), která se o Drtikolovu již nepohyblivou tělesnou schránku obětavě starala v posledních dvou letech jeho života po úmrtí Drtikolovy manželky Jarky. Při jedné ranní meditaci se jí před vnitřním zrakem objevilo Fráňovo lůžko. Nad ním spíše pociťovala, než viděla bytost, která jí pokynula, aby na lůžko směřovala svou pozornost. U Fráňových nohou viděla pak stát štíhlého černovlasého muže a po pravé straně muže zavalitého, s kulatou hlavou a nazrzlými vlasy, se svatozáří. Na myšlený dotaz, kdo to asi je, uslyšela od oné bytosti nad lůžkem odpověď: „To je svatý Vít a to je svatý Koch. Sestoupili z nebe, aby posloužili dokonalému v posledním údobí jeho života.“

Když se Fráňa probudil, vyprávěla mu to. Nic neřekl. Když ho ale chtěla obrátit a položila mu ruce jako obvykle na ramena, tu místo námahy se obrátil sám celým tělem, jakoby ho otočily dva páry neviditelných rukou. Stačilo jen lehce naznačit a potřebný pohyb či přesun byl vykonán. Když se potřeboval posadit, vzal Aničku kolem krku, ona jeho kolem těla a šlo to bez jakékoli námahy. Stačil dotek a už jí bylo pohnuto. To se opakovalo pokaždé.

I když jednou v její nepřítomnosti Fráňa spadl na zem, dostala ho zpět na lůžko sama velmi snadno. Rozhořčeně prý si postěžovala, že ho ti svatí špatně hlídali, když to takhle v její nepřítomnosti dopadlo. Fráňa však odpověděl: „Právě naopak! Dobře mne ochraňovali, moc dobře, že se mi nic nestalo.“

Pomoc byla permanentní, dokud o tom nikomu neřekla, tedy dokud trval neosobní postoj. Jednou přišly dvě přítelkyně a jedna z nich Aničku v koupelně politovala, že se s Fráňou nadře. Ta nechtěla mít přířčenu nezaslouženou zásluhu a vše oběma přítelkyním vyprávěla. Je naprosto lidské, že při tomto líčení snad pocítila trochu samolibosti, že se může pochlubit takovou mimořádností. Tím pomoc ustala a Fráňa byl zase tak těžký jako dříve.

Ony roky, naplněné pro Aničku tvrdou dřinou, byly nejšťastnějšími v jejím životě. Vzpomíná, že na čas i poznala, co je to život v nirváně. Vzpomíná, jak vídávala v bdělém stavu, otevřenýma očima kolem Fráňovy hlavy slabou zář, bleděmodré světlo, které se rozlévalo i kolem po polštáři. Jednou spatřila i Fráňovo lůžko zalito modrým světlem, které kolem hlavy přecházelo v bílou zář.

V době, kdy již skoro bezmocně prodléval na lůžku, jej naposledy navštívila jeho první žena Ervína s jejich již dospělou dcerou. Té se po této návštěvě svěřila: „Víš, největším omylem mého života bylo, že jsem od Fráni odešla.“ Prý si v jeho nedocenitelně harmonické přítomnosti teprve na sklonku jeho života osudově uvědomila, že ona občasná přátelská setkání nemohla nahradit hodnotu vnitřní opory, jistoty, obohacení a aktivity, na kterých by se byla mohla podílet, i přes jeho lidské stránky, po jeho boku po celý zbytek života.

Poslední den jeho pozemského života, odpoledne 13. ledna 1961, držel Fráňa Aničku pevně za ruku. Anička vzpomíná, jak cítila sálat z jeho dlaně teplo až do poslední chvíle, i když hřbet ruky byl již úplně ledový. Měla zavřené oči. Pojednou uviděla vyšlehnout z jeho ruky plamen bílého světla do výše asi půl metru. Současně se ozval krásný radostný zpěv, jakoby andělský sbor. Dvakrát slyšela Aleluja, ostatním slovům nerozuměla. Domnívá se, že zachytila slavné přivítání osvíceného ducha na druhém břehu lidského bytí, kam odcházející přenesl své vědomí. Bylo to ve 23 hodin a 10 minut.

V jeho psacím stole byla nalezena nezalepená obálka s nedatovanou poslední vůlí. Mimo jiné v ní stálo: „Až umřu, hleďte co nejdříve na moji formu zapomenout, ale nezapomeňte, co jsem Vás všechny učil. Slova, která jsem mluvil, ve Vás ať obživnou. Jinak mne nikde nehledejte. Jsem všude – také tedy ve Vás – v Učení.“

Na závěr této kapitoly je citován František Hein: „Fráňa Drtikol byl jako Slunce, neboť vyzařoval hlubokost Klidu, Míru, který přímo voněl. A všichni ti více vnímaví tuto jeho auru přímo hmatali vnitřními smysly. Cítili ji a byli jí povznášení a prozařováni. Ti plní starostí, bolesti přišli, tyto mu vysypali a odcházeli plni svěžesti, nové radostivosti k životu. Tak jsem vícekrát viděl, když u Fráni jsem dlouhou dobu někdy seděl a byl přítomen příchodu a odchodu mnohých soudruhů i jiných jedinců.

Takovým byl Fráňa. Pln skryté, zářící, radostivé Jiskřivosti a přitom zevně hluboce mlčenlivým.

Poslední čas, kdy vleklá choroba těla upoutala toto tělo na lůžko, snášel do posledních okamžiků tělesné utrpení tiše, jsa pln sebeovládání, pln tiché skromnosti.

Do posledních dnů před svým odchodem měl jasný, čistý zrak, krásné modré oči jak pomněnky. Měl hluboký vhled, velkou zevní i vnitřní bystrost, postřeh, a byl jasnoživým, o čemž velké řady jedinců se mnohokrát přesvědčily. Zřel do lidských srdcí jako skrze čisté sklo a nikdo nemohl skrýti před ním to, čím srdce prosvětleno nebo zakaleno.

Tak jako zevní jeho život zanechal hlubokou, světelnou brázdu pro milovníky krásného umění, podobně i jeho vnitřní život byl pln hlubokého, pravého filosofického Uskutečnění, porozumění a soucítění. Byl život tento dobojován, neboť mlčky byl sám Zářícím Učením, Učitelem i Uskutečněním.

Oč snažili a vždy znovu snaží se ve všech časech mnozí ušlechtilí synové a dcery všech národů a ras – o plynulé žití Pravdy – to bylo Fráňovi Drtikolovi dopřáno. Odešel, vědomě přemístiv vědomí, odpoutav se od smrtelné schránky při jejím opuštění.

Přetnuv okovy – vnořil se v Nenávratno, neboť již ve zjevu viditelném byl Tichým Myslitelem, v Přirozeném Stavě spočívajícím.

Končíme jeho vlastními slovy: „Naprostý Klid – Nejvyšší Stav.““

Vzpomínání na Fráňu

Vzpomíná Ing. arch. Alois Brož

Uviděl jsem ho i ve chvílích pro něj velmi těžkých. Poprvé to bylo ještě ve Vodičkově ulici, když se dověděl, že zemřel jeho nejlepší přítel. Seděl ve svém křesle v koutě ateliéru, pokuřoval viržinko, jeho tvář vyzařovala velký smutek.

„Tak – umřel lékárníček,“ řekl.

Když jsem si sedl proti němu, dodal ještě něco jako: „Tak to ve světě chodí.“ Měl vlhké oči, ale slzy se nespouštěly. Trochu se usmíval s tichou oddaností překonávající trpkost poznání pravdy, té běžné lidské pravdy; jeho úsměv patřil poznání té jeho pravdy, pravdy skutečného poznání, k němuž několik málo let předtím došel...

Podruhé to bylo, když mu z nemocnice vzkázali, že jeho žena Jarka zemřela. Seděl v témž křesle, v malém pokoji půjčeného rodinného domu, poblíž okna. To bylo asi dvacet pět let po tom prvním příběhu, úmrtí lékárníčka.

Tentokrát na něj doléhal snad ještě větší smutek, oči snad byly vlhčí. Ztratil věrného životního druha, svou bývalou žačku, spolupracovnici, která vedle něho zůstala v letech rozpadu jeho ateliéru, odešla s ním na Spořilov a pomáhala mu při překládání a opisování studované literatury a vedla domácnost, kde bývalo hodně návštěv, ale nikdy peněz nazbyt. Ani tentokrát neplakal, oči byly vlhčí, ale nenaříkal. Nepřemáhal bolest, prožíval ji ve svém klidu. Jako by s poděkováním vzpomínal na oddanou pomoc, kterou mu Jarka věnovala.

Vzpomíná Ing. arch. Alois Brož, Hovor s vlaštovkami

Ve vile na Spořilově v patře si ze sušárny vytvořil pracovnu i ložnici. Byl tam též východ na střešní terasu. Tam také odpočíval a slunil se. Jednoho jarního dne, když se ho Jarka nemohla dovolat, šla za ním nahoru. Vešla dovnitř, Fráňa nikde. Z otevřených dveří na terasu uslyšela mezi hlásky vlaštovek ještě jeden podobný, který se ale stále obměňovaně opakoval. Uviděla, jak vlaštovky krouží nad Fráňou, který leží na zemi, a usedají na prst jeho vztažené ruky. Tak se jim dovedl přiblížit, proniknout do jejich komunikace, do jejich mluvy.

Vzpomínám si, jak jsem ho viděl hovořit s vlčákem Puntou. Beze slov držel jeho hlavu v dlaních a laskavě, vlídně, mile se mu díval do očí. Viděl jsem napjatou, ale nevzrušenou soustředěnou Puntovu pozornost.

K těmto vzpomínkám připojuji stať od Karla Funka: „I přes drsné jednání s mnohými projevoval Fráňa též laskavost, a to nejen vůči lidem, ale i zvířatům. Vztah ke zvířecí říši bývá prubířským kamenem šlechtnosti jedince, neboť laskavost k nim nepřináší žádné výhody a naopak necitelnost není bezbranným tvorem trestána. Zachovala se i fotografie, na které se s dětskou rozkoší mazlí s jezevčíkem, hlavu u jeho hlavy. V posledních letech života měl vlčáka, kterého si brával k sobě do poschodí a dlouhé hodiny na něho soustředěně působil svým silným vlivem, aby pomohl i zvířeti k nakročení k vyššímu stupni na jeho předlouhé pouti k dokonalosti. Pochoval ho pak vlastnoručně na zahradě a poté k němu měl i řeč, kde mu připomněl, aby si vzpomínal na to, čemu ho vyučoval.“

Vzpomíná František Hein

Když jsem jej prvně spatřil (30. srpen 1942), byl úsměvným, bdělým, tiše seděl, pokuřoval a mlčel a hned napoprvé mně dal pusu. Jeho přítomnost na mne však mocně zapůsobila právě proto, že byl zcela otevřeným, skrz naskrz upřímným. Jelikož jsem od léta 1932 bádával ve skryté filosofii a měl v létě 1938 prožívaná

mystéria, plně jsem vnitřně zemřel a znovu se narodil, nepřišel jsem k němu jako pouhý laik. Rozmluva s ním byla zajímavá v tom, že mně – dle svého zvyku – počal bourat moje chybné názory a myšlenky.

Vyprávěl jsem mu své prožitky. Mlčky poslouchal, pokyvoval a pak prudce pojednou zvolal: „No, jo, kde to ale máš, cos prožíval? Kam ti to uteklo? To musíš mít furt!“

Zarazil jsem se, ihned jsem nechápal.

Zvolal: „To je furt tady a to ti nesmí nikam utéct!“ Zmlkl, pohlížel s úsměvem na mne, pozoroval účinek svých slov.

A tu jsem pojednou jako bleskem ihned pochopil: Aha, tak ono je to takhle. Ono je to furt tady! Mohutnost této myšlenky mne ohromila a on to hned poznal na mých rozšířených očích, na celém mém postoji, že jsem ho zcela pochopil, že zbytečně nepromluvil.

Tak jsem se stal častým návštěvníkem Fráni. Mnohokrát jsme sami dva sedávali a beze slov – bylo mně s ním vždy nezměrně dobře. Občas se prohodilo s úsměvem sem tam slovo, jež samovolně se vynořilo, aby byl opět klid. Velmi často se stalo, že jsem u Fráni nebyl schopen pronést jediné slovo, utápěje se v Míruplnosti, v Blaženství Sama Sebe, ve Velikém Sebespočinutí. A Fráňa seděl naproti a zvolna vypouštěje dým ze svého viržinka, vyňal toto z úst a řekl: „Já vím..., já jsem v tom taky.“

Přečasto jsem poznával, že vystihl všechny stavy mysli, v nichž jsem v tu nebo onu dobu byl. Přečasto jsem též viděl, že i do všech dalších jedinců zřel, čím jejich srdce je prosvětleno nebo zakaleno. Většinou však mlčel, nic nevysvětloval, a když občas nějakou větu k někomu pronesl, byla plná skrytého velkého významu, i když na prvý poslech se zdála bezvýznamnou.

Jeho věty byly obyčejně kratší, nijak rozvláčné, přitom však plné živé Pravdy. Pravda vyzařovala z volných pohybů jeho rukou, nohou, obličeje, očí a celého těla. V jeho tváři byl rys jakéhosi polosoucítícího a poloposměvačného úsměvu, což mnohé silné osobnosti velmi dráždilo.

Sám pro sebe jsem poznal, že to byl úsměv Pravdy, úsměv Soucítění, současně soucítící a současně drtící všechnu osobní faleš, všechnu osobní temnost. V jeho jasných, pomněnkově modrých očích byla jak veliká něha, tak i nesmlouvavá tvrdost, bylo-li jí třeba použít ve styku s tím nebo oním velikým sobcem.

Ano, „vypucoval“ mnohým „pajšl“, a slovy ostrými, když si o to říkali. Petr Klíma vyprávěl: „Kdysi přišla k Drtikolovi slečna I. K. Říká mu: ‚Znáte, pane Drtikole, našeho pana mistra?‘ Drtikol jí odpověděl: ‚Já se na vašeho mistra vyseru.‘ A dále řekl: ‚Když vidím takovou ženskou, tak dostanu chuť.‘ (Dodal bych k tomu: chuť ohnout ji přes koleno a napráskat! Tak to asi myslel!) A slečna I. K. silně zrudla a plna hněvu uprchla.“

I o slečně I. K. se dobře vědělo, že se nepřírozeně, naškrobeně chová, plna ješitnosti, stále říkajíc až do omrzení „náš mistr“, „náš mistr“. Z takových a podobných jedinců se stávají fanatikové, kteří plní zevní rozcítlivělosti, zcela ztotožnění se svou osobností, planou na jedné straně silnou osobní láskou, a ťukne-li jim kdo do jejich „jáčka“, zvrhne se hned jejich „láska“ v prudkou nenávisť. To jsou všichni ti a jim podobní, kteří Fráňu Drtikola za jeho života silně pomlouvali a po odchodu jeho zjevu, silou zvyku, silou nenávisťi pomlouvají mnozí dál. A to vše, daleko ve větší míře, postřehl, poznal Fráňa též u té slečny I. K. Proto drsně a zcela správně jí zbořil veškeré její pitomé iluze. Ukazuje to na jeho velikost, neboť většina se chce zalíbit, ale on sám na to nedbal a bylo mu zcela lhostejno, jak kdo jej soudí...

Drzí, zpupní, skromní, jemní, všelijací lidé k němu chodili a dle vlastních

charakterových sklonů jej víceméně chválili nebo pomlouvali. Posuzovali jej, Osvíceného, dle toho, kam sami došli nebo nedošli, ve svém mělkém, středním nebo hlubokém poznání. A Fráňa byl pro ně zcela nedosažitelným případem, zcela originálním, jedinečným, nevyzpytatelným a stále, i po odchodu těla, takovým zůstává.

Proti neupřímnosti, podlosti, prolhanosti, sobeckosti bojoval čestností, otevřenou upřímností, pravdivostí slova, štědrostí, a jeho přímost byla vskutku obdivuhodná.

Když prý poprvé přišel k Fráňovi jistý duchovní rádoby vůdce, představil se mu jiným jménem. Fráňa zcela klidně na to: „Vy jste Petr Klíma.“

Jednou, při sezení na verandě, tam poletovala samojediná muška a obtěžovala nás. Fráňa vzal zvolna plácačku na mouchy, zvedl ji, pohlédl pln mírnosti, jak on dovedl, na mne a říká: „Mám?“ „Nech ji naživu,“ řekl jsem s úsměvem. „Tož tedy,“ řekl velmi zvolna, položil plácačku a dále jsme v klidu seděli.

Když jsem tak s ním jednou seděl u stolu, když již velmi těžce chodil, přemýšlel jsem, aniž bych si to uvědomil, proč vlastně Fráňa kouří, neboť sám, od mládí nekuřák, nikdy jsem nepocítil sebemenší potřebu si zakouřit. Uvažoval jsem, že kuřák nedovede ocenit čistý vzduch. Pak jsem pohlédl najednou na Fráňa a viděl, že mne s mírným úsměvem pozoruje. Vyjmul zvolna z úst viržinko a říká: „Víš, to je jako s tím jedním z Tibetu, který řekl, že kouření je jeho jediným poutem, vázajícím ho k tomuto světu a že tomuto poutu mohou být žáci vděční, že ho ještě mají mezi sebou.“ Byl jsem v první chvíli překvapen, že opět postřehl sled mých myšlenek.

Bylo to 21. května 1959, když mě prosil jistý přítel František P., abych ho přivedl k Fráňovi. Jasně modré oči na lůžku spočívajícího Fráni se zkoumavě zahleděly do tváře Františka P. „Co byste rád věděl?“ táže se zvolna po chvilce mlčení Fráňa. „No, prožívám již delší čas takové krásné vyprázdnění od myšlenek. Pocit těla přítom není a za tím, v pozadí, takové velké ticho. Nemám pro to ani slova.“ Fráňa mlčí a dále vzhlíží z lůžka na Františka P., který se odmlčuje... Po chvíli Fráňa říká: „No a?... Co dále?“ František P. říká: „No, je to takové krásné, že bych v tom chtěl být stále. Je to blažený stav, je přítom blaženost.“ Fráňa zvolna říká: „Vždyť to máte stále.“ Nastává mlčení. Hledím, poslouchám, tiše, uklidněně. Vonící Propast Ticha uchopuje zmlknuvšího Františka P., který po chvilce říká: „Ano, již je to tu zase ve vaší přítomnosti. Když to ale není stálé, plynulé, neboť za chvíli, ve styku s vnějším světem, nastává rozvinutí myšlenek a tento Stav spočinuvšího Samoticha se ztratí.“ Fráňa mlčí a dále vážně pohlíží na Františka P. Pak říká: „To jsou vaše myšlenky o tom.“ A znovu vonící Propast Ticha. Fráňa pokračuje: „Ty myšlenky – to je také nirvána.“ A pomněnkové oči dále zírají na Františka P., který mlčí a kterému je v přítomnosti Fráňově velmi dobře. Na zlomek času se pomněnkové oči střetají s mýma a míhá se v nich záblesk tichého propastného Úsměvu. A Propast Ticha je stále zde, bez přicházení, bez odcházení.

V posledních létech svého tělesného žití, tak jako již dříve, „naléval“ Fráňa všem příchozím, kteří si o to říkali, „vždy čisté kafe“. Poukazoval na Buddhu jako na skutečného „kováře“, a že tedy není třeba chodit ke „kovaříčkům“.

Vždy více se mi ujasňovalo ohledně žití plynulé Pravdy ve styku s ním, neboť při každé příležitosti na plynulost žití Pravdy poukazoval.

Ve spořilovské vilce jsem vždy prožíval tichou pohodu, kde veškeré životní problémy jako by zmizely, veškeré starosti jako by vítr odvál pryč. U Fráni se vše zklidnilo, zmlklo, utišilo se. V jeho přítomnosti jsem vždy znovu byl bez veškerého úsilí pln Světlosti, kterou jsem přece nikdy neztratil, Světlosti Boží, kterou přece stále jsem – pln Radostivosti. Ano, u něho stačila dvě tři slova, aby pronesl, ponořili jste je

(zapustili) do sebe a byli jste plni Blaha, Míru, Klidu.

Vždy znovu jsem během řady let viděl, že Fráňa až do morku kostí má skutečně vše realizováno trvale, že není, co by dále odhaloval, že je Volný... Ano, každý pohyb jeho těla mluvil o Volnosti, Kliduplnosti, ať hýbal rukou nebo nohou, ať se zvedal nebo klesal, ať jedl nebo pil nebo si zvolna zapaloval viržinko, nebo z něj vytahoval zvolna stéblo, při každém sebemenším pohybu mluvila z něho Nauka, kterou sám byl.

Rostislav Obšnajdr, Z mých vzpomínek na Fráňa z let 1956 – 1961

O Fráňovi jsem prvně slyšel v Ostravě od Járy Kočího. Začátkem roku 1956 jsem zažil jasný sen, v němž se na mne Fráňa díval „třetím okem“. Nikdy předtím jsem jej neviděl, ale věděl jsem po celou tu dobu, kdy mne pozoroval, že je to on. Krátce potom jsem měl zvláštní zážitek, kdy jsem si uvědomil, že mé tělo se všemi pocity, vnímáním, utvářením, vědomím a okolním světem je neskutečné, asi jako „vzduch“, a že vše je prázdné. Ještě téhož roku jsem Fráňa navštívil.

Bylo to na Spořilově, přišel mi otevřít. Ve dveřích na verandě jsem řekl, že jsem z Ostravy a že mne posílá Jára Kočí. Fráňa se na mne přísně díval a povídal: „Také mystik?“ Mlčky jsem přisvědčil. „Tak pojdte dál, posadte se,“ řekl a odešel. Usedl jsem na verandě na lavičku. Zanedlouho se vrátil a důrazně říkal: „Tak co máte?“ Stručně jsem vysvětlil zážitek a hlavně jsem chtěl říci, že to, co jsem zažil, již nemám a že občas zažívám něco jako klid a snažil jsem se mu to nějak vysvětlit. Fráňa mé vypravování přerušil tím, že rázně řekl: „Chcete říci, že vám to utíká.“ „Ano,“ odpověděl jsem a mlčel. „No, to je tak, když si člověk chce ještě něco ponechat,“ řekl. Chvilí bylo ticho a pak Fráňa pokračoval: „Co chcete dělat?“ Říkám: „Prohlubovat.“ „Co chcete prohlubovat?“ a zase opakoval pomalu a důrazně: „Co chcete p-r-o-h-l-u-b-o-v-a-t?“ Mlčel jsem a počal jsem si uvědomovat, že nemám, co bych prohluboval. Fráňa: „Jak říká Eckhart – nic nechtít, nic nemít, nic nevědět.“ Jeho slova dopadala na mne a bušila do hlavy jako rány palicí a rozbíjela mi mé představy, naděje, přání, čekání a doufání. Byl jsem velmi zarmoucen, zklamán a dojat až k pláči. Má první myšlenka po tomto rozhovoru byla, že vícekrát již k němu nepřijedu.

A Fráňa pokračoval: „Co myslíte, je rozdíl mezi nirvánou a samsárou?“ „Neměl by být,“ povídám. „Ne neměl by být, n-e-n-í,“ říká Fráňa. V těchto slovech byl takový důraz, síla, mohutnost, přesvědčení a jistota, že nelze na ně nikdy zapomenout. To vše a pak některá další Fráňova rčení zůstala ve mně a stala se součástí mého žití.

Chvilí bylo ticho a pak Fráňa zase povídal: „Čím jste?“ „Konstruktér,“ odpovídám. „Kde pracujete?“ „V Ostravě.“ „Nyní jste v Praze, a když přijedete do Ostravy, budete to zase umět, nebo to zapomenete?“ „Budu to umět.“ „Tak vidíte, vy to nemůžete ztratit, vy to máte stále. Postavte se na stanovisko, že to máte. Musíte zaujmout ke všemu takový postoj, jako voják – tři kroky od těla.“

Tento krátký rozhovor otřásl mocně mou osobností, že jsem pak dále seděl již jen mlčky na verandě, kde byl již Klid, Mír, Ticho. Po chvíli jsem se zvedl, že se rozloučím a přitom jsem si vzpomněl, že vlastně jsem chtěl nějaký Fráňův obraz. Řekl jsem mu o tom. Zavedl mne vedle do pokoje, kde bylo rozvěšeno více obrazů, abych si vybral. Vybral jsem si jeden. „No, ten je pěkný,“ říkal Fráňa. Vyndal pak ze sekretáře řadu menších obrazů, abych si některý vzal. Pak donesl papír, motouz, obrazy položil na podlahu, sehnul se a začal balit. Pomáhal jsem mu a Fráňa povídal: „Tak to zabalíme společně. Co překáží, musí se odříznout.“ Vzal nůžky a přečnávající konce motouzu odstříhl. Zaujalo mne, že vše dělal pomalu, s naprostým klidem. Když jsem odcházel, doprovodil mne k brance. Dlouho mne držel za ruku a

jeho jasné modré oči zářily. Dívaly se na mne a Fráňa opakoval: „Přijďte jistě..., přijďte..., jistě přijďte...“

Cestou ze Spořilova jsem toho měl plnou hlavu, bylo mi smutno a současně se sklíčeností jsem pociťoval radost. Myšlenky, že již k Fráňovi nepřijdu, se pozvolna rozplývaly a než jsem přišel k zastávce električky, věděl jsem, že přijdu, že musím brzy přijít. A tak jsem začal chodit k Fráňovi.

Bylo zvláštní, že po celou dobu, co Fráňa byl ještě mezi námi, měl jsem časté služební cesty do Prahy, a tak jsem Fráňu vždy navštívil. Říkával mi: „Čekal jsem tě už včera,“ nebo jindy zase: „...již minulý týden,“ a ptával se, co je nového v Ostravě. Sedávali jsme na verandě, více se mlčelo, než mluvilo. První kniha, kterou mi dal, bylo „Slovo Buddhovo“. „Důkladně přečíst, aspoň desetkrát, a promyslet,“ řekl. Jednou jsme se dívali z verandy do zahrady, kde stál smrček. Fráňa říkal: „Odvislé vznikání – vidíš smrček a hned začne kolotoč kolem toho: jehličí je špičaté, to bych se mohl popíchat. Nebo uvidíš nůž a napadne tě, to bych se mohl pořezat..., a již v tom plaveš. Tak jen se na to dívat..., dívat... a nemyslet.“ Tak podobně mluvíval Fráňa málo a krátce. Bylo to velmi dobré, poněvadž v člověku zůstalo každé slovo.

Jindy zase povídal: „Jak ty tomu říkáš?“ Aniž bych věděl, co má na mysli, odpověděl jsem: „Analýzy.“ „To je nutné,“ povídal. (Myslel analýzu sama sebe.)

Jindy zase, když jsme seděli na verandě, přišel k Fráňovi člověk, kterého Fráňa znal, ale jak jsem poznal, moc se s ním nestýkal. Toho času pracoval na letišti a Fráňa jej oslovoval Bořík. Ten člověk vlastně přišel Fráňovi říci, že není možno ve světě, ve kterém žijeme, dosáhnout Osvobození. Povídal: „Uvažte, kolik okamžiků nebo nanejvýš minut se dá během celého dne žít v Poznání. Je to nepatrný zlomek dne.“ Tak a podobně to několikrát opakoval. „Jsi na špatné cestě, jsi na špatné cestě,“ opakoval mu Fráňa a nic mu nevyvracel. Když tvrdil stále totéž, Fráňa odešel. Pak začal hovořit se mnou a nakonec rozzloben mi řekl, že se pozná, co v kom je. Fráňa se vrátil, řekl mu několik vět (dnes nevím přesně co) a Bořík odešel. Fráňa si mnul ruce a říkal: „Tak a je to, ten již nepřijde, to víš, to on má jen samé síly.“

Také mi Fráňa čítával z význačných buddhistických knih a překladů. Upustil jsem od dřívějších mystických a podobných knih, o nichž jsem míval dojem, že se v nich mnoho mluví a že tam něco schází. O žádnou knihu nebo překlad jsem Fráňovi nikdy neřekl. Dostal jsem vše, co jsem potřeboval. Opisoval jsem ta díla s láskou a četl jsem je stále, a byla ve mně radost, ne z něčeho, ale sama o sobě. Buddhistické učení bylo a je pro mne Čistotou samou, jasností a denním životem...

Někteří lidé, kteří Fráňu málo znali, domnívali se, že je hrubý a vedli o něm všelijaké řeči. Pro mne vše, co Fráňa mluvil, dělal a žil, bylo jaksi samozřejmostí a neuvažoval jsem o tom, že by to mělo být jinak nebo že bych o tom pochyboval. Cítil jsem, že to nevychází z osobnosti, ale že je to Přirozenost a že vše to je Dokonalost. Nikdy jsme spolu nepolemizovali nebo nediskutovali, nebylo také proč. V jeho přítomnosti jsem cítil Klid, který mne zbavoval myšlenek, úvah, a nebylo pak třeba debat, dotazů a mluvení. Vzpomínám, že jednou znenadání mi Fráňa řekl se vším důrazem: „Nešpekuluj o učení!“ Ano, špekulovat se o tom nedá, ale žít tím ano.

Někdy, když jsme spolu seděli, Fráňa četl noviny nebo zábavné knihy, popíjel kafičko, poslouchal rádio a zprávy. Když bylo déle ticho, Fráňa povídal: „Věř mi, že někdy už mě to sere, mluvit o těch (duchovních) věcech“. Jindy, když přicházivali k němu známí, posadili se a začali se usilovně koncentrovat, Fráňa vědomě rušil jejich námahu, kašlal, vrtěl se nebo něco prohodil.

Vím, že byl jasnozřivý. V době, kdy jsem k němu začal chodit, díval se na mne a povídal: „Já se do tebe dívám, kde to vlastně máš, a ty to máš v prsou. Co tě to napadlo, když se tam upíchneš, tak budeš citový a nedostaneš se z toho!“ Při

odchodu u branky mi říkal: „To musíš mít v hlavě, proč myslíš, že není hlava mezi nohama?“

Jednou jsem se Fráni ptal, co je to nirvána, zda je to akáša. Zavrtěl hlavou, že ne. Pak se na mne díval a mlčel a mlčel a já si uvědomoval nemyšlení – a že pro To není slov.

Jindy zase povídal: „Chodíval sem jeden stavitel a ten říkával: „...tak, to bychom měli, teď se jedná jen o to, jak na to.“ (Někteří lidé vše vědí, mají kdejakou knížku přečtenou, jen nevědí, jak na to.)

Fráňa také přeložil některé texty a knihy. Mezi jinými to byly dva skvosty – „Střední nauka Nágárdžuny“ a „Dharma-teorie“. Jednou mi řekl: „Tak už jsi to zvládl?“ „Ano,“ odpovídám. „Nejdříve jsem četl Nágárdžunu. Je to ohromná věc, je to pravé učení, jsou to věci, o jejichž hloubce a čistotě se snad nedá ani hovořit.“ Fráňa se usmíval. Ještě předtím, než mi to půjčil, mně četl některé pasáže, pak zavřel knihu a řekl: „Opiš si to a podtrhni, co je tam červeně zatrženo.“ Pak šoupl knihu po stole ke mně se slovy: „Ať už to jde pryč...“

U něj bylo vše, celý život dávání, nic si neponechal a nakonec těch, kteří k němu chodili v posledních letech, bylo žalostně málo. Poznal jsem ho v době, kdy byl tichý, mlčenlivý, kdy každý jeho pohyb a činnost vyzařovaly Klid, Mír a Poznání. Tento jeho projev byl pro mne vždy zklidněním a snadno jsem v tu dobu snášel všechny duševní starosti. Když se později přestěhoval ve vilce nahoru, sedával v křesle u stolu, pokuřoval viržinka a moc již nechodil. Když dnes vzpomínám na ta léta, kdy jsem k Fráňovi chodil, připadají mi všechny ty dny teplé a slunné jako ten nejkrásnější letní den. Byla to nejhezčí léta mého života naplněná nejen přítomností Fráňovou, ale také chápáním a radostí z Učení.

Když mi dával některé věci, jako „Tajemství zlaté květiny“ a další, a když jsme o tom pak hovořili, říkal: „To vše není nutné. Důležité je, aby člověk věděl, jak na to.“

Někdy sám začal vyprávět o některých svých zážitcích z minulých životů. Žil v Rusku, jednou byl poraněn medvědem na ruce a později na toto zranění zemřel. Pak ještě něco dalšího a končil tím, že to není důležité, to jen tak, jak se říká, aby řeč nestála. Hlavně zdůrazňoval: „Nemyslet, ale žít, a to vědomě žít Jím – nirvánou!“

Pěkná vzpomínka na Fráňu se nám zachovala na několika fotografiích. Bylo to v létě roku 1958, kdy jsem byl u Fráni s manželkou. Byli jsme předem dohodnutí, že se vyfotografujeme. Seděli jsme v pokoji a bylo již pozdní odpoledne a málem jsme zapomněli, že se chceme fotografovat. Fráňa nečekaně povídal: „Pojďme rychle fotografovat, je již nejvyšší čas, rozptýlené světlo je pro fotografii nejvhodnější!“

Na manželku, když k němu poprvé přišla, byl milý, vyprávělo se tehdy něco málo o nauce a o běžných věcech. Cestou ze Spořilova plakala a říkala, že si před Fráňou připadala takový chudák. Fráňa s ní hovořival o cestě k Poznání. Měla pak několik dobrých zážitků. Když jsem později navštěvoval Fráňu, ptával se na ni a vždy zdůrazňoval: „Ať toho nenechá!“

Jindy bylo jeho krátké vyprávění vtipné a dovedlo rozesmát. Když již ležel a manželka jej viděla naposledy, opakoval několikrát: „Nirvána je samsára, samsára je nirvána.“ A také řekl: „To věděti stačí, poznej prázdno svého vlastního intelektu a toto měj za vlastní vědomí.“ Při rozloučení řekl manželce: „Budte statečná!“ Když někdy přišla řeč na Fráňovy zkušenosti s cestou k nirváně, říkával: „Všechno je napsáno.“ Skutečně, vše je zde a není třeba shánět kdejakou knihu, vždyť vše je jasné v díle, které on zde zanechal. Jen to uskutečnit, žít tím.

Pečlivě a obětavě se o Fráňu starala v jeho nemoci Anička Soukupová. Byla vždy milá i k nám, kteří jsme Fráňu navštěvovali. Když jsme přišli, obvykle se hned

ptala, co má uvařit, zda kafičko nebo čaj. Obvykle to býval čaj – dobrá mysl. Také Fráňa měl jednu dobu pít bylinky. Většinou je odmítal a říkal Aničce: „Ten utrejch mi nedávej.“ V době, kdy byl již Fráňa upoután na lůžko, potkal jsem jednou v Ostravě Járu Kočího. Povídal mi: „Fráňa je nemocný, již tu dlouho nebude. Co budeš dělat, kam budeš chodit?“ Když jsem to říkal později Fráňovi, klidně mi odpověděl: „To budeš již stát na vlastních nohách,“ a dál pokuřoval viržinko.

Asi koncem roku 1958 mi říkal: „Pojedeš do Číny,“ a měl z toho radost. Byl jsem tím překvapen. V červnu příštího roku jsem skutečně odjel s tříčlennou skupinou do Číny, kde jsme měli projektovat a stavět válcovnu tlustých plechů. Před odjezdem jsem navštívil Fráňu. Loučení bylo dojemné, Fráňa ležel, díval se na mne, dýchal hluboce, já plakal a on mi prikazoval: „Drž se učení.“ Pak dodal: „Za měsíc se uvidíme.“

Tehdy jsme v Číně navštívili nádherné buddhistické kláštery, kde v jednom, při vstupu do chrámu, mne přivítal starý mnich v doprovodu mladšího mnicha a mnišky. Když jsme pak odcházeli, stáli tito u chrámu, dívali se za námi a něco si vyprávěli. Po návratu domů jsem o tom vyprávěl Fráňovi a ten mi tehdy řekl: „Tak přece tě poznal.“

Když jsem v roce 1960 odjížděl opět do Číny, věděl jsem, že Fráňu vidím naposledy. Fráňa ležel, ale loučení bylo nějak radostnější. Povídám: „Uvidíme se ještě?“ Fráňa odpověděl: „Ano,“ a usmíval se. Naposled mne políbil a já pomalu odcházel... Stál jsem ještě chvíli mezi dveřmi, Fráňa se za mnou díval, mával rukou, usmíval se a říkal: „Na shledanou...“ Odcházel jsem s vnitřním uspokojením a pokorou před člověkem, o kterém jsem věděl, že poměrně v krátké době, co jsem k němu chodil, dal mi vše, co jsem mohl a co budu moci ještě pochopit.

Jára Kočí, Moje cesta k vyřešení duchovního problému 1928 – 1958

Bylo to v srpnu 1936. Na to první setkání s Fráňou nikdy nezapomenu. Protáhlo se hodně přes půlnoc. Šlo o důležitý mezník v mém hledání. Vyprávěl jsem Drtikolovi o sobě vše, zmínil jsem se mu o zážitcích i o mé snaze přiblížit se k Bohu. Pověděl jsem mu tehdy o všem, co souviselo s mým pátráním po duchovní Pravdě. On pozorně naslouchal a pak mne poučil, že křesťanská mystika může být provázena symbolikou, která naplňuje stoupence vznešeným citem k Bohu, působí na jeho mysl a vytváří představy, jež mu pak mohou být i na překážku v poznání Pravdy. Vysvětloval, že velikou překážkou bývá personifikace Boha, jež vzdaluje od Pravdy. Tázal se mne, zdali jsem někdy uvažoval o sobě jako o svém Já, zdali vím, kdo jsem. Zdůrazňoval, že musíme přejít od veškeré symboliky k reálnému pocitu a poznání Sebe sama. A k tomu že je zapotřebí tichá mysl, oproštěná ode všech představ a předsudků a veškeré symboliky.

Na otázku, zdali se znám, jsem odpověděl samozřejmě, že ano, a ukazoval jsem na sebe. Drtikol se jen usmál a řekl, že to, co myslím, že jsem, nejsem já. Vyjádřil se, že je to jen hromádka kostí, masa a hadrů a nic více. Zdůraznil: „Vyřešíte-li, kdo je vlastníkem této hromádky masa, kostí a hadrů, vyřešíte tím svůj duchovní problém. Je to bariéra, která nám zaclání, abychom pochopili, kdo jsme.“

Potom všem už mne nelekalo ono Já, o kterém hovoří Bhagavadgíta a indická filosofie. Počal jsem si ujasňovat tento pojem – ba naopak mne to přitahovalo. Dostal jsem od Drtikola návod k překonání své tělesnosti pránajámou, kterou jsem prováděl všude, kde jen byla příležitost – v chrámech, v přírodě, v elektrice, na procházkách...

1. října 1936 jsem jel od Eduarda, který bydlel ještě na Žižkově, k sobě do Hlubočep. Šel jsem pěšky až na Můstek a sedl jsem si do električky číslo 5. Uvelebil jsem se v koutku a zabral se do pránajámy. Pojednou jsem přestal vnímat čas i prostor. Vědomí mi však zůstalo. Pouze jsem byl. Fyzicky jsem si sebe uvědomil, až

když mne na konečné stanici v Hlubočepích tramvajáci vyhazovali, doprovázejíce mne různými nepěknými poznámkami, ale mně to bylo jedno. Nevšimal jsem si toho, poněvadž jsem konečně pochopil Sama sebe – své Já, svůj vnitřní bdělý stav, své čisté Vědomí. Celé moje náboženské cítění se obrátilo v reálně prožívanou Pravdu.

Byl jsem pak častým hostem Spořilova a poznal tam mnoho vzácných osobností. Stal jsem se tam svědkem mnoha krásných hovorů. Já pak nejraději hovořil, když jsme byli s Drtikolem sami. Často jsem tam po ukončení dlouhých hovorů i spával a ráno odjížděl přímo do zaměstnání.

Učení Buddhovo bylo nejčastějším tématem při hovorech s těmi, kteří Drtikola navštěvovali a kteří to vyžadovali. Já však jsem mu dal nepokrytě najevo, že pro mne má největší význam jeho vlastní zkušenost a rady a pokyny vyvěrající z této jeho zkušenosti: zkušenosti čerstvé. Hovory toho obsahu nejlépe vyhovovaly stavu mého myšlení.

Mně Drtikol nikdy nevnucoval nauku buddhistickou, nýbrž obracel mou pozornost k mé vlastní Podstatě, k mému bdělému Vědomí. Často mi říkával: „Jarko, prosím tě, co hledáš? Vždyť To, co hledáš, již máš. Je to tvá přirozenost, kterou nemusíš hledat. Jen obrať na ni svou pozornost. Nauč se číst sám v sobě. Každý je sám sobě nejlepší knihou, kde je Pravda obsažena. Pravdu musíš žít a neobírat se teorií o Pravdě. Nauč se pouze vnitřně být a vycházet ze Sebe sama.“ A to bylo za všechny knihy všech exotických pramenů, které mnohým imponovaly a dosud imponují. Takoví se stávají zajatci těchto exotických nauk, místo aby se osvobodili a pouze byli a žili v osvobozené Přítomnosti.

Je jasné a nabíledni, že i toto každý nepochopí. Drtikol vždy říkal, že člověk je, obrazně řečeno, určitou nádobou, do které se vejde jen tolik, jaký má obsah. Ostatní přeteče. Stále připomínal: „Lidičky, dělejte něco, ať to děláte, jak to děláte, ale dělejte a nespěte.“ A to se stalo pro mne alfou a omegou. To ukončilo i mou orientaci v hledání. Oddával jsem se stále meditacím na ono bdělé Vědomí. Ověřoval jsem si Drtikolova slova, že ona takzvaná tajemná vnitřní Skutečnost je naší přirozeností a že je dána člověku již při jeho zrození. Je potřeba, až přijde čas, prokletit si k této vnitřní Skutečnosti cestu hradbou nevědomosti, kterou zaviňuje naše složitá mysl. Pochopil jsem, že naší nejvyšší zkušeností je naše vnitřní bdění, naše bdělé čisté vědomí, nezátížené haraburdím předsudků.

V letech 1938 – 1939 vyšly Bruntonovy spisy Tajnosti indické, Tajná stezka, Vnitřní Skutečnost atd. a těmito knihami jsem si ověřoval své vlastní zkušenosti.

Hlavně rozhovory autora v knize Tajnosti indické s Mudrcem Mahárišim mně přímo učarovaly, poněvadž jeho sdělení naprosto souhlasilo s mojí mentalitou, kterou u mne probudil Drtikol. Metoda átmavičáry byla naprosto totožná s mým pátráním po Já. Pochopil jsem, či lépe řečeno zjistil jsem, že otázka „Kdo nebo co jsem Já?“ spočívá již v soustředěné pozornosti na tento tajemný a tichý pocit ve mně a měl-li bych to k něčemu přirovnat, tož k těhotenství, ve kterém matka konkrétně pociťuje v sobě život, o kterém nemusí a ani nemůže nikdy pochybovat, poněvadž ho cítí v sobě jako reálnou zkušenost a skutečnost. A takto musí každý zažívat v sobě odpověď na otázku „Kdo nebo co jsem Já?“. Nejde o žádnou halucinaci, nýbrž o reálnou zkušenost Skutečnosti. Drtikolova poznámka: „Nauč se číst sám v sobě, člověk je nejlepší knihou, kde Pravda je obsažena,“ naprosto odpovídala Mahárišioho átmavičáře.

Pochopil jsem, že otázku „Kdo nebo co jsem Já?“ a i odpověď na ni nosíme již současně v sobě. Pochopil jsem, že Pravda o nás a o Bohu je giganticky jednoduchá a že právě tato jednoduchost je tím nejtěžším problémem k pochopení. Velikého omylu jsem se dopustil tím, že jsem se domníval, že stačí toto každému říci, a tak ho

uchránit zbytečného bloudění. V tom jsem naprosto „shořel“. Nejde to nikomu dát, dokud k tomu nedozrál sám a dokud se k tomu sám nedopracoval vlastní zkušeností – ovládnutím mysli a jejím utišením, aby ji tak učinil způsobitou k pochopení Sebe sama v čistém Vědomí, které jest podstatou Boha.

Vstupem Františka Drtikola do mého života se změnilo tedy celé moje pojetí a chápání duchovní Pravdy a života. Symbolika snů, vizí a různých podobných zážitků, jež byla jen dočasnou, takzvanou korespondencí mezi Bohem a člověkem, jak se v mystice říká, u mne naprosto přestala, poněvadž ji nahradila reálná duchovní zkušenost „Bdělého Vědomí“ jako nejvyšší Skutečnost.

Přesto se stala zvláštní věc, zvláštní výjimka. V roce 1958, kdy mi bylo právě 50 let, měl jsem po mnoha letech symbolický sen.

Od roku 1945 bydlím v Ostravě, kde mám rovněž mnoho duchovních přátel, se kterými se občas scházím. Avšak jednou mi bylo vytknuto, že jsem se odchýlil od Ježíšova křesťanského učení a že jsem se přeorientoval na učení staré Indie. Vysvětloval jsem, že křesťanská mystika bazíruje na slepé víře, kdežto duchovní indická jóga vede k Pravdě, a tím jsem doplnil v celé šíři učení Ježíšovo. Avšak výtky ve mně neustále rezonovaly, a tak jsem provedl v sobě radikální a přísnou rekapitulaci celé své cesty za duchovní Pravdou. Potom jsem pronesl k sobě tiše tato rouhavá slova: „Taková je nejvyšší Pravda, Pane můj, a jestli mi jen trochu naznačíš, že se mýlím, pak Tě neuznávám a nevěřím ve Tvou existenci. Nebudeš u mne žádnou nejvyšší autoritou jako Stvořitel.“ Tím jsem to zakončil a všechno vypustil z hlavy.

V noci přišel sen. Procházel jsem se hustou džunglí, až jsem se ocitl před nějakou branou vedoucí do nádvoří jakéhosi královského sídla. Brána se otevřela a já vešel. Zůstal jsem stát uprostřed nádvoří. Otevřela se druhá brána, ze které vyšli dva Indové, kteří přiváděli krásného bílého slona a sdělovali mi, že mi jej posílá jejich Pán a Vládce jako dar. Začal jsem v radosti objímat chobot slona a šeptal jsem mu: „Jsi můj – jsi můj.“ Načež mi slon odpověděl: „Ano jsem tvůj – jsem tvé vnitřní Já, tvé bdělé Vědomí, tvá neporazitelná síla Pravdy.“ Uchopil mne pak chobotem a posadil na svůj mohutný krk. Potom jsme tak vešli do džungle...

Pochopil jsem, že to byla vnitřní reakce na mou rekapitulaci a na má rouhavá slova.

Vzpomínají manželé Míla a Eduard Tomášovi

1) Jednou jsme seděli s Fráňou Drtikolem u stolu a pili jsme kávu. Fráňa vzal do ruky lžičku, ukázal na stojící kávu, a řekl: „Toto je Nirvána.“ Pak kávu zamíchal a dodal: „A toto je samsáro.“ Usmála jsem se: „Nirvána je naprosté svolení k boží vůli.“ „Tak, tak,“ řekl a také se na mě usmál.

2) Jako učitelka jsem měla vždy na prvním místě Božství – nejčistší Vědomí a několik lidských učitelů jsem vždy chápala jako jeho zevní projev. Jeden z nich, Fráňa, mi jednou pomohl „vytáhnout mě z omylu ‚já vím‘“ tím, že mi řekl: „Nakopni to!“, když jsem byla neomezeným Vědomím ve všem, co existovalo, a zalíbilo se mi to. Byla to jediná drsná slova, která jsme kdy od Fráni slyšela, ale pomohla mi. Nebýt Fráňovy bratrské pomoci, třeba bych si v této sféře libovala ještě dodnes a nevylezla bych tak z ní, podobně jako někteří autoři, kteří na této úrovni Nekonečného vědomí zůstali a myslí si, že je to cíl. Někteří z těch mála, kteří do této sféry došli, byli již na dobré cestě z ní vyjít, ale zalekli se třetího vnoru, Mystické smrti ega, a vrátili se zpět na druhý stupeň. Nic nechťít, nic nemít a nic nevědět, toto zažije a pozná jen opravdu málo lidí. Ale všichni tu možnost mají a je na nich, aby se dovedli vzdát nejen blaženosti vědění, ale i Boha pro Boha.

Prozření, které se mi o něco později stalo, souhlasilo s tím, co popisuje Ramana Mahářiši z Árunáčaly, Buddha či jiní mudrci. Fráňa to také znal a byl v té době jediný, který mi mohl říci: „Ano, je to ono.“ A také to řekl, aniž bych se ptala. Ale i kdyby tisíce, nebo miliony Fráňů bylo tehdy řeklo: „Není to ono,“ naprosto by to pro mě nic neznamenal a nepohnulo jistotou prozření do Jednoty. Proto se nikdo nemusí obávat, že by „To“ nepoznal, až k tomu vyjde ze svých omylů.

3) Jednou k Fráňovi přišel nový, velice opravdový a snaživý žák. Žil čistým životem, dokonce již pět let držel celibát. Chvilí jsme seděli potichu, pak se přichozí zeptal, co má dělat, aby prohlédl? V té chvíli Evženova manželka, která tam právě utírala prach, nechtěně zavadila o nějakou krabici na skříni. Krabice spadla a obsah se vysypal. Byly v ní fotografie nahých krásků a ty se rozložily jako vějíř kolem tazatele. Ten zbledl, zesmutněl a po chvíli se kvapně rozloučil. Utíkal z místa pohoršený. V půli ulice krok zpomalil a pokračoval váhavě v chůzi. Na konci ulice, pod keřem nádherně kvetoucích žlutých růží, se náhle obrátil a utíkal nazpět. „Tak, tak,“ řekl Fráňa, „nezakládat si na svých přednostech je velká věc.“ Pak jsme seděli a meditovali a nový žák tam zažil hluboké samádhi.

4) Fráňa měl krédo, kterým trvale žil a vychovával tak lidi ke správnému, nezávadnému životu. To krédo zní: **Z nitra žít. Prostě svítit. Nechat božskou jiskru – lásku – ze sebe vyzařovat. Ať ozařuje toho, kdo to chce – sám nemít žádná přání.**

„Mluví-li se o někom,“ říkal, „ať už jakýmkoli způsobem, tu se jaksí jeho duše ztotožňuje s tou osobou a bere na sebe veškeré vlastnosti, o kterých mluví, čímž se poskvřňuje, neboť přitahuje ony vlastnosti k sobě a stává se jimi.“

Drtíkol dospěl tak daleko, že mohl říci: „Skrze mé oči se dívá On. Bůh je život sám, a proto jeho božské žití musí vyzařovat všemi póry, celým naším osobním já. A to je vzkříšení.“

„...bytí nelze vidět jako něco druhého, protože bytí a vědomí Já je samo posledním pozorovatelem všeho, ale samo není pozorováno. Není kým, protože bytí je vším a je jen jedno jediné. Je třeba se jím stát.“

„Nemyslete já jsem, ale realizujte Já jsem.“

„Když si vzpomenu na Boha, jsem rozdvojen – není tu jednota. Je tu někdo, kdo si vzpomíná, někdo, na koho se vzpomíná a ještě samo vzpomínání. Natož pak si Boha představovat. Prostě duše se musí stát zářící, a to, co vyzařuje, je On. Takhle prostě žít a ne se nutit do života. Nežít v přítomnosti boží jako v dualitě, ale žít přítomností boží – BÝT (jednota).“

„Nirvánu nelze uchopit, není smyslová, je nadsmyslová. Proto je třeba se zbavovat představy těla. Rozšiřovat je! To dělejte často, jinak byste si zvykli na ‚panáka‘, a to nikam nevede,“ radil Fráňa.

„Necvičte! Nemeditujte! Žádná cesta k Bohu, ale žít Jím! A pamatujte si: realizace je zde, žádný učitel vám ji nemůže dát, protože už ji máte. Jen nevědomost musí zahynout, a pak nastane moudrost. Přestaňte jít cestou k Bohu a postavte se na jeho stanovisko!“

Dovolte mi, abych na závěr ocitovala Fráňovu zповěď, jak došel poznání. „A viděl Bůh, že je to dobré – tím jsem začal. Tedy, já nemám právo Mu kritizovat Jeho dílo, nebo hanět nebo tím opovrhovat. Tím jsem začal považovat vše za dobré, neboť On to učinil. Abych od uvažování přešel k jistotě, začal jsem o věcech, které mě potkávaly, myslet znovu, oprošťovat a – jak já říkám – zapustil jsem to do Jeho Božského Světla. A On mi to vracel objasněné, osvětlené Jeho Moudrostí. Z toho mi přišlo poznání: přestal jsem myslet na Něj a začal jsem myslet Jím, jednat Jím, mluvit Jím. Přestal jsem jít cestou k Němu a rázem jsem se postavil na Jeho

stanovisko.“

Je to tak, jak říká Fráňa Drtikol: „Když přestanu myslet osobně a dosadím Jeho Vědomí, počne sám od sebe Jeho Život a Jeho Vědomí působit. Stav naprostého nic, které je vším, které spočívá Samo v Sobě, které Sama Sebe v Sobě poznává. Poznal jsem, jak je jednoduché k Němu dojít. Prostě – vyhodit sebe sama, celou svou dušičku i s tělem, se vším, s myšlenkami, s vůlí, s touhou, plány, se všemi ctnostmi a nectnostmi, hříchy a dobrými skutky – to jest změnit vědomí, přestat mít vědomí lidské, vědomí oddělenosti, dvojnosti a dosadit na trůn Jeho Vědomí.“

Evžen Štěkl, Vzpomínky na velikého Arahata

Hlásím se k žákům Františka Drtikola. Poznal jsem ho ve svých třiaadvaceti letech a od té doby podstatně ovlivnil můj život.

Pokusím se v těchto vzpomínkách načrtnout charakteristiku Fráni Drtikola, onoho velikého Arahata (arahat – dokonale osvícený, který již na tomto světě dosáhl nejvyššího Poznání), který byl na světě a zvláště v Evropě zjevem tak vzácným. Pokusím se též přiblížit ono neopakovatelné ovzduší ve vile na starém Spořilově, kde Arahata žil a mistrně vedl své žáky k odstranění nánosu nevědomosti a k získání vědění.

Tyto vzpomínky vznikly ze vzájemného vztahu mezi mnou a mým guruem – proto tam, kde to jinak nejde, musím připlést svoji osobnost. Popíši také prostředky, které Fráňa volil k poučení svých žáků a jeho způsob vedení, jakož i jeho přístup k člověku.

Vidím jej jasně před sebou, ztělesňujícího klid, rozvahu, přirozenou skromnost a nenápadnost, vyzařujícího Pravdu. V jeho blízkosti jsem prožil nezapomenutelné, zázračné chvíle, našel jsem u něj vždy hluboké pochopení, radu i pomoc, zvláště pak ve věcech duchovních. Oněch šestnácti let, které jsem strávil v jeho blízkosti, patří k nejsvětlejším a nejšťastnějším v mém životě. Světlem mi byla jeho Nauka.

Jednoho zářijového odpoledne v roce 1944 jsem zaťukal na dveře spořilovské vily v Jihozápadní ulici (Jihozápadní pátá) č. 1018/25. Tlučte a bude vám otevřeno! Tak jsem tedy tloukl a otevřel mi sám Fráňa. Bylo to ještě ve chmurných dnech okupace – ale přes všechnu tu těžkou dobu jsem si potom jasně uvědomil, že právě tehdy vlastně pro mne zářilo slunce nejjasněji, protože jsem toho dne po první návštěvě u Fráni Drtikola nastoupil Cestu za Poznáním a objevil jsem v sobě to pravé duchovní Slunce, od tohoto času náplň celého mého života.

O Fráňovi Drtikolovi jsem se dozvěděl od jedné starší paní, s níž jsem chodil do duchovního kroužku. Tato starší paní jednou vzala s sebou kamarádku k Fráňovi a ta mu ukazovala nějaké svaté obrázky a Fráňa ji poslal někam, na čem normální lidé obyčejně sedí. Ta kamarádka se tam už neukázala. Ta starší paní byla u Drtikola několikrát, ale „nic jí to neřeklo“. Zde je vidět, že ne každý pochopil jeho Učení; někteří odešli, jiní zůstali...

Když jsem spatřil Fráňu poprvé, nejvíce mě ohromila jeho opravdovost, která doslova sálala z každého jeho slova a z každého pohybu. Byl nenápadný, skromný a vycházel z něj hluboký, propastný klid. Hned jsem věděl – to je ono, co hledám, třebaže jsem vůbec neznal to, co jsem se měl brzy dovědět. Byla to osudová intuice. Fráňa mi věnoval malou, ale závažnou knížečku „Slovo Buddhovo“ od Nyanatiloky, ve které je v kostce popsáno Buddhovo učení.

Na Spořilov jsem přišel jako mystické embryo, kterýžto stav jsem se snažil uvést do přijatelných poloh. Já se považuji za Fráňovo duchovní dítě, neboť mě vypíplal od plenek. Kojil mě Mlékem Života Věčného. A kupodivu začal (s tím

„kojením“) velmi záhy – začátkem roku 1945, to jsme si ještě vykali. Mezi rozmluvou náhle Fráňa zmlkl, zvnitřnil se, bylo mi to divné, tak se táži: „Proč jako že nemluvíte?“ A Fráňa mi odvětil: „Já s vámi mluvím, ale vy mi nerozumíte.“ Postupně jsem se učil a naučil rozumět této řeči beze slov. Nic velkolepějšího jsem nikdy nezažil.

Hned na počátku mých návštěv mi Fráňa sdělil, že nejvyšším cílem je dosažení nirvány. Snahu přiblížit se této metě jsem vnitřně přijal za smysl svého života. Fráňa říkal, že ten, kdo došel nirvány, ukončí navždy řetěz strastných existencí; tímto velkým prohlédnutím si uvědomuje, že v nirváně byl vlastně pořád, že se od ní nikdy neodchýlil, že to všechno je v našem vědomí – jak ta nirvána, tak i ta samsára. I tázal jsem se sám sebe: „No jo, ale jak na to?“ Toto je otázka všech otázek – já jsem ji řešil prací na sobě. A myslím, že jinak se to ani nedá dělat! Nikdo jiný to za nás neudělá, nikdo jiný nás neosvobodí, nežli my sami!

Bylo řečeno, že práce na sobě je prací na dvacet čtyři hodin denně – a Fráňa někde píše, že „k buddhismu je zapotřebí velká trpělivost, velká vytrvalost a velká odvaha“, a že „kdo nemá tyto tři vlastnosti, ten ať toho raději nechá“. Aby z toho nakonec nebyly ty známé fantasmagorie, když seriózní práce je ve psí.

Každý začátek je těžký – vzpomínám si, že jsme tehdy bydleli s jednou paní na společné chodbě a vždycky, když jsem si sedl ke cvičení čakramů, vyšla do předsíně tato sousedka, a buď štrachala ve skříni, nebo myla podlahu, nebo podobně rušila. To se dělo se železnou pravidelností a vytrvalostí. V tomto období jsem trpěl velkou žízní, za den jsem vypil neuvěřitelné množství tekutin. K tomu Fráňa říkal, že na počátku se tělo takzvaně produchovňuje, mění se struktura buněk, a právě proto potřebuje tolik tekutin. (To, jak se tato přeměna struktury buněk projeví, je záležitost ryze individuální, i ve svém projevu, stejně jako celá duchovní cesta každého jedince.) Rušení však postupně ustávalo a žízeň také.

Po skončení okupace v letech 1945 a 1946 na spořilovském náměstí i jinde na brigádě mě Fráňa upozorňuje: „Jasně vědomí, jasné vědomí“ – kopal jsem dál krumpáčem a Fráňa opět: „Musíš bejt u toho vědomím.“ Fráňa mi neodpustil sebemenší odchýlení a bylo to velmi dobře. Viděl do mě jako do studánky.

Jednou na zahradě ve vile, když jsme zalévali, natočil Fráňa konve hodně plné až po okraj a pak povídá: „Tak a teď nesmíme vylít ani kapičku.“ Dával jsem si velký pozor, bylo to pro mě užitečné cvičení. Chodili jsme od zahradního vodovodu s plnými konvemi po zahradě k záhonům, ale i ke stromům. Jednou jsem spatřil, jak Fráňovi ukápl z konve trošičku vody – na cestičce to bylo vidět – a povídám: „Fráňo, podívej, tys ukáp'.“ Fráňa se podívá za sebe, vidí pár kapek vody a říká: „No, co chceš, i mistr tesař se utne.“ Oba jsme se smáli tomu, jak to mistrovi ukapává...

Bdělost a jasné vědomí jsou základem buddhistické praxe – je třeba si je osvojit. Kdo toto podcení, staví na písku.

Jednou na malé verandě vily, když bylo kolem Fráni více žáků, někdo prohodil: „No jo, musí se získat pevný klid.“ Fráňa na to odpověděl: „Klid a klid je rozdíl – když budu třeba tancovat čardáš, tak To ze mě nikdo už nedostane.“ Čímž bylo řečeno, že tělesný klid (povrchový) nic neznamená – pokud není jeho původcem vysoký stav vědomí.

Fráňa zvláště u začátečníků kladl důraz na odvislé vznikání – neboli řetěz příčinnosti – neboli pattiča samuppáda. Pro znázornění tohoto principu jim říkával: „Když je toto, je i tohle to – a když není toto, není ani tohle.“ Přitom velmi jemně pohyboval rukou, v níž držel lulku (kterou jeden čas kouřil), a věřte, že i ten kouř byl pro nekuřáka tak nějak vonnější, příjemnější – a bylo nám s ním dobře.

Není zdaleka možné vypsát veškeré problémy, které nejen mě, ale každého vážně hledajícího cestou potkávaly. Vzhledem ke svému mládí jsem si jako

nezkušený nechal od Fráni poradit. Kdo se nebojí tázat, nemusí se prodírat sítí nejistot a omylů, prodírat se džunglí pochyb a zmatků, n-e-m-u-s-í s-e vracet zpět. A i tak je práce dost. Snažil jsem se Fráňovy rady a připomínky uvádět do každodenního života – nebo ještě lépe do každomomentálního života. Pracoval jsem na sobě a na žádné vhodné podmínky jsem nečekal. Jak bych mohl čekat, když svět je jako v ohni a nikdo neví, kdy přijde jeho hodina. Stalo se, že mi někdo namítl: „No jo, mělš na to dost času.“ Ale prosím vás, kdo má dost času? Měl jsem rodinu a normálně jsem se o ni staral. A šlo to. Proto nečekejte na podmínky, stejně žádné nepřijdou – a vzhůru do práce – ty podmínky se upraví až v běhu. Buddhova poslední slova: „Pomíjející jsou (všechny) složky – (proto) horlivě usilujte.“ **Horlivě usilujte!**

Mně se stalo procvičování čakramů jakýmsi koníčkem, nebojím se to tak napsat – někdo sbírá známky, jiný pěstuje okurky a někdo zase „dejchá“ do čakramů. Byl to „strašnej šiml“, ale uzdu jsem držel pevně. Stálo to hodně času, žádné zábavy a tak. Ale i tak jsem měl vždycky co dělat sám se sebou.

Jednou Fráňa běře do ruky tužku a kousek papíru a kreslí, jak mě vnitřně vidí: krční čakram je tuze maličký, kdežto ten prsní čakram je neúměrně rozšířen. Fráňa říká: „Musíš to prodejchat tak, aby byly všechny stejnoměrně rozsvíceny – netentýruj to furt do těch prsou: ony ty čakramy mají totiž tu vlastnost, že jeden „žije“ na úkor druhého.“ Za rok kreslí Fráňa znovu a nakreslil všech sedm čakramů, všechny pěkně stejnoměrně svítily.

Jindy jsem přišel do vily a Fráňa hned po třech pusách povídá: „No – to sis to tam nahoře pěkně rozšťoural.“

V té době – asi v roce 1950 – jsem složil „báseň“ a dal jsem mu ji přečíst, Fráňa se při čtení básně srdečně smál. Inspirace k napsání těchto rýmů vznikla ve mně pod vlivem Fráňovy balady o karfiolu. Fráňa vypráví: „Koupím si karfiol – sním jej – za pár hodin je z toho hovno – které přijde na záhon – vyroste nový pěkný karfiol – opět jej spapám a za pár chviliek je z toho opět hovno, přijde to zas na záhon a vono to zas vyroste – to je kolotoč a člověk je vlastně továrna na hovna.“

Kolotoč je život jen,
ten, kdo je v něm spokojen,
nechť se válí jak to prase,
kterému vše pěkné – zdá se.

Schlamstne žrádlo – olízne se,
za chvílinku vysere se;
to je zákon přírody,
z hovna dělat vývody.

Vývojem se všechno mění,
zdá se nám, že konce není;
až kolotoč zastavíš,
pak samsáry konec zříš.

Konec žití, konec konce,
splyneš se vším polehounce;
ztratíš to, čeho ses vzdal,
najdeš „To“, cos vždy hledal.

Arahat nemluví jen květnatě, jak by si mohl někdo domýšlet – tím by se dopouštěl idealizování, které je vzdáleno od pravdy. Pravda není ani hezká, ani ošklivá, ve svém souhrnu je nad veškerými protiklady, nad dvojností. Bůh je Pravda a Pravda je Bůh. Fráňa říkal, že pravda je i v lejnu, i v hnoji – prostě všude. Bůh je všudypřítomný a nemůžeme jej hledat a nacházet jen v krásnu. Známy je také Fráňův výrok, že „Bůh je i v této kostce cukru, kdyby tam nebyl, byla by ta kostka více než Bůh“.

Fráňa byl opravdový, jeho řeč byla jemná, vznešená – taková, jako byl on sám. I když se nebál užít i silná slova, vždy to mělo hluboký smysl, vždy to k druhému mluvilo. Když někdy použil slovo nelibé, z jeho úst vyznělo neobyčejně jemně, ušlechtilé, snad proto, že bylo vyneseno z nitra. Nikdy jsem u nikoho jiného nezachytil něco podobného. Takového silnějšího výrazového prostředku použil Fráňa vždy, když to uznal za vhodné a nezáleželo mu na tom, jak to přijme ten, kterému to bylo řečeno a jemuž se to nemuselo zdát dost čisté. Ten, který se nad Fráňovými slovy pohoršoval, nebyl tak čistý, aby to správně pochopil a přijal. Inu – čistému vše čisté.

Fráňa šel v rozmluvě s lidmi do velkých hloubek – zasáhl nitro a tam zahrál na tu pravou strunu – někdo z toho měl krásný akord a někomu to zase nevyznělo, protože snad hledal formu – a to podstatné mu uletělo.

Fráňa nevěděl, co je to přetvářka. V jednom jeho písemném záznamu z roku 1936 je: „Hrubou řečí se ještě žádný anděl nestal invalidou, spíše řečí nasládlou, farizejskou. Ten, kdo se stydí (ať už přirozeně nebo falešně) projevovat se tak, jak mu zobák narostl, ten musí moc a moc ze sebe sundávat těch hadrů a nánosu takzvané kultivovanosti intelektu a jiných podobných nesmyslů, aby došel cíle.“

Samozřejmě jsem mluvil s Fráňou také o takzvaných kouzelných silách (siddhi). Fráňa učil, že největší kouzelná síla je síla moudrosti a sám to také v praxi dokazoval. Jednou mi vyprávěl, jak Buddha přišel k řece, kde nějaký fakír předváděl levitaci (v tomto případě to byla chůze po vodě). Uviděl Buddhu a tázal se ho: „Tak co tomu říkáš, Gautamo?“ A Buddha odpověděl: „Mnoho roků jsi věnoval získání této síly, kde je však tvá cesta k nirváně? To já dám převozníkovi pár drobných mincí a on mě převezme.“

Fráňa, i když sám měl několik siddhi, říkal, že za nimi nemáme jít, že veškeré snažení máme upnout na osvobození. A když se již nějaká siddhi objeví (jako důsledek našeho snažení), můžeme ji používat, ale nelpět na ni a nestavět ji na odiv. Ano, největší síla je síla moudrosti.

Jednou jsem také přišel k Fráňovi s nějakými spekulacemi – rozváděl jsem jakési myšlenky, a když jsem to měl ze sebe všechno vysypané, tázal jsem se, co tomu jako říká. Po celou dobu, co jsem mluvil, mě Fráňa pozorně poslouchal a nyní se zamyslel, pronikavě se na mě podíval, zabafal z lulky a pomalu, pomaloučku vypustil kouř: „Zanech toho, tak to není.“ Jakmile toto Fráňa řekl, v tu chvíli se mi zase jednou zřítil barák nad hlavou! Kolikátá to už je demolice?

Jenže Fráňa pouze neboural, on dovedl na těch troskách postavit království moudrosti. Také mi hned řekl, že to vše, co jsem mu povídal, je jen neplodné hloubání a že „takhle se Tam nedostaneš“. Jaké pak hloubání? Tím ještě nikdo nebyl spasen. Ale být přítelem prázdné cely, koncentraci si neprotivit – tedy ne v sobě pořád něco přemítat, hloubat, vytvářet nové a nové názory, to k ničemu nevede. To proto, že v názorech nebo v jakékoli zevní učenosti osvobození nespočívá. Ono je vůbec důležité přijít na to, v čem To vlastně spočívá. A k tomu od samého začátku vede guru svého žáka. Je to celý proces – a patří k němu i ty demolice v žákově mysli. A právě tímto, těmito demolicemi, dochází pomalu ke změně způsobu myšlení,

aby žák opět po dalším procesu i tohoto změněného myšlení zcela zanechal.

Jindy Fráňa vypráví, jak jeden mnich usiluje o spásu a jak po nějaké době zápolení se mu zdá, že už by to mohla být realizace (což je skoro zákonitý jev) – jenže pak se „podívá nahoru“ a vida – ještě je tam kousek – tak se škrábe výš a opět po nějaké době je v domnění, že už by to mělo být u konce, ale situace se opakuje; kolik je takových, kteří se zapomněli podívat nahoru? Je-li k sobě skutečně poctivý, pozná, že k realizaci zbývá „ještě další kousek“ (tedy k opravdové realizaci). Táži se Fráni, jestli také jednou poznám, že už nebude kam jít výše, a Fráňa na to odpovídá: „Poznáš To“ – a po chvilce pokračuje: „Je to podklad všeho, je to vrchol všeho – budeš šťasten...“

Člověk musí přerůst sám sebe, povznést se nad osobnost (nad „jáčko“) – je to boj. Fráňa říká, že nemám spoléhat na takzvanou milost boží, že si mám tu milost dát sám sobě. On je to odpradávná náš „majetek“. Máme sami v sobě hledat (a nacházet) síly a schopnosti vedoucí k osvobození se. Má to hluboký smysl – vede to k uvědomění si faktu, že nic není mimo nás – vše je v našem nitru –, což je důležité a znamená to, že v našem nitru jsou faktory, vedoucí k nejvyššímu poznání. Neobracet se k ničemu zevnímu, neulehčovat si svoji cestu pojmem „Bůh“, neobracet se k Bohu, protože tím vzniká dualita: „Já jsem zde – a Bůh je tam.“ Vždyť výrok Ježíše zní: „Já a Otec jedno jsme.“

Zkrátka buddhistické učení vede přímo k cíli, přičemž rozhodujícím způsobem záleží na jeho praktickém provádění. Jinak napsáno, pokud se toto učení nepojímá jen ve formě přemýšlení nebo mluvení o něm. Když dal Fráňa Drtikol žákovi slovní radu, jak „na to“, kladl velký důraz na vnitřní práci. Říkal, že jen tak můžeme s konečnou platností vyřešit všechny své problémy a zodpovědět si v-š-e-c-h-n-y otázky. Tedy – zodpovědět otázky může kdekdo a lecjak, jenže zde jde o odpovědi na podstatu životních otázek bez rozumových pojmů, o odpovědi pocházející z nitra, kdy odpověď vytryskne náhle v neotřesitelném vyjasnění na základě duchovní intuice (sem také patří kupř. i vzpomnutí si na minulou existenci). Faktem zůstává, že práce na sobě patří k těm nejtěžším. Avšak adekvátní výsledek dle vynaloženého úsilí se zákonitě vrací.

Vzpomínám si na své návštěvy u Fráni ve vile – obvykle jsem se nejprve přivítal s Jarkou, to byla Fráňova manželka, spolupracovnice a žačka, a pak jsem šel nahoru po dřevěných točitých schodech. Obvykle tři pusy a již sedím ve starém křesle zcela zalit tou září, klidem, povznesením – všecko z člověka spadlo – tytam jsou denní shony, starosti, trampoty – jako mávnutím kouzelného proutku naráz zmizely. Nedá se to ani dost dobře popsat, bylo to tuze silné kouzlo a poznal ho jen ten, kdo se někdy ocitl v samotné blízkosti Arahata. Jako když ze silného hluku náhle vstoupíte do naprostého ticha... Usedl proti mně, zapálil si lulku a podíval se mi do očí. Pak po chvilce řekl: „Tak povídej.“ Dívám se mu také do očí, vidím, jak se jemně, jemňoučce usmívá – vidím to hluboké pochopení a vyklopím vše, kde mě bota tlačí, a hlavně pak problémy rázu duchovního. Fráňa se dovedl hluboce vžít do člověka – to byla jedna z vlastností, které z něj dělaly velkého člověka. Sám nás také učil, že je třeba mít s lidmi soucítění – přičemž upozorňoval: „Pozor, soucítění – nikoli soucit – to je totiž důležitý rozdíl.“ Soucítění se vztahuje na každého tvora podle vzoru: „Ty jsi já a já jsem ty.“ Tady je už blízko k uvědomění si jednoty se všemi a se vším! Toto uvědomění se rozumí (v té pravé, živé pravdě) do všech důsledků.

Sny k nám hovoří – je dobré všimnout si jich, snažit se jim porozumět, vysvětlit si, co měl ten který sen znamenat, co mi měl říci. Platí to ale jen pro toho, kdo je již na duchovní cestě – jinak u obyčejných lidí jsou sny (jednoduše řečeno) jen odrazy nesoustředěného vědomí. Jsme-li skutečně na duchovní cestě, snažme se

zapamatovat si sen, který se nám zdál. Vysvětlení snu nám má ukázat, na jakém stupni se nalzáme, nebo nás může na důležitou okolnost upozornit nebo varovat.

Jednou jsem vyprávěl Fráňovi svůj sen. Zdálo se mi, že jsem vylezl nahoru na kandelábr až k osvětlovacímu zařízení a tam jsem se připoutal provazem. Fráňa mě pozorně vyslechl a po chvíli povídá: „Připoutal ses ke světlu – a co dál?“ Měl zřejmě na mysli, co s tím jako budu dělat – neboť i toto je připoutanost. Tento sen mě poučil o tom, že nemáme lpět na ničem, ani na světle poznání – že se máme všeho vzdát. Ale i toto se dělá bez zbytečného vnějšího postoje. **Buddhismus je cesta vnitřního života.**

Jednou, asi v r. 1952, když jsme zase seděli v ateliéru, vyprávěl jsem Fráňovi o tom, jak mě ve snu navštívil Indrita (Indra), vládce sféry Távatisá, kde průměrná doba života obyvatel této sféry (nebo ráje) se udává na 36 milionu našich roků. Polovina tohoto zážitku se mi udála ve snu a asi polovina již v bdění. Jakmile na mě Indra promluvil, okamžitě jsem se probudil. Byl to zajímavý zážitek – nebyl to ani sen, ani normální bdění – bylo to zvláště v té druhé polovině spíše jasné vidění. Nikdy nezapomenu na jeho hlas – ten byl úžasný, sytý, zvučný, jemný a přitom ostrý jako břitva, melodický, krásný – zkrátka takový, že by i sám slavný pěvec Enrico Caruso byl proti němu úplný břídil. Když jsem to Fráňovi vylíčil, vyjádřil se o něm jediným slovem: „Ubožák.“ To proto, že tento ráj se nalzá ještě hluboko ve smyslovém světě. Dále Fráňa prohlásil, že jsem měl Indrovi říci, aby mi to tam v tom nebičku ukázal. To mě ale v tu chvíli nenapadlo, protože jsem byl poněkud překvapen, a nežli jsem se vzpamatoval, tak bylo po zážitku. Dále mi Fráňa říkal, že oni se snaží ulovit nebo získat každého, kdo se získat nechá. Oni tam totiž prý mají hodně místa a málo obyvatel. Takže když to vezmu s humorem, tak to tam není jako u nás v Nuslích – my tady máme hodně lidí a místa poskrovnu.

Toto o Indrovi píš jen pro zajímavost – jinak tomu nelze přikládat nějakou důležitost – raději máme položit důraz na učení. V něm hledíme útočiště až do doby, kdy nám již žádného učení nebude třeba.

Potom Fráňa hovořil o učení: „Učení je nezničitelné – toto platí pro všechny časy – je upotřebitelné pro všechny bytosti, z-v-l-á-š-t-ě na této naší úrovni, protože kupříkladu v oněch rajsých nebo nebeských světech nejsou překážky a utrpení – jejich obyvatelé jsou zde ukolébaní šťastnou existencí, která má zajisté jen dočasné trvání. Ale na druhé straně zde, na této lidské úrovni, kde vládne strast a utrpení, právě zde je záhodno použít Učení k přeplutí na druhý břeh, dosáhnout osvobození.“ Když Fráňa hovořil o těch takzvaných šťastných sférách, zmínil se též o tom, jak to je, když takový ráj končí své trvání, kdy se obyvatelé těchto nebiček díví a pak to jde dolů, zásluhy jsou vyčerpány, další kolo karmických podmínek se tak naplnilo.

U Fráni jsem nikdy nepochodil, když jsem řekl: „Nejde mi to.“ Nebo: „To nedokážu.“ A podobně. On do mě přímo lil sebedůvěru, když mi říkával: „Dokážeš to – je to v tvój moci.“ Dneska vím, jakou měl pravdu. Člověk si musí věřit, aby něco dokázal. Musí to být ale reálná sebedůvěra – žádné lehkomyšlnosti. Když si vytýčím nějaký cíl, jehož dosažení se mi zdá nesnadné, podívám se, jaké mám možnosti, jaké síly a jaké podmínky ke zdárnému naplnění, a to, co je nad moje síly, to se musí dohnat elánem, pilí, vytrvalostí, optimismem a vůlí. Kdybych si řekl, že to nezvládnou, v tu chvíli si před tím zavřu dveře. A to jsou zkušenosti takzvaně k nezaplacení. Získat tyto zkušenosti, na to musí člověk dozrát, aby poznal, že „vírou lze i hory přenášet“, jak říká naše pěkné české přísloví. Člověk by neměl sedat někde v koutečku, ronit slzy a bát se, aby nedej bože něco nepokazil.

No, já jsem v životě udělal dost chyb, ale nakonec jsem poznal, že kdo nic nedělá, ten taky nemůže nic pokazit. Ovšem ani se nic nenaučí. Právě to zbabráni,

to je škola, ale musíme se z něj náležitě poučit, abychom ty chyby neopakovali. V duchovním životě to snad platí dvojnásob, tam je mnohdy třeba vyvinout značné úsilí. Kopeček je strmý, klouže to, nadáváš, ale drápeš se vzhůru, zatínáš prsty, zatínáš zuby (pokud ještě nějaké máš) a rveš se s tím, ale potom poznáváš, že postupuješ vzhůru. Právě v tomto boji se poznávají podmínky „jak na to“.

Nakonec pochopíme, že To tady bylo odjakživa, že jsme si vlastně nic nevybojovali. Jenže to, co se nám nyní zdá tak samozřejmé, není možné poznat bez boje a bez námahy, kterou jsme museli vynaložit. Ano, jednou se musí narazit hlavou o strop.

Ono se na to musí tak nějak šikovně. Ano, jít na to šikovně je důležité, protože ten život není zase tak dlouhý, abych si mohl dovolit nějaké zacházky. Fráňa nám dal školu nad jiné výtečnou. I když sám byl stoupencem názoru, že každý má sám pracovat a postavit se na vlastní nohy, ale toto platí až od období, když žák již má za sebou správný základ. Aby se vyhnul zbytečnému tápání a zdržování. A toto tápání bez správného základu je bohužel údělem mnoha lidí, kteří ještě po dlouhých letech bloudí v džungli omylů, nejistot, spekulací a neplodného hloubání.

Vzpomínám si, jak jsem jednou lakoval ve vile okna – bylo to ve velké vstupní hale, okna byla veliká a špatně se k nim mohlo – stál jsem při práci ve výšce na úzkém prkně – na improvizovaném lešení. Po práci jsem byl mírně unaven, a tak jsem přišel k Fráňově lůžku, ale náhle – co to? Jako když do mě přímo naliže sílu a během okamžiku jsem byl svěží, jakoby lehký – „někdo“ mě nabil silou a po únavě nejmenší stopy. Bylo to velice náhlé a velice výrazné. Hledím na Fráňa a – ten nic – dál kouká do samádhi – a bylo zřejmé, že se se mnou o tom nebude bavit, kdo do mne tu sílu napasoval, že se vůbec nehodlá bavit o tak „bezvýznamných věcech“.

Zmínil jsem se Fráňovi jednou, že mi není dobře od nervů. Fráňa se na mne podíval a říká: „No, když chceš být nemocen.“ Položil důraz na to „když chceš“. Pomohlo mi to velice, začal jsem chápat, že jest třeba si poručit jednou provždy zdraví a moc se s tím panákem nebabrat, neztotožňovat se s panákem (Fráňa tělu říkal panák). Neboť jakmile se věnuje panákovi té pozornosti moc, tak to není dobře, zůstává se dole, leč hluboké výšiny jsou zde k uvědomění a náš pohled nechť směřuje vzhůru. Člověk, který se chce ještě v tomto životě dostat k cíli nebo se mu aspoň co nejvíce přiblížit, nemůže se „šťourat“ myšlenkami v těle – má totiž hodně práce jinde. A tak mi Fráňa říkával: „Všechno je ve tvém vědomí, i ta nemoc, tak to ze sebe vyhoď.“ To mi moc pomohlo. Tehdy jsem začal poznávat, že nemoc – každá nemoc – jde jen tak daleko, kam až jí to dovolíme. Tohle kdyby lidi pochopili, ubylo by hodně nemocných (toto ovšem neplatí o skutečně nemocných lidech). Proto bych nejraději psal slovo „nemoc“ v uvozovkách. U člověka je rozhodující duševní stav – jak se dovede s nemocí vypořádat. Měli bychom si uvědomit, že jsme pány nad tělem, nad nemocemi.

Opakuji: každá nemoc jde jen tak daleko, kam až jí to my sami dovolíme. Nemocný je vlastně ne-mocný (nemá moc). Nenechme se nemocí strhnout k bédování, k bezmocnosti – naše vůle mnoho zmůže – musíme tomu normálnímu léčebnému postupu pomoci a ne se odevzdávat a čekat, co ta nemoc s námi udělá. Správně má ta nemoc čekat, co my s ní uděláme.

Zde by bylo na místě napsat několik slov o přemísťování vědomí. Tento termín má podstatný význam v duchovní praxi. Vědomí mohu přemístit kamkoli, tedy i z jedné sféry do druhé (třeba vyšší), třeba i do vedlejšího bytu anebo též i do druhého člověka. Co se nemocí týče, mohu vědomí přemístit nad hlavu – při bolestech to pomáhá, protože „moje“ vědomí je přemísťováno „jinam“ a ještě přitom mohu být, a také jsem, odpoután od smyslové úrovně.

Je třeba se naučit na těle nelpět, stejně se brzy, brzičko rozpadne, doslouží. Avšak na druhé straně to neznamená, že budeme pěstovat nějakou krutou askezi. Tělo má být silné, proto dopřejeme panákovi dostatek jídla a spánku a vůbec toho, co potřebuje ke zdárnému bujení. To je moudré vedení boje, jehož cílem je úplné vyhasnutí klamu – nevědomosti.

Zpočátku mi Fráňa říkal: „Musíš se naučit poznávat podmínky, které vyvolávají určité jevy nebo stavy. Tyto podmínky ovládnout, poznat, osvojit si je. Když něco vnitřně vidím, pak zkoumám, jaké podmínky jsem tomu dal, co mi umožnilo, abych to viděl, a čím to vidím, co mi umožnilo, abych zažíval určitý stav – a toto vidění nebo tento stav analyzuji – ten stav, ve kterém jsem byl bezprostředně, když to vidění nastalo, když nastal ten zážitek nebo zření. A když na to jdu tímto způsobem, pak musím přijít na to, že onen zážitek nebo jev je jenom vyzařování mého stavu vědomí. V-y-z-a-ř-o-v-á-n-í m-é-h-o s-t-a-v-u v-ě-d-o-m-í.“

Stálá bdělost, stále jasné vědomí – neuchopovat smysly vše, co mi přijde takzvaně „pod nos“. Nesmíme tomu naletět, „neskočit na to“ hned těmi smysly – nechat to být a nezúčastněně sledovat podmínku, kterou jsem dal, abych to viděl. Bdít – a neustále si být jasně vědom. Tak tohle je ta pravá začátečnická duchovní práce. Kdo toto přeskočí, ten nepostupuje. Náš duchovní život má být zpočátku prostoupen snahou o poznání zákonitostí všech jevů a o poznání stavů našeho vědomí. Toto se docílí soustavným bděním, analýzou nitra a cvičením čakramů.

Asi v roce 1953 jsem řekl Fráňovi, že vidím takové zvláštní průsvitné obrazce všelijak zaklíkatěné, dobře je to vidět proti obloze. A vzal jsem tužku a namaloval to na papír.

Fráňa: „To jsou dharmy – nositelé myšlenek.“

Evžen: „A dokážu to dostat až k zemi.“

Fráňa: „To ti není nic platné.“

Evžen: „A co s tím?“

Fráňa: „Musíš je zničit.“

Evžen: „No jo, ale já nevím, které jsou moje.“

Fráňa: „Všecky jsou tvoje.“

Evžen: „Ale jak je zničit?“

Fráňa bere z vedlejšího stolku gumu, podává mi ji a přitom se usmívá: „Vygumuj to,“ ale vzápětí již vážně: „Já jsem to viděl taky, když jsem měl být hotový, ale já je viděl jakoby ve skleněné trubici. Musíš je zničit!“

Evžen: „Ale jak?“

Fráňa: „N-e-m-y-š-l-e-n-í-m!“

Zničit dharmy – ovládnout myšlení! Ono se to lehko řekne – byl jsem si vědom, že bez boje to nepůjde. Ale musí to jít – člověk se musí rozhodnout.

Myšlenky se samovolně řítí bez vědomé kontroly jako splašení koně. K čemu je zapotřebí větší síly: k popuštění uzdy nebo k přitažení? Je to sice pohodlné, nechat myšlenky, aby si dělaly, co chtějí, aby volně „tekly“ – ale...? Poznal jsem, že se musí jít „do toho“, žádné flirtování; říkal jsem si, že dokud se mi „kvedlá pumpička“ (srdce), půjdu do toho za každou cenu. Takovému předsevzetí jsem si ale mohl dovolit až po devítiletém poctivém a soustavném cvičení čakramů.

Člověk začne s přetrháváním toku myšlenek, jak o tom píše Patandžali v Jógasútrách: „Jóga je potlačení změn myslícího principu.“ Ale ono se to řítí dál, a tak je nutno opět přibrzdit. A to je právě dobré, začínáme si být vědomi té setrvačnosti, a to již je pokrok. Zde začíná vědomá kontrola myšlení. Je to práce – myšlenky skáčou jako opice ze stromu na strom, z větve na větev (tak to říkával Fráňa). Je třeba to zvládnout. A jdeme do hloubky, do nitra a brzdíme. Aktivita vědomí rovná se karma.

Obyčejný člověk je v zajetí této setrvačnosti; jeho myšlení není kontrolováno, je samovolné, mimoděčné – uzda myšlení je povolena. K tomuto se vypravuje jeden vtip: „To jsem zvědav, kam dnes pojedeme,“ povídá pan XY, sedaje na koně. A kuň – karma ho veze neznámo kam.

Takže Patandžalioho výrok by se mohl ještě maličko doplnit: „Jóga je potlačení změn myslícího principu, a tím i jeho ovládnutí.“ A půjdeme-li ještě o kousek dál tak můžeme napsat, že je-li tento myslící princip potlačen a ovládnut, pak již vlastně neexistuje. Kam se poděl? Nejvyšším poznáním se nám ujasní, že žádný myslící princip (jako takový) neexistoval – takovéto poznání způsobí právě ten Velký Zvrat dosažení Cíle jógy.

Zastavení myšlenek (neboli přerušení myšlenkového toku) je možné. Když se o to pokusíme, tak v první řadě narazíme na přání „být přítom“ (být si vědom: „tak a teď nemyslím“). To je ovšem nemožné – „tam v tom nemyšlení“ – to je totiž druhý břeh; ego, osobnost je opuštěna a není nikoho, kdo by si TO uvědomoval. Zůstává jen TO velké JÁ, které si uvědomuje samo sebe, ba možno napsat, že Vědomí je Jsoucnost Jediná.

Obyčejný člověk prchá od svého malého „já“ (před svými myšlenkami), před sebou samým někam na rekreaci, na chatu, či do lázní, ale je to marné, svému egu neuteče. Říká, že musí změnit prostředí, přijít na jiné myšlenky. Na chvíli to pomůže, ale je to celkem směšné, protože „jiné myšlenky jsou také myšlenky“. Ale tímto není psáno, abychom nikam nejezdili, protože když někam přijedeme, tak je tam té nirvány právě tolik, jako tam, odkud jsme odjeli. A když změním prostředí, myšlenky (které jsou příčinou toho, proč jsme vlastně to prostředí změnili) jdou nerozlučně s námi jako náš stín. Takže na toho, kdo usiluje o nemyšlení, nemá změna prostředí vliv. Nejlepší rekreace je právě nemyšlení – to je ta „země“, kde není utrpení, bídy, nemoci – to je brána k osvobození.

Ke zničení dharm je potřeba naučit se mlčet. Jenže mlčení a M-L-Č-E-N-Í je rozdíl. Co o tom říkal Fráňa? „Mlčení tělem, jazykem, myšlenkami, pocity, dechem, vědomím, mlčením.“ Tolik Fráňa. Ta hloubka! Ta opravdovost!

Schopnost zírání dharm – nositelů není žádná zvláštní jógická síla a sama o sobě nemá takovou důležitost. Význam má spíše pokrok v úsilí o nemyšlení. Myšlení (nebo sílu myšlenek) užíváme na úrovni samsáry, v iluzorním světě Máji. A zničení dharm je nirvána. Není k tomu co dodat.

Fráňa několikrát zdůrazňoval, že nemáme pomáhat světu na úkor svého osvobození, neboť právě toto naše osvobození je nejlepší pomocí všem lidským i ostatním, projeveným i neprojeveným bytostem různého duchovního stupně. Vstupem jedince do nirvány (může-li se to tak napsat) se uvolní mocné duchovní síly, proti kterým je normální lidská pomoc ničím. Fráňa také říkal, že je nutné a správné osvobodit se tak rychle, jak je to vůbec možné.

Fráňa mi dal dobrou školu, jeho slova ve mně hořela a mobilizovala mě k neuvěřitelnému úsilí. On věděl dobře, co potřebuji, a vypálil svá slova do mého nitra ohněm čisté moudrosti. Poskytl mi veškerou klasickou tantrickou, buddhistickou literaturu, která nám byla z valné části zpřístupněna díky jeho překladatelské činnosti, bez které bychom na mnoha místech ještě dlouho teoreticky tápali v tmách. Ona ta teorie je také dobrá. Slouží jako kompas hlavně na počátku cesty.

Naše snaha o poznání nespočívá ve vytváření něčeho nového, jde jen o odstranění starých omylů, klamů, nánosů nevědomosti. Tím se učení stává vlastně odnaučováním. Musíme si jasně uvědomit, že je-li nirvána náš přirozený stav, pak tento stav lidský je n-e-p-ř-i-r-o-z-e-n-ý! Fráňa používal přirovnání k biografu, když mi říkával: „Musíš získat vhled,“ a pokračuje: „Je to jako v biografu, koukáš tam

(ukazuje prstem dopředu), ale támhle (ukazuje palcem proti vlastnímu čelu), tam to ‚někdo pouští‘ nebo lépe řečeno ‚promítá‘.“ Což mi připomíná další Fráňův výrok a přirovnání k biografu: „Nirvána je náš přirozený stav. To se pak musí přijít k tomu podkladu Všeho. Je to jako v biografu: koukáme se na světelné obrázky, ale plátno, to čisté bílé promítací plátno zůstává stále stejné – jako nirvána – věčná, neproměnná – jen čistý podklad zůstane.“

Člověk by měl směřovat k tomu „druhému“ břehu asi tak, jako by plaval z potápějící se lodi.

Jednou jsem si Fráňovi postěžoval, že tam „v rozhraní možného vnímání“ se to moc kmitá. Fráňa mi na to po chvílce odvětil: „To si děláš sám.“ A vida – od této chvíle se to tam už „nekmitalo“. Tyto kmitací potíže zde byly pouze z počátku, při zaměřování se na tuto sféru.

Jednou, asi v roce 1956, když jsem seděl s Fráňou na verandě, mě Fráňa vybídl, abych se „zapíchl“ do některého čakramu, že mi poví, kde jsem. Když jsem to učinil, ihned mně hlásil, ve kterém čakramu jsem se zapíchl. Potom zase, abych se podíval, kde je on. Kupodivu jsem též neomylně hlásil, kam se Fráňa zapíchl. Toto jsme několikrát opakovali, až potom Fráňa navrhl, abych se podíval některým jiným čakramem než stále jen tím mezi očima. To už bylo těžší. Tak, když se Fráňa zapíchl, hledal jsem břišním čakramem a asi mi to déle trvalo, a tak Fráňa povídal: „Tááákhle ti tam s tím dělám,“ a ukazoval rukou proti mně krouživý pohyb. Na této schopnosti spočívá pochopení jistých podmínek k léčení různých nemocí, neduhů u sebe i u druhých lidí. Také k tomu nám Fráňa otvíral dveře. A vedl nás také k tomu, abychom uměli přenášet vědomí.

V létě 1959 jsem seděl s Fráňou na terase ve vile v prvním poschodí – to jsme Fráňu přenesli, byl už trvale upoután na lůžko. Pozdní odpoledne – mlčení – pojednou Fráňa přerušil ticho: „Tady je ale krásně.“ Bylo to nečekané a působivé. Rozhlédl jsem se kolem a najednou jsem uviděl ty krásné stromy zalité sluncem, tu sytou zeleň, ptačí zpěv – klid, mír, ticho a Fráňova svatá přítomnost... Ano, Fráňa uznával krásy tohoto světa, říkával však o nich: „Je to jen zrcadlení, odlesk nirvány.“

I jindy jsme s Fráňou trávili nezapomenutelné hodiny mlčení. Stalo se také, že od té doby, co Anička odešla na pár hodin něco zařídit, až do jejího příchodu jsme vůbec nepromluvíli. Bylo mezi námi jemné vnitřní spojení, které bylo přesnější než řeč a šlo do hloubek, kam lidská řeč nedosahuje.

Jednou jsme si s Fráňou vyměnili role. Bylo to v době, kdy Fráňa již trávil většinu dne na lůžku, jen jednou nebo dvakrát denně jsme ho přenesli do křesla. Tak tomu bylo i nyní. Fráňa seděl v křesle a pokuřoval své oblíbené viržinko, já jsem se staral o vše potřebné. Tak sedíme delší dobu proti sobě u stolu, načež Fráňa povídá: „Jdi se na chvíli natáhnout, jsi jistě unaven,“ a přitom ukazuje na svoje opuštěné lůžko. Nedal jsem se pobízet, protože jsem trochu unaven byl, jen jsem Fráňu všemožně obsloužil, zapálil vyhaslé viržinko, dal k ruce čaj a jen tak v kalhotách a v košili jsem si naznak lehl do Fráňovy postele. Myslel jsem si: „Tak, teď je to opačně, Fráňa sedí v křesle u stolu a já jsem v jeho posteli – teď ještě to samádhi a máme role úplně vyměněné.“ Také že ano – lehce jsem do Toho vklouzl..., nevím, jak dlouhá doba uplynula, ale když jsem se „vracel“, vědomě jsem postřehl, jak mě něco jakoby jemně, ale jistě tlačí rychleji „dolů“. Můj první pohled patřil Fráňovi, který seděl v křesle, svým charakteristickým pohledem dával najevo, že něco nutně potřebuje. Hbitě jsem vstal a přinesl Fráňovi žádané. Pomyslel jsem si: „Tak vida, napřed mi Tam ukáže cestu a potom mě zase cpe do samsáry – no to jsou mi ale poměry!“ A to všechno kvůli takové malé lidské potřebě!

S Fráňou jsem pobýval často a dlouhou dobu. Poslední léta to bylo denně, od

rána do večera. Mohu jasně potvrdit, že Fráňa učil to, co sám žil. Byl dokonale odpoutaný, Jasný, Zářící jako jeho Učení. A přitom neskonale skromný a prostý.

Jindy opět jedna paní, sedíc u jeho lůžka, na které byl poslední dobou upoután, rozváděla svoje „zajímavé“ duchovní zážitky. Fráňa ji beze slova poslouchal. Když potom odešla, řekl jsem: „Proč jsi té paní neřekl, že takto se na to nemůže jít?“ A Fráňa odpověděl: „No jo, ona se mě na nic netázala.“

K Fráňovi do spořilovské vily přicházeli denně lidé se žádostí o pomoc nebo radu ve věcech duchovní cesty. Když dostal otázku, nikdy nespěchal s odpovědí. Napřed se uvnitřnil a až po delší chvíli odpověděl. Často se tázajícímu zdálo, že to dlouho trvá, a odpověděl sám sobě. Tím se ale ošidil o Fráňovu odpověď – ten se totiž v tom případě již k otázce nevracel a neodpověděl. Dopadlo to většinou tak, že tázající se – a sám sobě odpovídající – byl spokojen, protože touto samoodpovědí vyřešil svůj problém podle své představy, která mu vyhovovala – a bylo to.

Fráňa nikomu jeho pravdu nebral a klidně mu vše odkejval. Říkával mi: **„Pravda je to, co si sami myslíme, že pravda je... v myšlení pravda není. Každý, kdo myslí, má svoji pravdu, ale tu Jedinou Pravdu má jen ten, kdo s tou Pravdou Splyne..., kdo se tou Pravdou stane.“** Na Fráňovu odpověď se muselo čekat třeba minutu, ale někdy i déle. Bylo přitom ticho, takový zvláštní Tichý Klid. A právě z tohoto Ticha Fráňa odpovídal – z nitra. Odpovědi byly vždy jasné, pravdu odhalující. Tím, že Fráňa neobyčejně jasně vnitřně viděl, mohl odpovědět vždy tak, aby klepl hřebík přímo na hlavičku. Stalo se však také, že mlčel, prostě na danou otázku neodpověděl. To bylo tehdy, když nechtěl říci něco nešetného nebo když s někým nesouhlasil a věděl, že by ten dotyčný nepochopil nebo neunesl pravdu.

Fráňa měl i takzvané kouzelné síly (siddhi). Viděl jasně do lidí, vnitřním zrakem viděl stav prozáření čakramů, měl léčivou sílu, mohl se podívat i mimo místnost, ve které byl, ale dohlédl i mnohem dál, mohl se podívat do vyšších sfér. To jsou jen některé siddhi. Za ta léta, co jsem ho znal, hovořil o nich se mnou jen několikrát, kdy kladl na srdce: „Nelpět na nich, používat je můžeme, ale nestavět na obdiv.“ Ale i kdyby o tom se mnou nehovořil, nemohl jsem to nevidět!

O těchto siddhi vědělo jen pár jedinců. Například naprosto jasně viděl, čím byla zabarvena moje koncentrace, naprosto jasně viděl, ve kterém čakramu je moje vědomí, a byl jsem nejednou překvapen, jak jasně a přesně ví o mé vnitřní práci, přičemž mi připomínal a radil, jak na to. Fráňa byl naprosto jasnovidný.

Fráňovi jsem vděčen, že mi pomohl a spolehlivě ukázal cestu k Pravdě nejvyššího Smyslu.

Na Spořilově ve vile, kde Fráňa žil, vládla upřímnost, prostota, skromnost, opravdovost; žádné pokrytectví, žádná krásná slova. Ale také žádná úzkoprsost, nedali jsme se sešněrovat příkazy a zákazy, i když jsme je dodržovali, ale vnitřně jsme na nich nelpěli.

Do spořilovské vily přicházeli denně různí lidé – jeden den bez návštěv byl spíše výjimkou. Velká většina si odnášela poučení nebo radu pro duchovní cestu. Fráňa Drtikol pomohl v duchovních problémech každému, kdo ho o to požádal. Věnoval se každému stejně a nezištně. Lidé využívali jeho hlubokou moudrost, rozhled, zkušenosti a ojedinělé duchovní schopnosti.

Na úplný závěr přicházejí perly a perličky, kterými Fráňa obohatil druhé svým chováním, mluvou a myšlením.

Jednou jsem Fráňu požádal: „Fráňo, půjč mi něco ke čtení.“ „Čti si tady,“ ukazuje si na prsa (do nitra) – a knihu mi půjčil.

Jindy mi Fráňa povídal: „To je jako ten starej Eckhart (Mistr Eckhart z Hochheimu 1260 – 1327), ten povídal: „Nic nechtít, nic nemít, nic nevědět,“ a

pokračoval: „Co to ale znamená nic nechtít? Znamená to nemít žádná přání. No a podívej se, člověk stále něco chce, něco potřebuje. Kontroluj, kolik máš za den přání, ale co za den! – za hodinu – a vůbec, kontroluj to průběžně, stále a počítej i ta nejjemnější hnutí. To je žádostí, potřeb – vyzkoušej si to. Měl bys mít denně chvilku pro sebe, sednout si do klidu a říci si: tak a nyní nechci nic – vůbec nic. Když na to půjdeš takto, musíš zjistit, že tím, že nic nechceš, vlastně chceš to nechtění, a tak i toto musí zmizet, což znamená nechtít ani to nechtění. A že ses něčeho vzdal? Tož vzdej se toho vzdávání! Nakonec se musíš i toho Poznání vzdát. Pak to je těch sto procent. A zase se přijde na různé poznatky – ne-li na to pravé – protože když už skutečně nebudeš nic chtít, tak tedy nebude ani toho, kdo by chtěl nebo nechtěl.“

Karma rovná se aktivita vědomí; aktivita vědomí rovná se karma. (Aktivita vědomí je myšlení.)

Když jsi v nirváně, tak si neříkej: já jsem v nirváně.

Nejlepší filosofie je zavřít hubu. (Což znamená jít do nitra, do sebe. Jdu tedy dělat tu nejlepší filosofii – mlčím...)

Co je to vlastně samsáro? Smysly se baví – smysly si hrají – nemá to žádný smysl, žádný cíl – všechno na jedno brdo – furt dokolečka – stálý koloběh utrpení, strasti – vyťentýrovat se na to.

„Musíš si na to „stoupnout“, že To máš, vždycky jsi To měl (totiž, že jsi z té nirvány nikdy nevyšel) a vždycky To mít budeš – je to cesta uvědomovací.“ Musíme však správně porozumět onomu shora uvedenému Fráňovu výroku: „že TO máš, vždycky jsi TO měl... je to cesta uvědomovací.“ Toto rčení je pomůcka a mnoho záleží na tom, kdo to jak pojme. Ten, kdo by chtěl sklidit úrodu bez práce, ten to ochotně přijme za své a řekne si: „Tak když TO tedy mám pořád, tak co bych se ještě namáhal? Uvědomil jsem si to a tak je s učením konec.“ Jenomže pravda je, že do té doby, nežli To člověk skutečně realizuje, je tato pomůcka jen teorie. A my musíme z této pomůcky udělat živou P-r-a-v-d-u! K tomu ale je potřeba hodně odpovědnosti a ještě více poctivé práce. To také znamená žádná povrchnost! Takže, kdo by chtěl tu úrodu sklidit bez práce a námahy, takový se vždy krutě přepočítá!

Fráňa mi říkal: „Můžeš dělat všechno – záleží na tvém vnitřním postoji k tomu.“ Nebo učení přirovnával k voru, kterým se člověk převezí na druhý břeh – pak jej zanechá (tedy nelpí ani na Učení). Jen je-li tázán, předá to druhým.

Fráňa mi několikrát řekl: „Já už jsem si svoje udělal, víš dobře, kolik tady bylo lidí – teď je řada na vás – teď dávejte vy.“ A toto v průběhu let opakoval asi čtyřikrát v různých variantách. A skutečně, když si vzpomenu, kolik lidí k Fráňovi chodilo, a jací to byli lidé! A Fráňa vždy jakoby samozřejmě dával ze své studnice moudrosti. Kdo chtěl, ten si odnesl. Máme předávat svoje duchovní zkušenosti druhým, zvláště když vidíme, že je potřebují a rádi je přijmou. Vyjímám z Fráňovy korespondence: „To je tak, co jsi dostal, to musíš dát – jinak jsi větší lakomec nežli ten, kdo střádá krejčárky. Je to lpění na poznání. Cestu k poznání musíš jiným ukazovat, překážky jim odstraňovat, podporovat je, když umdlévají, musíš jim podat ruku, musíš jim dát všechny svoje zkušenosti. Proč? Aby ses toho všeho zbavil, a byl tak čist před sebou samým, že sis neponechal nic z toho, co ti Bůh dal, a žes tu hřivnu, kterou jsi od Něho dostal, zdesateronásobil. Co oni s tou hřivnou udělají, do toho ti nic není. Zrovna tak ti nic do toho není, když jim podáš ruku, zda ji přijmou, nebo zda ti do ní plivnou. Že za ně nemůžeš udělat krok, je jisté... Ty se musíš naučit dávat tak neosobně, aby pravice nevěděla, co dělá levice.“ Tolik z Fráňova dopisu.

Nejlepší bylo, když jsem byl s Fráňou sám. I když jsem to přímo nevyhledával, velmi často se mi naskytla příležitost. Mlčení s Fráňou – naprostá Odevzdanost – naprostá Čistota – naprostý Klid – naprostá Vyrovnanost – naprostá Prázdnota. Tak

jsme jej znali a vanulo to z Fráni – ten propastný Klid, Všepronikající, Moudrý, Hluboký, Konejšivý. Rozpadal se v Prázdnostě a Prázdnost byla Klid a Klid byla Prázdnost. Ach, kdo to jen pochopí?

(Poznámka: Evžen Štěkl byl od narození tělesně postižený – vlivem špatné funkce podvěsku mozkového. Tento handicap mu „neumožňoval dělat školy“. Dokončil pouze několik tříd měšťanky, které podle něj zvládl s velkými obtížemi. Roku 1959 dosáhl Poznání, a to i přes veškeré překážky, kterých bylo v jeho životě daleko více než u kohokoli jiného. Tím také dokázal, že je tato Cesta skutečně vhodná pro každého poctivě hledajícího...)

Fráňovo Učení – Fráňovy dopisy

16. 10. 1929

Bloudění v lese znamená život zde na zemi bez Boha. Protože se pan G. začíná zajímat o mystiku, vyšel již z toho lesa a ocitl se před vysokou skálou, na které byl hrad. Vysoká skála je ona výšina, na kterou se musí člověk vydrápat – královskou cestou – koncentrací. Hrad je sídlo Božství – vnitřní člověk. Kráva u Indů znamená božství, býk u Egyptanů rovněž. Obě byla a jsou doposud posvátná zvířata. Býk-Božství spadne se skály do vody – Božský Paprsek – Božská Jiskra padá do hmoty (voda značí hmotu, svět, Pannu Marii) a člověk ji musí zachránit, totiž je povinností každého člověka, aby se oprostil od hmoty, a proto zachraňoval člověk onoho býka. Strach, který měl pan G., je velmi dobrý, protože už mu není lhostejno, zda projde nevšimavě okolo Pravdy.

Co se Vašeho snu týče, je následující: cestování v zelené trávě všichni – společný život bezstarostný, pak přijde touha, co je v lese a za lesem. Les – tajemno, které láká člověka, předtím musí přejít vodu, musí se očistit – překročení nebo přebrodění vody. Houby v lese jsou okultní síly, které člověk nachází na cestě k Bohu, pozor, některé jsou jedovaté. Pak přišel Vůdce. Žádný, kdo jde mystickou cestou, není opuštěn. Jest veden neviditelnými Vůdci, a kdykoli by kolísal nebo byl v nebezpečí, vždy najde oporu v nich. Nejsou obyčejným zrakem viditelní a ani vnitřním zrakem je hned neuvidíme, ale jsou s Vámi při každém kroku.

...ten Vás provedl úzkou tmavou chodbou. Úzká chodba znamená dělohu, totiž to je ku znovuzrození. Jako dítě projde dělohou na svět, tak také duchovně Zrozený má podobné stavy a zážitky.

Zima. Při koncentraci někdy cítíte zimu, někdy horko až pálení. To je proto, že každý adept musí ovládnout čtyři velké životní síly: vodu, zemi, oheň a vzduch. Totiž, Vy nesmíte se nechat zmást, Vy musíte se přenést přes veškeré pocity, kterými na Vás působí tyto elementy, a nesmíte ani na okamžik se odvrátit od zírání na Boha, do svého nitra. A protože jste se blížila k Bohu, pociťovala jste úzkost, jako by za Vámi šlo nebezpečí nebo nějaký zločinec. To je zevní já, které jde s Vámi, lépe řečeno, které opouštíte, a jde za Vámi, aby Vás ve slabé chvíli strhlo zase zpět.

Pak jste přišli do místnosti, kde bylo plno lidí, a ti Vám řekli, že nemůžete živí přejít, jenom v uspání. To je Vaše nitro, kde jsou všichni Vůdci, totiž všechny ty dobré myšlenky z knih, z Evangelia, které Vám říkají, že musíte ztratit úplně vnější vědomí, jinak že to nepřejdete.

Když jste se probudila, byla jste již v jiném světě a hledala jste svého muže a Fanušku. Fanušku jste našla, protože je dítě ještě nevědomé. Pan G. zmizel, ještě pro něj nepřišla chvíle, aby byl tak daleko s Vámi. Fanušku někdo odvedl. To jest, že každý má svoji, naprosto svoji cestu. Až do jisté doby mohou jít společně, ale pak, když jde do tuhého, tu musí jít každý naprosto sám.

Každá duše, dokavad není očistěna úplně, má kající oblek. Bílý vespod – nitro – a přes to černý. Oheň – zář – to je Božství – onen mystický oheň, ono záření, jímž se projevuje Bůh. A Vy sama, protože jsou Vaše vnitřní smysly již vyvinuty, jste to poznala. Neznámý mladík, který k Vám přistoupil, jest Vaše vnitřní Já. Vy jej ještě neznáte, proto byl neznámý. A jak jste mu říkala, že hledáte svého muže, zmizel a na místo něho se objevil známý člověk, který pracuje u Vás v pivovaru. A ten Vám dal zprávu o něm. To znamená, že Vy jste se ještě neoprostila od všeho pozemského, od strachu. Napřed se Vám zjevilo Vaše vnitřní Já, nepoznala jste je ještě a toužila jste po svém muži; tu Vám známý z pozemského života dává o něm zprávu, že onemocněl. Tu jste cítila bolest, že snad je mrtvý. Ta touha po něm, po svém muži, to

není špatné, ta jest správná, ale ten strach, co jste přitom měla, že je mrtvý. Cožpak může někdo umřít, cožpak nejste navždy spolu spojeni? Teprve ve splynutí mužského a ženského pólu – lásky (žena) a moudrosti (muž) – v mystické svatbě dosáhne se jednoty s Bohem. Ten strach, to je připoutanost největší, že ztratíme, co jest nám milé, a zatím hluboko v srdci jsme stále s tím spojeni.

Ten člověk pak řekl: „Vidíš, jak ho máš ráda?“ Těšil Vás a pak že musí odejít, že se vrátí, a Vy jste čekala. To bylo připomenutí na Vaši pozemskou lásku. Pozemská láska je sobecká, a proto jste měla strach, že ho ztratíte. Protože byl ten známý z pozemského života, těšil Vás a pak odešel, aby již nepřišel, a Vy marně jste čekala na něj. A tak taky člověk, který vězí ještě v pozemském bytí, nechá se potěšit lidskými slovy a pak v naději čeká marně.

Proto jste měla být beze strachu, že se mu něco stane – neb tím strachem, tou sobeckou pozemskou láskou – spíše ho strhujete z Cesty k Bohu, a spíše jste měla mu pomoci vysíláním duchovní síly, duchovní Lásky.

Ještě k tomu snu: když ten mladík se Vám zjevil, tak ty šaty se Vám proměnily v jasné, zářící. Samozřejmě, neb jedině Kristus, to Vaše vnitřní Já, může Vaše hříchy odpustit; žádný kněz to nemůže; jen a jen Kristus ve Vás, proto ty černé šaty se Vám zjasnily.

31. 10. 1929

Milá sestřičko Ilonko a Gizi!

Děkuji srdečně za dopis, který mne velice potěšil. Jistě jsem rád, že děláte takové pokroky. Vy samy to nechápete, ani to nepozorujete, jak Duch boží ve Vás pracuje a později, až se naučíte na to velejemné pronikání reagovat, pak teprve budete ihned chápat změny, které se ve Vás dějí.

Je to samozřejmé, neb rozum a tělo jsou příliš hrubý nástroj a Duch boží příliš jemný a proto musíme se naučit chápat ty jemné pokyny, které nám Duch boží dává a musíme zjemňovat svůj rozum a tělo, aby bylo stále hotovo přijímat ony intuice z nitra. Jinými slovy: produchovňovat celé tělo, nejen tělo, ale i rozum, mysl, chápání a veškerý intelekt.

To samé ale zároveň znamená naprostou oddanost, naprosté vzdání se do Vůle boží. Chápete to? Všeho se musí člověk vzdát, celého těla i celé duše, aby to hned dostal očistěné a krásnější, než to měl. Je to oběť, která jest ihned přijata a ihned odměněna. Ale musí být podána s čistým srdcem a bez čekání na odměnu. Pak Bůh dělá divy ve Vaší duši a srdci a těle. Bůh na nic jiného nečeká, než abychom se Mu vzdali, abychom se Mu celičci odevzdali, aby mohl pak On se námi projevit.

Obětujte Mu vše, ať jsou to všelijaké starosti, nectnosti i takzvané hříchy. Nemůžete-li se zbavit některého návyku, odevzdejte Mu to a On Vás od toho nejen očistí, ale dá Vám za to ještě jinou krásnou vlastnost. A tak se vším utíkejte k Němu – neb On má víc, než rozdal a my jsme Jeho děti a žádný otec neodepře svému dítěti, když o něco prosí, jak řekl Kristus, viz Evangelia.

Každý, kdo jde mystickou cestou, pocítí ten překrásný Klid a tu vnitřní Radost a Vy obě mi píšete, že to máte. Tak je to správné, jak jdete. Pokračujte a budete vidět, že je to den ode dne krásnější a že den ode dne jste silnější a silnější a že žádná moc nemá tolik síly, aby Vás od Vaší cesty odvrátila. Neb ten, kdo byť i jen na chvíli uviděl Krásu, Pravdu samu, nevrátí se již nikdy do světa, do prostředí, ve kterém dříve žil.

Rozumějte mi dobře, to neznamená, že tento svět je zlý, špatný atd., ne, to tím není myšleno, to bych se rouhal. Neb v Genesi stojí, že když Bůh stvořil svět,

viděl, že vše je dobré. Ta moje slova nahoře znamenají, že nikdy se již nebudete dívat na svět pod tím úhlem, pod kterým jste se dívaly dříve. Vy poznáte, že svět je také dílo boží. Vy poznáte, že nejste hmota v tom smyslu, jak jste to dříve chápaly, ale že celé Vaše tělo jest Duch, že vše, vše jest tak krásné, že padnete na kolena, chvalořečit budete Moudrost boží za to vše, co stvořila. Neb poznáte, že je to stvořené pro Vás – a jelikož jste: Já a můj Otec v nebesích jedno –, že to stvořil On pro Sebe a že jest to On sám.

Věřte, věřte, jest to překrásné. A pak poznáte, že není smrti, nýbrž jen jiný způsob krásnějšího nazírání na Boha. Moc, moc bych Vám toho ještě napsal, ale Vy samy jste cestou. Jděte a jděte vesele a radostně – neb jdete k Bohu. Pište, pište mi co nejdřív a dávejte všemu lásku, neb Bůh je s Vámi. Poznání, Radost, ať je to kamenu u cesty nebo někomu z Vašich milých, všemu dávejte. Vše čeká na Vaši Lásku a na Váš úsměv a vše Vám bude vráceno tisícerým způsobem zpět.

bez data

Milá sestřičko,

dnes jsem dostal dopis a děkuji srdečně za něj. Mám velikou radost z těch pokroků, které děláte a hlavně, že jste dostala již vnitřní Hlas, že víte, ke komu se máte obracet ve všech záležitostech celého svého života.

Ano, se vším jděte k Němu a na vše dostanete odpověď nebo pokyn, impuls, co a jak máte dělat. Někdy se Vám to bude zdát třeba směšné nebo absurdní, že máte říci nebo udělat něco, ba bude Vám to úplně proti mysli, proti rozumu, ale nedbejte vnějších těch myšlenek, řiďte se přesně, co On Vám radí. Pak nikdy nechybíte. A právě tím, že se stále obracíte do svého nitra se vším a třebas by to byly dle vnějšího nazírání maličkosti, právě tím naučíte se stále ovládat své myšlenky, naučíte se koncentrovat po celý den, bude celý Váš život napojen na Boha – budete žít v přítomnosti boží.

Nemyslete, že něco na světě je zbytečnost, že je to hloupost, že je něco omyl přírody nebo něco takového. Spadnutí zvadlého listu ze stromu je právě tak důležité, jako zasedání parlamentu v Anglii. Vše na světě má svůj účel, svůj hluboký význam. Vše na světě je symbol, ať je to štěbetání vrabců na střeše, nebo nejkrásnější symfonie. Ať je to nejhroznější bouře na moři, nebo nejkrásnější letní den – a Vy čím blíže budete přicházet k Bohu, budete to tím více poznávat ve všech dílech lidských, ve všech dílech přírody, a tím více budete milovat. Padnete na kolena a budete volat: „Bože, jak jsi nádherný. Jsi Krása sama. Jsi vše ve všem. Jsi všude a nejsi nikde. Jsi nad tím a vše máš v sobě. Vše je Tvé – nikde není místečka, kde by nebylo Tebe, kde by nebylo Tvé ruky a Tvého oka – Jsi, který Jsi.“

A poznáte, že nejste již odloučená bytost od Něho, že není již já a ty, nýbrž že je: Já a můj Otec v nebesích jedno jsme. A to je Znovuzrození, to je nové Vědomí, nové nazírání. Vše, co jste dříve žila, to padne, to bude mrtvé a Vy ucítíte, že jste se znovuzrodila z Ducha. Naučíte se vidět svět ne v těch malicherných barvách, jak jej vidí jiní, kteří jsou ještě slepí. Uvidíte svět jako nádherné Dílo boží. Pak uvidíte, pak poznáte účel Vašeho žití, poznáte, proč jste zde na světě a pocítíte plnost Vašeho života. Budete žít v pravém slova smyslu. Bude již t-e-d': Království boží zde na zemi. Není až po smrti, ale již teď člověk boží žije v Něm.

A až se naplní dny Vašeho života, až poznáte, že jste již vykonala své poslání na zemi, klidně svlékněte šaty – tělo, abyste je vyměnila za krásnější na onom světě. Umírání pak nebude trpké, bolestné, ale radostné, bude to vítězoslavný odchod dobré pracovnice boží do duchovních sfér božích.

Ach, věřte mi, sestřičko Růženko, že čím dál, tím je to krásnější a že je Bůh

nevyčerpatelnou studnicí Krávy, Moudrosti, Lásky a Bohatství.

V těch snech o lvu a koni vidíte nejlépe, kde jste, poznáváte, co už umíte. Vodopády a postřikování vodou jest křest vodou. Je to očišťování a zároveň posila a osvěžení. Jaký to krásný symbol, když člověk se vykoupá v tomto světě, jest osvěžen, posílen, očištěn, když se mně takzvaně zdá, ale není to sen, je to skutečnost pro duši, že se koupá nebo že se postřikuje vodou. To vskutku bere jeho duše lázeň – to duchovní obmytí, očištění, osvěžení z duchovní vody. A je to zrovna tak skutečnost, ba ještě větší, než zde na zemi. To se týká jen duše. Vaše učitelka zde zastupuje Božství. Dává-li vám květy, to jsou ctnosti a milosti Vám od Boha poslané. Všimněte si pak svého života, svého jednání a mluvení a poznáte, že každý květ je nějaká ctnost, kterou jste získala. Vy jste Bohu dala své myšlenky a své žití. Vy jste se Mu obětovala. Vy jste se kvůli Němu vzdala všeho a tu On posílá Vám květy – ctnosti a milosti a posílá je po učitelce, tedy po autoritě – abych tak řekl, po Vašem představeném. Hvězdy na noze, červené, jsou stigmata Kristova. Jsou tři, to je Svatá Trojice – celé Božství. To je ohromně krásné, to rozmlouvání s někým ve snu. To duše rozmlouvá s Bohem. A že to zapomenete, když se probudíte, nevádí, zatím to tělo nepotřebuje vědět; však přijde doba, kdy to duše tělu sdělí a to poznáte. Prozatím není tělo (rozum, vůle, tělesné orgány) ještě tak produchovnělé, aby to mohlo ihned bez prostřednictví duše chápat. Později se to dostaví. Vznešené bytosti okolo Vás jsou všichni ti, kteří šli nebo jdou duchovní cestou. Jsme všichni vespolek spojeni. A čím dále, tím více budete poznávat, k čemu jste ještě připoutána. **Jest toho moc, čeho se člověk musí vzdát a to největší je, že se musí vzdát i Boha samého – neboť sám je Bůh. Proč by měl touhu po sobě samém? To by byla malichernost, neboť On jest, který jest.** No, vždyť to poznáte. To přijde samo sebou. Jen klid a vytrvalost!

14. 11. 1929

Adresát neuveden

Děkuji za dopis, který mne velice potěšil, protože vidím z něho, že jdete správnou cestou a že děláte pokroky.

A proto povinností každého mystika je dávat, dávat, neb on si uvědomuje stále svoji jednotu s Bohem, on ví, že jeho vnitřní podstata je Bůh sám a protože Bůh má víc než rozdal a protože Bůh stále jen dává a nic nepřijímá, dává pak on také, neb ví, že má v sobě nevyčerpatelnou studnici vody živé. A proto dávejte, dávejte všemu a všem. Dávejte úsměvy, pohlazení rukou, laskavá slova, dávejte myšlenkami dobrými, laskavými. A dávejte duchovně, totiž myslíte si, že Vaše tělo je jen nádoba, kterou protéká božská Láska a Vy ji jen regulujete, kam a ke komu chcete. Sama nechtějte nic, neb máte to vědomí, že Bůh je ve Vás. Co chcete víc? A Bůh, budete-li dávat, dá Vám víc, než potřebujete. Dá Vám proto, abyste mohla dávat. Tím způsobem se pak stále více a více spojíte s Ním a Jeho Vůlí, takže nakonec je to pak jen On sám a jednota s Bohem je dokonána.

Píšete o boji s myšlenkami a pokušeními. Nebojte se jich. Je to jen a jen od Boha zkouška Vaší trpělivosti a vytrvalosti. Pamatujte si, že bez práce nejsou koláče, bez boje není vítězství a právě takovým nebáním se člověk sílí, a proto to berte jako dar boží a milujte ten boj a věřte, že rozplyne se vše jako pára v čistém vzduchu. Přeneste se přes veškeré takové myšlenky a přes takzvaná pokušení, ale neopovrhujte jimi. Jsou pro Vás, jsou pro to, abyste se stala lepší, dokonalejší.

Máte-li touhu se jít vyzpovídat, jděte, to nemůže nikdy škodit, naopak. Neb **vše, co děláte s tím úmyslem, že Vás to přivede blíž k Bohu, je dobré.** Jinak ale je to jen vnější věc. Jen Kristus ve Vás může Vám vše odpustit. Ostatně, to

odpuštění přijde Vám samo sebou, neb Vy sama si vše odpustíte a Vy sama najednou poznáte, že máte duši čistou a že takzvané hříchy, že to byly jen kameny, které jste potřebovala na schody, po kterých teď kráčíte vzhůru k Bohu.

Když vidíte při koncentraci příšerné postavy a obličej, to je, že procházíte sférou astrálních bytostí, že procházíte světem myšlenek, vášní, všelijakých hříchů, pak nižších astrálních sil, astrálních larev, že procházíte světem duší, které jsou příliš připoutány ke světu buď vraždou, lakomstvím, nebo smyslnou láskou atd. Nebojte se jich, nemohou Vám uškodit. Modlete se za ně, myslete na ně božskou Láskou a budou Vám vděční a nebudou Vás více obtěžovat. Naopak, pomohou Vám. Ale nechtějte jejich pomoci. Pomoc hledejte jen a jen u Boha. Přijdou-li a ony přijdou, promluvte na ně laskavé slovo a pošlete je pryč.

Rovněž se nebojte, přijde-li nějaký čerchmantíček, čert nebo ďábel. Musíte sestoupit do pekel jako Kristus, neb Kristus byl pokoušen ďáblem na poušti, to znamená, že i Kristus byl pokoušen při koncentraci takovými myšlenkovými útvary. Vždyť to nic není. Vždyť se rozplynou, jakmile řeknu slovo boží, jakmile na ně vyšlu božský plamen. Jen se jich nebát.

Mám velikou radost, že pociťujete, že je někdo stále při Vás, neviditelný a přece víte, že je s Vámi stále. Ano, to je Vaše vnitřní Já, Kristus. Važte si toho – toť Váš je vůdce a nikdo jiný.

Teď při odpoutávání se poznáváte malichernost všeho světského. To je ze začátku, až budete dále, poznáte, že nic na světě není malicherné, že vše je ohromně správné a potřebné. Teď, když mluvíte s někým, myslíte, že jsou to prázdné řeči. Později poznáte tu podstatu té „prázdné řeči“ a uvidíte, že On mluví jen a jen pro Vás a vy že musíte odpovídat jen a jen pro Něho. Třebas by to byla řeč o tom, co vařit k obědu. A přece uvidíte později, že nebyla nadarmo. Všimněte si proto všech maličností, které Vás potkají během dne, a o tom všem uvažujte, neb vše je posláno pro Vás, byť by to byla sebenepatrnější příhoda dne, třeba by to bylo jen zrnko písku, na které padne Vaše oko a přec to zrnko písku je dáno taky Bohem, pro Vás, abyste dokázala, jak daleko jste v Bohu. Možná, že právě to zrnko písku čeká na Váš pohled lásky, aby se dále povzneslo na té stupnici vývoje k Bohu, a čeká jen na impuls od Vás, neb pro to zrnko jste Vy bůh nebo satan. Proto na vše je dobře myslet s láskou. Proto je dobře, že milujete přírodu a hudbu. Pamatujte si, že svět a vůbec celý vesmír je boží myšlenka a jako taková že je to krása sama! Ale Bůh má pro svoje miláčky ještě jiná překvapení, než je tento svět a jeho krásy. A i ty druhé krásy nejsou On. On je má v Sobě, ale On to není. On je nad tím. Proto se nebojte, že se radujete z darů božích. Vždyť On je rád, že Mu to chválíte a že se podivujete, co On vše dovede.

Chcete vědět úsudek o Vás. Na to odpovídám: Nesudte a nebudete souzeni. A teď Vám něco napíši o Vás. Vy jste mi připadala jako člověk, který shromažďuje ve svém domě výbušné látky a stačila by jiskra, aby celý dům i člověk byl jimi roztrhán. Rozumíte mi? Bůh však to nechtěl a dopustil, abyste ten prach, ten dynamit použila na vybudování cesty a schodů k Němu. Teď má z toho radost, jak krásně si počínáte, neb tam, kde Vám něco překáží na cestě k Němu, vyhodíte to do povětří právě tím prachem, který jste dříve nashromáždila. Ten prach, to byly Vaše touhy, Vaše přání, ale byly to také Vaše připoutanosti. Vaše odpory, ošklivění se atd., zkrátka takzvané hříchy. A Vy jste vše to obětovala Bohu a Bůh to přijal a dál Vám za ně touhu po Sobě, trpělivost, vytrvalost, odvalu bojovat, odpoutanost, lásku a Bůh ví sám, co Vám ještě dal za to. Co chcete víc? Věřte, že člověk nemůže dost děkovat Bohu za ty všechny milosti, dary a krásy, které mu Bůh dává. Bůh je tak štědrý Dárce, že stačí, když se Mu člověk obětuje, když se vzdá pro Něj sebenepatrnější věci, hned

mu dá za jedinou věcičku tisíc jiných. Nedivte se, vždyť jsme Jeho děti a On nás má rád. Uvádíte, že když se probudíte, nevíte, co se Vám zdálo neb o čem jste spolu hovořili. To hovoří Vaše duše s Ním a duše se již postará o to, by také vnější rozum to pochopil, až bude jeho čas.

bez data

Dopis dr. Leopoldu Procházkovi

Ve svých kroužcích jsem četl vše, co bylo čisté učení, tj. žádný spiritismus a okultismus, z toho jen to nejnужnější, moji milí znají všechny možné druhy cest k Bohu. Filosofické, křesťanské, kabalistické, gnosi, nudichi atd. Vše jsem přečetl a vysvětlil a hlavně jsem poukazoval na to, že na konec všichni velcí mystici a zasvěcenci učili a vedli k jednomu Poznání, totiž k naprostému Mlčení – Tichu. A tu jsem vypracoval jakýsi systém toho mlčení. Vysvětlil jsem do detailu, co je mlčení, že je mlčení tělem, jazykem, myšlenkami, představami, pocity. To je nižší mlčení. Vyšší Mlčení je Mlčení bytím, Mlčení vědomím, Mlčení nechtěním, Mlčení Mlčením.

Rovněž jsem vysvětlil, aby nemysleli na Boha, mysleli Bohem. To znamená, úplné sebezapření, úplnou ztrátu sebe sama a hlavně ztrátu duše (myslícího principu). A tyhle věci opakuji již asi šest roků, stále totéž. Tak jako kapka po kapce dopadá na kámen, až tam díru vytvoří, až ho rozkládá – tak stále totéž povídám a výsledky zvláště u některých jsou skvělé.

Rovněž to, neoddělovat Božství od tohoto vezdejšího života, nýbrž spojit dohromady. Nenechávat si pána Boha jen na neděli, ale i na všední den, ba i ve spánku musí být pokračování Jeho Života. A proto nikdy jsem neklesal na mysl, když byly kontroverze a různé jiné věci se staly. Vždy a vždy znova jsem u sebe pracoval a přemítal, jak bych to mohl ještě lepší vysvětlit a objasnit, aby to bylo ještě lépe chápáno. Přišlo to.

A proto ani Vy byste neměl podávat své poznání pod kbelcem, nýbrž postavit na stůl, ba výš ještě, aby všichni z toho světla, které ve Vás hoří, měli co nejvíce užítku.

Živé slovo – dobře rozumějte – prožité slovo, předčí daleko každou knihu sebe lépe napsanou. V knihách ujde mnoho věcí, vím to z vlastní zkušenosti, kdežto slovo, živé slovo, které je často opakováno, jako Buddha dělával, na které je kladen důraz, vyslovením, pohledem, gestem, to utkví mnohem více, než přečtená kniha. Vždyť víte zajisté dobře, že lidé knihy čtou. Čtou je, ale jen povrchem a tak, aby se k nim vrátili a znova četli a málokterí mají více k tomu chuti. Slovům, proneseným se zanícením, prosyceným vnitřním prožitím a posvěceným samým Božstvím, těm málokdo odolá. To jsou jako rány do hlavy, palicí do hlavy, obrátí člověka, vzbudí důvěru. Víím, co to je pronesené slovo, takže člověk dostane chuť dále se poučovat (zvláště když je poukazováno na tu a tu knihu) a tu teprve jsou knihy na svém místě. Pak se nečtou povrchně, ale studují.

Nechci tím více na Vás naléhat, abyste k nám opět přišel, to je čistě Vaše věc, jak se rozhodnete. Myslel jsem tím, že ať přijdete do kterékoli společnosti a začne se debata, tu vždy musíte být připraven na různé námítky druhých, různých povah, více méně prudké výměny názorů. Tu pak nestačí jen vědění, nýbrž naprosté vědomí, jistota nejšťastnějšího prožitku nejen svého, ale všech Buddhů, Kristů, Kršnú, Platonů, Heraklitů, Hermesů a vůbec všech zasvěcenců.

A tu přicházím k tomu, co jsem Vám již dříve chtěl říci, k čemu jsem došel po poznání různých náboženských soustav a po dosažení svého vlastního Poznání, totiž to, že naprosto nesmí se oddělovat projevený svět od neprojeveného, totiž to znamená: Protože je Nirvána (nebo ryzí Božství) projevený svět, proto projevený

svět je (též) Nirvána. To znamená, projevený svět je svědkem, že je Božství. A tu člověk přijde k té zdánlivé absurdnosti, že nemá kam jít. Do Nirvány? Nač to? Do projeveného světa? Co tady? A tu se stane zázrak. Všechno se zastaví, není prostoru, není času, není touhy. Jste všude tam, kde stojíte. Vše Vám splyne v naprosto jedinečnou Krásu: Nirvána i projevený svět, a vidíte, že jsou jen změny projeveného vědomí, naše pojmy, které se v tom střetnutí rozplynuly jako dým. Nic není a není tak nic – a to zničení, naprosté zničení individuality duše i ducha, je to Nadvědomí – když to člověk chce nějak ještě pojmenovat.

Ano, já věru nemám, kam bych šel, kde bych hlavu složil.

Dále jsem Vám chtěl říci něco o Buddhovi. Totiž, když jsem uvažoval po přečtení Buddhových řečí a Vašich krásných knih, vždy jsem měl dojem, že tam něco schází, jakoby něco neřekl. V Sinnettově knize – Esoterní Buddhismus: Tam stojí totiž, že v Indii je uznáváno, že Buddha se ještě jednou musel vtělit, protože neřekl vše a že to byl Šankaračarya, který Buddhovo učení doplnil. Nemám bohužel ani knihu Sinnettovu, ani Šankaračaryu, mimo malý fragment: Palladium moudrosti, ale to stačí. Prosím, abyste o tom uvažoval. Pak ještě jednu důležitou věc bych řekl, ba vytknul Buddhovi – totiž to, že rozpoutal myšlenkové síly o utrpení. Uznávám, že pro tu dobu nešlo snad to jinak. Ale neměl to dělat. Vy víte zajisté, co je to za sílu, obnovovat myšlenky a Buddha to zajisté věděl také a přece na vše se díval jako na strast a utrpení. Teď si představte, že milion lidí myslí, že vše je strast. Nu, tak je to strast, tak je to utrpení, a proto nemůže nebýt na tomto světě utrpení a strast, vždyť lidé jinak nemyslí – ani nechťí a nesmí – protože by nedošli k cíli. Vždyť je to nemyslitelné, že by Božství nebo Nirvána, nebo jak to chcete pojmenovat, bylo tak ukrutné, tak bez citu, aby stvořilo svět, kde lidé trpí. Ať už Vy uznáváte Boha nebo ne, uznáváte lidi, kteří sami jsou si svého lidství strůjci. A teď jim přijde myšlenka osvíceného člověka, který jim říká, že je to všechno strast. Ba ne, krása je to! Krása, jedinečná Krása a Radost. Kdy lidé již jednou přestanou s těma strastma a utrpením a budou se dívat radostně, bez připoutanosti, na tu všechnu Nádheru Boží? Vždyť je to krásné, když mohu zasévat myšlenkově radost a ne utrpení. Ano, zaplať Pán Bůh, že jsem člověkem – díky Tobě, Bože, že jsi mne postavil na svět do Tvého Těla a že můžu se účastnit na Tvém díle. Vždyť je to radost, sundat obnošené šaty a mítí nové. Vždyť je to radost a krása, býti pozorovatelem veškerých změn vědomí.

A tu jsem došel k další věci, kterou jsem Vám chtěl říci. Jedna Buddhova meditace je o smrti, rozkladu těla atd... A tam kdesi, nevím, v kterém díle Vašem je to napsáno, neb jsem měl takový dojem, že mystikové západní nedošli k tomu jako Buddha, o pomíjejícínosti tohoto těla. Nu, já Vám říkám, že jsem také prožil umírání, zahrabání do země, růst trávy na mém hrobě, chůzi lidí po mém hrobě, (i vím kde), hnití, rozpad, až na kostru a prožití Toho Věčného ve mně. Prožil jsem to tak důkladně, že jsem mrtvolně smrděl tak, že to bylo druhým až nápadné – a to mi bylo dáno jen a jen Tichem, nemyšlením. Vůbec vše jsem dostal z Ticha. Nemyšlením. Nemyslit, ale žít, žít a to vědomě žít Jím, Božstvím, Nirvánou. To je stoprocentní Život, ba víc – 101 procent. To jedno procento je rovnocenné těm 100.

17. 12. 1947

Milí přátelé!

Nic si z toho nedělej, že Vás tzv. „osud“ pronásleduje, že jste v takovém kolotoči. Hlavně klid zachovávat v každé příležitosti. Je to stupeň k výšinám, ni krok zpět. Já jsem to prodělával také, a sice v letech 1928 – 1932. Kolikrát jsem ani nevěděl, jestli budu mít něco k obědu. Věřitelé a exekutoři si podávali kliku...

Velkou radost mám z toho, jak pracujete a jak se držíte. Vytrvalost vede k cíli.

Buďte bez starosti, bude to tady. Až to nastane, tak si v první řadě důkladně vynadáte, protože je to jednoduché jako facka. Při osvícení zhroutí se Vám vše, co si člověk vybudoval za všechny ty nespočetné inkarnace, celý ten nános, všechny ty nátěry všech možných pojmů, to vše se odloupne jako slupka a Vy poznáte, co je to svoboda... Poznáte, že vše, co jste prožívali, všechny radosti a všechna utrpení vedla Vás k tomu, abyste přišli k poznání. Nic nebylo zbytečné, vše mělo svůj účel výchovný. A pak zároveň s tím prohlédnutím přijde ten skvost poznání, že jste nikdy z nirvány neodešli, že jste byli stále v ní a že jenom ve Vašem vědomí a ve Vašich myšlenkách jste byli mimo nirvánu a že samsára je nirvána.

13. 1.1948

Milý příteli!

Doufám, že již máš nohu zdravou a můžeš chodit a cvičit. Správně jsi udělal, že jsi to prodýchal a že se voda vypařila. Je dobře, když je celé tělo prodýchané tak důkladně, že když již se něco stane, tak se tam párkrát foukne a moc brzo se to uzdraví. To samé je, když má člověk nemocnou „duši“ všelijakými nesprávnými myšlenkami jako zlost, nespokojenost, připitomělé hloubání, nenávisť, zbytečné touhy a plány, pochybovačnost, podceňování sama sebe – taky to musí přefoukat, hlavu a srdce provětrat a všechny ty nekalé myšlenky a s nimi spojené pocity a nálady ohněm poznání spálit. A to vše jde při dobré vůli a námaze snadno udělat.

Nemyslete, že neděláte pokroky a že se plazíte v prachu cesty. Nikdy si nemyslete, že jste „ubozí červíčkové“, jak radí katolická církev... Ne! Nikdy nesmí mít člověk strach před Bohem. Jak v jedné upanišadě stojí: „Nebojte se mne, neboť vy jste já.“ (Átman). Když upadlo pravé poznání, začal člověk klekat, spínat ruce a plazit se před tváří Hospodinovou. Dokud byl v poznání, tu stál člověk zpříma a rozpínal ruce...

14. 2. 1948

Milý příteli!

Rozesmál jsi mne a to stojí za vděk. Musím Ti říci, že jsi báječný a že o tom ani nevíš, jak dobře si to „hasíš“ k nirváně. O sobě si člověk není nikdy jist tak docela. Troufám si Ti to všechno tvrdit, a jestli Fráňa propustí tuto mou škrábanici – tak věř, něco na tom pravdy bude. Moc toho už bych ani, řekla, nepotřebuješ. Už je to tady. V dopise, za a mezi řádky. Ty jen o tom nevíš, jinak by ses smál se mnou. A taky směj – jinak nebudeš lehkým a nebudeš moci dostat se nad věci. Je to dobré, hochu, jen už si to moc neškrab. Spíš si uvědom: to mi nepatří, to nejsem já sám. A bude Ti veselo a lehké. Právě, že je to pomíjející.

S pozdravem Jarka

Jarka, když přečetla Tvůj dopis, tak Ti napsala pár řádek, které sedí, jako ušitý, na Vás oba. Příkládám Ti je a „to mi nepatří, to nejsem já sám“ – a uvědom si to, že není samsára bez nirvány a nirvána bez samsáry. A tím žít a neztotožňovat se s tím stáváním se, s tím děním, ale s tou nepohyblivou příčinou, která pohybuje všemi projevy. Vždyť je to tak jednoduché, že až to prohlédneš, vynadáš si a popřípadě si dáš pár pohlavků.

Nic si z toho nedělej, žes měl z těch Buddhů a bodhisattvů těžkou hlavu a v hlavě motolici. To se stává, dokud se to neprofoukne a nepochopí, že ti milostpáni jsou síly, vlastnosti a ne nějací páni a milostpaničky. Pro lid je to personifikováno. Jsou to síly, které jsou v nás... Ta síla prány, života, musí být tak silně pocítována, že to musí pocítit morek i dřeň kostí. Také je dobře propálit to silou ohně, nemoc spálit a z toho popela musí vzlétnout Fénix – nový život, silný a zdravý.

17. 4. 1948

Milí přátelé!

Ano, je to slabý závoj, subtilní a přece tak silný, že protrhnout ho je hodně těžké. Člověk na to potřebuje moc síly a námahy a zbytečně, protože je to tak jednoduché. Až na to přijdeš, vynadáš si, jako jsem si vynadal já, Kamanita a všichni, kteří ten setsakramentský švindl prokoukli. Až budeš utahaný jako kočka, až budeš na pokraji bláznovství od samé námahy a spekulace, až se na všechno vysereš, i na sebe sama – to znamená, že odhodíš celé svoje zdánlivé já – pak to přijde. Pak řekneš, jako řekl Kamanita: „O, já bloud, po miliony let jsem to měl a nevěděl jsem o tom!“ A Vy oba až tam dojdete, tak si padnete do náruče a budete doopravdy jedno – ne muž a žena, ale muž-žena, žena-muž – div božího půvabu. Jen trpělivost, vždyť ono to přijde. Dělejte to, co děláte, neb „každodenní život a úkony s tím spojené jsou Vaším náboženstvím“.

26. 9. 1948

Milí přátelé,

nesmí se to jen přečíst, ale musí se o tom především uvažovat, pak to zapustit do sebe, pak to vnitřně prožít a nakonec tím žít, stát se to mým já. A také je dobré číst několikrát. A když těch věcí je víc a srovná-li se to, pak je teprve cesta pohodlnější.

14. 10. 1948

Milí přátelé!

Buďte trpěliví, máte to v sobě a nirváně nemůžete utéci. Tak co? Rozhodně Ti nedoporučuji, aby sis nafackoval, protože to nikdy tak dobře nechutná, jako když Ti nafackuje jiný. A pak co z toho, tím jen rozčeříš hladinu své mysli, když se začneš na sebe zlobit. A pak se rozzlobíš, že jsi se zlobil a pak se zlobíš, že jsi se zlobil, že se zlobíš atd. A člověk má krásný kolotoč v hlavě a má co dělat, aby se uklidnil. No a tak pomaloučku člověk přichází k tomu, aby se na všechno vysral. A jsa vysraný, uklidní se. A po uklidnění je mu dobře. A je mu tak dlouho dobře, dokud nezačne znovu uchopovat, znovu spekulovat, znovu šťourat, jak secsakra ta nirvána asi vypadá. A tak vznikají v jeho hlavě nová hovna a tlačí mu na mozek. Pak se musí znovu vysrat atd.

17. 1. 1949

Milí přátelé!

Moc se mi líbí, jak to koulíš s nirvánou. A ani se nenadáš, přijde poznání, to veliké poznání, že jsi byl stále v nirváně, že jsi nikdy z ní nevyšel, že jsi nikdy z ní ani nemohl vyjít, protože seš sám nirvánou. No, je to tak jednoduché jako facka. Protože sis dělal samé představy, vytvářel jsi v sobě a okolo sebe samé bludné názory, že jsi klamem, který se sám klame, takové poznání s Tebou tak zapajtluje, že už se nikdy nebudeš chtít vrátit do světa iluze. Celý ten vysněný svět, zdánlivě tak mocný, tak trvalý se zhroutí, jako když foukneš do karet. A z tohoto poznání když se opět rozhlédneš po světě, poznáš, že je to dobré. (Jako v Genesi když Bůh stvořil svět, viděl, že je to dobré.) Přestane to plané spekulování, vyvstane pravý život...

Svědomitě a poctivě budeš plnit své poslání, své povinnosti, které nebudou více povinnostmi, protože to vše bude samozřejmé, ne Ty musíš to a to vykonat, ale přirozeně z pravého poznání to vykonáš, protože to přináší dobro všemu tvorstvu. A budou-li Tě za to chválit nebo hanět, tak si ani nepomyslíš něco o prdeli, protože s tím poznáním naplněným klidem nemůže nikdo pohnout a tu klidnou hladinu nemůže

nikdo zčeřit.

Psát něco o nirváně by bylo hříšné, neb je to nad veškerý pomysl a nad veškerými názory a to, co by člověk napsal o ní, by byl iluzorní výmysl iluzorního mozku. A tak nezbyvá nic jiného, než aby člověk psal o tom krásném „camcáru“. To víš, lidé si vždycky udělají nějakou modlu, ke které se upíchnou, že by je člověk nestačil pohlavkovat, aby se té modly zřekli. Tak co s nimi, zbytečně by si utloukl člověk ruku. To víš, vůl zůstane vždycky volem. A tak se do nich reje a zesměšňuje jejich výmysl.

1. 6. 1949

Milí přátelé!

Znám to ze své vlastní praxe a vím, že to trvalo u mne několik roků, než jsem změnil svoje staré nazírání a získal si správný vhled do dění. A neměl jsem nikoho, o koho bych se opřel, s kým bych se poradil. A neklesl jsem na mysl, ani jsem se nestal pesimistou, naopak, tím více se „zatvrdilo srdce mé“ – říkal jsem si: nepovolím, i kdybych zblb, neustoupím ani o krok a musím dojít k úplnému poznání. A dosáhl jsem toho. I když jsem myslel, že mi v mozkovici nějaké to kolečko přeskočí.

A vím z vlastní zkušenosti: Kolik jich nastoupilo cestu k poznání? Měli tu sílu, vytrvalost, trpělivost poctivě bojovat, aby došli k cíli? Z těch, kteří ke mně chodili, ani jeden. Prý jsem od nich moc vyžadoval atd. Ale kdo by o tom mluvil. A když jsem později četl Buddhovu řeč, kde praví, že z tisíce jeden pouze pojme důvěru k učení, a z tisíce těch, kteří pojmulí důvěru v učení, jeden nastoupí cestu a z tisíce těch, kteří nastoupili cestu, vytrvá jeden na cestě a z tisíce těch, kteří vytrvali na cestě, jeden jediný dojde cíle – řekl jsem si, že má plnou pravdu.

11. 7. 1949

Milý příteli!

To Tě ty nemoci letos pořádně prohánějí. Ale nic si z toho nedělej. Vybíjí se karma a zároveň je to poukaz, kde a co máš pořádně produchovnit, prodýchat, aby ty ne-moci byly definitivně zlikvidovány. Pořádně zas jednou prodýchej celé tělo, nasyť ho silou zdraví a budeš mít pokoj. A kde Tě něco bolí, spal to tou slabikou Ra (slunce). Dělej to, jako bys to vypaloval autogenem, a zaručeně budeš zdrav jak velryba...

Co se týče Neliby, nediv se, podléhá vlivu Jarky Kočího a jiných „taky mystiků“. Ostatně, on není sám, který mi to nemůže odpustit, že jsem komunista a že ten komunismus „žeru“. Vždyť velká většina těch mystiků a mystiček, kteří ke mně chodili, mně vytýkali, že tu mystiku „žeru“ a že od nich moc požadují (aby pilně cvičili, aby se morálně zušlechťovali atd.).

No, všem se člověk nemůže líbit. A každý by chtěl, aby ten jejich vůdce se mohl narazit na jejich přítomné kopyto, aby je člověk pořád chválil, jaké dělají pokroky, a ne aby jim ty jejich blbosti vytloukal z palice. To nesnesou. A jakmile se dotkneš toho jejich posvátného jáčka, tak je oheň na střeše. Ale to mě neškrábe. Každý ať si o mně myslí, co chce, vždyť je to přece jeho a ne moje. Oni se s tím budou trápit a ne já. S mým poznáním a s mým klidem nemůžou otrást. Já vím, že jsem prohlédl a že jsem došel cíle. A to, co teď dělám, že je naprosto správné.

1. 10. 1949

Milí přátelé!

Je to bezprostřední život. Je to věčné teď. Věčná přítomnost. Je to konec

utrpení. Je to radost sama. Ne radost z něčeho. Cituji Šáriputra: „Slast, přátelé, slast je tato nirvána.“ Učedníci namítají: „Jak však může být v tomto stavu slast, když tam není žádné pociťování?“ Šáriputra: „To jest právě slastí v tomto stavu, že tu není pociťování.“

21. 9. 1954

Ptáš se, zda Ti bude dělat karma nějaké brykule, když jsi nějaké ženě něco provedl. To záleží na Tobě, jak se k tomu postavíš. Když myslíš, že ano, tak ano. Když budeš stále na to myslet, že jsi jí ublížil, tak Ti to přeroste přes hlavu a pak se bude karma vybíjet... Cožpak víš, zda ona to zrovna nepotřebovala, aby dostala přes nos? Nedělej si z toho hlavu, plnou všelijakých myšlenek, které se pak pomalu, ale jistě uskutečňují. Nech to plavat. Udělal jsem to a dost, jinak jsem za těch okolností jednat nemohl, tak jsem tak jednal.

1. 6. 1955

Milí přátelé!

Jaroušek Kočí neprohlédl tak jako Buddha. Prohlédl, vlastně dostal se do určitých vyšších sfér a myslí si: tak teď jsem prohlédl, vidím to a ono, zažívám krásné stavy a pocity a přitom zapomíná, že vlastně svoje já si ponechává a utvrzuje.

Jaroušek nemá správný vhled do dění a stávání se, neprohlédl, co všechno je samsára. A to je velká chyba a zvláště když o tom vykládá a učí jiné. A tím učením se zas utvrzuje jeho já, zvláště když je tu ještě podkuřování od jeho nevědomých žáků!

A co se týče „klubání“. To se klube každý, který nastoupil cestu. Ale to není konec, i když se vyklube. Slepice se také vyklube z vejce a pak je tady slepice – já – která roste, vykrmuje se, skončí na pekáči a na konec je z ní hovno. A tak to jde do kolečka do kola...

Jaroušek neví, co je život, vědomí a v čem spočívá učení Buddhovo a co je prohlédnutí – a proto – pozor! Bohužel byl svým jáčkem opět stržen zpět – následkem neporozumění učení. Kdyby byl poctivě pracoval na sobě, kdyby pronikl do Buddhova učení, do jeho hloubek (a to by mohl, protože měl moje překlady a chodil ke mně), nebral by si na svědomí osudy tolika lidí. Buddha nikdy, i když mu tam přišli všelijací lidi, bráhmani a mnichové, nepodporoval jejich pokřivené názory, nýbrž vždy jim ty pokřivené a zkroucené názory narovnával, popřípadě úplně rozbil, zničil a dal jim správnou nauku. Ty pak, kteří nechtěli pochopit, vyhodil, nebo odešli sami. Říkal o takových lidech, že jsou nevléčitelně nemocní anebo že jsou nicotní lidé.

Buddhismus není mystika a hlavně není mystika taková, jakou si ji weinfurterovci a ten Jarka a jiní představují. To jsou všechny jógy dohromady, a na to je to filosofie ne hloubařská, jako filosofové západní ji dělají, ale je to filosofie praktická. Neb ty poznatky, které se v meditacích dosáhnou, ihned se musí ve všedním životě provádět. Jinak by ty poznatky neměly cenu, kdybych je neuvedl ve skutek a kdyby se nestaly mým já a mojí přirozeností. Proto musí každá meditace mi dát nějaké poznání. Nesmí to být koncentrace taková, jakou provádějí „také mystikové“, že ani nevědí, že se stávají hříčkou všelijakých sil, které nečekaně a nevědomky probudí, nýbrž musí to být vědomá koncentrace nebo meditace, při které si musí člověk být jasně vědom všeho, co se v něm a s ním děje. A přitom si musí být také jasně vědom, jak tu koncentraci provádí, aby poznal, které podmínky klade. Není tu žádné čekání na milost nějakého boha, není to koncentrace „mouchy,

sežerte mě“. Pak věřte, budete dělat pokroky mílovými kroky.

Jedna těžkost přitom je, naučit se mít bdělé vědomí. To nějakou dobu trvá, protože člověk je naučen všechny svoje vjemy hodnotit svými hrubohmotnými smysly. Toho se musí zbavit. Musí je nahradit vyššími smysly, musí získat pronikavý vhled a klidné zírání. Ale nemějte obav: je to ve Vás, jsme z jednoho těsta dělání a nirvána je podkladem Vás. Je na nás, abychom tyto nánosy, které jsme ve svých nesčetných životech navalili na sebe, abychom je odstranili. A prohlédneme-li, že jsou to jen a jen naše myšlenky, názory a pojmy, které nemají žádnou trvalou podstatu ani žádné skutečné bytí, tak osvobození je zaručeno. Hlavní věc je trpělivost a vytrvalost.

Buddha: Již dosti dlouho jste, mniši, plnili hřbitovy, abyste byli nasyceni všech forem strasti, abyste konečně se plně osvobodili. Mějte na paměti cíl – osvobození.

14. 12. 1954

Tak vidíš, jak dobře jdeš. Ty sny jsou poukazy, jak pracuješ. Jsou to zážitky, zvláště takové, jako jsi měl ty, jsou živé, a proto na ně člověk nikdy nezapomene. Tak jsi přijat mezi vyvolené. Výborně!

Každý sen musíš důkladně analyzovat a zhodnotit, co ti říká, a podle toho se pak zařídit.

Ta vysoká hora zasněžená, bílá, čistá – to jsou vysoké oblasti, studené, protože tam nejsou již žádné touhy, přání ani stále hořící vášně. Jel jsi tam – to znamená, že spěcháš, abys to dokončil, a používáš k tomu povelu – učení. Tam jsi potkal zprvu muže a ženu, oba dva principy, a ti tři, co stáli za tebou, to jsou tibetští mistři, kteří čekali na tebe, až k nim dojdeš. A tu jeden ti řekl: „No, je dost, že konečně přišel.“ Ano, je to dost, že konečně jsi došel. Ztráta vědomí, totiž lidského vědomí, a pozdější zase nabytí vědomí, a přitom ti zůstal ten překrásný pocit štěstí a klidu, zrozeného právě tou ztrátou lidského vědomí, je to, po čem toužíš.

Moc jsi mě potěšil. Tak jen dál. Neb i těchto krásných zážitků se musí člověk zbavit.

Fráňovo Učení – Fráňovy promluvy

ROZHOVOR

Byla dána otázka, co je zastavení dharm a jak se k tomu dospěje. O. cituje místo z Buddhova Učení, kde je kladen zvláštní důraz na to, aby se žák uvaroval špatného v myšlenkách, slovech a skutcích. Fráňa na to odpovídá: „I dobrých věcí musíš zanechat, chceš-li zastavit dharmy. V citovaných větách se mluví o špatném v tom smyslu, co probouzí a utvrzuje chtíč. I konání dobrých skutků může být stejně chtíč zaslepenosti. Špatný a dobrý čin není správný výraz v tomto případě. Spíše se hodí výraz hojivý a nehojivý. Je třeba poznat, co všechno je činnost. Činnost špatná, nehojivá, je tedy utrpením. Jedině člověk, stojící ve středu, ze svého středu vycházející, tedy ze svého skutečného, božského Já, může být činným. Taková činnost ovšem nezanechává již karmy. Všechny činy, ať dobré či špatné, vytvářejí karmu a přitahují zpět do zrození, pokud není člověk zcela osvobozen. Samsárou se tam nikdo nedostane, říká Čandrakírti.“

O. činí závěr: „**Dobré skutky tedy nevedou k Osvobození?**“ Fráňa: „**Vedou, nikoli však samy o sobě. Klade-li se takový důraz na etiku, je to proto, že konání dobrých skutků uklidňuje srdce a klidné srdce je základem, odkud se vychází.**“

O. cituje místo z Buddhových řečí, kde se vykládá o spolužití dvou lidí, také učitele a žáka, a praví se tam: „Zvětšuje-li se ono hojivé, má s ním zůstat třeba až do smrti, jinak se má odejít okamžitě, rychle a bez rozloučení.“

Pěstují-li se dobré skutky, jsem na dobré cestě, avšak nesmí se na nich ulpět. Fráňa: „Uvidíš-li ty takzvané dobré skutky jiným způsobem, poznáš, co je hojivé a co nehojivé, nejen pro sebe, ale i pro jiné.“

O. si stěžuje, jak se někdy všechny teorie stávají šedými, rozum o nich ví, ale smysly člověka uchvátí. Dává příklad: uvidí krásnou ženu a vzniká v něm po ní touha.

Fráňa mu dává radu, aby se pozoroval vnitřně, co ho vyrušuje a proč ho to vyrušuje. Pak cituje z nějakého textu o dvou lidech na sebe hledících: „Iluze hledí na iluzi.“ Pak zdůrazňuje, aby se při všem vycházelo z onoho nehybného v nás, v našem středu, co stojí za děním. „Moudrý ví, že je to hra smyslů. Ví, že v Osvobozeném je Osvobození.“

O. říká: „Před Osvobozením se tedy člověk neudrží v klidu. Nejlépe by bylo stát se mnichem.“

Fráňa: „Když je mnichem, má ztíženou cestu tím, že si zvyká na klid.“

O. je zřejmě zmaten a vyčítá Fráňovi, že si odporuje: „Řekl jsi prve, že je třeba zanechat skutků a teď zase říkáš „ulpí na klidu“, je-li v klidu. Co tedy, klid nebo činnost?“

Fráňa, usmívaje se, klidně odpovídá: „Ani to, ani ono. Zanechat obojího. Člověk nesmí ulpět ani na klidu. Je to pojem a vede zpět. Co vlastně je ten klid, na to musíte přijít sami. Je to zvláštní stav, nepojmenovatelný. Pravý klid je moudrost. Klid je konec utrpení, řekl Buddha, protože to nelze jinak popsat, řekl to těmito slovy. Místo klid řeknu raději prázdno. Tisíckrát za den to každý z vás zažíváte.“

O. klade otázku, proč člověk „nalétne“ na nějakou věc a dovozuje se, že před Osvobozením se člověk neudrží v klidu.

Fráňa: „Je-li ve svém středu, stojí nad tím. Ví, že jsou to jen jeho smysly, nic víc. Musíte neúnavně bojovat. Pozorovat sebe při každém pocitu a počinu a poznáte, že to je ve vašem vědomí. Jít za tím, až na to přijdete, proč a jak to vzniklo, že jste nalétli, jaké podmínky k tomu byly, že se tak stalo. Utéci od toho není dobré. Je lepší

pozorovat to a zůstat přitom klidný. Únikem se nic nevyřeší. Zpřítomnit si znovu onu věc nebo pocit, živě si to představit a podřídít to onomu „tichému Pozorovateli“ v nás. Jít do všech příčin, proč to tak je. Hlubám, abych došel k podstatě věci. To je boj, moudře vedený boj.“

Dále se pokračuje Fráňovou řečí: „**Čisté vědomí je i není nirvána. Dělejte rozdíly mezi uvědomovacím procesem a čistým vědomím. Čisté vědomí je nad tím. Proniká vším. Vědomí je částí uchopovacího procesu. Aktivita vědomí, to je zabarvení vědomí (vědomím radosti, bolesti atd.). Pokud máme vědomí o něčem, tak tam nejsme. I když máme jen čisté vědomí, je ještě za tím něco, ono ‚Nic‘. Zpočátku si při koncentraci uvědomuješ, jak zanikají myšlenky, představy, pocity. Pak to vše necháš být – to uvědomování si – a uvědomuješ si, že máš čisté vědomí. To se musí také vyhodit. Proč si máš uvědomovat, že máš čisté vědomí? Přestaň si vůbec cokoli uvědomovat.“**

Jarka na to říká: „Pak je člověk tupý jako motyka.“

Fráňa: „Je a není! Jak se to vezme.“

Přešlo se zase k otázce, co je dobré a co je zlé. Fráňa říká: „Nedělejte rozdílu mezi tím, co se vám jeví dobrým a co zlým. Vezměte každou věc jako stupeň k poznání, které se vám tím dostává. Je všechno dobré. Nedělejte si názory, pojmy, úvahy. Jsme zajati v odvislosti.“

O. namítá, že to staré se musí odbourávat pomalu.

Fráňa na to: „Člověk vždycky trpí, když se má něčeho vzdát. Lidé říkají, že něco ztratili, že už to nebudou mít a podobně. Nelpět na ničem, k ničemu se nepřipoutávat. Cvičit se v tom, abychom byli stále připraveni zemřít. To je dobré cvičení. Prakticky se naučit takto žít. Ty věci jsou zde, tedy jich používám, ale když nebudou, nebudu se trápit, nebudu toho litovat. Budou zde zase jiné. A nakonec si řeknu: Teď nebudou žádné věci. To je nejtěžší. **Pokud máme sebenepatrnější část našeho já, vždycky je na dně část lítosti onoho nižšího já. Až když jsi Tam, tak to přestává.“**

Dále pokračuje: „Stává se, že máme dobrou duševní pohodu a stane se něco, co nás náhle vyšine z rovnováhy. Proto je třeba si stále být jasně vědom, jaké mám pocity, jak ty pocity vznikají, kde je příčina, proč vznikají. To všechno působí na naše smysly. Ale hlavní věcí při tom náhlém ‚vyšinutí‘ je neuvažovat o tom a neříkat si – tak teď jsem zase sklouznul – a podobně. Vyjít z toho poučení a už na to nemyslet.“

NEPOJMENOVANÉ PROMLUVY

Velmi často se vrací debata, jak člověk znova a znova upadá do chyb starého způsobu myšlení a pocitování a jaká škoda z toho vzniká. Fráňa na to odpovídá: „Musíte se správně rozebrat, proč jste takzvaně nalétli na něco. Poznat příčinu toho, pozorovat sebe samy. Jaké poznání mi tato zdánlivá škoda přinesla? Hlavní je brát věci stejně. Musíte najít správný postoj ke všemu. Neunáhlit se. Dívat se na všechny věci a události s odstupem. Nedělat rozdílu mezi maličkostmi a velkými věcmi. Tyto rozdíly jsou jen v mých myšlenkách, nikoli ve skutečnosti. Jedině můj poměr k nim činí je buď malichernými, nebo velkými. **Říkáme: dům je velký. To je chyba. Ve skutečnosti se skládá ze samých malých cihel či kamenů. Není dlouhé cesty. Ve skutečnosti, když jdeme, děláme vždy jeden krok, ať je cesta sebedelší. Pozoruje-li člověk svůj život lépe a důkladněji, poznává, že vlastně všechny události a věci směřovaly jen k tomu, aby došel Poznání.“**

Padl dotaz, jak to zařídit, aby člověk žil podle Učení a přitom dostal svým povinnostem. Fráňa k tomu říká: „Kdybychom žili v Indii, bylo by to jiné. Ale zde na

Západě musí člověk pracovat a vydělávat si na živobytí. Vždyť se ale vlastně nic neděje. Musíte poznat, že pohyb a nepohyb je jedno. Nespěchat s ničím, všechno dobře uvážit. Mám-li mnoho práce, nesmí mne to znervózňovat. Začnu klidně. Nesmím rozlišovat: dnes se mi chce nebo dnes nemám chuť do práce. Myslím-li, že lépe udělám, když zanechám práce, protože mám na ni takzvanou špatnou náladu, sám se mýlím. Zanechám sice práce, ale zjistím, že nemám vlastně klid, protože myšlenky se v hlavě honí, tytéž myšlenky, které způsobily, že nemám náladu k práci. Tedy žít a pracovat, jakoby se vůbec nic nedělo. Klid. Pracovat bez nelibosti i bez připoutanosti k povinnosti. Pokud ‚vystupuješ nahoru‘ a díváš se na sebe jako na panáka, pak poznáváš, kdo je nahoře a kdo dole. Moje Já spočívá na temeni, odkud není možné sklouznout dolů. Co je nahoře, musí být také dole.“

Někdo říká: „Kontrola sama sebe po celý den.“ Fráňa k tomu: „Člověk hlídá brány smyslů – tak se stává hlídačem těchto bran. Ale co z toho? Ono je něco, co je nad tím. Ne, jen kontrolou se na ‚to‘ nepřijde. Člověk nachází pak zálibu v tom hlídání těch smyslů. Ale tlak vzbuzuje protitlak, a tak ty smysly najdou nějakou trhlinku a člověk se s nimi ustavičně pere. Pere se sám se sebou a má ‚zábavu‘. Nepřijde pak vůbec ke Klidu. Říká si: tak, teď je mám zase ve své moci (ty smysly). Ale pak se něco přihodí a člověk je zase v kole. Je třeba přijít na to, jak je zvládnout. Především nedovolit, aby mé vědomí sklouzlo z podlebí. Zůstávat s vědomím stále nahoře. Nedovolit, aby ho smysly strhly dolů. Je třeba naučit se přihlížet na každou věc jen ze středu. Je to bezprostřední poznávání. Je to bleskové, ihned poznám, kdybych mohl smyslům naletět. Stále se dívat jen ze středu. Kontrola musí být stále hlubší a častější. Zůstáváme-li stále ve středu, zmizí čas i prostor, všechno. Nemyslet na to, že se soustřeďuji. To je důležité.“

Otázka na rozum a cit. Fráňa říká: „Dostat se nad ně intuicí. Chci dejme tomu rozumět nějakému výroku, dojít k poznání z prožité zkušenosti. Rozumem proniknu až k určité mezi. Podobně citem proniknu jen z části, třeba hodně daleko, ale nikdy až k podstatě věci. Pak obojí v sobě uložím a v pohroužení zůstávám nad obojím, nad citem i rozumem, které musí zůstat v rovnováze. Naučte se pozorovat nejjemnější hnutí ducha a jít za tím, odkud to vyšlo. Mohu použít citu a rozumu až na jeho možnou hranici – dál to nejde. Za tím však stojí ono Něco, co je nad obojím. Vezmeme nějaký výrok, rozebereme ho citově a rozumově, ale dál to nejde. Mám-li opravdu prohlédnout, musí zůstat rozum i cit pode mnou a já jen zírám. Jakmile nastane rovnováha, nastane i klid a pak upřu zrak na tu věc, kterou chci prohlédnout. Když pak o té věci hovořím, pak tuto věc ještě jednou rozumově či citově – podle toho, ke komu hovořím – prožívám. Převládá-li cit nebo rozum, je to zakalení, není to čisté. Prohlédnout věc intuicí znamená prožít ji současně. Nejdříve je třeba prohlédnout si věc zblízka a pak s odstupem. Zíráním do sebe stává se člověk tím, co pozoruje.“

Někdo z přítomných projevil nějakou obavu, strach a Fráňa řekl: „Tak začíná černá magie, to je její první, nejvíce používaný stupeň, napohled nevinný. Jak málo máme v kontrole svoje myšlenky a slova. Je nutné ustavičné bdění. Říkáme-li si před koncentrací: mně to dnes nejde, jsem unavený, ospalý, rozčilený atd., tak děláme vlastně černou magii. Tedy pozor!“

„Začátečník, když prodýchává čakramy a vidí, jak mu hezky svítí, a cítí, jak mu pěkně hřejí, domnívá se, že cíle je již dosaženo. Zatím však to je jen počátek

duchovní činnosti, bylo pouze dosaženo takzvané tělo čakramů; úsilí však musí jít hlouběji a hlouběji, musí zasáhnout duši, nitro čakramů; to musí být přeměněno a zduchovněno. To se pak jeví na barvě čakramů, čím větší propracování, tím je barva jasnější a jakoby nadána svým životem. Pokud bylo možno, snažil jsem se to vystihnout na svých obrázcích – jako kdyby světlo té nebo oné barvy procházelo kouřem nebo bylo na kouři promítnuto.

Při koncentraci zjevuje se žákovi světlo, které roste v intenzitě; to však není ještě to pravé. Je nutno dostat se dále, třeba přiosřít svůj vhled, pak světlo zmizí a my se dostáváme do tmy, a v ní, či lépe za ní, nebo ještě lépe ona sama se změní ve Světlo a tam pak nastane ono propadnutí... A pak z tohoto pravého vidíme Světlo, či co se nám zdálo světlem, tmavé, neb my sami jsme se stali Světlem a vše ostatní je ozařováno naším vlastním Světlem a jest již jen zrcadlením našeho intelektu.

V Nirvāṇě nic nevidíme, protože bez zrcadlení se nemůžeme vidět. Nirvāṇa však není prázdnotou, jest tím nejintenzivnějším Životem, a vše ostatní jest jen stínem a iluzí; ona je jedinou Skutečností.

Vraťme se k čakramům: tyto musí se prodýcháváním stále více a více zjemňovat, až bude z nich jen měsíc a slunce, Láska a Moudrost, a ty když se spojí, pevně se obejmou, tvoříce uzavřenou kouli a my žijeme tajemné, nepředstavitelné, klidné Štěstí, spočineme sami v Sobě, a to je nirvāṇou již v tomto životě...“

O DHARMÁCH

Frāṇa vysvětluje, jak je možno v koncentraci spatřit dharmy v jejich čistém jiskření, dosáhneme-li správného uklidnění všech myšlenek a představ. „Na začátku, když jsme dosáhli stavu úplného klidu, vidíme pouze jiskření (dharmy bez určitých forem). Chceme-li poznat, jak bere dharmy určitou formu (dle našich představ), upneme pozornost na jednu z těchto jisker. Uvidíme, jak ostatní jiskry se počnou kupit kolem této jediné, a zvolna se vytváří představa toho, na co jsme upnuli své vědomí. Tímto způsobem můžeme dharmy formovat dle libosti a dát jim různé vědomí (zdraví, klid, radost a podobně). Je však třeba, aby byla pevná víra, bez nejmenšího stínu pochybnosti. Pak se stáváme skutečnými Stvořiteli a máme všechny dharmy ve své moci.“

O JEDNOTĚ POZOROVÁNÍ, POZOROVATELE A POZOROVANÉHO

„Proč pozorovatel, pozorované a samotná činnost – pozorování jsou jedno? Protože všechno je v našem vědomí. Vidíme-li kupříkladu na stole předmět, co se stane? Okem vniká do mne, do mého vědomí, představa předmětu. Skryjí-li onen předmět, stále je ve mně a já si jej mohu kamkoli promítnout. Mezi skutečným předmětem a mým okem mohu promítnout nekonečné množství obrazů tohoto předmětu. Pak dostávám se mimo čas a prostor a jsem jen ve svém vědomí.

Jsem-li v tiché koncentraci a spatřím-li světlo, co mám činit? Mám pozorovat, jaké je barvy, má-li tvar, je-li jasné, průhledné nebo neprůhledné, neboť toto vše je promítání našeho stavu vědomí do prostoru a času.

Pravá koncentrace jest jasné, bedlivé, bdělé pozorování, co se v nás děje, každému jevu musíme jít přímo na kořen. Koncentrace nikdy nesmí upadnout do tupého zmechanizování. Kupříkladu cítíme, jak v nás jde proud do spodní části těla, jak se tam obrací a znovu vystupuje nahoru. Nemáme to jen pociťovat, nýbrž jít za tím, pátrat, co je příčinou toho proč onen proud vystupuje a sestupuje.

Tak každý jev musí být podroben kontrole toho pozorovatele v nás; tomu říkám vypěstovat si jasný vhled; to je teprve pravá mystika. Chce-li někdo z vás produchovnít, oživit některý čakram, musí opět postupovat stejným způsobem.

Jedná-li se o nejspodnější čakram múladháru, jehož sídlo je na konci páteře, řeknu si: ‚Vím, že je múladhára na tom místě. Kde je však sídlo vědomí, že vím, že je múladhára na konci páteře? Uprostřed hlavy, uvnitř, tam je moje vědomí, a jestliže pozorovaný a pozorovatel jsou jedno, pak je tam též onen čakram, a já mohu procítit tento čakram, respektive jeho vyšší vyjádření – měsíc – v celém těle.‘

Vznikne-li v nás touha po druhém pohlaví, jak vznikne? Spatřím předmět mé touhy, okem vniká do vědomí (do středu hlavy), odtud jde onen záchvěv do srdce, tam znězní, dále do břicha (tam zintenzivní), až přichází do pohlaví, kde způsobí známé fyziologické důsledky. Co máme dělat, abychom ovládli své touhy? V tom případě zůstaneme nahoře, jsme nad tím a pozorujeme tento proces. I když dojde k pohlavnímu spojení, pak pozorujeme, zdali jsme pány situace anebo zda námi hýbe chtíč.

Důvodem pohlavní touhy je domněnka, že nám schází druhý pól, že potřebujeme doplnění. Když však si uvědomíme, že je v našem vědomí vše, že zde jde o poznání tvůrčí Síly v nás, a že když tuto tvůrčí Sílu poznáme, pak jsme došli Cíle, pak známe nirvánu, pak poznáme, že vše byl klam, že jsme klamali sami sebe a nejlepší na tom je, že tento okamžik zažíváme tisíckrát denně, avšak nejsme si toho vědomi.“

MILÝ BRATŘE!

Píši bratře, protože každý je můj bratr. A píši Vám, protože to má být napsáno. Nebude to jen pro Vás, bude to pro všechny.

Dvě věcné poznámky. Nejsem Weinfurterovec, naopak. Cítím něco z jeho knih a z jeho osoby, co není pravé. Zním ho osobně. Chodívá někdy ke mně. Jinak jsem mu vděčen za to, že mne přivedl knihou Ohnivý keř na cestu. To stačí, abych jeho opozici ctil a viděl jen dobro, které přinášejí překlady různých mystických knih. To, co je v nich od něho, je otazník...

Nemyslete si, když Vám píši, že sleduji nějaký cíl. Chraň Bůh! Prostě: píši. A že to psaní dostanete zrovna Vy, i to je Boží záležitost, ne nějakého Drtikola. Nevážu se na to, ani na to. Bůh mi dal Poznání a řekl: mluv, dávej dál. Tak dávám. Kdo to dostane, jak to přijme, do toho mně nic není. Každý je v Božích rukách, každý je veden Bohem – tak co? Nestarám se o to, jestli ta zrna, která mluví Bůh ze mne, padnou na skálu, do tmy nebo na pole. To je zase Jeho věc. Pozoroval jste někdy zvadlý list, když vítr si s ním pohrává? A i ten zvadlý list je Jeho dílo, Jeho Myšlenka, a i ten vítr. A Otec si hraje – Boží rukou – ne nadarmo. Protože vše má svůj úkol, svoji úlohu a režisér, autor i divák je On – nu, a tak proč by nějaký Drtikol měl mít nějaký zájem na tom, jak Vy přijmete to psaní anebo aby ve Vás udělal nějaký dojem, nebo aby byl domýšlivý na své Poznání, nebo já nevím co ještě jiného. To vše dávno již zmizelo. To není ten Drtikol, co je tady jako Drtikol. Tak tedy neberte nějak jinak ten dopis, než jak je – moji osobu stranou. Všechny ty lidské slabosti stranou. Proto co s tím psaním uděláte, je jedno. Necháte-li si to, budete-li o něm rozvažovat nebo ne, jestli to spálíte, to je Vaše věc a ne moje. Uznáte-li, co je napsáno, je zas jen Vaše věc. Mnou to nehne. Pravdu nemůžete popřít, ta je jen jedna a to, co jsem napsal, je Pravda, viděná ne mým okem, ale Božím Okem, vnitřním Já. Nemám to z knih, ale z nitra jsem to dostal. A proto tou mojí jistotou nemohou pohnout uznání ani neuznání.

Vím, žiju. Dívám se na vše stejně. Dívám se na Jeho Zákon, jak pracuje s naprostou jistotou. Obdivuji Ho. Obdivuji Jeho Krásu, Jeho Radost. To je má lidská odměna. Jinak jsem mrtev. Neb ten, kdo dosáhl Jeho – může se pak pohybovat na

různých úrovních – a zůstává jimi nedotčen, neb mešká ve svém středu stále. Hraje si. Neztotožňuje se s těmi úrovněmi. On ví, že to vše trvá tak dlouho, jak dlouho On chce.

Dívám se na manželství jako na jednu přežívající se instituci největší sobeckosti – vzato lidsky. Vzato z Božského hlediska jako na jedinou nejvyšší lásku, symbol Jeho tvoření, spojení Jeho dvou principů, z kterých tvoří celý projevený vesmír, totiž mužský pól, vše prorážející – chladný phalus, mužský pyj – chladný – mírnost Božská. A ženský prvek, vše objímající – ženské pohlaví – teplý, horký, Božská láska. Co z toho spojení povstává – Syn. To je vše, vše – doslova vše – co vidíme, hmatáme, slyšíme, mluvíme, chutnáme, čicháme, myslíme, pociťujeme, představujeme si v myslí, vnímáme. To vše je Syn – Logos. Syn je nejen my, lidé, ale i kámen, květina, zvíře, anděl, nebíčka i různá peklíčka, naše myšlenky ošklivé i špatné, dobré, krásné – zlé dílo – dobře, tedy i alkohol i kurva i to slovo hovno i hnůj. V Něm není rozdílu a z toho stanoviska se dívám na vše a vidím, že vše je Dobro a Krásno, co On udělal, co On řídí a spravuje, tedy proto nezavrhuji ani růži, ani hnůj. To oboje je krásné – bez hnoje nebyla by růže a nebyl by chleba. Dostal jsem se přes formy a jména. Dlouho již, déle než si myslíte, a tak vidím jen Život, Život krásný, nádherný, Jeho Život, Jeho Krásu, která promlouvá vším, celým mým tělem, nejen srdcem a mozkiem, myšlenkami, ale i tím, co mám ve střevech, a co prosycuji Božským Vědomím a dávám, nic si neoponechávaje, zas dál, by mohl dál život, život již uvědomělý se tvořit – někde jinde – na poli nakonec. Vždyť je krásné, že můžu jíst, že můžu pít a že můžu kouřit. Vždyť tím dělám Boží dílo, plně, vědomě, jak On to chce. To není dvojnost, to nejsou záchvěvy starého Adama, ani atavismus, tu žije jen – dávno již – On. Tu je plný život, bez nějakého poslouchání vnitřního hlasu, který jsem měl přec málo kdy. Jeho Život je bez spojky, bez duše, tu je jen Duch – který dělá, co chce, neb v Něm je volnost, svobodná Vůle – jinak je člověk jen nástroj různých choutek, touhy, chtění atd. V Něm chtění, myšlení a jednání spadá v jedno. A to jsem v sobě, již dlouho tomu, uskutečnil. Prostě – žiju. Neznám dvojnost. Mně je vše milé, vše mám rád. Ne láskou, ta zmizela již dávno; ne z moudrosti, ta je taky pryč, ale protože se cítím ve všem, protože žiju ve všem, tu nemohu dělat rozdílu, nemohu něco mít rád víc a něco míň, protože Ho vidím ve všem (řečeno z osobnosti, ale často se musí takto říkat, aby to bylo pochopeno).

Vidím Krásu – Jeho Zákon – ve vraždě zrovna tak jako v lumpárnách tohoto věku, jako v nejvyšší lásce čisté a v kalu. Vždyť je to Jeho dílo. A Jeho dílo je tma jako světlo, neb On ve své Velebnosti stojí nad tím vším a dívá se tak na svoje dílo. A Jeho dílo je hnůj jako voňavá růže a dělá-li člověk rozdíl, štítí-li se ještě vyslovit slovo hnůj, záchod, pohlaví – hrome – ten má ještě daleko k Němu. Neb pozná-li Pravdu v tom hnoji a v růži, ve tmě a ve světle, v ženě a v muži, tu přestane dělat rozdíl, neb vidí, že tma je zrovna tak užitečná jako světlo, hnůj zrovna tak jako růže, smrad zrovna tak jako vůně. Neb On je ve všem. A když bychom připustili, že tam v tom smradu není, tu bychom stavěli ještě něco vedle Něj. Tedy nebyl by všude přítomen. Bylo by tady ještě něco, co je dokonce nad Něj, neb On by tam nemohl se do smradu dostat. A to je nemyslitelné. A tak se tedy nedivte, že užívám někdy slov, která znějí pro někoho jako koňská. Ostatně, není kůň krásné zvíře? Díval jste se někdy koni do očí? A pozoroval jste, že když jste se mu díval do očí, že jste v tom jeho oku viděl sebe? Ano, Bůh vidí ve všem Sama Sebe, a když se člověk podívá do oka své ženy, svého děcka, vidí zas jen očima Sebe. A tak poznáte, že není Ty, nýbrž jenom Já, neb každý si říká – já jsem – a když jdete ještě hloub, tak počnou na Vás volat všechny věci okolo Vás: Já jsem tady – volá budíček. Já jsem tady – volá tužka, pero, klobouk – a všichni se dovolávají, abyste jim dal trochu lásky, abyste je

použil, aby mohli vyplnit svůj úkol, kterým při jejich křtu, při jejich pojmání, při sestoupení Ducha svatého do nich dostali vědomí, že ten hrnec je hrcem. Tu cítíme s nimi jako ne s mrtvými věcmi bez duše, ale jako s živoucími, s duší, neb život, který proudí mnou, ten božský Život, ta Krása sama, když je ve mně, tak v nich rovněž – proudí každou jejich buňkou a atomem.

On, milý bratře, to je radost pozorovat, jak žiju v Ráji, jako když Vám vypadne tužka a Vy se musíte pro ni shýbnout, anebo jak si věci hrají na schovávanou a Vy je hledáte a oni na Vás pokukují z některého koutku a volají „kuku“. A někdy jim musíte vyflákat prcinku a někdy zas pohládit a mít to vše rád jako svoje děti. Ano, jsou to naše děti, ať už je to palác nebo naše postel, chlup na tváři nebo makovice na poli. A to vše jsou naše děti, a tak se najednou podívá, kdo shledá, že manželské spojení je nejen na loži manželském, ale i v boudě. Všude, kamkoli se podívá, ať je člověk sám, stále souloží, ať už je to třeba při čtení knihy, kdy vniká poznání a myšlenka autora do jeho mysli, ji oplodňuje, by se zrodil z toho Syn, totiž žádost nebo čin nebo nová myšlenka, ať už je to jenom podívání se anebo hubička nebo bušení perličky do rozžhaveného železa na kovadlině, a vidí, že je to stále a stálé pronikání Božské Moudrosti (vidia) do Božské Lásky (avidia). Láska je slepá, říká se, a v tom je vrcholná pravda, teprve spojená s Moudrostí stane se vidoucí, a Moudrost sama o sobě je chladná jako ocel, teprve spojená s Láskou stane se pravou Moudrostí.

Leonardo da Vinci kdysi řekl, že poznání je dcerou veliké lásky. Řka to, zamyslel se a potom pravil: „Veliká láska je dcerou velikého poznání.“ A obé je pravda. Má-li člověk příliš moudrosti, rozumu, je bezohledný, chladný. Má-li moc citu, lásky, je změkčilý, a proto musí nastat rovnováha. Ještě lépe je být nad oběma a držet obě v rovnováze. Pak člověk mešká ve svém středu a nic ho nemůže vyšinout, neb bere, dívá se ze stanoviska jak mužského, tak ženského a jeho úsudek je naprosto správný.

Tak se přijde k tomu, když se díváme Božským okem na pohlaví, že je absurdní ho zavrňovat nebo dokonce se ho štítit nebo považovat za hřích spojení muže se ženou. Naopak! To je vyplnění Božského Zákona. Vždyť vše se okolo toho točí. Jen otevřít oči, vidět prostě a nechat v sobě působit. Proto všichni svatouškové, kteří se toho štítí a zavrňují, zavrňují Boží tvůrčí a plodivou Sílu. Ostatně, což oni nevzešli z této Boží Radosti? A pak, když se správně čtou mystická díla, tu vidíme, že o zavržení nebo potlačení pohlavního pudu není tam nikde řeč, ale o ovládnutí ano. Jógová cvičení – jistě je znáte – počínají, když je ze začátku provádíte – na konci páteře; to značí – pohlavní sílu, která se na této úrovni vybíjí děláním dětí a jiným způsobem, pomalu převést do nejvyšší úrovně duchovní. Proto všechna cvičení nejen jógová, začínají dole. A proto také, dokud jsem na cestě a dokud nestojím pevně nahoře, musím žít tělesně čistě. Proto byla předepisována čistota pohlavní, aby se člověk nestrhával dolů. Potom, když jsem zakotvil pevně v Bohu, můžu mít každý den deset holek, když ještě chci se s touto úrovní bavit. A je to jedno, neškodí to. Naopak, produčovňuji svým stykem tmou, tělo žen.

Nebojte se, co se mne týče, žiju čistě a nechodím ani do baru a nemám ani jednu holku. Protože mám druhý pól v sobě, a to již hodně dlouho... Mystická svatba – duše splyne s Duchem – v jedno tělo, v nové tělo – Krista, což je Bytí, Život sám, který je oboupohlavní. A ten Syn se poznává jako Otec atd. A tak dalo by se ze všech pravých mystických spisů vybrat a doložit to, k čemu jsem sám přišel, prožil, procítil, a teď žiju. A na vše potom mám odpuštění.

Když pak to vše vztahujete na sebe, tu vidíte, že nesmíte se spojit se ženou proto, abyste sám sobecky ukojil své chtíče, nýbrž proto, abyste ženě dával mužský prvek a od ní abyste přijal její, ženský prvek. Tak nastává spojení správné, vzájemná

výměna, úplné splynutí... Právě touha muže po ženě je nedostatek ženského prvku u muže a právě tak zas u ženy nedostatek mužského prvku. Proto tak nyní ty touhy a uvolnění vši morálky – a zároveň upevnění prací. Jen ten, kdo dosáhl úplného Poznání, tj. kdo v sobě uskutečnil oba póly, ten nepotřebuje již tělesné spojení. A tu vidí v sobě tu Krásu – jak z Nic (což je příčinou všeho) sestupuje paprsek světla do tmy, do hmoty. Muž sestupuje do ženy. Tma, žena ho objímá. A sestupují hloub a hloub, až úplně zmizí ve hmotě. To jest – Boží Idea sestupuje na zem, aby se tady zhmotnila, a rodí se Syn. Jen v Tichu, naprostém Nic, můžete takové zázraky pocítit a prožít a tu poznáte, že je stále Genese, že stále, každým okamžikem Duch boží vznáší se nad vodami a že stále zní Jeho: Staň se – od věčnosti do věčnosti...

A kabalistické, pythagorejské a zednářské I O A: I – mužský prvek, O – ženský, A – Syn. Spojíte-li to s dechem: O – věčná přijímatelka – vdech. I – věčně dávající – výdech. Dýchejte chvíli takto a tam, kde se Vám to spojuje, vznikne A – Světlo – Syn. To jsou dary nebes, které člověk dostává, když poctivě šel jen a jen k Bohu.

A ještě nějaké symboly: Muž vypadá jako trojúhelník se špičkou dolů a žena jako trojúhelník se špičkou nahoru. Dáte-li to dohromady, dostanete tzv. Šalamounovu pečeť, značící mystickou svatbu – jedná se o šesticípou hvězdu.

Dále: věda přišla na to, že pohlaví není v pohlavních ústrojích, nýbrž v malém mozečku. Malý mozeček má podobu pŕlměsíce a velký podobu koule (slunce). Žena je stříbro, měsíc. Muž je zlato, slunce. Žena objímá nohama, muž rukama. A tak vše je symbol na této úrovni, a díváme-li se na to, promyslíme-li to a niterně prožijeme, vidíme, že je vše správné, že není nic, co bychom se vůbec směli odvážit zavrhnout nebo se toho štítit, ale že vše můžeme vzít jako schod ke vzestupu, ve všem, i v těch nejnepatrnějších věcech můžeme vidět Jeho Moudrost a Jeho Krásu. A právě, že jsem začal vidět všude Jeho, Jeho krásu, otevřel mi oči, bych viděl a bych došel k Němu. Sláva, sláva, sláva Mu!

„A viděl Bůh, že je to dobré“ – tím jsem začal. Tedy, já nemám žádné právo Mu kritizovat Jeho dílo, nebo to hanět nebo tím opovrhovat. Tím jsem si ohromně zjednodušil celou moji cestu. Tedy jsem začal považovat vše za dobré, neboť On to učinil. Abych od uvažování přešel k jistotě, začal jsem o věcech, které mě potkávaly, myslet znovu, oprostovat je a – jak já říkám – zapustil jsem to do Jeho Božského Světla. A On mi to vracel objasněné, osvětlené Jeho Moudrostí. Z toho mi přišlo poznání: přestal jsem myslet na Něj a začal jsem myslet Jím, jednat Jím, mluvit Jím. Přestal jsem jít cestou k Němu a rázem jsem se postavil na Jeho stanovisko. Byla to naprostá katastrofa. Celý svět, celé mé vědění, celé mé já se rozbilo na cimpr campr, že z toho nezůstal ani kousek. Byl to úplný otřes, zemětřesení. A tu jsem poznal v okamžiku, jak je to hrozně jednoduché k Němu dojít. Prostě – vyhodit sebe sama, celou dušičku i s tělem, se vším, s myšlenkami, s vůlí, s touhou, s plány, se všemi ctnostmi a nectnostmi, hříchy a dobrými skutky – to jest, změnit vědomí, přestat mít vědomí lidské, vědomí oddělenosti, dvojnosti a dosadit na trůn Jeho Vědomí.

Ten večer, když to přišlo, v okamžiku jsem viděl, poznal, cítil, prožil najednou, co je to Bůh Otec, Bůh Matka, Bůh Syn, Bůh Duch svatý. Byl jsem v tu chvíli všechno najednou, prožívaje to celé. Nejkrásnější přitom bylo, že jsem se na to díval, jako bych stál nad tím vším. A tu jsem poznal, že To, co se dívá na to vše, je ryzí Božství a že Bůh Otec, Matka, Syn a Duch svatý jsou jen vlastnosti Božství, kterými tvoří vše. Tak je to ohromně jednoduché. Viděl jsem, že není začátku, není konce, není minulosti ani budoucnosti, že je jen věčné Teď, že není prostoru, že není středu, protože je střed všude. Že není hříchu a že je jen Dobro, Dokonalost naprostá, že vskutku vše je dobré a že vše leží ve mně, vše, jako celý svět, tak slunce, mlhoviny,

zrovna tak jako všechny nebička, andělé, zrovna tak svatí, že neexistují čerti, pekla, ale že jsou to jen druhé póly té samé Síly, že Síla, má-li působit, musí mít podklad, vědomí. Pak se na to díváme ze stanoviska sobeckosti, osobnosti. A tak odpadlo v tom okamžiku všechno ode mne. Co jsem kdysi považoval za hřích, uviděl jsem v pravém světle, že to nebyl žádný hřích, že jsem vždy spravedlivý a že Já si odpustil jednou provždy všechny hříchy. Hříchy se smyly samy sebou. Viděl jsem, že jsem nikdy nehřešil, že to co jsem považoval za hřích, bylo jen moje vědomí, moje myšlenky, mé stanovisko. A smyl jsem karmu. Nebyla. Byl to blesk, který mě zasáhl. Netrvalo to dlouho, a přece co vše jsem poznal. Jeho Zákon a plné působení. A ten je: Jak do lesa voláš, tak se z něj ozývá. A tím jsem poznal, co leží ve slovech. – Vy Bohové jste! – Že když mám vědomí, myslím, že průvan mi škodí, tak mi škodí. Že když myslím, že k Bohu je cesta daleká, tak daleká, že když myslím, že jsem na cestě k Bohu, tak budu věčně na cestě k Bohu, a nikdy se k Němu nedostanu – protože pořád budu cestovat. A když si řeknu slovy Krista: Já a můj Otec jedno jsme, tak se tak stane a konečně, když změním své vědomí, vyhodím lidské, výplod to spekulace, a přestanu myslet osobnostně a dosadím Jeho Vědomí, tak počne sám od sebe Jeho Život a Jeho Vědomí působit. Ano, my Bohové jsme!

A viděl jsem, co je Boží Chudoba, že v Něm nic není, že v Něm nic nemáme hledat. Nic takového, co se může vymyslet, co se může pociťovat, nýbrž že je Božství onou Příčinou toho všeho a že zůstanu vždy nedotčen vším tím děním, že zůstanu divákem, ať se děje, co se děje. A tu přišla Koruna všeho – totiž že Bůh je stav. Stav naprostého Nic, kteréž je Vše, které spočívá Samo v Sobě, které Samo Sebe v Sobě poznává. Vše, co jsem nemohl pochopit v evangeliu, v Bhagavadgítě, vše to se mi ujasnilo. A byl jsem vše a vše jsem žil, právě, že jsem byl absolutní Nic. A tak vířilo při plném vědomí, při pokuřování viržinčička Poznání. To zaseté sémě začalo růst a žít. A žije dodnes.

A to žití se skládá ze samého Ted'. A to je tak, že když se vysloví slovo Ted', je to moc brzo nebo pozdě. A slovo vyslovené Ted' – trvá 100 roků, přirovnáno k tomuto Žití. To Žití je stálé vznikání a stálé zanikání, je to věčný Život ve Smrti. Právě protože je to Síla a ta Síla, aby se poznala jako Síla, musí mít protiklad, to je smrt. Je to jako elektrický zvonek. Proto jsem počal žít ve stavu Ted', ve stálé Přítomnosti Boží, a počal jsem nemyslet, a tím umírala duše. Správněji umíral Kristus. To jest, Kristus v nás musí umřít, aby přišlo Vědomí, Duch svatý – Otec – Ted', že Já a můj Otec v nebesích jedno jsme. Rovněž tak slova Kristova: „Neodejdu-li já, nepřijde Utěšitel, Duch svatý.“ A tak se to prohlubovalo. Začal jsem brát Život a Vědomí od Něj. Naučil jsem se vnitřně dýchat a být úplně neosobní. Ta spojka mezi tělem a Duchem – duše – přestala existovat. Odumřela jako vše ostatní. A zůstal jen Duch, který si vzal to a to tělo pojmenované Drtikol. Vzal si ho jako nástroj a začal se znovu projevovat a projevuje se doposud.

Ted' ještě něco, co se mé osoby týče, což jest velice zajímavé. Jmenuji se Drtikol – drtil jsem kola, která mne svírala – starý rod. Jsem fotografem. Fotografoval jsem světlem. Píši do duše lidem světlem Poznání. Při křtu mystickým jsem dostal jméno Christoforos – Světlonosič. (V Egyptě při zasvěcování jeden ze stupňů byl, že neofyt nosil světlo). A při biřmování mystickým dostal jsem jméno Clarusclara – oba dva póly.

Ten, kdo zná Pravdu a je pohroužen v pravé Poznání, ví, že nic nečiní, zatímco vidí, slyší, dotýká se, čichá, jí, chodí, spí a dýchá. I když mluví, když něco připouští, když otvírá a zavírá oči, ví, že jsou to jen jeho smyslové orgány, které se zaměstnávají smyslovým světem. Ano. Tak je to. Když dělám cokoli, i kdyby to bylo v očích lidí sebepodivnější, je to to, co činí praví filosofové a co uznávají jako

nicnedělání. A tak, kdybyste se mohl pohybovat nesmírnou rychlostí a byl zakotven ve svém středu, tu – což je ohromně zajímavé – pozorujete, že se vůbec nehýbáte. Také Buddha to říká ve svých řečech, že ten, kdo přišel k Poznání, stojí, i když se pohybuje, kdežto ostatní stále pobíhají, i když dřepí na jednom místě.

Rovněž to, že Poznání smyje hřích, bylo samo sebou vysvětleno Poznáním. Také Kristova slova: Ten, kdo hřeší proti Otci nebo Synu, dojde odpuštění, ale kdo hřeší proti Duchu svatému, tomu nebude odpuštěno. Ano, v těch slovech leží vysvětlena celá karma.

Hřeším-li proti Vědomí, to jest Duchu svatému, tu ihned dostanu přes prsty. Například: Víím-li (mám-li to vědomí), že sáhnu-li na rozpálenou plotnu, že se spálím, a vzdor tomu na ni sáhnu, no tak se spálím. Známe-li zákon, že jak do lesa volám, tak se mi z lesa ozývá – totiž šíím-li okolo sebe zlost, nešvár, nelásku, nic jiného se mi nemůže dostat, než zase to samé. Rovněž jak karma se vybíjí rychleji u pokročilejšího žáka, jsem poznal, a že u člověka, který má plné Poznání, není žádné karmy, že ji vůbec již netvoří. Ten, co stojí vědomě ve středu, nemůže již žádnou karmu dělat, je všeho prost. Ten, co je níž, dostane přes prsty hned, jak něco udělá. Ten, co stojí ještě níž, to dostane vráceno třeba za rok, a ten, co stojí nejnižše, se třebas musí teprve znovu zrodit, než se jeho karma vybije. Jen ten je volný, bez karmy, kdo stále dlí ve svém středu a jedná ze svého nitra, nečekaje na ovoce svých skutků. K němu již karma nedolétne.

Pak přišlo poznání a procítění všech náboženství, že všechna jsou v jádru dobrá a správná a že jejich vnější úkony, různé ceremonie, úlitby, vnější obřady jsou symboly a že jen ten je správně ocení, kdo zároveň má s jinými porozumění, a že tyto symboly zůstávají tak dlouho jen symboly, dokud neporozumím, že je musím vnitřně zažít a jimi žít. Musí se stát tělem a krví, jako Slovo se stalo Tělem. To znamená, že koncentruji-li se na nějaký symbol nebo mantram nebo písmeno, musí se zcela přenést do nitra, do krve, do buněk a zcela se s nimi spojit, je prostoupit a celé mé tělo obsáhnout, prosáknout. Musí se stát životem, a tím produčovňuji celé tělo.

Slova: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev“ najdete ve všech mystériích. Hnedle všechny upanišady píšou o potravě, co je všechno potrava, že vlastně vše je potrava. A my sytíme myšlenkami nejen tento svět, myslíme-li jen stále na tento svět, ale sytíme všechny ty světy a samého Boha (projeveného) našimi vyššími myšlenkami. A potrava, kterou pojíme a strávíme, přejde do krve a masa. Zrovna tak symbol, mantram, písmena musíme strávit, takže už není symbol, ani slovo, ale tělem, krví, životem a tu se naučíme teprve správně jíst, nesobecky, a jsme-li sytí, je všechno syto a jíme klidně a jsme jen a jen při jídle, celým tělem, duší, duchem. A tu potrava se stává něčím jiným, než požitkem. Tu vskutku je to přijímání Těla Páně, jednoho Boha, nejen to, my pociťujeme, že máme všechno, co je na nebi i na zemi. A tu jíte, ani nevíte co. Neb tím, že jíte stejně posvátně všechna jídla, neulpíte na dogmatu dávání předností jídlu jednomu. Oprošťujete se od jídla a stáváte se vůči všemu naprosto snášenlivý. Jakmile lpím na vegetariánské stravě, dejme tomu, tu chtě nechtě dívám se na lidi, kteří pojídají maso, jako na méněcenné.

Vše, co jím, prosycuji duchovní Sílou, a tak to, co vyjde, má již vyšší schopnosti, než jinak by tomu bylo. To je tak: proč na někoho někdy nic nepůsobí, a tu třebas docela nepatrná květinka, zrovna když na ni pohledíte, Vás naplňuje zvláštními myšlenkami lásky nebo moudrosti? Proč z celé Vaší vycházky nezbuďte v mysli Vaší žádný dojem, jen na tu třebas květinku si vzpomínáte? Doma na ni nemyslíte, ona sama pomalounku se stává tělem a krví. Ano, v takové květině leží to, co duchovního dostala z hnoje, který již nebyl hnůj. Vlastně, co je to potrava?

Ještě v upanišádách stojí: „Pravé oko je muž, levé žena, a přitom se dívat na kořen nosu a vyslovovat slovo AUM.“ Není-liž to opět svatba, souložení a rození Slova?

Jakub Bohme říká: „Bůh nechce nic jiného, než plodit Syna.“ No, kdo chce plodit, musí někoho mít, kdo rodí. Jinak by byl každý eunuch svatý. Pro něj by byla mystická cesta velice, velice dosažitelná, ale jak zajisté víte, je tomu naopak. Takový se stane líným. Ztratí zájem o víc a tloustne nanic.

Opakuji: pravá podstata pohlaví je tvůrčí Síla Boží, to je jisto. Tou se nesmí opovrhovat, ani nechci říci: potlačit, nýbrž vyzvednout a ovládnout, přemístit do nejvyššího střediska duchovního. Dirigovat ji tam, kde je zapotřebí, a k tomu musí být žaludek – jak říkám – naučit se mlčet, mlčet, mlčet a napřed se vydat, a teprve pak si můžeme něco dovolit. Vše musí jít pak přes Boha.

O TAKZVANÉM RUŠENÍ

Někdy se při koncentraci stávají tyto rušící jevy: 1. Začne praskat nábytek. Obvykle se o tom píše, že to jsou pokusy neviditelného, astrálního světa rušit naši koncentraci. To není pravda. Při koncentraci vyzařují z nás určité síly, které pronikají do všeho kolem nás. Nábytek a věci se ozývají proto, že s námi prodělávají obrození, že se v nich právě tak něco kroutí a uvolňuje jako v nás. Je to vyzařování z nás, nikoli astrální svět, která nás chce rušit nebo zastrážit. Jsme to my sami, kteří na své zdánlivě neživé okolí působíme. Je to dobré. 2. Zjevy strašidelných a hrůzných postav, obličejů při koncentraci znamenají, že naše koncentrace není čistá, že vychází z osobnosti (z mého já) a že nejsme prosti žádostí. Tyto strašidelné zjevy jsou zrcadlením našich podvědomých spodních proudů. 3. Stává se, že při koncentraci se zjevují různé astrální bytosti, které k nám přicházejí a takzvaně nás ruší. Když se mně to stalo v době, kdy jsem ještě nevěděl, co s tím dělat, zaklínal jsem to Kristem Pánem. Ale ono to nepomohlo. A teprve když jsem poznal, že ode mne něco chtějí a vysílal jsem na ně lásku, zmizely. Musí se na ně přátelsky, neodhánět je ani nezaklínat. Oni jdou za Světlem a žádají od nás něco. Proto jim musíme dávat. Jak se mi může něco stát, když jsem ponořen v koncentraci?

O SPRÁVNÉM NÁZORU NA PLANETY

Když stará astrologie učí o vlivu planet na náš život, zapomíná, že sedm planet, které svým vlivem ovládají náš život, je jen v naší sluneční soustavě; že jsou však větší hvězdné soustavy a mocnější slunce a planety, které přikazují našim sedmi planetám, co mají konat, jak mají působit a jest tu konečně přímý vliv oněch vzdálených sluncí až k onomu největšímu slunci, které můžeme nazvat tisícínásobným Brahmou.

Když jdeme duchovní stezkou, tu mizí vliv těchto sedmi planet a nastupují vlivy vzdálenějších, duchovnějších, jež mají vyšší vibrace, neboť čím vyšší vývoj, tím jemnější vibrace.

Na mne působila v jistém stupni Vega, jejíž čisté světlo, živé a krásně zbarvené do růžova, mělo na mne zvláštní vliv.

Tedy planety, jimž odpovídají čakramy v těle, mají stále vyšší a vyšší řád. Proto při prodýchávání čakramů nastává ona známá přeměna a přemístění světél.

Chci-li poznat nejlépe svůj horoskop, tu se vnitřně ztiším a zcela pasivně se vystavím s celým svým mikrokosmem vlivu všech planet a sluncí a bedlivě pozoruji, co se ve mně děje, jak který čakram reaguje na toto působení. Je to ten nejlepší způsob zvědět horoskop svůj, nebo někoho jiného. V tom případě musíme se s ním ztotožnit a pozorovat, co se v nás děje.

NĚKOLIK MYŠLENEK O CESTĚ K POZNÁNÍ

Učení se sděluje nejlépe Mlčením a ten, kdo dovede naslouchat řeči beze slov, odnáší si nejvíce. To, co je Prazákladem všeho, ono Nezjevené, Nezrozené se nedá postihnout rozumováním, popsat slovy. Je to Život v jeho pravé přirozenosti. Je majetkem každého odevždy. Ten však, kdo Pravdu nežije, je v zajetí nevědomosti a neví, čím vskutku je. A přece je každému možno Poznání dosáhnout. Dostavuje se z člověka samého, nikoli milostí zvnějšku. Je třeba dbát jen jednoho: Pravdy. Nepřemýšlíme o povinnostech ke světu – jak by na to zbyl čas, když toužíme po Poznání tolik, jako tonoucí po doušku vzduchu? Vztah ke světu se upraví naším Poznáním, sami si ho vytvářet nemusíme. Vždyť svět má jen takový význam, jaký mu přikládáme. Jeho obraz vyplynul z našich dřívějších myšlenek, pocitů, z naší připoutanosti. Nezměníme-li postoj, je pro nás připraven bezpočet dalších obrazů, světů, životů, v nichž naše já bude trpět. A přece každá věc života nás může přivést při správné analýze k postřehnutí čirého Vědomí, které je Subjektem i Objektem dění.

Ze všech jevů může ovšem přispět k našemu prohlédnutí nejvíce ten, kdo se sám s čirým Vědomím ztotožnil. Že jsme ho potkali a že ho poznáváme, není náhoda. Vždyť je součástí Jeho Vědomí a on našeho. Žije v soucítění se všemi a se vším, v soucítění, pramenícím z totožnosti stvořeného s nestvořeným, konečného s bezpočátečním, z Jednoty, z Prázdna.

Poznání je přirozeným stavem a přece musí dítě světa vyvinout velké úsilí, aby Poznání zazářilo. Podle velikosti touhy a předpokladů může to být za léta, měsíce či hodiny. Na cestě k Poznání je nutná neustálá bdělost, analýza všech jevů. K tomu je nutno zbavit se všeho lpění a všeho chtění, i takového, které je zdánlivě ušlechtilé a nesobecké. Soustředovací cvičení je účinnou pomůckou. Je prostředkem, aby se mysl naučila nic nežádat, nic netvořit. Askeze není nutnou. Připoutání a toužení po čemkoli, tělesném i duchovním, je překážkou, kterou nutno překročit soustavnou bdělostí. Kdo si nedovede odepřít cokoli, ten Poznání nedosahuje. Po odepření si však nesmí zbyť touha. Je větší brzdou, než její ukojení. Ulpět se nesmí ani na nelpění.

Při správném postupu se mění soustavně naše vědomí, jeho kvality i obsah. Změna prochází i tělem. Určitým stavům vědomí odpovídající tělesná střediska se rozžehují Světlem Poznání. A naopak, když nastávají změny v těle, třeba následkem koncentrace, provází je nebo brzy následuje prohloubení a rozšíření vědomí. Ani na smyslových pocitech, ani na psychických stavech, zplozených s pochodem změny, se nesmí ulpět. Zážitky jsou poukazem k cestě, jsou pobídkou. Je nutno je analyzovat a překročit za tělo, smysly i mysl, ke Zdroji, k čirému Vědomí, k Jednotě, která zahrnuje život se všemi jeho projevy. S tím se ztotožnit lze jen po naprostém odložení osobnosti s jejími přednostmi i nedostatky.

Konečné prohlédnutí dostavuje se rázem. Včera jsem byl dítětem nevědomosti, dnes není otázky, která by byla nezodpovězena. Žádná touha se nezvedá, žiji ve všem Pravdu. Druzí nevidí nenápadné změny. Podle stupně svého poznání pociťují v přítomnosti Osvíceného klid. Ani v nich se nezvedají přání. Jsou tiší a uvědomují si, že jsou Pravdě blíž.

Je klid, který pociťují, tím, co hledají? Nikoli. Pociťujeme-li něco, i když je to klid či blaženost nebo síla, není to Ono.

Osvícený žije Pravdu ve všem. Přejde-li popud, může se projevit radost, spokojenost, nesouhlas či bolest. Nic to nezmění v jeho Poznání. Netvoří dalšího osudu v časném světě. Nelpí na ničem, neztotožňuje se s myšlenkami.

Mlčky jim přihlíží. V těle, bez něho, je pro něho jen Jednota. Překonal smrt, není jí podroben, i když tělo trpí a zmírá. Nirvána a samsára jsou totožné. A přece je nesmírný rozdíl mezi ním a člověkem, který Pravdu nepoznává. Je to rozdíl mezi Světlem a temnotou, mezi Poznáním a nevědomostí.

O INTUITIVNÍM ŽIVOTĚ A CESTĚ K TRVALÉMU OSVOBOZENÍ

Jasnými větami hledím objasnit, co intuice a Poznání jsou a jaká cesta k těmto jediné pravým cílům vede.

Intuice, vlastně intuitivní život (protože intuice je jen pojmenováním, pojmem), je bezprostředně mlčenlivý Život Božský; je to Život Ticha a Klidu. Je to vychvění Ticha, může-li se vůbec Ticho chvět, do úrovně projevů nějakým činem, slovem, myšlenkou, ale hlavně Mlčením a nicneděláním. Je to děláním a neděláním, Mlčení. Je bezevšeho chtění, touhy, naprosto neosobní, bez všelikého proč, nač, komu, kam, jak, co, bez všelikého očekávání jakýchkoli výsledků, bez jakéhokoli plánu a hlavně bez jakéhokoli myšlení.

V intuitivním životě spadá vše v Jedno, v Bytí, v Život. Tu chtění, myšlení, slovo, čin, vše je sjednoceno ke spontánnímu projevu. Není tu, jak to bývá při obyčejné mluvě nebo činu, příčiny, není tu nějakých úvah, myšlenek, podnětů, nápadů, není tu žádné spojky, jako chci to udělat, musím to udělat, proč bych to dělal, udělám raději ono, není tu nerozhodnosti, výběru, není tu také žádného svědomí, žádného očekávání výsledku, zda mne či druhému vzejde z toho prospěch nebo škoda, zda ten čin nebo slovo je dobré nebo špatné, není tu ohledu na takzvanou morálku a na to vše, co lidstvo na svou duši dobrého nebo zlého nakydalo. Intuitivní Život se neohlíží na to, co dělá, jestli je to vynález nebo kopání země, to je v intuitivním Životě rovnocenné. Když člověka, který takový Život žije, napadne něco dělat, tak dělá, když ne, tak nehne prstem a mlčí a žádná moc ho nepřinutí, aby dělal nebo nedělal. Intuitivní Život je tak neosobní, že se nestará, zda při činu, nositelem tohoto Života vykonaného, zajde jeho forma či forma jiného individua. Je to bezprostřední neosobní Život Božský, v naprosté přítomnosti a v naprostém Tichu, a je pro druhé naprosto nepochopitelným. Je-li člověk k intuitivnímu Životu připoután láskou a příchýlností, může se stát, že po smrti se zrodí ve vyšších oblastech.

Jinak, jdeme-li ještě výše, poznáme, že i tento Život, jako každý život, je jen výsledkem, je jen složená věc, je stvořena naší láskou a moudrostí, těmito dvěma principy, mužem a ženou, je tedy pomíjející, a proto se odvrátíme i od tohoto Života, nepřilneme k němu, neulpíme na něm a po smrti nastane plné Osvobození – Vyhasnutí.

K tomuto intuitivnímu Životu dojde se Poznáním a z tohoto vyplyne vědění: ne že já vedu intuitivní Život, ale že jsem intuitivním Živodem. Něco jiného je inspirace. Ta je osobní a může být vnitřní a vnější. Vnitřní inspirace je u Geniů ducha (příklad: Sokrates, Platon, Komenský, Beethoven, Smetana, Dvořák aj.). Všichni tito naučili se brát z jediného pravého Pramene, ze svého nitra, naučili se dívat a naslouchat, co jejich nitro barevně, formově a zvukově vypráví. To jsou ti praví Geniové, kteří tvoří ze svého niterného fondu, kteří zůstávají po celý svůj život svými, ale také po celý svůj život nepochopenými. Teprve když lidstvo doroste jejich výše, tak jsou tito geniové pochopeni a stavějí se jim pomníky. Tato inspirace, toto tiché dívání se a naslouchání do sebe a přitom očekávání výsledků, totiž co Duch mu vnukne, odpovídá Sokratově „Duše se rozpomíná“ a Platonovým ideám. To je vyšší inspirace.

Nižší inspirace je vnější a mohli bychom ji nazvat také nápadem. Vnější věci, ať už je to dotek, vzpomínka, zvuk, hudba, slovo, zbarvení hlasu, určitý pohyb,

barva, ticho lesa nebo noci, vítr, monotónní kapání vody, zašustění papíru atd., vyvolají v nás určitý dojem, který naše já si uvědomí, a tím získané vědomí bleskurychle toto zpracuje a přetvoří v novou myšlenku, kterou pak realizuje.

Ještě níže stojí pud, vlastně vůle k životu, chtění, který je omylem zaměňován za intuici; kdežto intuice je naprosto neosobní, nestarající se o osobní formu já a jeho vědomí; opakem je pud, který je vyhraněně osobní a sobecký, starající se o zachování svého já, strachující se a milující formu svého já, aby nevzala nějaké úhony, by toto mohlo stále růst a se zveličovat. Pud je výsledkem nastřádaných zkušeností všech našich dřívějších existencí. Všechny vlastnosti a zkušenosti úrovně nerostné, rostlinné, zvířecí a lidské má člověk v sobě. A tyto zkušenosti jsou uloženy v našem podvědomí a v daných okolnostech se vynoří a provedou patřičný čin. Tento pud nás může vést k Osvobození, ale také do stálého, věčného kolotání, ba i do propastí pekelných. Neboť jako každá projevená věc má v sobě dva póly, dobro a zlo – jeden směřující nahoru, druhý dolů. Tak také pud, není-li správně pochopen, hodnocen, usměrněn, stará se jen a jen o udržení tohoto těla a jeho vědomí a výsledek toho je, že nemůže se osvobodit z bludu jáství, že stále kolotá v této úrovni, ba že může klesnout.

Jinak je tomu, **když pudu použijeme jako východiska k vyššímu cíli, když pud správně pochopíme a usměrníme. Pud je vyhraněná sebezáchrana. Nuže, počneme uvažovat, co vlastně tato sebezáchrana má podstatného. Tu poznáme, že je to do nás Bohem vložená Jiskra, chovající v sobě touhu po Domově, po Osvobození. Záleží to na našem pevném rozhodnutí, abychom odstranili popel, překrývající onu Jiskru, aby se mohla rozhořet v jasný plamen, jasnou září, a tak splynout se Září božskou. A tuto vůli, tento pud po sebezáchově počneme očistovat tím, že začneme rozlišovat, co pravého je zapotřebí ke skutečnému Sebezachování. Že ne tělo, jeho smysly a z nich tryskající vědomí, že ne naše díla – dobrá a zlá, krásná a špatná, že ne naše vědomí (tzv. inteligenci) je zapotřebí k tomu, ale zbavení se všech těchto věcí, osvobození se od nich, až dojdeme k poslednímu: vzdání se tohoto očištěného já, vzdání se touhy po osvobození. Překonáním toho dosáhneme Ticha, dosáhneme Mlčení a Klidu mysli. A tímto Klidem počíná náš intuitivní Život.**

Tato krátce popsaná cesta k Poznání a intuitivnímu Životu není snadná a vyžaduje celého člověka. Je k tomu zapotřebí velká odvaha, velká trpělivost, vytrvalost. A naše přísloví, že pečení holubi nelítají sami do huby, má v mystice nejpříléhavější místo. Tibetská moudrost praví: Je-li cesta lehká (rozuměj cesta k Pravdě), nestojí za nic. Přečíst si nebo uslyšet něco a uznat to, není ještě vše, tím se nic nedokáže. To je zas jen nahromaděné vědění a získání tzv. inteligence. Je to veliká práce na sobě. Je to ponoření se do Sebe Sama. Je to poznání veškerého dění v nás samých. Jsou to prožitky tak úžasné, že v nás zanechají nesmazatelné stopy. Tyto prožitky nám jasně osvětlí tu děsnou pomíjivost veškerého dění, toto stálé tryskání života ze Sebe Sama, to stálé chtění, uchopování, požívání, tyto stálé změny vědomí a s těmito změnami vědomí povstávající čas a prostor, a tuto hromadu měnících se věcí bez jádra. Není příléhavějšího výroku na toto, než „Vše plyne a nevykoupáš se dvakrát v téže řece“.

Tyto prožitky nás dokonale vyléčí od toho, abychom se ztotožňovali s naším tělem, smysly, pocity, myšlenkami. Tyto prožitky nezískáme přečtením knih a jejich uznáním nebo vírou v nějaké učení, ale prací na sobě, ponořením se do sebe a hlavně Tichem, to je naučit se Mlčet. Mlčet tělem, smysly, jazykem, myšlenkami, představami, pocity, mlčet životem, vědomím, Mlčet Mlčením.

A tak zůstává ona příkrá cesta k Pravdě vyhrazena jenom několika málo

jedincům, kteří mají odvahu dokonale a nadobro se vyrovnat s celým děním veškerého formového i bezformového života a získat tím trvalé Osvobození, Vyhasnutí.

PÍSEŇ RADOSTI

Mnohému člověku se stala jeho vlastní duše tak cizí, že se hroučí mrtev, když nastal okamžik, aby ji spatřil. Nepoznává ji pak a ona se mu zjevuje znetvořena jako hlava Medúzina. Nese tvář zlých činů, jež spáchal a jichž se bojí, že snad poskvrnily jeho duši. Zločincem je ten, kdo neslyší písně své duše – zločincem na životě jiných i na sobě samém. Bez viny je ten, kdo stále slyší píseň slávika – duše, i kdyby činil zdánlivé zlo. Má píseň je věčná melodie radosti – kdo této radosti nezná, této čisté, bezedné, věčné jistoty – jest hříšníkem proti Duchu svatému. Před leskem radosti, jež z prsou září jako slunce na vnitřním nebi, ustupují strašidla tmy, která provázejí člověka jako přízraky spáchaných a zapomenutých zločinů dřívějších životů a splétají nitky jeho osudu. Kdo slyší a zpívá tuto píseň radosti, ničí následky jakékoli viny a nehromadí již vinu za vinou. Kdo nemůže se radovat, v tom zemřelo slunce. Radost a Já jest totéž. Kdo nemá radosti, nezná svého Já. Nejvnitřnější Já je prazdrojem radosti. Kdo ho nezbožňuje, slouží peklu. Radost nepotřebuje důvod, vyrůstá ze sebe jako Bůh. **Radost, která potřebuje příčiny, není radostí, nýbrž zábavou.** V kom se jednou usídlila bezdůvodná radost, má nadále život věčný, neboť jest spojen se svým Já, jež nezná smrti. Avšak radost chce, aby se jí všichni naučili, aby po ní toužili. Po čem lidé touží, není radost, ale příčina radosti.

O POSTUPU SEBEANALÝZY

Askeze je k tomu, aby se poznalo, jak dalece je žák odpoután od těla, bolesti a radosti, pocitů, myšlení. Je to měřítko hloubky jeho koncentrace.

A učíme se tím Klidem tělesným žít. Po navození tělesného uvolnění se pak aktivizujeme tak, že napínáme všechny svaly, jeden za druhým – od prstů nohou počínaje až k hlavě. To činíme zároveň s dechem. Tím se stáváme vědomi celého těla se všemi orgány, svaly atd. – vnějšími i vnitřními – a počínáme je plně ovládat. Nenamáháme se pak zbytečně a při práci je ten sval jen natolik používán, nakolik je zapotřebí. Jinak necháváme celé tělo i při práci v klidu a odpočinku. Když to je dosaženo, přestáváme se zabývat tělem a přikročíme k dalšímu. Naučíme se ovládat tělo tak, že nám při dalších, těžších cvičeních nepřekáží. Čistou vůlí potíráme shluk vůlí, všelijak zbarvených.

Napřed se pereme s hrubšími myšlenkami, pak s jemnějšími a jemnějšími, až nakonec je jedna myšlenka, že myslím, že nic nemyslím. Zbavuji se napřed myšlenek, představ, pocitů. Ty jsou dvojího druhu: z vnějšku a z nitra. Z vnějšku přivandrovalé dojmy celého života, okolí, dneška, z mého povolání, z mých přání, nánosů vnějších vědomostí, škol, morálky apod. A z mého nitra chtění, touhy, vjemy impulsy, instinkty.

A pak přijde se k svému vlastnímu já, k jádru své osobnosti, k svému charakteru, vědomí, k čemu je připoutáno, na čem lpí, kam inklinuje, zda skutečně chce se odpoutat od jevů tohoto světa, a jak mnoho je připoutáno k tomuto světu, či zda chce definitivně zúčtovat s tímto světem a chce se osvobodit.

A tu teprve nastane pravý boj se svou osobností. Neb právě toto udává celý můj tón osobnosti. Je to jen spodní tón, který zbarvuje celou bytost, veškeré mé činy, myšlenky. A tu se musím stát moc upřímným, moc přísným soudcem nad sebou samým. Tu vynikne, z jakého zbarvení mého vědomí své činy konám, zda z lásky, z hlouposti, nenávisti, z chladného rozumu, či bezradnosti, lenosti a podobně. Tu

vyniknou teprve veškeré mé připoutanosti, mé lpění na osobnosti, na svém takzvaném já. A jak pokračuji, vidím, že to vše pochází ze sobeckosti, z mé nižší osobnosti, z mých tajných přání, z mého vlastního chtění po životě časném a jeho uplatňování. Poznávám, že vlastně to, co jsem považoval za své čisté vědomí, je jen uvědomování, je nejjemnější druh chtění po životě a že se to mění stále, jak vnější i vnitřní doteky nechávám na sebe působit, a že to, co jsem považoval za čistou osobnost, za čistou duši, není nic jiného než strašně nestálý, pomíjející, stále se měnící proces, který nemá žádné jádro. Když pak to dále sleduji a pitvám, nalézám, že za tím vším je N-ě-c-o , co se nehýbá, co se nemění – a to že jsem Já – Já sám – moje nezkalené čisté Vědomí, čisté Oko, Klid, nirvána.

O PRAVÉM BDĚNÍ A TICHÉM POZOROVATELI V NÁS

Jak máme bdít? Bdít znamená bedlivě pozorovat každé hnutí, každé povstání nějakého pocitu, zkrátka vše, co se v nás děje, v našem nitru, v naší duši nebo těle. Musíme si vše odůvodnit, musíme poznat příčinu každého jevu, každého hnutí v nás.

Když se koncentrujeme, má být naše vědomí jasné a bdělé. Když provádíme třeba vdechování něčím zabarvené, necháme se ukolébat do jakéhosi polospánku, z něhož se pak velmi snadno dostaneme k věcem všedního života.

Tímto pravým bděním povstane v nás tichý Pozorovatel, který zůstává stále nahoře, v hlavě a odtud pozoruje. Ovšem nesmíme jej mylně považovat za něco odděleného, neboť stále platí, že Pozorovatel, pozorování a pozorované jsou jedno.

Hledíme-li na toto dění ze stránky čistého rozumu, pak můžeme říci, že při každém hnutí děje se toto: z nezjeveného vychází první výron, který postupuje kolmo do zjeveného (samsára), tam vzniká elipsovité kroužení kolem prvního výronu, jež jej zdánlivě ohýbá, ač onen první výron stále setrvává ve skutečnosti ve své kolmé čistotě. Ono kroužení jej obaluje a žene s sebou do vlnění a otáčení.

Zůstáváme-li nahoře, můžeme se všeho zúčastnit jenom jako pozorovatelé.

Pravý vhled je souhrnem všech smyslů, vnímáme jím vše najednou. Jest však třeba se snažit, abychom jej vyvinuli, a k tomu je nezbytná všechna síla, které jsme schopni.

Pak spatříme, jak jsme rozděleni, jak jedna polovička těla je modrá, druhá růžová. Je však třeba, aby se spojily a aby celé tělo bylo barvy fialové, jehož středem by procházel proud bílého, blesku podobného světla.

Každý večer hledím na sebe a pozoruji, zda některá barva není intenzivnější; je-li více modré, vím, že ten den převládalo ve mně mužství – moudrost, a jestliže je silnější růžová, pak jsem se jistě nechával unášet citem – ženou. Cit a moudrost musí být v rovnováze spojeny, dávají tělo moudrosti, Sambhógakáju.

Nespatříte-li nic, pak vězte, že je to to nejlepší, neb v nirváně není nic; tam není nic, čeho byste se mohli uchopit. Jsme-li úplně nahoře, pak nevidíme nic, protože o kus dál je světlo, které houstne; pak teprve vidíme barvy a ostatní.

Avšak v pravém ponoření nemáte žádný pocit, kromě jistoty, že to jest pravý Život a pravá Skutečnost a vše mimo toho je pouhým zdáním, klamem.

ČÍSLICE

Jednička: Božská Idea je v syntéze, původ všehomíra, idea nestvořená, věčná, jež individualizuje hmotu tvarem.

Dvojka: Idea prvotní, záporná, uskutečňující se způsobem kladným. Sjednocení duše s tělem, činného s trpným, mužského se ženským, síry se rtutí. Hmota oživená Duchem; stálé a prchavé.

Trojka: Číslo stvoření, obraz božské Trojice, tři stavy hmoty: duch, duše, tělo.

Tři vlastnosti Tvůrce: teplo, vlhko, sucho. Tři principy: síra, rtuť, sůl.

Čtyřka: Číslo všeobecné rovnováhy. Jednota, projevená v Trojici. Čtyři tvůrčí prvky, čtvero období, čtyři fáze luny, čtyři živly.

Pětka: Pravá idea v kvintesenci, oživující čtyři živly.

Šestka: Trojice duchovní, uskutečněná v trojici fyzické. Tři tvůrčí vlastnosti, uskutečněné v základních prvcích. Dvojka, spojená se čtverkou.

Sedmíčka: Syntetické číslo všehomíra. Sedm abstraktních povah. Šestka, oživená duchem Trojice, projevená čtverkou, spojením dvojky s pětkou.

Fráňovo Učení – Fráňovy myšlenky

Je obtížné vpravit do člověka myšlenky, které v něm nejsou. Je ale ještě obtížnější zbavit ho myšlenek, které v něm jsou. Drtikol nepatřil mezi mistry, kteří vrší myšlenku k myšlence, aby vystavěli důmyslný chrám rozsáhlé nauky. Naopak: boural sobě i druhým hrady vystavěné z nastřádaných fiktivních pojmů a jiného mentálního harampádí. Byl mistrem destrukce – v tom nejušlechtilejším slova smyslu. Drtil kola osudu i žádostí a přání, která nás zotročují. V tom je jeho velikost a následovatelnost. Na rozdíl od dávných guruů byl učitelem, který nevyžadoval úzké vedení a vztah podřízenosti a nadřízenosti, ale vedl žáky k poznání sebe samých, k vnitřní nezávislosti a nepřipoutanosti.

Jen málo hledačů bylo tak vnitřně silných, odvážných a vytrvalých jako on, aby se dokázali sami bez cizí rady a pomoci řídit nejprve přečtenou naukou, později i vnitřním vedením. Potřebovali ještě postavit před oči živý základ, jak lze nauku zdynamizovat, oživit. Potřebovali osobní setkání s někým, kdo tím prošel, kdo jim mohl podat fortel, živý návod v jednoduché esenci. Jeho zaměření přitahovalo ty, kteří si pro svůj další postup ještě potřebovali doplnit cosi z východních systémů.

Na rozdíl od řady tuctových učitelů Drtikol do zájemců a žáků viděl, v něčem dokázal i odhadnout jejich možnosti, jejich temperament, povahu, připravenost z minulosti. Tomu přizpůsoboval i postup, četbu, rady, způsob jednání. Zejména však přenesl na žáka užitečný impuls vnitřní svobody a opravdovosti. Záleželo pak už jen na otevřenosti, připravenosti i nepředpojatosti žáka, povšiml-li si toho vůbec a dokázal-li s tím samostatně vytrvale pracovat.

Drtikol nepatřil k převratným reformátorům nauk, spíše k praktikům, kterým učení slouží jako lešení, které odstraňují, když splnilo svůj účel. Svědectví o transformaci osobnosti, podávané formou vědomé sebereflexe, je u něho vyjádřeno srozumitelně, navíc má průraznou moc autenticity. Nelze jej řadit ani mezi takové jóginy či učitele východní nebo evropské, kteří byli schopni pouze útržkovitého, víceméně příležitostného vyjádření svých stavů a poznatků. Zvládl systematické metodické uspořádání svých sdělení, a to ve směru syntetizujícím i analyzujícím. Logicky přehledné půdorysy témat, kterými se zabýval, podal s virtuózní lehkostí, i když nezasevěnému se některá vyjádření snad mohou jevit blouznivá či krkolomná. To vše ve spojení se schopností jasnozřivého propátrání niter některých lidí jej činilo duchovním učitelem, který měl v moderní době v oblasti orientálních nauk u nás sotva sobě rovného.

Obdobné působení bylo žáky zaznamenáno snad jen u jeho (ale nejen jeho) žáka dr. Eduarda Tomáše či Květoslava Minaříka. Prvý z nich se o Drtikolově jednoduchém, vždy však přesně cíleném vedení zmiňoval ve své přednášce, kde setkání s ním popsal na téměř archetypální modelové situaci, kdy žák je ve fázi vývoje, ve které potřebuje k rozhodujícímu vnitřnímu kroku radu či zásah Mistra. Následuje citace ze zmiňované přednášky.

„Když se (žák) pustil konečně do snahy po zažití toho, co tak dobře chápal, do snahy o realizaci rozumem pochopených pravd, nešlo to dál, až na malé výjimky, které ukazovaly, že je přece jen na dobré cestě a že jsou tu možnosti praktického pokroku. Bylo však jasné, že by potřeboval ještě víc než to, co přečetl. Potřeboval živý návod – fortel, jak se říká, jak to všechno přivést k životu... Zoufale hledal a pátral. Ptal se těch, kteří to také všechno četli, ale ti jen přežvykovali, jak on říkal. Neznali také o mnoho víc než slova. Ale jeho už omrzelo přežvykovat slova. A tak se začal modlit. Tiše a beze slov prosil Boha o pomoc. Úpěnlivě. Konečně přišla. Z formy, jakou tato pomoc na sebe vzala, je vidět míra jeho uvědomění. Neboť první

pomoc přišla mu tehdy v podobě člověka, který to znal...

Jednou mu tento člověk řekl: „Prázdné nemá formu ani vnímání, ani pocit, ani chťení, ani tělo, ani duši; nemá tón, vůni ani chuť, ani vlastnosti.“

„Ale to, o čem mluvíš,“ řekl žák (tykali si brzy), „to je přece Pravda, to je Bůh.“

„Třeba Bůh, třeba vesmír. Na jméně nezáleží,“ řekl stařec. Tehdy si teprve vzájemně srovnávali terminologii.

„Vesmír?“ ptal se žák. „Vysvětli mi to prosím.“

„Vesmír podle své povahy je Prázdné a Prázdné je právě vesmír,“ řekl starý Mistr. „Samsára a nirvána jsou přece totéž. To nevíš?“ To byl mentalismus v nejčistší podobě. Šlo teď jen o to, zda za těmito slovy je víc než teorie.

„Tak to tedy všechny věci jsou v podstatě čisté?“ ptal se žák.

„Čisté? Prázdné.“ pravil stařec. „Tak jako átman, jako Nadjá, jak ty tomu říkáš, tak jako vesmírné Já jsem.“

„Vím, že je to tak, už dávno to vím,“ zvolal žák. „Ale jak zažít, že vše je To. To mi řekni! Ne, neříkej, ukaž mi to!“

„Můžeš tam přijít i přes tuto stříbrnou lžičku. Podívej se a sleduj to.“ Vydechl a ukázal přitom prstem na stříbrnou lžičku, která ležela na stole. „A je to. Jsem v ní a ona ve mně. Jsme jedno a totéž. Není mezi námi rozdílů, není protikladů.“

Žák ho tehdy ještě nedovedl sledovat. Teprve asi za týden pochopil Mistrův stav. Byla to nekonečnost. Nekonečná, neohraničitelná, všudypřítomná Prázdnota, naprosto uspokojující svojí nevyslovitelnou Plností.“

Tolik dr. Eduard Tomáš. Vnímavý čtenář jistě pochopil, kdo byl oním Mistrem a kdo tehdejší žákem.

Již od třicátých let se na pozadí spekulativních, politizujících a občas i skutečnou pravdu hledajících komunit, směrů a jejich vůdců jasně odrazila Drtikolova nezávislost a poctivost niterného vývoje. Skutečný adept nepotřebuje uplatňovat své mínění či učení na trhu a vychvalovat je jako lepší, než má druhý. Dává ze sebe jen tam, kde vidí zájem a důvěryhodnost. Ví, že nepochopení jeho slov někým druhým se ho netýká. Opírá se o vnitřní jistotu, a proto nepotřebuje hájit okrsek „své“ nauky. Drtikol nikoho nepřesvědčoval o jiné pravdě, než na jakou dotyčný člověk svým vývojovým stupněm stačil. Jednal prý s katolíkem jako katolík, s komunistou jako komunistou, s buddhistou jako buddhista, pokud ho ovšem dotyčný něčím nepopudil.

I když ze soukromých zápisků Fráni o prožívání mystických stavů a stupňů je zřejmé proniknutí vztahem ke Kristu na poli mystiky, při své praxi i duchovně učitelské činnosti používá více metod a odkazů z buddhismu. Drtikol se však vyznal v bibli nadobytě dobře a citoval z ní nejčastěji v těch bodech, které jsou shodné i s některým jiným učením.

Nyní následuje souhrn Fráňových myšlenek – výroků, které by čtenář měl číst pozorně. Zamyslet se nad nimi a uvážit kdy, ke komu a za jaké situace byly asi proneseny. Také je nutno vzít v úvahu stupeň pokroku žáka, k němuž Fráňa promlouval. Dále potom to, co žák v daném okamžiku nebo dané situaci potřeboval.

O BOHU

V přítomnosti boží je i myšlenka na Boha hříchem.

Mám-li Boha v sobě, přestává žádost.

Božskou vlastnost, sílu, kterou chce Bůh námi projevit, musíme si najít sami ve svém nitru – pokorou, odevzdaností, láskou, vyprazdňováním nitra od žádostí a

naší vůle a mlčením. Pak najdeme Boha.

Člověk by sám sebe nepoznal, kdyby svoje vlastnosti nevyzařoval navenek. Teprve když některou vlastnost projeví, ví, že ji má. Kupříkladu: Aby muž věděl, že je mužem, musela být stvořena žena. To samé je s Božstvím: Aby Bůh Sám Sebe viděl, musel stvořit Prakrti – vesmír, lůno, do kterého stále vrhá Slovo – semeno – jež se mění ve světy. Spojení Božství a Prakrti je zjevný Bůh, zjevný vesmír.

Připoutanost na lidsky pronesených slovech o Bohu je brzda. Musí se jít za slova – ducha těch slov pochopit, prožít.

Bytí bez vlastností, bez sil, ryzí Bytí, je Kristus.

Člověk se musí stát Slovem božím. Slovo musí nastoupit místo nás.

Z Vědomí, z Vůle boží dostanete vlastnost, sílu. Tu neměřit, nepochybovat o ní. Nespekulovat přes ni – prostě ji žít. Jinak by Ho ani nenapadlo.

Vše co vydáváte, ať je to dech, slovo, myšlenka, podání ruky, plivnutí, energie, kouř, kakání, čurání – musí být prosyceno Božským Vědomím. Musíme se stát průchodem Božství.

Bůh je stav – Bůh je Život, je Žití, je Činorodost.

Myslí-li Bůh, uvědomuje Sama Sebe a tím tvoří.

Chleba, který Pán podává člověku, si sám člověk mění v kámen a ve své zaslepenosti pak žehrá na Pána Boha, nadává na Něj, říká, že je nespravedlivý – zatím je to on sám, který ve své sobeckosti boží dar změnil v tvrdý kámen.

V Něm nic není, nic Tam nehledat. Ale On je příčinou, že něco je.

Jak sestupuje od Boha idea do myšlenky, slova a těla, tak musí se od těla přes slovo, myšlenku a ideu dojít k Bohu.

Stanovisko boží: Jen ten, kdo Mne plně chápe a tak rovněž žije, ten žije rovněž ve Mně. Jinak žiju jen Já v něm.

Směšné je myslet si, že čerchmantiček anebo různí démoni, bohové atd. nemají v sobě Božskou Jiskru. Vše je Jeho Dílo, i stín i černá barva, jako světlo a bílá barva. Jen ten Ho pozná, jen ten Ho v oněch najde, kdo se Jím stal, kdo Ho v sobě našel.

Boha není možno poznat. Bůh se musí žít.

V Něm chtění, myšlení a jednání spadá v jedno.

Za vším je touha po Bohu.

Naprosto sebe zapomenout je jediná cesta, jak splynout s Ním. Snažíme-li se

Ho nějak uchopit, uniká nám. Až když Ho přestaneme uchopovat a „zvrátíme“ se do Něho, splyneme s Ním.

Vše je v Duchu, z Ducha se vše rodí a do Ducha vše vchází – tím je řečeno vše.

Když jsi odpoután od všeho, tu nutíš Boha, aby se do tebe rozlil.

Myslíš, že Bůh nás stvořil jen proto, aby nás měl jako služebníky, abychom se plazili před Ním atd.? Jak by to bylo potom s tím, že je On nejvyšší milosrdný? A pak, když jsme Jeho synové, Jeho myšlenky? Či chtěl bys mít takového syna, který by se tě bál a byl tvým služebníkem a teprve když by toto dělal, tak bys ho milostivě jmenoval svým synem? Sakra takového otce bych nechtěl...

Božství zahrnuje v Klidu, v Sobě veškeré síly: sílu lásky, sílu mládí, sílu zdraví, sílu víry, sílu pohlaví, bohatství, umění, slávy. Prosíme-li, modlíme-li se o něco, tedy chceme a představujeme si to a tou vůlí a představou, v naprostém klidu, spojujeme se s dotyčnou Silou, přitahujeme ji a nabýváme toho, oč jsme prosili.

Síly personifikované můžeme potom nazvat anděly, archanděly nebo cheruby, a převedeme-li toto na lidsky rozumové, jest pak Bůh Vládcem nad všemi těmito bytostmi, kterým přikazuje – modlíme-li se správným způsobem –, aby vyplnili to, oč prosíme.

Poněvadž Božství samo setrvává v Klidu (a tím i veškeré síly), chceme-li tedy něčeho dosáhnout, musíme v naprostém klidu pohroužit se do dotyčné síly.

Bůh – Božství – nic nechce – protože vše má. A proto nesmíme míti rovněž žádných přání (jako Bůh), abychom se mohli spojit s Bohem.

Božství má v Sobě dvě vlastnosti, jimiž vše tvoří; samo však zůstává povzneseno a nedotčeno tím vším, totiž Moudrost – Bůh – mužský pól – Duch a Lásky – Bohyně – ženský pól – Hmota. Projevené jest syn. Ze všeho projeveného můžeme poznati Božskou Moudrost a Lásku.

Kdo opovrhne tělem, opovrhne Boží věcí.

Jako člověk se namáhá dosáhnout Boha, tak také země jako celek, jako bytost, snaží se přijít k Bohu. My jsme od toho tady, abychom jí pomáhali tím, že hmotu produhovňujeme, milujeme, že jí dáváme vědomí účelnosti, že poznáváme a užíváme jejích sil. A ona nám slouží a ráda. Jen musíme jí rozumět a milovat a ne ji vykořisťovat a nemilosrdně vyčerpávat; pak odmění se nám tisícerým užitekem a podporuje nás k dosažení cíle našeho, totiž dosažení Boha.

Každý člověk má od Boha své určení. Vzpírá-li se, je nešťasten, žije-li v souzvuku, je šťasten, a vyplňuje tím Vůli Boží, a když ji tady vyplnil, umírá a plní pak ji dále v jiném bytí – přírodě.

Božská Sobeckost miluje všechno. Být Božsky sobeckým znamená poznávat, že co dávám druhému, dávám zase sobě.

Člověk se musí vzdát i touhy po Bohu. Člověk se musí vzdát i vidět Boha, i

toho nazírání. Musí nastoupit na místo všeho Vědomí Boha.

My máme v sobě kapku Božství. A právě proto máme všechny síly Božské jako Božství samo. Nemáme je ale v takové intenzitě, v takové síle. Lišíme se od Božství tedy jen stupněm intenzity, nikterak však kvalitou. Chceme-li však mít naprosto dokonalé a intenzivní síly Božské, tu musíme se vědomě spojit s celým Božstvím. Každý člověk, každý tvor, květina, nerost vyjadřují určitou sílu nebo vlastnost Božství, a tu, chceme-li tuto zakopanou hřivnu uplatnit, musíme se spojit napřed s Božstvím univerzálním, které nám sdělí, jakou sílu zde na zemi vyjadřujeme, a tím poznáme svého Boha – s kterým splyneme a žijeme, konáme vše dle Jeho Vůle. Přeměníme se, vyjadřujeme pak Jeho Vůli – úplně, přeměnivše se zcela ve Vůli Božskou.

Člověk musí poznat Boha jako Jednotu ve všem, aby Ho pochopil pak v mnohosti sil a projevu.

Když jsem šel k Bohu, vzdal jsem se všeho.

Dojde-li kdo k Poznání, stane se čistým nástrojem Božím.

Když se někdo z přítomných táže Fráni, jak může být osvobozen, odpovídá mu: „Nastolte si HO tady,“ a ukáže na střed prsou, „a odtud dýchejte. V té chvíli se Jím stáváte a v tutéž chvíli nastává Osvobození. Být tichým srdcem. Mlčení. Já nemohu být bez Něho a On beze mne. To je podklad. Tím okamžikem začneme žít tím Božstvím. Dokud se nepřeneseme přes prostor a čas, není uniknutí. Musí nastoupit docela jiný druh myšlení. Jiný druh analýzy sebe sama. Všechny své názory definitivně škrtnout a začít se dívat na sebe. Všechno spočívá jen v mém vědomí.“

Člověk je vyjádřením, určitou formou určité Vůle boží, Boží vlastnosti. Proto každý člověk je jiný.

Když člověk dojde k Bohu, ztratí tři božské ctnosti, neb víra se změní ve vědomí, naděje v jistotu a láska v pravé Bytí.

Nekomplikovat a vše zjednodušit, neb On sám je Jednoduchý.

Člověk, který došel Jednoty Božství, žije ve všech úrovních. Jeho postava se dotýká nebes i země zároveň. Na zemi se jeví jako člověk, v nebi jako anděl. A všude dává Poznání, a kam přijde, je všude Vzkříšení.

Pojímám-li Boha vážně, je Bůh i moje vzezření a vše vážné. Jsem-li radostný, pojmám-li Boha radostně, je Bůh i já radostný.

Nežít v přítomnosti Boží, ale žít Přítomností Boží.

Bůh nepřijímá, jen dává. Když si uvědomíme božskou jiskru, musíme se naučit jen dávat a nic nepřijímat.

Pokud mám žádost, mám vlastní vůli a nemůže Vůle Boha do mne vniknout.

Bůh uděluje každému člověku v životě určitou úlohu, proti které se vlastní vůle člověka staví. Proto se musí člověk tak dlouho vtělovat, dokud nevyplňuje Boží zámysl, Boží zákon. Pak obdrží Božskou sílu, kterou vyzařuje ze sebe. Pak poznává, proč je na světě.

Božství není světlo, není ani jádro toho světla, ani jeho podstata. Božství je nad tím vším a je tím vším.

Božství, chce-li se projevit, rozdvojí se na Boha Otce, Moudrost všepronikající, a Boha Matku, Lásku všeobjímající. Jakmile nastane toto rozdvojení, které vlastně je věčné spojování, zrodí se Syn, to je Bytí. Bytí však samo o sobě je nevědomé a teprve když sestoupí Vědomí – Duch svatý do Bytí, totiž když Bytí si uvědomí Synovství s Bohem Otcem a s Bohem Matkou, pak teprve nastane Jednota a on splyne s Božstvím, vrátí se do Božství.

U člověka převládá hmota – Bůh Matka (Láska); ta musí být oplodněna Bohem Otcem (Moudrostí). Aby se to stalo, musí přijít Duch svatý – nové Vědomí. Tím si uvědomíme, že je v nás Bůh Otec; zrodí se Syn Boží. Syn Boží to jest Bůh Otec a Bůh Matka, Láska a Moudrost dohromady. Musí se vědomě (osvícením Ducha svatého) obětovat člověk, zemřít, aby se mohl vrátit do Moře Božství. Musí uskutečnit v sobě Božskou Trojici, a jakmile se to stane, má tuto vědomě v sobě. Je nad tím a splyne úplně s Božstvím – které zase je Sluncem, které vědomě vyzařuje Moudrost Otce a Lásku Matky, a tím sama sebe obětuje.

Ještě jinak řečeno: Ve všem je jen nevědomá božská jiskra. Protože Božství je nade vším a vše má v Sobě. U člověka převládá Bůh-Matka-Hmota. Ta musí být oplodněna Bohem-Otcem. Aby se to stalo vědomě, musí přijít Duch svatý – nové Vědomí – a pak si uvědomíme, že je v nás Bůh Otec, a tím se zrodí Syn Boží.

Jen Boží Moudrost drží Lásku pohromadě.

Jen ten, který v sobě uskuteční Nejvyšší Bytí, může tvořit, ať už je to slovem, tělem nebo myšlením.

Přání je zápor Boha. Zápor – to je, že nemám – tedy nevěřím, že je vše v Bohu.

Člověk se musí vzdát i blaženého života po smrti jako odměny za spásný život. To vše je ještě osobní, rozdvojení – je to teď a potom. Čtu-li životopisy některých svatých nebo některé filosofické knihy, vidím, že někteří nejednali dosti nezištně, že za ten život plný odříkání a utrpení, námahy očekávali od Boha odměnu na nebesích a těšili se z ní. Žili pro odměnu, ne kvůli Bohu samému. To není správné. Nechci být takovým.

Syn se musí obětovat, aby místo něj přišel Duch svatý, tedy úplné Božské Vědomí.

Dosáhne-li někdo některé okultní síly, stane se tou silou a tím ztrácí svoji individualitu – i svoji duši. Síla se jím pak během doby projevuje tak, že on už ji neovládá a rozplyne se v ní. To se stává, nemá-li pravé Sebepoznání, z něhož samočinně okultní síly vyvěrají, bez usilování. Nemá-li Sebepoznání, tu právě

proto vymaní se ta nebo ona síla z jeho moci. Takový jedinec se buď zblázní, nebo zabije, nebo se stane zločincem, neboť nedovedl ovládnout, řídit tuto sílu Boží Moudrostí – Poznáním. A proto: Napřed hledejte Království Boží, to ostatní bude vám přidáno.

Nové Vědomí, Božské Vědomí musí mít nejen duše, ale i hmota – tělo. Vše musí cítit, že je Božské, že je jedno s Bohem.

Uznáváme-li posláni Ježíše Krista, musíme uznat celé jeho posláni do posledního písmene. Proto musíme žít veškeré jeho výroky jako činný život ryzí Pravdy, zažité v Jeho nitru, tryskající z Jeho Božské Podstaty. Proto chci-li dojít k Bohu, tu musím především uznat Jeho hlavní stěžejní výroky: Já a můj Otec v Nebesích Jedno jsme. Aj tuto, aneb aj tamto, nebo aj Království Boží jest již ve vás. Vy bohové jste.

Tu pak musím se snažit se vši energií mysli, se vši touhou, láskou v duši, srdcem, tělem, zkrátka celým svým já dosáhnout plně vědomí těchto výroků. To jest nastavení celého bytí svého, celého života svého na Boha a pak – to hlavně – naprosté mlčení. Mlčení skutkem, slovem, myšlenkami. Přeměnit nebo vyhodit lidské vědomí, že jsem oddělená bytost od Něj, že jsem něco jiného než On. Proto nemyslet na Boha, ale myslet Jím, Bohem.

Co jsou mi platný veškerá vidění, veškeré takzvané stavy, když nemám to Vědomí Jednoty a když pořád musím říkat ty a já, modlit se, prosit a žvanit.

Když si vzpomenu na Boha, tak jsem rozdvojen.

Člověk, který došel pravého Poznání, má všechna náboženství v sobě, a proto nemůže zakládat nové náboženství ani nemůže se přiklonit k jednomu náboženství.

Všechna náboženství setkávají se v jednom: Poznej sama sebe! Zapři sama sebe! Ztrať duši svoji! Ovládni myslící princip! Nemysli! Buď tichý a pokorný! Proto pravý člověk zůstává Volný, neb ví, že všechna náboženství jsou dobrá, nepřiklání se k jednomu, ani podceňuje druhé – nejde za tím, jak byla Pravda hlášána a kým, nýbrž jde za ryzí Pravdou, a tím Jí dosáhne.

Dokavad člověk se přiklání k jednomu směru náboženství vyjádřenému některou osobou a nejde za ryzí Pravdou, která je nade všemi náboženstvími (neb náboženství je jen jedna cesta) – stane se v nitru dogmatickým a ulpí na jednom. Nesmí se vázat naukami určitými nebo náboženstvím osobami proneseným, nýbrž musí poznat tu ryzí Pravdu ve všech náboženstvích, která se vzájemně doplňují a v nejvyšším praví vždy totéž. Ne na formu zlata hledět a na formě zlata ulpět, ale na zlatu samém. A proto pravý Zsvěcenec má všechna náboženství v sobě a nepřikloní se k žádnému. Je volný. Ví, že zlato je, co dělá náramek, šperk, prsten teprve cenným, ale ne forma. Je volný, protože ví, že všechna náboženství jsou ze zlata a on nejde za tím, jak bylo to anebo ono náboženství hlášáno, nýbrž jde za ryzí Pravdou. A tu pozná, že nemůže se vázat naprosto žádným náboženstvím ani Mistrem, protože se sám poznal jako Pravda, a tím splynul se všemi náboženstvími a osobami, které Pravdu hlásaly.

Nač pátrat po tajemstvích Božích – žít je, to je hlavní. Žít Božím Životem, den

za dnem, minutu za minutou, nepátrat, nezkoumat, nešpekulovat, a člověk pozná, že nejsou tajemství, není zázraků, ale že je jen Jeho Život a že to je Jeho Zázrak.

Nesmí se od člověka vycházet, červíčkovat, dělat sluhu, od Syna k Otci se držet, sloužit, nýbrž od Otce k Synu prozařovat, stát se vskutku Otcem. Ano, Syn musí zemřít na kříži; teprve pak nastane to pravé Vědomí, ten Duch svatý sestoupí a Syn se pozná jako Otec. Ano, já a můj Otec v Nebesích Jedno jsme.

O VNITŘNÍM KLIDU

V Klidu je nejvyšší Síla! Z Klidu vše vychází! V Klidu je vše obsaženo!

Klid je nejvyšší stav.

Božství je věčné Bytí, věčná Síla v Klidu.

Bůh je věčná Síla a Bytí v pohybu.

Věčné Bytí a věčná Síla je jen v Klidu. Jakmile nastane pohyb, přestává být Síla věčnou a stává se konečnou. A přece v tom ohromném Pohybu je skryto Božství ve Svém naprostém Klidu. Božství nemůže být v pohybu, Jeho Síla stále tvoří. Kdyby bylo v pohybu, bylo by konečné, neb pohyb podmiňuje prostor.

Ke všem dějům, které nás potkají, má člověk vždy zachovat odstup, klid, mezeru mezi svým já a dějem. Tím se naučí správně vše hodnotit a pozná pomíjejícnost všech jevů. Jeho duše zůstane čistá.

Člověk se nesmí ztotožňovat s tělem, ale s duchem, a to stále, při všech možných a nemožných situacích svého života.

Stát se duchem božím. Stát se čistým, božským Vědomím.

Jak si člověk uvědomí – teď jde na mne únava (hněv, přílišná veselost apod.), tak to hned zmizí. Tím, že si to uvědomím, ztotožňuji se s čistým Vědomím nebo pravým Já, to je stálá bdělost.

Rozpouštět lidské vědomí a nahrazovat božským.

Když myslím, že nic nemyslím, tak myslím na to, jestli nic nemyslím. Vzdát se toho, žít nemyšlením.

Pokud pocítujeme na sobě účinek dobra a zla, potud trvá sobectví, osobnost, já. Reagujeme na to spokojeností nebo nespokojeností. To je ale dvojnost. Stejněměrně vše přijímat, poctu jako hanu a zůstat ve svém středu.

I když v nejvyšších úrovních dobra a lásky, působím na lidi je to stále poutání – připoutanost k činění dobra. Tak tedy i v tomto nejvyšším působení musím stát stále nad tím, nad oním působením, stále zůstat ve svém nehybném středu. Když vysílám tedy např. klid, mír, zdraví a podobně, a tato síla vypůsobí, zůstává ono nepohnuté Nic, onen podklad. Je to jako, když se mrak vyprší a zůstane modrá obloha. Obloha – podklad, mraky – síla, déšť – vypůsobení síly. Musím vysílaný mír nebo podobné aspekty boží pocítit v sobě jako živou sílu, ale ono pravé Já, ono

„Jsem nepohyblivou příčinou všeho“ zůstává netknuté.

Cvičení klidu v celém těle: položíme se rovně, paže podél těla. Kontrolujeme od palce nohy až po víčka očí a rty, není-li někde nějaké sebemenší napětí. Dáváme tělu vědomí klidu tím, že tento klid cítíme v každé jeho části: ve svalech a ve všech vnitřnostech, v morku i v mozku. Musíme cítit, jak všechno spočívá klidně a uvolněně. Nejdůležitější je mozek. Až budete cítit mozek v lebce tak volný, jakoby svou vahou těžce spočíval v lebeční kosti, pak jste dosáhli stavu, kdy si mozek skutečně odpočine. Když jsme se takto úplně zklidnili, uvolnili a tělo vypadá jako mrtvé, tu jsme získali nejpříznivější podmínku pro koncentraci, protože nám tělo už vůbec nepřekáží.

Není nad to, ve všech případech zůstat v klidu.

Rovnováha je bod klidu.

Jen z božského Klidu vycházejí, stává se člověk pravým tvůrcem. Jinak je člověk jen hercem, většina lidí pak jen dřevěnými loutkami.

Napřed dělá klid, pak je Klidem.

Vymírání se, až do bodu Klidu.

Při dosažení věčného Klidu přestává pohyb dharm, nikoli dharmy samy.

Stále být uvnitř v Klidu a z toho Klidu vycházet. Napadne mne: napiji se této kávy, tož se napiji. Vezmu toto do ruky, tož to vezmu. Z toho Klidu uvnitř stále vycházet. To je ta odevzdanost do Vůle Boží, vzdát se vlastní vůle. Nepůsobím již já, nýbrž On, Já, Pán. A jak udržím ten svůj vnitřní Klid? Tím, že jsem stále bdělý, pozoruji stále, co ve mně vyvstává. Buddha: pozorujeme a opět pozorujeme, dříve než se čin spáše, pozoruje a opět pozoruje se, dříve než se slovo promluví, pozoruje a opět pozoruje se, dříve než myšlenku pojme.

Jsem klidný – pomalu si to říci, ztotožnit se s tím – pak jsem opravdu klidný.

Klid je opakem činnosti, tedy jej nelze činností dosíci, nýbrž nečinností, neděláním. Co je to, když dělám klid? To je klid umělý, padělaný. Ten pravý Klid, to není „dělám klid“, nýbrž „jsem Klidem“.

V prvé řadě najít Klid, být tichý srdcem, myslí. Tam pevně zakotvit a z toho ať vycházejí veškeré činy, řeči, myšlenky.

Rozdíl je děláni klidu a být klidem. To je jako: člověk nejdřív dělá dobrotu, ale to je švindlík. Pak teprve je dobrým – Dobrem.

V prvé řadě musíš najít Klid. Tam zůstaň. Formy pryč a budeš to vidět docela jinak. Forma je vedlejší věc – shluk sil, vír, síly, hraješ si s nimi a najednou je to pryč.

O klidu: Uvésti vše do klidu. Mozek, jak si „sedne“, odpočine, pak svaly v obličeji, pak svaly v těle, všude, i vnitřnosti, to se musí cítit, to je pak skutečný

odpočinek. Pak je cítit již jen takové jemné chvění, i to musí ustát. Pak je klid. Pak necítíme vůbec tělo. Pak zastavení myšlenek, pocitů, vnímání... všeho!

KONTROLA SAMA SEBE

Není možno jinak poznat duchovní život a pak správně duchovně žít, než když poznáme Sebe Sama. Když se ponoříme do sebe, zapřeme sama sebe, oprostíme se ode všech přání, poznatků, vědění a nazí vejdem do Prapříčiny.

Musí se poznat, co je uvědomovací proces nebo proud vědomí a co je čisté Vědomí. Čisté Vědomí je kosmické Vědomí, z kterého vyvěrají všechny projevené síly. Nad kosmickým Vědomím je nirvána – Prázdno.

Kontrola sama sebe: když se stane, že jsem takzvaně klesnul, nečiním vše neosobně, z čistého srdce, nastává u mne následkem toho určitá deprese. Nesmím se s touto depresí nikdy ztotožnit, ale obrátit celou věc tak, aby se stala vzpruhou směrem nahoru. Avšak pozor: při této kontrole se neztotožnit s tím, co jsme udělali, ale zůstat nad tím, mít odstup, jakoby zpovzdálí se dívat na věc, vzít z celé té chyby jen poznání, v čem ještě nejsem dost pevný, čistý, neosobní a že musím být podruhé bdělejším. Při této kontrole musíme vzít v úvahu nejen výsledek, ale i příčinu, proč jsme takzvaně klesli, chybili. Například čekám určitý výsledek, chci něco získat nebo mít uspokojení. Moje osobnost, moje vědomí se s onou věcí ztotožňovalo.

Učit se stále, při každé příležitosti, kterými je náš život naplněn, vzdávat se sama sebe, vzdávat se myšlení, pocitů, představ, chtění, žádání si atd., až konečně – vzdávat se i vzdáváním. Jen tehdy, když jsem v naprostém klidu, tj., jsem-li čistého srdce, nemám se už čeho vzdávat.

Když mne v Tichu něco napadlo, mám poslechnout, je to pro mne určité poznání.

Bdění nad bděním, tj. pozorování bdění. Bdění se pak stane zcela normálním stavem. Zpočátku ne, ale později se na to jen díváš – je to klid, ale není to letargie. Pozoruj, jak to bdění vypadá – je ostré, jasné, to je základ. Jsi jako papír – čirý, jasný.

O vědomém dýchání: cvičíme-li vědomé dýchání, dýchání s bdělostí, pozorujeme, co se přitom děje. Přejde-li nějaká idea, zachytněme ji, řiďme se jí, je pro nás. Vědomým dýcháním se probouzejí vnitřní smysly, získáváme vhled do věcí a tento vhled se stálým cvičením prohlubuje a pročišťuje. Upněte pozornost na to, co je s tímto dýcháním spojeno, tím se také ostatní myšlenky ztrácejí, samy sebou zanikají. Pak přestanete pozorovat i dech, až zůstanete klidnými. Kdo nemá dost víry, ať zabarví dech vírou. Co komu chybí, toho nechť použije při vědomém dýchání. Jsem tím, co myslím, co vyzařuji. Dech musí splývat s vědomím, s určitým vědomím například klidu, zdraví, moudrosti, odpoutání apod.

Tělo a čisté vědomí: stále si být vědom, že tělo je složeno ze čtyř elementů a ty že musí zaniknout. Tělo, to nejsem Já, to mně nepatří. Čisté Vědomí na rozdíl od vědomí tělesného nemůže být ničím dotčeno, když má jakékoli představy a myšlenky. Je to jen povrch, zvlnění smyslů, ale je to vzdáleno čistému Vědomí. Když

to vím, mohu si toto Vědomí stále uchovat. **Pocity trvají tak dlouho, dokud se s nimi ztotožňuji.** Toto poznání je podkladem. Je to určité poznání, které mne vede dál.

Zkusme cvičení: celé tělo pociťovat, celé tělo nepociťovat, odvádět zvolna pozornost od těla k duchu. Jít stále k jemnějším pocitům, např. prostor, pak nekonečný prostor, pak jak to, že mám ještě pocit nekonečného prostoru apod.

Naslouchat v klidu a myšlenky, které v tomto klidu vyvstanou, jsou jen pro mne a mám je uposlechnout za všech okolností, i kdyby rozum se zdráhal sebevíce a kritizoval zdánlivou nesmyslnost.

Podvědomí a vědomí: popudy, které vycházejí z podvědomí, vedou nás mnohdy k činům, které nedovedeme pochopit, protože tyto popudy neznáme. **Chceme-li podvědomí zvládnout, musíme produhovnit čakramy.**

Nerozvažovat, nerozčleňovat, vědomí nechávat v přirozeném stavu – bez myšlenek. Je bez vztahu.

Mlčení – do všech důsledků – do sebe zapustit. Ani odpor, ani přitažlivost, vše přijímám stejně – je to tu, tak je to tu; není to tu, tak to tu není.

Co nitro mi řekne: napít se této kávy, tož se napiju, ale ten postoj k tomu, stále být jasně vědom a ne se na to vrhnout a jasné vědomí ztratit a hltat to...

Výklad Fráni k řeči Buddhově: Stojím vědom, sedím vědom, ležím vědom...

O NEPŘIPOUTANOSTI

Sobectví trvá, dokud pociťujeme účinky dobra a zla: reagujeme spokojeností nebo nespokojeností.

Ve všem je Bůh. Děláme-li i tu nejmenší věc, konejme ji s tím vědomím. Bereme-li s tím vědomím věc jednu, je nutné vzít i druhou s tímto vědomím, protože Bůh je ve všem. Z toho vyplývá nepřipoutanost k věcem, k tvorstvu. Bůh je ve všem obsažen, proto jest nám milovat vše – nepřipoutaně, to jest nepřipoutanost k věcem, k tvorstvu.

Vyprázdnit se ode všeho světa, myšlenek a naší vůle, aby nejvyšší Vůle boží sama nás poučovala svými symboly a zážitky.

Je-li člověk ve svém středu, v Mlčení, v Tichu, v Něm, tu ať se pohybuje jakkoli, ať dělá cokoli, zůstává nepohnut a nic se ho nedotýká. On se na to vše dívá z nitra beze všech obou pólových výkyvů.

Dívá-li se člověk niterně, třetím okem, dává. Je to živé dávání.

Když se oprostí žití od všech forem, tj. myšlenek, představ, pocitů atd., tu je to ryzí Bytí – synovství a do toho musí sestoupit Duch svatý (Vědomí) – uvědomění své jednoty s Otcem.

Když tě něco nutká to a to udělat, vždycky se podívat, zdali to není z osobnosti. Správné stanovisko – ne že já budu uspokojen, nýbrž ten, koho se to týká. Dělán-li něco z osobnosti, není z toho trvalé uspokojení.

Já nic nechci, to je moje poslední chtění. Vím, že nic nechci, tato vědomost je můj poslední majetek. A toho majetku nutno se vzdát.

Člověk, který žije jen pro sebe a k svému vývinu a dosáhne HO, není hotov, musí přijít znovu. Jen ten nemusí přijít, kdo se úplně rozdá.

Dojde-li člověk k Poznání, dojde k ryzímu Božství. Je to pak naprosto jedno, jestli žije v nějaké formě, neb neprojevuje se on, ale Božství. Proto je absurdnost čekat na smrt a přát si ji proto, že tam na onom světě teprve bude to pravé. Dostat se Tam a žít Jím. Vlastně, ani nežít Jím. Prostě – Jsem.

Necvičí-li se, nedělá-li se koncentrace, žije se stále jen ve hmotných projevech, i když je to v největší oddanosti a pokoře, lásce a soucítění. Není možno jinak poznat duchovní Život a pak správně duchovně žít, než když se úplně a bez rámusu zapřu. Projevy této úrovně a druhých úrovní vymýtím ze sebe a vejdu nahý, oproštěný od všeho, všech přání, poznatků, vědění do Prapříčiny. Odtamtud pak se vrací, dělám nicnedělání, neb veškeré moje činy jsou pak již Jeho činy.

Namísto aby si hleděli takzvaní mystikové spojení s Božstvím, pozorují tělo, pocity a představy, ztotožňují se s nimi, hrají si s nimi, nacházejí v nich uspokojení. To pak považují za víc, za pravé poznání, než poznání božského Klidu, božského Nic. Jsou to pravé závody a dělání rekordů ve stavech, v zážitcích.

Veškeré poznávání se týká jen projeveného světa, rájů, nebes, Boha. To jsou jen aspekty, stanoviska, vlastnosti, mínění, pojmy, různě zabarvená vědomí, co si o něčem myslíme, jak a odkud se na věc díváme. Ale to pravé je za tím vším. To vše je jen odlesk, zrcadlení, pomíjejícnost. A proto všechny takzvané stavy, pojmy musíme nahlížet s dokonalou moudrostí takto: to mi nepatří, v tom není jádra Já, to nejsem Já sám. A proto zanechat veškerého poznávání, nejit žádnou cestou a ponořit se naprosto do úplného Mlčení – Ticha.

Takzvaní mystici mají větší radost a uspokojení, když mají vize Krista, Buddhy, andělů atd., než když pochopí nebo prožijí jejich učení. To nejsou žádní mystici. Ulpějí na věci, dávají přednost obrázkům, ale učení a duchu učení neporozumějí.

Vzdát se vzdávání.

V analýze o odpoutanosti a připoutanosti se přijde k tomu, že jsem odpoután od připoutanosti, a tím jsem připoután k odpoutanosti. A proto: zanech vše.

Když jsem došel k Bohu, vzdal jsem se všeho.

Dělám-li něco, jsem příčinou, ale nestarám se o účinek.

Na veškeré pocity, myšlenky, vnímání se jen dívat: To mně nepatří, to nejsem.

Nespekulovat, co budu dělat zítra. Když jsem byl před nějakým rozhodnutím, tak jsem si řekl: „Budu jednat tak, abych nikoho nepoškodil a že to dopadne dobře.“ A dál jsem o tom nemyslel. Copak já vím, budu-li zítra ještě živ.

Záleží na našem vědomí, jak se k čemu stavíme. Kouřením a pitím stejně chválím Boha, jako když to nedělám. Hnůj je také idea Boha a květina roste z hnoje, a proto bych chtěl být raději hnojem, aby z toho mohly vyrůst růže. Kdyby vedle Boha se dalo něco postavit, pak On by byl něco méně, a proto nelze něco zavrhnout. Tma i světlo jsou Bohu stejně milé, ale On je nad tím vším. Udeřit někoho je stejně Božské jako ho pohladit; někoho musíme pohladit, někoho uhodit, ale nesmíme na ničem ulpět.

Oprostit se od příkazů a zákazů, které jsou nejprve nutné a později velkou překážkou.

Vzdát se vzdávání, odpoutat se od odpoutávání, nelpět na nelpění.

Nejenže některou věc (osobu, náladu, bolest, radost) připustím, ale také jak (v jaké síle, k dobru, ke zlu atd.). Když si něco připustím, vždy to proměnit k dobru svému nebo lidstva. Pravý člověk však nic si nepřipustí k sobě, neztotožní se s žádnou osobou, věcí, náladou. Udržuje ode všech věcí správný odstup.

Pociťovat je chutnat. Protože je to formové, tak vznikne opět forma.

Z tmy se poznává, vidí světlo. Ze světla poznává se tma. Proto světlo i tma je jen projev – určitého vědomí. Záchrana z toho – být nad tím.

Dívat se na slova. Zůstat divákem při všech příležitostech. Dívat se na lidi, kteří v mysli vyvstanou. Jen tak zůstanete nedotčeni vším: co slovo neb onen člověk vyzařuje.

Z nitra žít. Prostě svítit. Nechat Božskou jiskru – Lásku ze sebe vyzařovat – a sám nemít žádné přání. Ať ozařuje toho, kdo chce.

Přání a touhy nesmějí přijít z vnějšku, z rozumu, nýbrž z vnitřku. Čekat, až Bůh sám řekne, co máme chtít.

Všechny touhy mají být zahroceny na Boha. Touha po něčem vnějším nevede k uspokojení. Touhy po něčem vnějším jsou nepravým hledáním Boha.

Co nitro mi řekne – napít se této šťávy, tož se napiji, ale ten postoj k tomu, stále být jasně vědom a ne se na to vrhnout a jasné vědomí ztratit a hlítat to.

Nedávej si pravidla, to jsou pouta. Nedělej si sám překážky. Hlavní věc – intuitivně žít.

Jakmile člověk nechce zhola nic pro sebe, okamžitě přijde do styku s věčnou Podstatou nad protiklady.

Jakmile mám vědomí, tak jsem i nad tím vědomím. To není ale dřív, dokud jsem se všeho nevzdal. Pak to má On a On to zase vrátí, nandá toho plný ranec zpět. Dokud jsem jen jednou jeho vlastností, nemám to celé. Totiž dokud to nemám ve vědomí, že jsem všemi Jeho vlastnostmi.

Vzdát se i toho, co člověk od Boha dostal, veškerého Poznání. Obou dvou principů – muže a ženy – Moudrosti a Lásky. Jen tak je možné dosíci úplného splynutí s Ním. Být dětským – Já vím, že nic nevím.

KONCENTRACE A CVIČENÍ ČAKRAMŮ

Koncentrace je odpočinutí od sama sebe.

V koncentraci musím zapřít své „já“.

Koncentrace musí být bdělá, být jasně vědomá. Koncentrace je posvátný úkon, staří se umývali, než vstoupili do koncentrace.

Jak usednete do koncentrace, tak to první jak nadechnete, ten první nápor dovnitř, to je to pravé. Uvědomit si to a ztotožnit se s tím. To musí být při koncentraci člověk na sebe ras.

Hlavně nalézt si na to čas a zapřáhnout se do toho.

Stavět se na stanovisko dávajícího. Nabrat z nitra a vydechnout ven. Stát na stanovisku – vše mám. Pozorovat čakram, co vše má na starosti, co dělá. Ale stále: pozorovat, pozorovat, pozorovat. Klidně, ne s chtěním. Je to, je to, ty věci jsou tady. Tak i vevnitř. Tak se získá vhled. V těch okamžicích, kdy se „nic“ neděje, se právě děje nejmíc.

Když se čakram prodýchá, rozzáří se. Když se dále rozšiřuje, tak ve středu není pak nic. Prázdnota a kolem dále je Světlo.

Co je v jednom čakramu obsaženo, dát všem.

Stavy se zažívají, aby se z nich vycházelo. Když vylezu výše, tak odtud opět vycházím a nesestoupím zpět. Co v koncentraci dosáhnu, to používám celý den. Tím se dělají pokroky.

Když si chci doopravdy odpočinout, tak ne spánek, ale koncentraci. Vlezu si do svého přirozeného stavu a odpočinu si. Spánek sílu nedá, tu dá koncentrace! Uvolnit opravdu celé tělo. Všechny svaly i vnitřnosti uvést do klidu. Probrat celé tělo, zda je v klidu. To pak cítíš skutečný čistý život v člověku! Oči, svaly v obličeji, na čele, slinné žlázy, střeva, játra, ledviny, srdce, plíce, mozek – musíš cítit váhu těch orgánů. Teď si odpočinuly. A jestli kosti a morek jsou uvolněny. A to vše též v poloze na bok. Zklidnění těla ovládnout, pak se to jinak koncentruje. Tělo musí být jako živá mrtvola!

Nečekat na výsledek, pouze to dělat. To je vše. Tím čekáním to dávám do času a prostoru. To ne. Stanovisko: já to mám a pouze odstraňuji překážky. Je

to vše iluze. Když chci jít na Václavské náměstí, již tam vlastně jsem. Když myslím na Boha, ihned se zjevuje. Žádnou cestou neputovat.

Nejvyšší filosofii jest držet hubu.

Ticho jest to Nejvyšší. Podívat se: jestlipak v tom čakramu opravdu mlčím?

Když začnu koncentraci: mám nějaký pocit? A odbourat to. Uvědomit si, že jsem mrtev. Zkrátka nemyslet, potlačit myslící princip na minimum v denním životě. To denní myšlení ano, ale jen v pojmech, ne slovně. To je pak ohromný odpočinek.

Soustředím se v čakramu: nejdříve teplo nebo vibrace, pak zjemňování a až tam ve středu není nic, pak je to to pravé. Nastoupí Jistota!

Čakrasy pořádně prodýchat, ne jen pošimrat, to se pak stane člověk podrážděným (třeba pohlavně, když se cvičí dole, nebo vše rozkochaně miluje, když se cvičí v srdci atd.). Nechtít to teplo, nechtít nic. To jen smysly si chtějí hrát. To jsou chyby. Moudrostí prodýchat čakrasy. Když se jednu nebo dvě hodiny cvičí, dýchá, zdola nebo ze středu, pak se musí z člověka lít pot. Vše nečisté jde z těla.

Spalovací proces. Klidný rytmus. Pozorovat dech. Co vše dýchá? Plíce, pupek, ledviny, játra atd. – celé tělo. Pak: jsem odpoután? Čeho všeho se ještě mohu vzdát? Milé věci? Osoby? Nějaké své vlastnosti? Pozorovat vše v sobě.

Málokdo si toho všimne: **Nirvány ani nepřibude, ani neubude, když do Ní vstoupím nebo vystoupím, protože zde všude stále je! Ne že teprve bude! Je to jako prostor, také jej ani nepřibude, když se vyrobí skříň, ani jej neubude, když se ta skříň spálí.**

Sebeanalýza: proč to vzniklo, když při koncentraci mi tam něco vlezlo: jít zpět po tom a co a jaké podmínky jsem tomu dal, že vzniklo to a ono. A pak myslím na cokoli – a hned na to opět si dám tytéž podmínky a ono „totéž“ co prve se musí objevit. To je zákonitost. Musím přitom konečně poznat, jak jsem vznikl, od minulé smrti, od čirého Světla, jak jsem sestupoval dolů.

Příklad: sedím „nahore“ a je mi dobře v soustředění a najednou se přistihnu, že myslím, co bude zítra k obědu: bude svíčková, hm... sakra, to bude! – To je tím, že jsem se svezl s tím paprskem, jenž se dotkne čakramu v pupku, a tak vznikla chuť.

Při koncentraci musí být jen muž a žena. Ten bod je ta žena (úplně pasivní, otevřená), a muž je ten vhled do toho. A žádné pochybnosti, čekání, chtění výsledků, domýšlení apod.

Když něco slyším nebo čtu, tak to zkusit, ale opravdu zkusit a ne jen napůl, (jo, možná že má pravdu, ale...) bez pochybností.

Pupeční čakram jest: peníze, jídlo, ženy. Tam je středisko osobnosti, co chci mít pro svou osobu. Je to sehané: aby se člověk najedl, musí mít peníze a pak ještě nějakou tu šťabajznu... Propracovat jej, to jest odbourat tu osobnost.

Vše, co se při koncentraci ukáže, vzít pod vhled a tiše zírat zaostřeným, klidným vědomím, co to znamená.

Proč vlastně cvičíme? Ne abychom si pocvičili a pak toho nechali a slezili zpět, ale abychom na dosaženém stupni zůstali po celý den, z něho vycházeli a dále pokračovali.

Ty „TO“ máš, právě TEĎ, jak o „Tom“ mluvíme, „TO“ máš. Žádný tvar, nic nechtít, nic nepociťovat, nevnímat, nemyslet, neboť co by se „Tam“ mělo uvědomovat nebo uchopovat? Je to „To“, co je „Ted““. Je to prostinké. Je „To“ věčně v nás, je „To“ náš přirozený stav. Cesta je odstraňování překážek a uvědomění si našeho přirozeného Stavu.

Když si sednu do koncentrace, tak aby tam nebyl nějaký spodní proud, spodní tón, ten pak zabarvuje koncentraci do šeda. Třeba přítomná situace aby „nestrašila ve věži“, nebo jsem chtěl klukovi nařezat, on to nemá dělat... – a tak to plyne dál, „bohové přemýšlejí v šeru“, je to mlhavé. Na tu mlhu se dívat, pak ale se přestat dívat, co je mi do toho. „Tam“ je Skutečnost. To zde je jen hra smyslů. Stálé přebývání v tom Ted člověka vymaní z prostoru a času. Když se vkrádá stále jedna myšlenka, jít po ní zpět až na ty podmínky, které ji vyvolaly.

Buddha říkal: „Považuji den za den a noc za noc. Nic víc.“ Nechat to tedy klidně plynout a ne – já musím zítra tam a tam... **Klid se nesmí chtít, musí se jím být.**

Čakramy: když se v nich končí cvičení, vyprázdnit se, vzdát se toho, obětovat to Bohu. Vyfouknout to horem ven a ne to tam ládovat a nechat to tam, to se to zacpe a nemůže pak dál. Obrátit smysly dovnitř a být Sám v Sobě. Spolknout všechny smysly jako jedno sousto.

Rozdat si: Nečeřit hladinu. Být nenápadným, neviditelným.

Kotníky – víra, vědomí. Kolena – naděje, jistota. Pohlaví – láska k životu. Pupek – plnost života. Srdce – soucítění. Hrdlo – slovo. Hlava – moudrost, klid.

Po dechovém cvičení: co bych z čeho nebo odkud nabíral a kam vdechoval? Pak se dech nechá být, je to jen pomůcka. Jen to Vědomí. Nikde ve vesmíru nenajde se opory. Je to bez opory.

Probudit slabý čakram lze pomocí písmen, jež silněji působí, hlavně po procvičení krku. Při vdechu: O U M – ženský prvek, při výdechu: I A E – mužský prvek. Poručit si v čakramu: musí tam být teplo, musí tam být světlo, a je. Buddha kladl důraz na ty překážky a pouta: jestlipak jsou v těch čakramech chtíč, zášti, malátnost, neklid, pochybovačnost, nenávisť, nevědomost? Tyto neřády tam nesmějí být; to je neposkrvněné početí.

Každý čakram má některou překážku. Jak se začne v nich pracovat, tj. upře se do nich vědomí, chce žít každý z nich svým vlastním životem a chce být samostatný: žádost – chce, aby se stále jen jím zabývalo; nenávisť – jsou vzájemně na štíru; nevědomost – není tam jednota; malátnost, neklid – všude se vyskytují; pochybovačnost – on ten čakram sám spekuluje. To produchovníení všech čakramů je Mlčení. Všechny jsou zticha. To je jednota.

Před koncentrací prohlédnout panáka, zda v něm není něco ze světa, z osobnosti, nějaké chtění či představy. Když něco zažiji, tak druhý den si to dát znovu, vždyť je to tyjatr – já sám si dělám podmínky. Vyloučil jsem vše ostatní a dal jsem si toto: hledám čakram: již je, teplo v něm: již je, světlo v něm: již je. Bdění zapustit do všech čakramů. To se to pak jinak cvičí.

V každém čakramu musím pak mít tu lehkost, volnost. Pocit těla se úplně zapomene.

Ve všech čakramech si rozdat: „Kam nemůže ani voda, ani oheň atd.“ Rozdat si: jsem vyrovnán s touto sférou?

Když cvičím čakram, nesmím mít ani nejmenší dojem, že to dělám v těle. To je to prohloubení koncentrace, jak se do toho zabere.

Dát si čakram, aniž bych na tělo myslel. Lze si ho dát též mimo tělo nahoru, ale to je těžké.

Podklad všech čakramů je úplně stejný: O – matka, I – otec, A – syn. Opravdově do sebe zapuštěno, musí se poznat v každém čakramu to spojování. Syn: „Já a Otec jedno jsme.“ Co je vdech a výdech? Spojování. Až si uvědomíme oba prvky v sobě, pak to jde. Když se něco dělá, musí být k tomu dva: muž a žena. Konečně i při výrobě: hmota a ten, kdo dělá. Jak začíná projev, hned je dvojnost.

Když se zakotví v nejvyšším čakramu, splyne se v jedno. Není rozdílů mezi hmotou jemnější a hrubší. Vidí se jen to zrcadlení. Tedy protože je samsára, je též nirvána. Nečinit rozdílů mezi čakramy, ani mezi mužem a ženou. Staré mystérium: Bůh obětoval svého Syna. A co dělá muž? Vylévá část svého já do ženy – prostoru. Když se dívá z nirvány (slovy to bohužel nelze jinak objasnit), vidí se stejnoměrné světlo. Teprve když se specifikuje na jeden paprsek, tak se vidí, že on proniká a nakonec se stává Slovem – Tělem.

O nenávisti: kdo je zakotven nahoře a nenáviděl by, pronikl by nenávistí celý vesmír, všechny sféry. Obyčejný člověk, protože je omezen jen na tuto sféru, proniká nenávistí jen tuto sféru. Proto je nutná odpovědnost za myšlenky. Kdo proniká nahoru a nenávidí, zasévá tam nenávist, a až se tam dostane, klepne ho tam někdo přes prsty, ani neví jak. To je pokušení černé magie, dělají-li se cvičení bez sebeočisty.

Rozdat si přes den: „Kde není přicházení ani odcházení.“ Čisté vědomí se nejdříve dělá. I to je iluze. Pak se tázat: kde je to, co není ani přicházení, ani odcházení?

To musí otřást celou kostrou. Maso je snadné. Až do morku je třeba se dostat. Představit si sebe jako kostru a cvičit v ní, jen v ní. Honit dech v kostech. V nich je nejtěžší zlo. Počínáme zdola. Klouby – střediska – jsou důležité.

Nejtíší forma myšlení je nazírání, dívání se. Pak přijde už, než Jest – Já Jsem. Napřed je dívání, pak myšlenka, pak slovo, pak forma – a od formy zas nahoru. Věčné prolínání – věčná tvorba – věčné rození. Proto zničit formu, slovo, myšlenku a stát se divákem. A zničí-li se divák, pak je „Já Jsem...“

Nestačí jen posílat vyšší Vědomí do určité části těla, ale udržet to Vědomí tam, a i to je málo. Žít, stále žít v tom vyšším Vědomí, takže celé tělo, každá buňka toto vyšší Vědomí vyzařuje.

Žít v Něm, žít koncentrací.

Koncentrace na Boha nebo na Božství je rozdvojení. Správná koncentrace je Život, žít Bohem, vědomě žít Bohem.

Koncentrace musí se stát životem toho, na co se člověk koncentruje.

Když vidíte světlo, to velké světlo, to není to pravé. To je dvojnost. Teprve když vidíte stejnoměrný jas, takový přísvit, kterým je vše ozářeno, beze stínu, to je to pravé. Poznáváte nakonec, že vy jste sami tím světlem, které vše osvětluje.

Vyškrábat se na vrchol ještě jde, ale udržet se na něm, to už je horší. Oslní nás to, a protože jsme příliš zvyklí na smyslový život (pocitový), radujeme se z toho a s touto radostí se ztotožňujeme a tím sjíždíme do vnějšího pocitového světa a necháme se strhnout do starých kolejí. Když radost od nás odstoupí, ať už jakýmkoli způsobem – buď nárazem vnějších okolností, nebo vzpomínkou na tu pravou krásu naprosté Čistoty, kterou jsme tak opravdově zažili – zmocní se nás smutek, neklid, nová touha tam přijít. Nastává nová tužba vyšplhat se znovu nahoru a hledět to vydržet delší dobu. Hledáme pak příčinu ve vnějších okolnostech, že jsme To ztratili, namísto co jsme měli ostrým vhladem pozorovat, že jsme to my sami zavinili, protože jsme To měli klidně přijmout. Prostě jsem Tím. Jak radost, tak smutek jsou v takovém případě stejnou překážkou.

Když člověk mlčí, žije Slovo.

Mlčení: tělem, jazykem, myšlenkami, představami, pocity, bytím, vědomím, nakonec mlčení Mlčením. To je – stanu se sám Mlčením.

Samádhi je vytržení, přenesení vědomí do nějakého vyššího stavu, vyšší úrovně, do nebe. Nirvána je – kam bych šel? Do jakého stavu?

Když se koncentrujete na čakramy, rozšiřujte se a zapomeňte na svou formu. Rozšíření čakramů do koule.

Nesprávná koncentrace vzrušuje, neuklidňuje. Správná koncentrace je uklidnění.

Při začátku koncentrace je třeba si udělat jasnou určitou představu, na kterou se chceme koncentrovat. Když je představa nejasná, vzniká nejasný vhlad a nejasné poznání v nás.

O postupu při cvičení v čakramech: když například dosáhneme určité čistoty vědomí, dáme si tam bezmezný prostor. Tím si zároveň dáváme i bezmezné vědomí. Pak si uvědomíme sféru ničeho. Ale i to je ještě všechno pocitová věc a je to činnost. Pak se toho tedy musíme vzdát. To se cvičí ve všech čakramech. **Pokud si**

ponechávám ještě sebenepatrnější vnímání, jsem stále ještě osobností. Musíme se naučit přestat být jakýmkoli způsobem činným.

Probuzením, čili oživením čakramů, se probudí také síly, které jsou v nich zatajeny. Tyto síly se musí poznat, získat do nich vhléd, pak musí být převedeny do vyšší úrovně, přetvořeny. Také se probouzí jejich karmické působení – to jsou všechny vzpomínky člověka na minulé životy. Není to jen dnešní člověk, ale celá ohromná minulost, na kterou se duše rozpomíná. Probouzí se mnohé pudy a síly, ale ty musí člověk klidně přemáhat, když ví, odkud přicházejí a proč.

Při koncentraci si musíme uvědomit, že každé vidění – světla a podobně – je činnost. Já se mohu dívat a být činným, ale mohu se dívat, aniž bych byl činným, a přece vidím. To je důležité poznat. Nakonec si řeknu: Co z toho vlastně mám, když se na to dívám? A tak dávám tomu všemu zaniknout.

Vědomé dýchání: zkuste dýchat ze srdečního čakramu pomalu, milimetr za milimetrem vést dech do čakramu krčního, pak zastavit dech – a opět pomalu ho vést zpět. Po celou dobu sledovat, aby se vědomí ani na chvíli neuchýlilo. Zprvu stačí jen tři dechy. Představte si přitom, jakoby píst táhl vodu v rource nahoru a pak ji zpět zase vytlačoval. Udělat to několikrát, dojde se ke krásným poznatkům.

Cvičíme-li vědomé dýchání v čakramech, musíme dojít k určitému poznání, co který čakram znamená, jaké má vlastnosti a co vyzařuje. Jakmile některý čakram září jasně, nezačínáme vždy znovu a znovu od začátku, ale při následujícím cvičení začneme s onou září a pozorujeme, co se s ní stane, co se nám tam zjeví. Pak nastává pravé poznání, co jednotlivý čakram znamená a poznáváme také své vlastní připoutanosti.

Na co je třeba dávat při koncentraci pozor: koncentruji-li se na dech (vdechování a vydechování), mám dobře pozorovat, zůstává-li mé vědomí čisté, nevloudila-li se mezitím nějaká myšlenka nebo pocit strachu, starosti, zlosti, nevole a podobně, neboť pak se dech zbarvuje těmito duševními silami a já tyto síly vydechuji kolem sebe a ruším popřípadě to, co jsem předtím dobrého zasel. Když tedy toto při stálém bdění pozoruji, přeruším koncentraci, dýchám chvíli hluboce s plným vědomím klidu a pak zase pokračuji.

Když cvičíme v čakramu oživení, projeví se to světlem, teplem nebo jinými pocity. Je-li například výsledek prvních cvičení světelný bod určité velikosti, začínáme následující den představou bodu té velikosti, jak se nám to předtím projevilo. Kdybychom začínali vždycky od začátku, mohli bychom tak začínat donekonečna a nikam bychom nedošli.

Toto prosvěcování se děje dechem, dýcháme prostě čakramem. Když je čakram „zapálen“ a září čistým, bílým světlem, není už nic jiného zapotřebí, než „upřít na něho svůj vlastní zrak“.

Když dáváte pozor, zdali se dobře koncentrujete, nastává rozdvojení. Ponořit se přímo, nic nevidět, nic neslyšet. Je dobré pozorovat, na co člověk během dne myslí. Každou hloupost si člověk může vzít za předmět koncentrace. Tím se cvičí upnout pozornost na jediný předmět a to je důležité, umět to vůbec, jít za tím,

sledovat, co se v člověku odehrává, proč to je, co teď cítím, proč cítím to nebo ono.

O vidění barev a světél: pokud máte při koncentraci ještě tělesné pocity, vidíte také barvy tohoto světa, tj. vidíte barvy a světlo syté (žluté, červené, zelené, modré atd.). Pozorujeme například červené světlo, které se nám zjevilo. Čím více se nám daří zbavovat se svých tělesných pocitů, tím více se světlo proměňuje. Uprostřed ve svém jádru jakoby se propadlo, počne pak zářit jiným, jemnějším, čířejším světlem, které má už jenom na okraji červenou barvu. Ta se pak zvolna ztrácí v novém světle, až úplně zaniká. Při dokonalé koncentraci stává se pak člověk sám tímto světlem. Zaniká v něm.

I při docela obyčejné práci můžeme dosáhnout bdění a vhledu. Vezmeme-li za předmět soustředění klid, podrobíme jej rozboru. Klid je ustání činnosti, klid si nedovedeme představit bez činnosti – protivy. Je snadné přijít na tuto odvislost pojmů, ale je těžké se osvobodit od těchto pojmů. V tom pravém Klidu není žádného pojmu klidu ani činnosti. Beru-li věci jako předměty soustředění, jsou příliš hrubé. Je nutno stát se silou klidu, ale je tu ještě něco. Je ještě Něco nad tím, kde žádných sil není. První dharma je zvlastnění nirvány, zrcadlení nirvány. Můj čin je zrcadlení mého vědomí. Nirvána chce vidět, vědomí se zrcadlí vědomím a jsme zase v kole. Dokud něco vidím, stav mého vědomí je dvojnost. Uvidím-li ale čirost, to je to pravé. Při umírání nemůže nastat žádná změna, prostorová ani časová. Soustřeďuji-li se na světlo mezi obočím, nikoli na to, že se soustřeďuji, zůstává jen světlo. Když už nic jiného nevidím, objeví se světla dvě. To je ida a pingala. Při koncentraci na jeden bod je tu klid i činnost, ale ještě Něco, co se naprosto nemění – tichý Pozorovatel.

Při koncentraci je dobré jít jaksi dozadu, stahovat se do pozadí.

Máš zážitek. Přejde. Zlobíš se, že přešel. Pak se zlobíš, že se zlobíš. Pak se zlobíš, že se zlobíš na to, že se zlobíš, že zážitek přešel. Tak to jde donekonečna. To je všechno švindl. To je T-e-d'. Musíte na to jít vědecky.

Každý den to stejně nejde. Nechtějte to. Jste zas dál a zas jinak to musíte poznat.

Člověk vůbec často přistupuje ke koncentraci podivně. Říká si: tak teď se budu koncentrovat, to bude krásné. A podobně. Z takové koncentrace obyčejně nic není. Jsou ovšem také koncentrace takové, že vůbec nepozorujete, že dýcháte či že člověka něco vyrušuje. Zkuste to, abyste nevyšli vůbec z koncentrace. Dostával jsem vždy kašel a vysychalo mi v krku. Udělal jsem to tak: když to začalo šimrat, zkusil jsem zakašlat, aniž bych přestal v koncentraci (sklouzl dolů). Tak je to třeba dělat v tom denním životě. Na začátku je to křečovitě a pak to jde stále lépe, jakoby samo sebou.

Když něco chci vidět, tak to vidím. Když to chci vidět v jiné sféře, dívám se na to jinýma očima. Dívám-li se na to tak, jak věci ve skutečnosti jsou, nevidím nic.

Špatněli se nám koncentruje, je to tím, že chceme svoji vůli uplatnit a přinutit Boha, aby se nám zjevil tam, kde chceme my. Bůh nechce, abychom se koncentrovali právě na to místo nebo ten symbol nebo slovo, co my chceme. Nechtějme znovu zažívat to, co nám bylo včera Bohem dáno, neb to není pravá

pokora, vzdání se sebe sama.

Být klidem, vzdát se všeho chtění, vnořit se do ticha a trpělivě vyčkávat, až Bůh sám zjeví Svoji Vůli. To je pravá oddanost, ale ne fatalismus. To je aktivní pasivita nebo pasivní aktivita; to je nejvyšší bdění.

Dokavad se koncentruji na něco, ať je to písmeno, slovo, věty, plamen, Kristus anebo mlčení, vždy předepisují tím jaksi Bohu, jak se mně má projevit. Proto nic.

Pozorovat své sklony, dobré – zlé, z kterého čakramu vycházejí. Ty špatné měnit v dobré. Každý čakram má své dobré a zlé vlivy jako planety.

Moc dobré cvičení: Jsem mrtev. A teď: čím se zabývám? Chtěl jsem někomu dát ještě facku? Mám na něčem nějaký zájem? Mám všechny čakramy rozhořené anebo který jsem chtěl ještě rozhořet? Jak dlouho vydržím v klidu? Stačí to, abych se rozpustil? Hodil jsem i touhu po Poznání přes palubu? Jak dlouho vydržím bez chtění? Tím poznám, co rozpouštím a jaké tělo se tvoří.

Lidé se koncentrují jen jako trénink, rozumově, a tělo a čakramy nechávají zpět – a proto se jim stále něco probouzí a stále něco vyvstává a hlásí se. On je dvojí klid: vytvořený, umělý, násilím držený a pak ten přirozený.

On si mnohý odcvičí půl hodiny a pak se zase s chutí pustí do života – největší chyba.

Pozorovat, jestli jsem celý tím čakramem. Úplně zapomenout na tělo. Ztratit pocit těla.

O čelním čakramu: prodýchat, produchovnít, až to tudy prorazí (skrže spánky), pak máš rohy, jako Mojžíš bývá malován, to je měsíc a nahoře – téměř (temeno) je slunce.

Vědomě se vdechuje a vydechuje – jasně vědom, co se děje, nesmí se to zmechanizovat, pak je to kafemlejnek. Tím se získá vhled, co to je, odkud to přišlo. Jsi stále vědom od jednoho dechu ke druhému dechu, proto víš, jak to vzniklo, vznikalo.

Dech lze zabarvit slovem. To je základ. Jasný vhled a čistá mysl je totéž. Je to vhled, moudrost. Místo těchto očí používej Vědomí.

Rozšiřovat to kolem sebe, pak je ten čakram všude.

Člověk neví, jak dál. „Jak mám dál?“ Vdechne a vydechne a ono to vysvitne, jak dále. Klid a ono se to z toho klidu vynoří.

V dýchání najdete překrásné věci. Na vše se můžeme podívat. Jen to pozorovat, na nic nemyslit.

Myslíme, že jen plíce dýchají, ve skutečnosti dýchá ve vědomí celé tělo stále. Pak dýchám celým vesmírem. Nejdříve tomu pomáhám, že dýchám do celého těla, pak je tam již jen vědomí.

Pociťovat vše, co je v těle: každou část zevně i vnitřně, jako bych ji umýval, proniknout vědomím. A pak celé tělo najednou.

Podkladem je naprostá Čistota.

Najít střed mezi napětím a ochablostí. Je to zvláštní postoj. Proč se mám vzdávat myšlenek, když jsem čistým? Je to grif, šikovnost. Ona ta myšlenka odejde sama. Čučím na ni – je tady, ona tady může být, nemusí být.

Kontroluji se, že mám čisté vědomí, pak tu kontrolu pryč a je to.

K tomu „ted“: když to docílím, tak musí hned všechny čakramy zazářit a musím vědět, že to mám. Tím jsem mimo čas a prostor.

V tom nejvyšším často nevytrvám, protože tělo není propracované a stahuje dolů.

Co který čakram znamená, jaké má síly, účinky, když svítí tak, co to je, když svítí onak, co to je – to je ten vhled. Nakonec musí být v každém čakramu Prázdnota.

Jsem mrtev: co vyvstává? Nejprve: co jsem měl zařídit? To jsou ty hrubé věci, nižší čakramy. Potom: touha po poznání, touha po Bohu atd., to jsou ty jemnější, vyšší čakramy. I to musí pryč. Ono je jich sedm, pak jen šest, pak pět, nakonec jen dva: Slunce a Měsíc, Moudrost a Láska, a pak i ty splynou v „Nic“. A na to lidé nalítnou a myslí, že když je to nicota, že přijdou o vše.

„Uvnitř“ nenajdeš docela „Nic“. Ten prvý styk s Prázdnotou je strašný, vše toto mám ztratit? A co za to budu mít? Ale později, když se To úplně zažije, tak je to jasné, že To je Skutečnost, a tyto věci zde jsou klam. Dříve se nám totiž tyto věci jevily reálnými a „tamto“ jaksi neskutečným, pomyslným. Teď ale tyto věci vidím jako klam a „Toto“ je jedinou Skutečností.

„A to tu Prázdnotu zažíváte při plném vědomí?“ ptá se Lidunka. „Ovšem!“ odpovídá Fráňa. „To je ale stav nadlidský“ praví ona. „Bůh je také Stav,“ odpovídá Fráňa. A pokračuje. „Lidé se myslí, že „Tam“ je nic – nicota, a zatím toto zde je úplná nicota, samé klamy a „Tam“ je vše. Lidé se bojí, že vše ztratí a nebudou nic mít. Ovšem toto klamné musí ztratit, ale „Tam“ získají Vše.“

Ty čakramy se musí procvičit, produchovnit, prozkoumat, poznat. Spojit je nakonec v jeden, v to Slunce. To je svět Brahmy a i to je pomíjející. I to zanikne! Rozšiřovat je přes celé tělo ven, jinak kdo ulpí na této soustavě sedmi čakramů v páteři, musí se nutně zrodit zase v lidském těle.

Jak se to vědomí zabarví, tak podle toho povstane v té nebo v oné formě, proto musí pominout i ta touha po formách vůbec. Všude se totiž nějaký čas musí žít a pak se musí zemřít. Se vším se člověk obírá jen potud, než svitne poznání, pak toho zanechá, odloží to!

Cvičíme-li, nasytí se okolí, ono nás má rádo a my zase máme rádi to okolí. A to nás po smrti může stáhnout dolů. Je dobrá změna místa, proto – Bezdomoví. Jsem mrtev: A zpřetrhat ty nitky, které mne táhnou dolů.

Když se to rozzáří, tak to ještě není ono. Až když je to úplně průzračné, pak je to TO pravé! Čiré Světlo! „Tam“ není žádného poznávání, co by se „Tam“ mělo poznávat? Poznávající – Poznané – Poznání – jest totožné. Poznávání je jen v projeveném světě. Poznávání je činnost! Obírám se poznáváním. Avšak – Bluduprosté Osvobození myslí!

Při koncentraci dosáhneme-li Klidu, Ticha, naprostým Mlčením, tu zpozorujeme, že někdo jiný než my pozoruje onen předmět, na který se koncentrujeme. Ten, co se takto dívá, ten, který je v naprostém nevztahu k nám i k věci koncentrační, to je On, Bůh Otec. Na co se dívá, je Duše, Bůh Matka. On se dívá z prostřed hlavy doprostřed prsou. A tu se stane, že ten jas, který se během koncentrace utvořil v našich prsou, se pomalu zdvihá a letí stále rychleji nahoru do mozku k Němu, kde Ho obejmě a splyne s Ním. V témže okamžiku rodí se Syn-Kristus-Bytí-Slovo-Život-Duše čistá-Znovuzrození. A tento Syn musí odejít, musí zemřít, musí být ukřižován, aby přišel Utěšitel, Duch svatý-Vědomí. Vědomí, že Já a můj Otec v Nebesích Jedno jsme – Vědomí naprosté Jednoty s Bohem, s Ním. Pak teprve je cesta dokonána. Pak teprve je Kristova cesta ukončena, pak dochází k aktu Nanebevstoupení.

Vyprázdnit se od všeho světa, myšlenek a naší vůle, aby nejvyšší Vůle Boží sama poučovala nás Svými symboly a zážitky.

Jakmile se chce vědomí při koncentraci zbarvit, tak odbarvit. Když uzraje nový, niterný člověk, tu odhodit staré šaty.

Vycházet z toho, kam jsem při koncentraci dospěl. Vycházet například z blaženého stavu, který jsem včera při koncentraci zažil. Musím se naučit trvale HO žít, celý den HO žít, a večer při koncentraci z toho vycházet. Je tam klid, radost, krása. Kdyby mne zítra něco nemilého potkalo, snažím se zůstat stále v blaženém stavu. To je ovšem velmi obtížné a je třeba se v tom ustavičně cvičit.

Nikoli extází, ale Moudrostí osvobozena je duše. Každá koncentrace musí přinést nějaké poznání, musí něco osvětlit. Musím poznat své sklony. Co je ve mně dobrého a co zlého. K čemu to slouží. Pokud jsem ve vleku nějaké vášně či věci, nejsem toho pánem. Když například vezmeme břišní čakram a vnitřně dechem ho rozpalujeme a zůstáváme při pocitech těla, projeví se jeho vlastnosti také jen tělesně, například lakomstvím. Teprve když se produchovní, ztrácí tyto vlastnosti.

Fráňa říká, že učitelé v Tibetu znali sílu představy. Dávali svým žákům obtížná cvičení představivosti. Měli si kupříkladu představit určitou bohyni se všemi symboly a ozdobami. Účelem těchto cvičení bylo, aby žák vypěstoval představivost a dospěl k názoru, že představa je právě tak silná, jako smyslový vjem, že vlastně vnější svět existuje v mé představě, v mém vědomí.

O. namítl: „Když si padesát žáků bude představovat určitou bohyni, bude tu pravděpodobně padesát různých představ.“

Fráňa odpovídá: „Představ si to tak: bohyně ve středu, okolo ní žáci. Čím více se budou přibližovat středu, tím více se budou jejich představy sblížovat, až splynou v jedinou představu. Představa bohyně se rozšiřuje na celou zemi, na celý vesmír, nekonečný prostor, nekonečné vědomí.“

Myslí si někdo zpočátku, že se musí vyvinout nějaká činnost v jednotlivých čakramech. Právě naopak. Ticho – zklidnit – ovládnout.

V psychickém středisku pupečním leží karmický základ ke karmickým následkům dotyčného karmického dění. V psychickém středisku srdečním leží karmický základ k uzrání těchto karmických následků; v psychickém centru krčním je karmický základ k zvyšování/stupňování karmických sklonů a v psychickém centru mozkovém je karmická základna k osvobození ode všech karmických následků.

V koncentraci dostává poučení duše. Duše se spojuje s Bohem, a protože se tento proces odbývá na úrovni, kde rozum nestačí, proto je nesprávné chtít, aby zároveň rozum byl očišťován; rozum znečišťuje. Když rozum nedávám do toho, pak nastává obětování čisté duše Bohu. To je ono vydání se, nechťit nic – pravá oddanost.

Když žijete v přítomnosti Boží a vykonáváte přitom své denní povinnosti, tu děláte Vůli Boží. Vyplňujete své poslání zde na této zemi, jen co je pro vás. Při koncentraci – v tom spojení s Božstvím však zúčastňujete se díla Božího celého, všude.

Po správné koncentraci nesmí být nikdy únava.

Umíráte hned, jak si sednete poctivě do koncentrace; a vidíte, co se děje, jak sestupujete a v některém čakramu se to ozývá. Jde o to naučit se umírat. Umírání se musí cvičit.

Když ten čakram hoří, tak je to dvojnost. A pak se to propadne do Prázdnoty – dírka.

Čakramy se musí redukovat, musí splývat. Když něco vidím nebo cítím – kam až to sahá? Pak se to rozšíří a ty vibrace nebo teplo se cítí dále okolo, nebo to světlo je ve středu čířejší a intenzivnější je okolo. A až tam ve středu není úplně nic, pak je to to pravé.

Každý čakram se musí vysedět jako vejce a zrodí se z toho kuře. Vejce musí být oplodněno. Musíš se poznať jako žena i jako muž. Když já jdu k Bohu jen žensky nebo mužsky, tak to není to. Obojí to musí být.

Všechny impulsy, které při koncentraci, v Tichu přijdou, udělat. V Tichu mně může přijít jen to, co je pro mne, co mi má přinést nějaké poznání. To jsou ty jemné intuitivní impulsy. Ty použít a ne odhazovat. Použít, vtáhnout do sebe a znovu se na to dívat, proč to přišlo, a ono se to vytmaví.

Jak na to jít, aby se Tam přišlo? Jak se to má dělat, když se koncentruje? Nesmí to být smyslové (zrak, sluch, čich, hmat, myšlení...). Rozebrat: co je smyslové? Co je vjem? Jít do hloubky těchto smyslových vjemů. Jak vědomí určitého smyslového vjemu vzniká? Rozebrat, jak se koncentruji. Zklidnit se. Pak se spatří třeba jas. Jak si smysly hrají a jak se dají na něco zas nachytat, třeba na ten jas. To nejjemnější hnutí mysli zachytit hned při vzniku, jak se ve mně něco hne a který

smysl to je – zrak? či rozum? cit? atd. Zůstat v tom klidu a zůstat tím pozorovatelem, který se na to dívá. A pak: již to nechci pozorovat, jelikož to mi nepatří, to nejsem... a pak – zvrátit se do toho Pozorovatele.

Když jsem v Klidu, děje se něco zvláštního: co vidím, to je iluze, a to z čeho se dívám, je realita. To již začíná svítat.

Je to pak nepohnutá mysl. A k čemu dojde, to se stává stále větší realitou a toto zde stále větší iluzí. A když toho stavu „Ted“ dojde, hledí ho zachovat celý den, celou noc, celý den, celou noc...

Činnost myšlení omezit na minimum. I ta analýza je činnost. A pak si vleze do Klidu a jen klidně pozoruje. A pak pozná vše, proč to vzniklo. Ten pravý jasný vhled, ten vše zná, protože to „stvořil“, je podkladem všeho, vše z něho vychází.

Když se vkrádá stále jedna myšlenka, jít po ní zpět až na ty podmínky, které ji vyvolaly.

Je to jen uvědomovací proces. Odstranit překážky. Celý švindl spočívá v našem vědomí. Když chci vidět tenhle stůl, musím odstranit tyhle věci a pak ho mohu vidět celý. Ale tenhle stůl tady byl vždycky.

Ve střediskách – čakramech – leží celý charakter i osud jedince. Když se zůstává při tělesnosti, tak čakramy vyvolávají nežádoucí věci. V pupku je člověk ještě větším lakomcem, v hrdelním ještě výřečnějším atd. Když se ale pupek produchovní, vidí se, že je vlastně majetníkem všeho, ergo: lakomství ztratí svoji sílu, svůj osten. Tak i ostatní čakramy. Produchovnit je, poznat je, to je ten vhled. Pozorovat celou tvůrčí činnost v celém jejím děním. Poznat, co je ještě činnost. Třeba člověk cvičí pupek a ona přijde jemná myšlenka: udělej to takto – a on ne – já přece musím dělat pupek a láduje to tam dál. Tedy: ten impuls je nutno uposlechnout a řídit se jím.

Koncentrace: nic se neděje. A to je to pravé. A teď tu bdělost napnout. Proto, když se něco pak přihodí, vím, odkud to přišlo.

Člověk sedí soustředěn a lebedí si a najednou vidí světlo a tu „vyletí“ a chce to uchopit a ono to zmizí. Kdyby si uvědomil: já a to světlo jsem jedno, bylo by to. Vdechnout to zpět do sebe. Čmouchnout si to. A mohl by to i ohmatat, co to je. Ale ne: vzniknou hned tyto věci: 1. „já“, 2. „světlo“ a 3. „podobá se to tomu a tomu“ – a už je kolotoč.

... z nevědomosti tak povstala dvojnost. A dále on pak není uvnitř ani v tom světle a kmitá sem a tam, pak chce se dostat zpět dovnitř, a protože se tam chce dostat, tak se mu to nepodaří a začíná celý proces znovu.

Je Ticho: pozornost je bdělá, napnutá: kde jsem? V těle i mimo tělo – a i to tělo je pryč. To je potom rozšířené vědomí. Ale je rozdíl mezi rozšířeným vědomím a čistým vědomím. Rozšířené vědomí je ještě projev. Čisté vědomí je nirvána. Nelze ji uchopit – tedy není smyslová, ani to není vědomí o vědomí.

Zdraví, odolnost apod. – tím Klidem navozovat. Zůstat v Klidu a odtamtud vycházet. Na těle lze mnoho změnit. Dělat to neosobně. Rozšiřovat se. Tím se

člověk zbaví těla, jinak, kdo to dělá jen v těle, ten si zvykne na panáka určité formy...

Čakramy musí být čisté jako panna. Duch, Otec do toho sestoupí, pak to musí zazářit jako tisíc svíček. Čisté – bez pochyb, spekulace, překážek.

Necvičte. Hledte žít tou koncentrací, tím ponořením, tím vhledem. Neříkat – já cvičím. Prostě – mám teď čas, nezabývám se světem, a už tam jsem (v čakramu, v Tichu apod.). Jinak vyměňuji jednu činnost za druhou. Myslím si: chci To ovládnout.

Ne, že je čiré, jasné vědomí v něčem (v těle, srdci, mozku, čakramech), ale že je něco v jasném vědomí. Hlavně čakramy v jasném vědomí.

K usnadnění soustředění vydechuji mír a zároveň se čím dál tím více rozšiřuji. Když je Klid, zanechám i toho, dýchám stále volněji – začíná Mlčení životem. To je – oprostím vědomí od dechu, a to se dělá tak, že jak jsem byl rozšířen, zužuji se postupně, až dýchám jen temenem hlavy, a i to pak opustím. Tak nastane úplné zastavení pohybu, to znamená, že vlezte do vědomí, takže co se děje, vlastně už nepozorujete. Tedy – z dechu k čistému vědomí. Dech a Vědomí jsou jedno. V tom okamžiku ustává vědomí. Zvrátím se do toho. Mlčení vědomím je zvrácení se do Něj – do Sebe – tu poznáváme, že jsme to my. V tom okamžiku, jakmile se dostaneme sami do Sebe, rozšiřujeme se do celého prostoru, není potom ani někde, ani nikde. Čistota znamená vzdalování se od všech věcí a ustání jejich vlivu a ustání mého vlivu na něco.

Napřed patří oddělit vědomí od dechu a pozorovat je – někdo tu dýchá. Předtím dostat dech do hlavy, až ustane nahoře. Neztotožňovat se s dechem, s životem tohoto těla. Je jen čisté Vědomí a i to pak ustane. Jde to lehčeji, když se vyzařuje mír, klid, postupně po centrech zdola až do hlavy. Vědomí je ze všech stran zářící element. Vhoupnout se do toho. Přestaneš dělat rozdíl mezi příjemným a nepříjemným, mezi zlem a dobrem.

Když při koncentraci se objeví nějaká vize a zase zmizí, tu jsou neznalí nespokojeni a jsou nešťastní, že to ztratili. Nemeditují o tom, neprohlédnou. Ve skutečnosti to zmizelo v prázdnotě, jako to povstalo z prázdnoty. Vrátilo se to do pravého stavu – dharmy tiše vyhaslé.

Podkladem koncentrace je: Poznání Sama Sebe! Pořádně se dívat, co se ve mně děje. Jasně vědomí! Je to uvědomování si, co je v nás.

Po dosažení klidu: Úmyslně si dám myšlenku a zjišťuji, zda se nechám strhnout, jak se to stalo a jak jsem do toho vlítl...

PRÁCE A ODPOČINEK

Lidé neumí pracovat. Práce je unavuje. Práce jako „práce“ vzatá – to je blbé. Práce jako odpočinek vzatá – to je fajn. Když udržuji stále klid, nemůže mne práce unavit. Respektive, zachováte-li při práci klid, práce vás neunaví. Vezměte práci jako odpočinek.

O odpočinku: nejlepším odpočinkem je klid koncentrace. Chceme-li se soustředit a máme mysl neklidnou, máme si nejdříve s plnou vírou říci: teď jdu do svého přirozeného stavu, který je nejvyšším Klidem. Pak uklidníme také tělo. Uvolníme všechny svaly, oči, ústa, jazyk, vnitřnosti (střeva, játra, ledviny atd.) i mozek. To poznáme, když cítíme plně jejich váhu. I morek v kostech uvolníme. Když se tělo takto dokonale uvolnilo, cítí člověk teprve čistý život v sobě.

Stává se však také často, že sotva se začneme soustřeďovat po tomto uvolnění, začne se tělo zase napínat v různých částech. To je návyk těla a musíme to tělo odnaučit. Musíme se stát „živou mrtvolou“. Tímto způsobem se orgány a vůbec celé tělo obnovuje. Čtvrt hodiny takového klidu dá více síly než hodina spaní.

Jak pracovat: nejdůležitější podmínkou je Klid. Klid to najde! Nemít strach, jak práci udělám, věřit! A pak 1. Zapustit do sebe ideu své práce jako celku, bez detailu. 2. Mít vůli vykonat dobrou věc a věřit, že ji vykonám. 3. Mít jasnou představu, bez pochybností, jak má práce vypadat. Tato představa může být i s detaily. Pak hlubokým vdechem tuto přesnou představu do sebe „vtáhnout“, do sebe zapustit a čekat, až přijde impuls k práci. (Příklad pro mne: noty, které více znám, ale ještě jsem je nehrála, čtu jako knihu a vdechnu ji do sebe s plným vědomím jejich vnitřní hodnoty – nechám to v sobě „uležet“ – a pak začnu hrát bez jakýchkoli pochybností. A to jde tak se vším, řekl Fráňa.) 4. Prodloužit vědomí např. do obrazu, do not a podobně, pak toto vědomí převedeme do ruky a ta se zase vede na plátno obrazu, nástroj hudební atd. a „nechá se“ malovat, hrát, pracovat.

Fráňa dělal pokusy, že se zcela soustředil, jak bylo právě uvedeno a nechal prostě ruku malovat, jak chtěla. Výsledkem byly dva zajímavé obrazy, které nám Fráňa ukázal.

SOUCIT

Soucítění božské objímá celý svět, nedělá rozdílu, je-li to brouk, kámen nebo člověk.

Soucítění není soucit. – Soucítění je daleko vyšší, je všestranné. Soucit je jednostranný. Soucit je protějšek bezcitnosti. Proto nemít s nikým soucit, nýbrž žít s Ním a tou živou Silou ho podporovat. Soucitem je velké Porozumění, jak s lidmi jednat, jak je poučovat, jak je vést.

SPRÁVNÉ DÁVÁNÍ

Ve vyzařování, v dávání nabýváme jistoty úplného sjednocení s Bohem. Vyzařovaná síla neubývá, je stále stejná, neb prýští z nekonečného Zdroje Božství. Takový dárce poznává, že splývá v naprostou jednotu s darem a obdarovaným.

Kdo dává, musí také brát a bere-li, musí také dávat. Je-li rovnováha, je dobro. Je-li rovnováha porušena, nutně nastává disharmonie. Kdo dává víc, než bere, stává se chudým. Kdo nebere, nevydává, stává se lakomcem. Lakomec čím méně dává, tím víc chce brát. Chudý čím míň bere, tím víc chce dávat.

Jen ten, kdo se postaví na stanovisko Božského Dávání, dávat, jako když nedávám, brát jako když neberu, tedy stanovisko prostého bytí, tak činí správně. Tu spadá braní a dávání v jedno a není ani braní, ani dávání. Vyšine-li se nad jedno do

ryzí příčiny, stane se příčinou, že lidé dávají a berou, že jeho projev bere a dává v úplné rovnováze.

Duchovní člověk je průchodem Božství. Proto vše, čeho se dotkne, co dává, ať je to dech, slovo, myšlenka, podání ruky, peníze a podobně, vše to je prosyceno Božským Vědomím.

Přeměňovat déšť, vítr, slunce, všechny živly na blahodárné pro lidstvo a zemi, prosycovat je Požehnáním, Vědomím, Poznáním – Kristovskou Silou. Paralyzovat proklínání jich.

Vysíláme-li duchovní proudy, síly (lásku, moudrost, poznání, radost, zdraví atd., zkrátka dobro) někam nebo někomu, nesmíme o tom pochybovat, zda tam ta síla působí, když nevidíme těmahle lidskýma očima nebo tímto lidským rozumem, že by se něco stalo nebo že by to mělo účinek. Zrovna tak jako síla tělesná působí i síla duchovní a o mnoho silněji. To by bylo podlamování té síly. Naopak – věřit tomu a vírou to ještě zesílit. Nestarat se o takzvané viditelné účinky. Bůh ví, proč já nebo vy máte tu sílu a tam tomu a tomu ji dáváme. Jak působí ta síla, to přenechat Jemu. On ví nejlépe, co je pro toho člověka zapotřebí.

Bytím jsme si všichni rovni. Rozdíl je jen v různých stupních vědomí. Mám-li vyšší vědomí, je mojí svatou povinností pozvedat tímto vědomím své bližní, celé své okolí. Děje se to tak, že používám dvou božských principů, vlastností – Moudrosti a Lásky, podle intuice. Nejhrubší hmota potřebuje Lásku, protože nechápe Moudrost; tu jde se na cit. Prostřední hmota potřebuje částečně Lásku i Moudrost. Jemná hmota potřebuje jen Moudrost, Poznání.

Následkem stálého, věčného dávání přestane forma existovat a splyne s věčným Dobrem. Rozdá se forma Lásky, Vědění a Vědomí.

Člověk se musí stát potravou druhých.

Tím, že lidé pomáhají pravému člověku, aby byl živ na této úrovni, starají se o něj, dávají mu dary, tím on je povznáší, neb on vskutku nic nepřijímá, ale dává: dává jim příležitost, aby se cvičili v odříkání, v prokazování dobra a milosrdenství. Tím také smazávají svoji karmu.

Když přijímáme nějaký dar, musíme se stavět na stanovisko dárce: my jsme ti, kteří dávají možnost, aby bylo dáno, my posvěcujeme přijetím daru dárce. Dále musíme klidně, nezaujati vlastností daru, přijímat. Všechno je vlastně dávání a my se musíme naučit neustále dávat.

Dávat je – vzdávat se. Vědět, že jsem mrtvý. Tlak povolí rozdávaním.

Neosobním dáváním zesiluje se nové vědomí.

Pro člověka, který se rozdá, není více již zrození.

Vezmi si to a to, to ti pomůže. Prosytit slova i tu věc, kterou dávám, vědomím pomoci. Rovněž toho, komu dávám.

O TVOŘENÍ

Udělat v mysli–v Bohu–v Duchu naprostou přítomnost toho, co chceme provést, vykonat.

Vidět záměr tvorby v určité době hotový, ne v neurčité.

Jen v Tichu božím stává se člověk Tvůrcem. Jinak je hercem. Většina lidí pak jen dřevěnými loutkami.

Žít vnitřní Silou života, vnitřní Podstatou života. Žít – vyjadřovat se vnitřní Silou. To je umění malovat, hrát, tvořit.

Tvoření: Zítřej chci malovat. Vdechnu, zapustím to do Ticha, vydechnu a dost. A zítra to přijde samo. Ovšem: vdechnu, vydechnu, na nic jiného nemyslím, bez pochybností. Stín pochybnosti to ruší.

Mám ve své moci vytvářet své příští bytí. Celý svět kolem mne existuje pouze v mém vědomí o něm. Chci-li, mohu mít vědomí o tom či onom, mohu žít lépe, mohu připustit ten či onen pocit, představu, myšlenku. Pak je možno dvojí: za a – buď se ztotožním se svými myšlenkami, pocity, představami, a pak se stávám tím, čím právě žiji. Jsem silou radosti, strachu, bolesti, vášně apod. Nebo za b – mohu všechno to dění pouze pozorovat jako divák sebe sama.

Jestliže si něco přejeme, chceme-li vykonat nějaké dílo, musíme vědět napřed, má-li ta věc vsutku pravou hodnotu, abychom ji uskutečnili. Nemá-li, klidně se jí vzdejme. Má-li věc svoji hodnotu, což poznáme podle spokojenosti a pravé touhy celého našeho Já, definujeme si v nitru přesně svá přání. Přesně v nitru vytvoříme dílo, které chceme dělat. Rovněž určíme čas a teď tu celou představu zapustíme do Bytí. Když pak jsme trpěliví a nepodlamujeme tuto ideu pochybnostmi, jsouce bdělí – tu samo toto Bytí donese nás k tomu, co jsme si přáli, nebo nám připraví takové podmínky, aby se dílo uskutečnilo. Tři věci podmiňují uskutečnění pravého přání: trpělivost, nepochybovačnost a bdělost. Vidět to zároveň v určité době hotové, ne v neurčité.

O VZTAHU MEZI MUŽSKÝM A ŽENSKÝM PÓLEM

Bez mužského a ženského prvku nemohl by se Bůh projevit. A aby se mohl projevit, aby jeden druhého viděl, jest dobro a zlo.

Jen ten, kdo uskuteční oba póly, je nad tím vším, ani mužem, ani ženou. Proto nezavrhujte, co je boží.

Pohlavní rozkoš a utrpení jedno jest.

Zamilování je stav, ve kterém se muž honí za ženou tak dlouho, až ho žena chytne.

Žena, muž měli by se před aktem lásky vždy modlit, duševně modlit a jejich spojení by pak mělo být více duševní. Dítě narozené by pak bylo více duševně silné

než dosud. Tak by se duševní pokrok ubíral mílovými kroky kupředu, neb jemnější síla duševní by vítězila nad tělesnou. Bohužel, teď je jen a jen tělesný vztah mezi mužem a ženou – jen pro efemérní požitek. Jistě by byl akt lásky mnohem silnější a dokonalejší než dosud.

Lucifer: Ano, jsem bohem, do jehož rukou skládají lidé svá přání. Jsem jediný z bohů, jenž je opásán. Ostatní je bezpohlavní. Jen já mohu rozumět přáním. Kdo je bezpohlavní, zapomněl, co je přání. Nepoznatelný, nejhlubší kořen přání vězí v pohlaví, i když květ – bdělé přání – zdánlivě nesouvisí s pohlavím. Slyším však pouze přání duší a přivádím je na světlo. Proto se nazývám luci ferio. Pro přání, jež přicházejí z úst „putující mrtvoly“ jest moje ucho hluché.

Muž chce ženu, tj. prostor, tedy to vyzářit ven, a to je rozkoš, přesahující všechny rozkoše hmotné. Převést pohlavní věci na vyšší úroveň. Pak září celým tělem. Nebo tu sílu vytáhnout nahoru a vyzářit ven. A ne se na ty věci dívat jen jako na hřích. On s tím mnohý zápasí, na chvíli to uklidní a pak se to ozývá znovu. Je to vyzáření intelektu. On má chuť. To vševedomí má chuť na ten prostor. Moudrost chce vyzářit ven. Podmínky jsou vždy jen dvě: muž a žena, výsledek je syn. Uvedl jsem tělo do určitého stavu klidu a do toho dávám to Vědomí. Musí se v čakramu otevřít čistě, jako žena a ten muž (vhled – vědomí) tam vstoupí klidně, přirozeně: tedy se to musí rozzářit. Neomezený prostor – ženský prvek. Neomezené vědomí – mužský prvek. Vědomí proniká do prostoru, vzniká syn – projevený svět.

Spojení bez osobní rozkoše a chtění myšlenek přivádí do vyšších oblastí.

Bezpohlaví – to je Klid nejvyšší.

Sympatie. Když (jako muž) muže poučujete nebo s ním jen mluvíte, tu nechte vyzařovat ze sebe ženský pól. Když (jako muž) se ženou mluvíte – tu vyzařujte mužský pól. Tedy: žena vyzařuje lásku, muž moudrost.

Mystik má v sobě uskutečnit oba póly, protože dává ženám moudrost, mužům lásku.

Slunce je muž, země je žena. Slunce dává, země přijímá. Slunce oplodňuje stále zemi a země rodí. Země volá k slunci: Já jsem láska, miluji tě. Slunce odpovídá: Jsem moudrost. Dávám ti moudrost. Země prosí touhou: Dej mi moudrost, abych tě pochopila. Slunce odpovídá: Miluj mne. Dej mi svou lásku a pochopíš mne.

Každý muž musí vidět v jedné ženě všechny ženy a ve všech ženách jedinou ženu. Každá žena musí vidět v jediném muži všechny muže a ve všech mužích jediného muže.

O ZDRAVÍ

Při léčení je nutná změna vědomí: neztotožňovat se s nemocí. Naopak. Ztotožňovat se se zdravím.

Prodýchat celé tělo Klidem a Zdravím jednou provždy a nepochybovat. Ne zrovna myslet – bolí to? Zahradník se také nechodí dívat každou chvíli, jak roste

semeno, které zasadil: roste – neroste? – nechá je klidně v zemi. Vnitřnosti: myslím například játra, ale nic jiného. A hned je vědomí v játrech, pak přejíždím zvolna kolem dokola – ano: to jsou játra, odtud až potud, a ony se ukáží. Ale nesmí se myslet: jo, játra, a jestlipak já je najdu a jak jsou velká – a husí játra na cibuli, ty jsou fajn... Tohle ne!

Léčení: kupříkladu do nohy poručit: tak a teď dost. Vlézt do toho místa, kde to bolí, a vymetat to z toho místa, ani ne dechem, spíše již vědomím.

Léčení – též bylinami: dám si vědomí – s úmyslem, aby to léčilo určitý orgán – třeba do této kávy a vypiji ji. Pravá ruka – muž – dávající (odpovídá to tomu vědomí), levá ruka – žena – přijímající (odpovídá to léčenému orgánu).

Léčení: z pohlaví táhne se imaginací, dechem, vědomím semeno na místo, kde je třeba. Muž a žena. Oplodňuje se to místo. Zasívá se tam nový život. Toto léčení je velmi účinné.

V případě bolesti: vědomí přenést do pohlaví. Představit si, že z obou vaječníků se sbírají šťávy a spojené a oplodněné v sušumně, vedou se v představě na bolestivé místo. Spojené v představě značí nový život, zdravý život, božský život.

Je-li děj dobrý a herci výborní, tu divák prožívá jaksí vše s sebou a přece zůstane dějem nedotčen, zůstane nad tím. To samé u vnitřního člověka. Dáváte-li si kupříkladu zdraví do nohou, tu musí nejen nohy to pocítit, ale zároveň vyšší Vědomí (divák) se jaksí radovat a pociťovat, že noha je zdráva.

Nemoc, bolest je vyznění našich nesprávných myšlenek.

Hojení magnetickými tahy a podobně nemoc nezmizí. Sice odejde, ale zůstane ve vzduchu a za nějaký čas se vrátí. Jen tehdy zmizí, jestliže je „snědena“, pohlcena, zničena Vědomím – Átmou – Rudrou – Bohem Ničitelem.

Jak je krásné být nemocný – poznávat nemoc a nebránit se, neb ona sama odejde, zanechávajíc tělo očištěné, nové.

Když ta duše má pořád vědomí, že je nemocná, tak se zrodí s dispozicemi té nemoci.

Když osoba onemocní, tak je to velké pokání. Těžkosti, které v tom čase snáší, vezme jako cvičení v pokání a má trpělivost.

Když cvičím kupříkladu slovo „zdraví“: napřed ho vyslovím, potom jen myslím, potom si ho představuji, pak ho pociťuji, až vyvstane vědomí jistoty, že jsem zdravý, protože to zdraví musí ze mne vyzařovat. Jako se dovedeme ztotožňovat s různými náladami, pocity, situacemi, tak musíme se také naučit ztotožňovat s naším vnitřním Božstvím, až úplně přehluší vnějšího člověka a stane se naším pánem. Jako máme různá vědomí: radostí, zármutků, bolestí, tak musíme dosáhnout Božského Vědomí – Klidu.

Jsi-li nemocen, nedělej si starosti, neboť starosti rozmnožují zlo a zdravé,

přirozené tělo má zdravého a přirozeného ducha, jenž se nesouží starostmi.

Člověk zestárne jen svojí vlastní pitomostí. To si najednou myslí, že už je čas, aby přestal být mladý a lehkomyšlný, začne dělat starého tak opravdicky, že je od dědka k nerozeznání. Čili, jak to říkal ten pán, co jsem od něj četl tu knížku: „Člověk si přestane hrát, že zestárl, ale zestárne právě proto, že si už nehraje.“

Umí-li kdo léčit sama sebe (myšlenky i tělo), dovede také léčit druhé.

Duchovní člověk reaguje na všechny myšlenky citlivěji a intenzivněji. Snáže onemocní, není-li pevný. Musí proto též stále bdít, dokud jeho nové vědomí se nestane tělem a krví, aby nevešel v pokušení.

Jak něco říkáte, již se s tím ztotožňujete – tím se stáváte. O nemoci: Je to nemoc, opak je moc! „Nějak mi není dobře, já se dnes studenou vodou neumyji,“ již toto je první prohra. Musí být koňská nátura: „A to se tedy dnes zrovna umyji studenou vodou, ta mi rozproudí krev a zahřeje,“ ale kdo není pevný v kramflecích, ať to nedělá, sice ho to může přiškrtit.

Bolícímu nervu poručit: ode dneška dost! Ani špetku pochybovačnosti. Stále jasně vědom, jsem ten Klid – jako ignoruji myšlenky a jiné věci, tak i nemoc.

Léčení dechem. Ten žaludek (nebo jiný orgán) nutno tím zdravím oplodnit. Tím dechem, zabarveným zdravím jej oplozují.

Mluví se o zdraví. Fráňa říká: „Základ je myšlenka. Dýchat vnitřně: představa ohně, nejdříve v myšlenkách, pak se vybaví oheň. Vyvine se psychické teplo a spaluje všechny nečistoty a přetvořuje člověka.“

O SPRÁVNÉM USÍNÁNÍ

Když se usíná: koncentruji se dál a pozoruji, jak se to Vědomí z bodu – třeba nad hlavou – vrací zpět do těla, a proto jsou sny tohoto světa. Jinak snů není vůbec. Dát si bod „nad“ hlavu (tohle není dobrý výraz, protože to nad hlavou nesmí být míněno prostorově) a odtud pozorovat usínání. Nejdříve, dokud to člověk neumí, tak to sklouzne dolů. Když ale vydrží, tak nejsou sny – tedy je to správně uděláno – nespí. Stálé bdění. Je to poznání jasného Vědomí! Jen panák spí. Vědomí trvá. Tedy: Vtáhnu vědomí do bodu nad hlavou, a když cítím, jak zvolna sestupuje, opět vytáhnu a udržuji.

Nedělat rozdíl mezi iluzí dne a iluzí noci. Zalézt nahoru a sledovat, jak usínám. Totéž se děje při koncentraci. Neusínat tak káck. Obyčejně vědomí sjede dolů a je v srdci. Než usnu, vytáhnout vědomí nahoru a poručit: panáku spi. Když se zůstane alespoň v čelním čakramu, už je to výhra. Když se zůstane nahoře, tak se z té koncentrace nevyjde. Po celý den, po celou noc. A vidí se, že ve snu si smysly hrají právě tak jako ve dne. Výsledkem je bdění celou noc. Právě pevné rozhodnutí je podkladem. Udržet celou noc vědomí nahoře je velmi obtížné. Cvičil jsem to skoro dva roky. Píllí a vytrvalostí však lze dosáhnout všeho.

Jak usínám, vidím, jak začíná další iluze. Ono se mi cosi zdá, vím, že je to

sen, tak jako ve dne vím, že vše kolem je iluze právě taková. Ale to bdění je nad tím. Spím, jasně vědom.

A když máš náladu spát, tak spi, ale napřed se zapíchni do bílého zářícího bodu mezi obočím.

Před spaním zalézt „nahoru“ a poručit tělu – spi.

KARMA

Každý čin, ať dobrý, nebo zlý, každá myšlenka, každé slovo, vyzáří do prostoru, opíše kruh a vrací se zpátky do bodu, odkud vyšly. Podle intenzity, síly, jak který čin, myšlenka, slovo, byly provedeny (z lásky, zlosti, nenávisti, z fantazivé imaginace) opíše kruh větší či menší, udeří, zasáhne osobu, aby se vrátil, odkud vyšel. Toť karma.

Každý má svou Máju – klam, tělo. Podle své karmy, svých činů a myšlenek a vědomí i podle své nevědomosti. Až když prohlédne, tu uchopí sám svoji Máju a tvoří ji podle svého vyššího vědomí. Teprve až dostoupí k Bohu, tu vzdá se úplně své Máji.

Čím dále, tím jasněji se vidí, že zde není co dělat, že je vše zbytečné, bezúčelné, že je se vším definitivně zúčtováno, že je navracen poslední halěť.

Slovo musí být živé, musí být prosyceno Životem, Žitím, Bytím, Vědomím božským. Rovněž tak myšlenka, rovněž tak představa. Jinak podléhá karmickým zákonům této úrovně.

My jsme síly boží, boží vlastnosti. Po smrti jdeme do té sféry a úrovně, kterou jsme si vytvořili a v které vědomě již teď žijeme a používáme ji.

Karma se vybíjí jen na té úrovni, na které je stvořena. Čím duchovnějším člověk, tím duchovnějším karma. Jsem-li spojen s Bohem, konám jen Vůli Boží, není víc žádné karmy. Ten, kdo je na mystické cestě, začíná se odpoutávat, pozměňuje karmu a podléhá karmě duchovnějším, vyšším.

Jakmile chce člověk něco jen pro sebe, pro své osobní vnější já – okamžitě přijde do styku se zlem a dobrem. Vyvine se síla jednoty, a tu ona síla musí mít protiklad – zlo překážky – a dobro (výsledky – ovoce).

Musí se narodit tam a tam, protože to nežil, neprocítil. Neměl soucit s chudobou, opovrhoval jí, kdežto druhý zas měl touhu po bohatství, nenáviděl boháče, a proto musí oba prožít v nových životech, co si zapříčinili.

Vše, co člověka potká, ať dobré nebo zlé, nutno brát jako stupeň na cestě k Poznání, nikdy ne jako překážku.

Čím více člověk mluví, tím více se připoutává k této úrovni pozemské. Čím více člověk myslí, tím více se připoutává k úrovni duševní – myšlenkové. Čím více člověk mlčí, tím více se připoutává k Božství – Mlčeti zlato. A tak:

**Slovo – pro tento svět, pro tuto úroveň. Myšlenka – pro duševní úroveň.
Mlčení, zírání – pro duchovní úroveň.**

Zlo, zlí lidé, jsou rovněž zachováni Bohem, jsou rovněž dítkami božími, aby dobro vzniklo, a nemohou za to, neb jsou to nástroje boží, zrovna tak jako lidé dobří. Proto i Kristus na kříži se modlil: Bože, odpusť jim, neb nevědí, co činí.

Když člověk nastoupí cestu, vidí kolem sebe jen samé zlo a vztahuje je i na sebe. Pozoruje rozlišení. Ale podstata zla je vlastně dobro pro nás. Zlo je dopouštěno z lásky k nám a tím jest vlastně už dobrem.

Poznávám-li, že jsem zhřešil, týmž okamžikem jsem zproštěn viny; neuznám-li to a trvám na tom, že jsem činil dobře, je to hřích.

Ať se karma nemá čeho uchopit.

Naší povinností je očišťovat peníze, zlato, aby ztratily kletbu, kterou lidstvo na ně nalepilo.

Je zločin, když řekneme – nastyďneš se.

Každý projev (forma, věc, osoba) je dobrý a špatný, tj. má dobrou a špatnou stránku. Tu je třeba se otevřít způsobem, přijímajícím jen dobrou stránku a pro špatnou stránku se uzavřít a tím nemůže mi být žádná věc na škodu, nýbrž všechny věci vždy jen k dobru.

Když je konec karmického putování zde na zemi, tu se jaksi všechny prožité životy zrekapitulují, prožijí se znovu buď ve skutečnosti, nebo jako myšlenky, pocity, soucítění, představy, čtení knih, s lidmi nebo myšlenky druhých atd., aby se definitivně s nimi vyrovnalo a jejich pravá podstata poznala. Jakmile je to skončeno, nastane pravé vyrovnání, vyrovnání pravého Poznání a Klidu, žízeň ustane a kolo se dotočí.

My sami si můžeme hříchy odpustit i vymazat takzvanou karmu, jakmile jsme uskutečnili v sobě Krista, neb jen Kristus odpouští hříchy.

Pokud člověk myslí, že mu lidé či věci škodí, tak mu budou škodit. Člověk se má ze všeho těšit, neb vše je projev Boha. Odporujeme-li jeho projevu nebo protiví-li se nám, tu působí na nás zlo.

Zlo není ve světě, ale ve chtění.

Koná-li člověk na této úrovni dobro, vzbudí vždy toto dobro svůj protipól, zlo. Není to jinak možné. Jest to vždy projevená síla, a ta má vždy oba póly. Proto – ponořit se do Něj, Jenž je Sám Dobro. Pak teprve ztrácí toto svoje protiklady. Vycházet z Něho, žít Jím.

Dělají-li se plány, přede se řetěz karmy. Jsou to překážky na cestě k osvobození.

O JÍDLE

Když jíme, dáváme celému vesmíru, svému tělu, svým pěti smyslům. Tím naše smysly zjemní a my ponenáhlu vnikáme do tajemství okoušení prány pěti smysly.

Jíme-li, nejprve požíváme zrakem a brzy se naučíme spatřenou věc pozřít, aniž bychom se jí fyzicky dotkli. Na božské pláni jsou bohové živi pouhým spatřením.

Každému smyslu odpovídá jeden čakram; sytíme-li smysly, sytíme též čakramy, které tímto probouzíme.

Skutečné požívání znamená, že se jídlo nebo prána stává tělem a krví; naučíme-li se požívat slova, pak i ta se stanou krví a tělem. Na tom se zakládají stará mystéria požívání Boha.

Požíváme-li s jídlem zároveň pránu, pak sytíme své tělo manou a ambrózií, nektarem, pokrmem bohů. To však neznamená, že je nutno všemi smysly zažívat a pociťovat pránu. To jsou všechno pokusy, které jsou každému přístupny.

Mluvilo se o tom, je-li správné či nesprávné jíst s chutí, tedy s určitým požitkem z jídla. Fráňa k tomu: „Proč bych se s chutí nenajedl? Ale – být od toho odpoutaný. Chtívá vůle zde nesmí být. Panák to snědl, nic víc. Zde je tělo a smysly, nic víc. Klidně čekám, až se všechno vyžije a dožije. Pak poznáš, že se vlastně na světě jakoby nudíš, že už neumíš nic dělat s opravdovým elánem. Ani po tom elánu už netoužíš. Vidíš, že tento svět ti nemůže nic dát. To ovšem neplatí o duchovních věcech, které tě odvracejí od karmy tohoto světa, která ti pak již nemůže škodit.“

Ne jíst proto, aby člověk dobře vypadal, ne proto, aby byl tlustý, ale proto, aby strava prošlá námi se produchovnila. Vše, co se sní, zas vrátit matce přírodě – ale produchovnělé. Tím povznášíme hmotu.

Naučte se jíst všecko jako potravu; nepociťovat ani odpor, ani zvláštní chuť. Neříkat si nebo nevěřit, že ta či ona potravina mi nesvědčí nebo je mi škodlivá. Je třeba se to učit a vypěstovat.

O VEDENÍ UČITELEM

Čtou-li se díla Mistrů, Zsvěcenců, díla o Pravdě, o Bohu, tu spojujeme se s nimi. Tu Pravda, vyřknutá Mistry, nás proniká. Tu oni námi žijí, žijí v nás, podporují nás, vedou, aniž by nám vyšlapávali nějakou cestu, kterou si sami musíme vyšlapat. Ale vždy přijde včas jejich pokyn, jejich osvícení. A to je pravé vedení Mistrů.

Slovo porozumělé musí být pěstováno, cvičeno, vychovááno, prozkoumáno, prožito. Myšlenky textů jsou teprve pak pochopeny, když v okamžiku prožití, nevolány vcházejí do vědomí, v okamžiku dění ukazují svoji působivost. Cesta k tomu jest setrvání při slově Mistrově, až proniklo a stalo se vlastností.

Dokud je člověk přikloněn k jednomu nebo onomu názoru jako osoba, nejde

za pravdou, která je skrytá. Nesmí se vázat takzvaným určitým dobrem, naukami, nýbrž to zlato, dukát vidět ve všech náboženstvích a ne formu zlata a na ní ulpět. To pravé mají všechna zasvěcení a všechna náboženství v sobě, jako zlato bez formy obsahuje v sobě formové.

Porovnáváme-li myšlenky dokonalých o Pravdě a cestě k ní, tu shledáváme, že sice každý hraje na svůj nástroj, ale vždy tu samou písničku, totiž: nauč se mlčet – Ticho – ztratit sebe.

Když se Zasvěcenec zlobí, tu nemá zlost, ale lásku.

Lidé myslí, že pravý mystik musí dělat zázraky, jinak že to není mystik. On však ví, že je nesmí dělat, neb má vyšší úkol než ovládat síly a dělat zázraky, aby se lidé obdivovali. Nesmí z toho důvodu, aby lidi nesvedl z cesty k Bohu, aby se nenachytali na projevy vyšších sil a neuvízli v jejich sítích. On je musí spíše varovat před silami, než aby sám je vyvolával a používal. Proto nečekat od pravého mystika žádné zázraky, ale jen pravé učení.

„Neházejte perly sviním“ – to má ten význam, že když poučujeme někoho a používáme přitom různých přirovnání a symbolů a poukazujeme na své výsledky, poznatky a činy, nebo řekneme něco, co ten člověk nesprávně pochopí, obrátí to při nejbližší příležitosti proti nám a zprofanuje čisté učení. Přizpůsobí to svému vědomí, svému intelektu, svému nazírání, své sečtělosti, zkroučí to, zmrzačí a pak s tím vyjde do světa: „Hled'te, ten říká a učí to a to. To je ale skandál!“ Jenže moudrého to neškrabe. On ví: perla zůstala perlou.

Co je platné, že byli velcí filosofové, kteří řekli a napsali krásné věci o Bohu, když byli připoutáni – právě k té své filosofii, ke svému poznání.

Člověk nechce být vůdcem, ale lidé sami ho udělají vůdcem – pro sama sebe, vyhledávajíce ho, aby jim poradil, poučil je, pomohl jim – místo aby sami sobě pomohli, na sobě pracovali, sami se postavili na svoje vlastní nohy.

Bohužel, lidé zaměňují učení a ducha učení s osobou, která je poučuje. Pozorují osobu a neposlouchají učení. Bohužel, většina ulpí na osobě více jak na učení. A protože každý cikán podle sebe sama hádá, vidí v osobě místo jistoty – hrdost, pýchu; místo pravého sebevědomí – ješitnost; místo moudrosti – sečtělost; místo vykládání učení – chvastounství; místo otevřenosti vidí klam, faleš; místo jemnosti – přecitlivělost, bačkoru. Moudrý se tím však nemá vyrušit ze svého Klidu, neb mu nezáleží na tom, co o něm lidé soudí. U něj je směrodatné, jak on sám o sobě soudí.

Člověk, i když je správně poučen, nemá-li správných výsledků v mystice, nedává vinu sobě, ale učiteli. Je to tím, že očekává výsledky, čeká na stavy, vidění a podobně. A proto vždy hledat chybu napřed u sebe.

Duchovní člověk protože rozsvítil v sobě všechny čakramy, protože je zduchovnil a poznal celou tvůrčí sílu ve všech fázích a protože se toho všeho vzdal, zná lidi, jejich přání, touhy, přednosti, nedostatky, dovede se vcítit do všech lidských bytostí. Dovede jim poradit, dovede je vést.

Buddha ty pak, kteří nechtěli pochopit, vyhodil, nebo odešli sami. Říkal o takových lidech, že jsou nevyléčitelně nemocní anebo že jsou nicotní lidé.

Pravdu, Skutečnost, Poznání není možno se naučit z knih nebo od učitelů, ale každý si ji musí vydobýt sám. Nauky z knih, slovo učitele a život učitele jsou jen poukazy na cestu, jen ukazatelé cesty. Proto nesmí se jít slepě tak, jak některý učitel nebo kniha káže, nýbrž sami musíme si svoji pravou cestu najít a šlapat. Neb nikdo nemůže za nás cestu vykonat – jenom my sami.

POKYNY NA DUCHOVNÍ CESTU

Co se pro mne nehodí, pro můj vývin a dobro ať už tělesné, nebo duševní, odmítám jako zlé. Ve skutečnosti není nic špatného, je jen různý stupeň vývoje, evoluce a pro každý tento stupeň je zapotřebí jiných řečí, myšlenek, aby se mohlo dále. Člověk stojící na vyšším vývojovém stupni dívá se pak na potřeby nižšího stupně jako na špatnou věc pro svůj stupeň, jako na strhující dolů k nižšímu stupni. Ve skutečnosti však ta věc není špatná, je jen nehodící se. A proto: vše je dobré.

Pokud člověk něco lidského pociťuje, ať už je to své tělo, napětí svalů, myšlenky, duši, není spojen s Bohem. Pociťovat – je chutnat, je to sobectví. Vzdát se toho!

Čím více se člověk blíží k Božství, čím více se sjednocuje s Božstvím, tím větší pomoc dostává. Tato větší pomoc jde do nekonečna, do věčnosti, přes prostor a čas, až splyne s Absolutnem, s Nadvědomím, s Nic, s Božstvím úplně. Pak nesmí se hledat v malých formách, ve složených formách. Jen v Podstatě formy, jen v Pravdě se najde.

Vždy se člověk zklame, jde-li k Bohu za nějakým postranním přáním nebo chtičem a ne kvůli Bohu samému. Vždy na to doplatí, vždy to vyjde najevo!

Zákon změny je zákon Poznání. Věčné Poznání je spojeno s takzvaným utrpením, ale je to vždy radostné utrpení, protože staré odhazujeme jako zbytečné a nové přijímáme. Jen tehdy je to strast úplná, když houževnatě lpíme na starém a nechceme se ho vzdát a novému poznatku nedůvěřujeme a máme strach před ním. To záleží na člověku samém, jaké má vědomí, jak rychle se dovede přizpůsobovat, jak rychle dovede poznávat tu pomíjivost jevů, jejich vnitřní hodnotu a jejich symbol. Když pak člověk jde k Bohu, tu přijímá tyto změny jako dary od Boha, dary poznání Jeho projevů, za nimiž stojí On, Dárce a Tvůrce, ve své velebné Kráse. Dokud budu živ, vždy budu Tě chválit ve všech Tvých dílech, neb vím, že to, co jsi stvořil, je dobré. Vždy budu vidět – i kdyby to bylo peklo samo – jen Tvoji Krásu a Dobrotu, neb Ty víš, proč to děláš, a já to vím také.

Když jsi s jedním úkolem hotov, tu Bůh obrátí tvé srdce, tvé touhy, přání a posléze celý tvůj dosavadní život v jiný směr, abys opět tam prováděl Jeho Vůli. Záleží na tom, abys byl tichý a pokorný, abys ihned vycítil, co Bůh chce. Nechápeš-li to, je to příčina, že jsi nepozorný, že nebdiš a tu Bůh sesílá na tebe nezdary, nespokojenost, strach a zesiluje to tak dlouho, až pochopíš, že se

starým životem jsi hotov a že musíš začít život jiný, nový.

Lidé ulpějí na cestě k Bohu, místo aby s Ním, s Bohem splynuli, Jím žili. Proti tomu bojují.

Když přijde myšlenka, idea, týkající se vašeho života, vaší práce, tak hned jí plně žít, nechat ji plně vypůsobit do celého těla tak, aby se stala tělem a krví. Ne ji potlačit! Pak ji v denním životě uskutečnit!

Vše, celé naše okolí, ve kterém se pohybujeme, nábytek, šaty, knihy, zdi, to vše nasákne námi, nasákne tím, co vyzařujeme. Strava, která prochází člověkem plným lakomství, chamtivosti, zlosti, žárlivosti – nebo lásky, dobroty, milosrdenství – nasákne těmito vlastnostmi a přijde opět v ta místa, odpovídající těm vlastnostem. Neb vrána k vráně sedá. Proto vědomě jíst a mlčet.

Nečekat na to, co vnitřní Slovo ti poví, abys dělal nebo mluvil. To je rovněž rozdvojení, ale prostě žít – žít Jím. Naučit se žít vnitřním Slovem – Životem tak, že ten vnitřní život přehluší, přeroste toho vnějšího člověka.

Žít boží Myšlenkou. Nač tedy sami myslet? Zbytečnost. Tu musí naše myšlenky odpadnout! To je ztráta duše. Pak chtění, myšlení a jednání spadá v Jedno, v Život sám.

Hrubou řečí se ještě žádný anděl nestal invalidou. Spíše řečí nasládlou, falešnou, farizejskou. Ten, kdo se stydí, ať už přirozeně, nebo falešně, projevovat tak, jak mu zobák narostl, ten musí moc a moc na sobě pracovat a ze sebe sundávat těch hadrů a nánosů takzvané kultivovanosti, intelektu a jiných podobných nesmyslů, aby došel Cíle.

Iluzí poznat iluzi je nemožné.

Napřed se musí člověk poznat sám, aby se mohla poznat nirvána. Pozná-li se samsára, pozná se nirvána.

Nirvána je náš přirozený stav. Musí se žít, nikoli ji dělat! První stupeň pohroužení je ztracení se v nějakém pocitu. Ten stav každý z nás zná a zažili jsme ho bezpočtukrát. První pohroužení je však ještě pociťování, například štěstí, klid, blaženost, kterého si však často nejsme ani vědomi. Až když se z něho vrátíme, víme, že jsme zažili pocity štěstí, klidu atd. Nirvána je však nade všecko pociťování.

Skutečný mystický stav je poznání, které získáme při koncentraci. Vše ostatní jsou jen pouhé ilustrace, náznaky, kde právě jsme.

I když osvobodíš podvědomí od příměsku osobního, zůstane podvědomí tím, čím je, tedy pudem, vůlí, touhou. Teprve však, když se na vše lidské zapomene, když se celé podvědomí zničí, pak teprve se může mluvit o intuici. Zemřít jako nynější člověk není vše. Teprve když zemřou v tobě i ty všechny kosmické zkušenosti a z nich povstale podvědomí, pud, vůle, teprve pak přijde to nejčistší.

Ano, každá cesta vede do Říma, ale nezapomeňte na jedno, že všechny se

schází v Římě a tam, když se dojde, musí se odložit všechny zkušenosti a vjemy nabyté na cestách, aby se mohl vnímat Řím. To samé je na cestě k Pravdě.

Pamatuj, že je ve všech učeních jeden a týž princip, základ, a ten je jednotlivými Učiteli vykládán dle doby, povahy lidí atd., a tak se zdá, že je to různé, odlišné, nové, ale ve skutečnosti je to pořád ta samá píseň a motto té písně je: Nauč se mlčet!

Nikdy, pamatuj, nikdy nepoznáš pravdu, když budeš sbírat zkušenosti a je prožívat, dokavad se nenaučíš mlčet. Proč? Protože prožívám-li stoprocentně nějakou zkušenost, stávám se touto zkušeností, žiji jí, jsem v ní, ale nemám ten odstup od ní, abych ji mohl pozorovat, probádat a pochopit. Teprve tehdy, umím-li mlčet, jsem-li tichý, dostanu se na kořen zkušeností, a pochopím-li je do základu, poznám, že je naprosto zbytečné další zkušenosti sbírat, nebo dokonce je znovu prožívat. Ano, napřed hledejte Království Boží a vše ostatní bude vám přidáno.

Co je intuitivní život? Intuitivní život se nevede, ten se žije. To se jednou udělá to, nebo se promluví, nebo se myslí, ale hlavně se nedělá nic a člověk je v klidu. Je to zvláštní stav, který vychází z nehlubšího nitra navenek.

Člověk je formou určitého vědomí a toto vědomí je výsledkem minulého a minulých životů, a toto vědomí, s jeho silami, bylo připoutáno k lidské formě, k formám této úrovně, protože nevědělo, nebo nechtělo vědět nic o vyšších úrovních. I kdyby tisíckrát mělo toto vědomí touhu po osvobození a bylo jen sebenepatrnější vzpomínkou vázáno na tuto úroveň, musí zpátky sem. Ano, neodejde odtud, dokavad nevrátí posledního halče. Touha musí být také očištěna, aby mne dovedla k vyšší úrovni, ale nesmí se lpět na formě této úrovně, jinak se zrodí znovu jako člověk a bude toužit dále donekonečna. Ano, na vše lidské zapomenout.

Dokavad mám touhu po Pravdě, Pravdu – Boha nemám. Touha je zas jen chtění. To je tak, jako kdybych se chtěl odtud podívat do Prahy a měl pořád jen tu touhu, tak Prahu neuvidím, teprve když zanechám touhy a sednu do vlaku a jedu do Prahy, tak Prahu vidím. Tedy, touha je překážka.

Logiky lze použít pouze v oblasti poznatelného, představitelného a zkušenosti – tudíž v oblasti smyslového světa. Logika selže v oblasti nadsmyslové, transcendentální, metafyzické a stane se neplodnou spekulací.

Ne myslet, ale dívat se na myšlenky. Zákoníci ukřižovali Krista, vnější rozum ukřižuje Krista, aby mohl panovat. Jako Kain zabil Abela, musí Abel zabít Kaina. Jako vnější člověk zabil vnitřního člověka, musí vnitřní život zabít vnější.

Proč myslet, že Bůh je přítomen v tobě jen při koncentraci? Bůh je v tobě stále, stále v tobě a v Klidu dívá se, co činiš. A proto veškeré tvé činy, myšlenky a věci musí být čisté, vznešené a musí být v soulase s Jeho Božskou Vůlí.

Takzvané mystické stavy (vidění, slova, pocity) jsou proto, aby smyslově se vnímalo to, kam až člověk na duchovní cestě došel. Je to poukaz, že má onen mystický stav nejen poslechnout a jemu porozumět a vzít na vědomí a těšit se z něj,

ale že má oním stavem žít a z něho vycházet. Tyto mystické stavy, poukazy, přicházejí tak dlouho, pokud rozum a cit nejsou tak čisté a tak přizpůsobeny, aby mohly vnímat Božské bezprostředně. Jsou to jen mezníky na cestě, a proto nesmíme na nich ulpět, těšit se z nich a zastavit se u nich. Nýbrž máme je správně pochopit a uvést je v život. Pak v dalším vývinu se jich úplně vzdát. Takovým způsobem chápané a žité stavy dojdou svého pravého účelu a vypůsobení.

Takzvané mystické stavy jsou duševně-tělesné pocity, představy. Pravý duchovní stav je prázdnota.

Jako má člověk vědomí, že existuje, tak musí cítit Krista v sobě. Člověk má produchovnit tělo tak, že rozklad na něj pak nepůsobí. Když člověk v klidu rozkáže mládí, stává se to ihned skutečností; Bůh je ve mně, On to činí.

Ne jednou chtít a za chvíli zas nechtít... Ale rovněž nemít žádné strachy a pochybnosti, když jednou chci.

Když vezmu vnější vědomí svému tělu a dávám mu to vnitřní, tak nemůže naprosto žádná věc na mne působit. Zaměnit vnější vědomí za vnitřní.

Všechno čerpat z nitra ven, tam je Princip Bytí, ať je to cokoli, třebaš dýchání. Produchovnění těla.

Mám vědomí, že mám čisté vědomí. Zvrátit se do toho. Nač si to uvědomovat. Čistý podklad.

Dokud poznávám – poznávám pojmy – ne Jeho.

Potlačujeme-li tělo, vzpírá se. Ovládneme-li jej, slouží nám.

Sebenepatrnější myšlenkou znásilňujeme své vlastní Božské Já.

Život není ani takový, ani takový; je takový, jakým vědomím, radostným nebo smutným, jej zabarvují.

Každý člověk má vše, doslova vše v sobě. V sobě najde, co potřebuje a řídí-li se podle někoho, tu žije cizí život a ne svůj; stane se loutkou. Když pak umře a před jeho zrakem vystoupí celý život, tu s hrůzou pozná, jak sám sobě lhal, jak sám sebe mystifikoval. A tu nezbývá pro něj nic jiného, než vrátit se a začít znovu.

Jako tělo se myje, aby bylo čisté, prosté špíny, tak také duše se umývá, aby byla čistá od všech špatných myšlenek a duch aby byl jasný, čistý, průzračný. Když toto znám, tu spojuji vše dohromady a když si myji tělo, tu zároveň si myji duši a jsem pak celý čistý a v té čistotě žiji. To je těch 100 %. Tu pak nic není odporné, hnusné, nic nezavrhuji a vidím pak, že je vše dobré a krásné. To samé s jídlem atd.

Musíš poznat síly a sebe. Rozdíl mezi tím.

Všechno vědění není nic. Ticho – Mlčení – je vše. Člověk dostane vždy to, co potřebuje, všechnu moudrost, sílu, podle toho, s kým jedná a komu dává. Proto vše

ostatní je jen balast, který člověk vleče s sebou, kterého se tak těžko vzdává. Ale vzdát se ho musí vždy.

Chyba je, že si myslíme, že na cestě k Bohu je nějaká poušť, suchota atd. Není žádná. To jsou jen naše myšlenky a naše rozumování, které si vytváří takovou past.

Když člověk vystoupí na vyšší stupeň k Bohu, tu se mu zdá, že je opuštěn, že ztratil vše. Je to tím, že to, co považoval na nižším stupni za Božství, že to ono nebylo a že to byly zas jen různé formy, které nesprávně hodnotil. Má tyto vyšší stupně poznání brát neosobně, nelpět na nich, netěšit se jimi, správně je ohodnotit a ne dělat se tam hned pro sebe. Proto dojde-li ještě vyššího stupně, tu vidí ony, jako nižší pod sebou, a na vyšším stupni, neuměje ještě vyšším poznáním žít, cítí se opuštěn.

Hmota mi nesmí překážet, ale musí mi sloužit jako stupeň na cestě k Bohu. To je nutno si uvědomit.

Musí být mravnost, koncentrace, moudrost. Žádné z těchto tří se nesmí zanedbat, nesmí chybět. Základ musí být široký.

Změna nazírání: To zde není nic (samsaro), ale „Tamto“ je Skutečnost. Šlapat si to „Tam“ krok za krokem, a musí to být stále Teď a nesmí to být v prostoru a čase. Netvořit si o těchto věcech názoru.

Duchovní člověk podléhá duchovním zákonům, a proto se musí podle nich řídit a používat je, vycházet z nich. Nejedná-li tak, jedná proti Duchu svatému a musí za to nést následky.

Analýza je nutná, bez ní nelze kupředu. Koncentraci nutno pojmut: po stránce technické, obsahové a po stránce vhledu.

NEZAŘAZENÉ

Tím, že při aktu lásky spojíme se i duchovně: tu ona duchovní síla vytvoří (přitáhne) jádro v příští bytosti rovněž lepší, duchovnějšší, než kdybychom provozovali akt lásky jen pro uspokojení naší žádosti po rozkoši. Pak celé příští generace byly by mnohem lepší.

Stane-li se člověk duchovním, obětuje-li se, obětuje se nejen za sebe, nýbrž za všechno lidstvo – pro veškeré stvoření, neb je se vším lidstvem, stvořením spojen; tím, že povznesl sebe, povznáší celé lidstvo do vyšší úrovně Ducha.

Síla se nemění, ale nástroj (tělo) nemůže ji vždy dobře projevit. Každý nástroj se opotřebuje. Když je tedy nástroj opotřebován, tu síla ho odhodí a vezme si nový. To je takzvaná smrt.

Síla trvá stále stejná, nezměnná, nezměřitelná. Jen nástroj se mění a nemůže sílu vždy stejně projevit. Ať už je to síla lásky, umění, dobra, vždy je věčná a je v Klidu.

Nástrojem se síla projevuje. Ať už je to mozek, tělo, pohlaví, srdce, zůstane to vždy jen nástrojem a každý nástroj se během doby opotřebuje, a proto nemůže projev síly být stálý, věčný. Zatímco člověk – nástroj – umírá, síla umění, lásky atd., trvá nezměněna dále. A vybere si zas ke svému projevu jiný nástroj, vhodnější.

Čím více je člověk připoután k tělu, k pozemskému, tím hroznější je smrt, tím trapnější a bolestnější je umírání. Čím méně je připoután k tělu a k pozemskému, čím více je člověk duchovnější, tu krásnější a bezbolestnější je umírání. Smrt musí být jako objetí milenky.

Vědoucí odkládá si sám šaty (tělo). Pomalu odkládá vše. Nevědomému svlékají šaty a on se tomu brání, ba někdy mu strhávají šaty, a proto je to bolestnější.

Není smrti, je jen změna vědomí, nazírání. Pro duchovního člověka není ani změna vědomí. Neboť co by se mělo u něho změnit, když je – Prázdnost?

Vyrostle-li květina ze země a síly ze země bere, tak musí být i v té zemi život.

Kinofilm je složen ze samých „ted“.

Vše ve světě forem je jen symbol.

Syn je Hermafrodit. Dokavad je neuskutečněno Poznání, dotud se cítí jako muž nebo žena. Syn pak musí umřít, aby přišel Duch svatý (Vědomí), jehož pánem je On.

Klid i vše odpočívá v Božství, v Materii. Pak když se chce projevit, nechá proniknout materii silou Lásky, kterou se snaží obejmout (pochopit) Moudrost Boží. Touha (chtíč) – neustálým splýváním rodí se Syn.

Duše, které nemohou (neumějí) snést velké Světlo Boží, vracejí se do toho světa, do kterého mohou hledět. Totéž s Moudrostí, Láskou atd. Proto musí se vracet do těch světů, ve kterých mohou se dívat a vidět.

Pokud lidé budou lpět na hmotě myšlenkami, tvorbou, prací, uměním atd., potud bude zem existovat tak, jak je. Oprostí-li se od hmoty, stanou-li se duchovnějšími, bude svět rovněž duchovnější – půjde k Bohu.

Každý tvor, každá bytost, každá věc si říká Já. Je tedy v celém vesmíru jen Já. Nakládám-li špatně s věcmi, s lidmi, se zvířaty, nakládám vlastně špatně se sebou. Když je všechno Já, tak si přece nebudu ubližovat.

Samsaro a nirvána jsou jedno a totéž – neodlučitelné. Aby byla nirvána něco zvlášť, je nemožné, nemyslitelné.

Právě že je nirvána Krása sama a neměnitelná, právě proto propůjčuje nirvána samsáře svoji Krásu a neměnitelnost. To je však jen odlesk, zrcadlení. Není samsára bez nirvány a nirvána bez samsáry.

Dokud se stydím, nejsem čistý.

Čas – relativní pojem. Podle toho, jak se mění vědomí, zdá se nám čas jednou dlouhý, jednou krátký; jsme-li správně soustředěni do nitra, čas se ztrácí.

Dokavad má člověk sny, nežije ve stálé přítomnosti Boží.

Chaos neexistuje, ani nikdy neexistoval a nikdy nebude. Je to jen v našem vědomí, je to naše nepochopení sil a jejich působení.

Jaká absurdnost, chytit orla, přivázat ho k žentouru a chtít po něm, aby dělal práci vola.

Jarka vypráví, že se viděla oblečená v krásné fialové róbě. Fráňa jí říká: „Až se budeš vidět nahá, bude to pokrok. Až se uvidíš jako bod, bude to zase pokrok. Až se vůbec neuvidíš, až sama sebe nenajdeš, bude to nejlepší.“

Přetáhnout sílu Slunce (pránu, paprsky) do země. K tomu jsme my. Mystická svatba se Sluncem.

Střed vesmíru je všude.

Boj se sama sebe.

Dávat duši vědomí obého pohlaví a synovství, dávat jí krásu, radost.

Napřed duši dávat, vytvořit božskou Moudrost.

Zlo je naše představa.

Příroda je projevený Bůh, příroda je žena.

To horko nebo zima není stav, ale je to zkouška, abychom zůstali klidní, i kdyby mráz nebo oheň nás páčil. Milovat víc.

Dech je tvořivá síla přírody.

Nechtít nic od času. Jakmile idea vznikne, už to vše mám a na tom zakládat.

Jsem-li příčinou, jsem již i výsledkem.

Zničit formu. Co je forma? Slovo, myšlenka, představa, pocit, život, bytí, vědomí – to vše je forma. To vše je Jeho projev. Vzdát se toho. V Něm nic není, nic v Něm nehledat. ON je. A protože je, je toto: vědomí, bytí, život, pocit, představa, myšlenka, slovo, zkrátka celý projevený svět.

Jaké niterné vědomí – ženské, mužské, kladné, záporné, dobré, zlé, milující, tvořící, ničící – ze mne sálá, takovým se jevím pak lidem a celému okolí.

Celé tělo musí obdržet Vědomí božskosti. Musí být vědomí těla nahrazeno Vědomím Krista – bytím nesmrtelnosti. Zůstane-li nějaké procento nevědomosti (neuvědomění) pro Božství, tu mi nastane tzv. smrt a tělo, totiž tolik z tohoto těla,

kolik je nevědomí, je pohřbeno.

♦
Mluví-li se o někom, ať už jakýmkoli způsobem, tu jaksi se duše ztotožňuje s tou osobou a bere veškeré ty vlastnosti, o kterých se mluví na sebe, a tím si poskvřňuje vlastní duši a přitahuje ony vlastnosti k sobě a stává se jimi. Proto vždy o bližních to nejlepší a ještě lépe omlouvat je a dávat jim božské Poznání. Jen tenkrát lze o nich mluvit, když neosobně je dáváme jako příklad, poučení nebo výstrahu pro jiné.

♦
Skrze mé oči se dívá On. Skrze mne se dívá On.

♦
Když přijde idea, přijde zároveň s ní síla k vykonání této ideje.

♦
Ne ducha přizpůsobovat hmotě, ale hmotu duchu.

♦
Člověk se musí stát pánem vědomí.

♦
Život se nesmí jen pociťovat, nýbrž žít. To samé: Bytí. To samé: Vědomí. To samé: Nadvědomí.

♦
V projeveném být Duchem svatým (Vědomím).

♦
Člověk nesmí mít vědomí, že je mrtev. To je příliš lidské i sobecké. Bůh je Život sám, a proto Jeho božské Žití musí všemi póry, celým naším já vyzařovat. A to je Vzkříšení.

♦
Slovo je vyjádření určitého vědomí na této úrovni.

♦
Jsem Pravda. Jsem formou projevené Pravdy.

♦
Život se nesmí žít představami, nýbrž Životem.

♦
Lidé, kteří vůbec nepřišli k Poznání, a i ti, kteří jen částečně došli k Poznání, nechápou a nevěří tomu, který dosáhl pravého Poznání. Nemohou, neb nechápou a dívají se na vše z dvojnosti, ze svého rozumového já, kdežto on vidí a činí vše z božské Jednoty a tudíž úplně neosobně. A tu chtějí ho přesvědčit, že nedělá správně, že nemá rozum, ani cit, že je blázen, jsou nevraživí na něj, posmívají se mu, zkrátka chtějí ho strhnout k sobě dolů, aby žil tak, jak oni, ve dvojnosti, v úplné nebo částečné nevědomosti, na úrovni, kterou on už dávno překonal a opustil.

♦
Já – je Vědomí, Jsem – je Bytí, Já Jsem – je Vědomí, Život.

♦
Jak široký se člověk udělá ve vědomí teď, v takové šíři nebo hloubce bude žít dále.

♦
Sympatie a antipatie jsou pro vývin lidstva. Je to působící síla pro lidstvo, aby neshnilo, aby se nezastavilo na poloviční cestě. Sympatie mezi dvěma trvá tak dlouho, pokud si mohou vzájemně dávat, vyměňovat mezi sebou to, co má každý z nich a co ten druhý potřebuje. Když pak je výměna

skončena, tu nepatrná věc zavdává příčinu k tomu, aby došlo mezi nimi k ochlazení, které se stupňuje až k úplnému protipólu, k antipatii. Tu pak začne práce antipatie, totiž že se začne vidět také rub těch věcí, které se neviděly nebo nechtěly vidět, začne se porovnávat, rozebírat, kritizovat, tj. zpracovává se látka, ta, která se od druhého dostala a když je to vše zpracováno a stráveno a člověk je jaksí již nad tím, tu počne další úkol antipatie, totiž ten, že se počne s hledáním nové sympatie.

Jen tenkrát trvá sympatie dále, i když si již nemají co dát, když se oba stanou jaksí jednou osobou, spojí se na výboj a odboj proti nebo pro někoho třetího. Také tenkrát trvá sympatie dále, když jeden z nich stane se protektorem, druhý pak sluhou. To vše však má nesčíslné množství obměn a nuancí.

Dlouhý věk člověka – vyrovnání se s touto úrovní, poznání veškerého dění na této úrovni, dojití k úplnému vědomí o pomíjejícínosti těchto forem, odpoutání se od všeho.

Sám nebýt ani to, ani ono, ale být příčinou, že lidstvo je šťastno, spokojeno, veselo.

Ne domýšlivost, ale jistota ze mne mluví, jistota, že chci, vím a mám, že nic nechci, nic nevím a nic nemám.

Protože člověk, který došel k Poznání, ví, že úrovně kamene, rostliny a zvířete má v sobě a za sebou, rozumí jim, nepohrdá jimi, cítí, miluje, přijímá je potravou do sebe a tím je produčovňuje; dívá se na ně, slyší je, hmatá, čichá, okouší a tím je rovněž produčovňuje; ví, že ony mu slouží, je jim za to vděčen a láskou a vděčností se jim za jejich službu odměňuje.

Něco jiného je užít sílu, nechat ji vypůsobit, a něco jiného je být příčinou, že síla působí nebo že je v Klidu. Ale někdo je, kdo má tu příčinu, a tu se přijde k Nadvědomí.

Touha se musí změnit v sílu, kterou touha znamená.

Mystik stane se jádrem pro příští slunce. Jako člověk, který přišel k Poznání, září zde na zemi svým Poznáním, tak roste jeho zář stále víc do všech směrů, až nakonec stane se sluncem. I toho se vzdát.

Protože je nirvána, je projevený svět. Projevený svět je svědkem, že je nirvána.

Dobry člověk a člověk duchovně vyspělejší nemohou se ihned zrodit, protože nenalézají vždy potřebné lůno k tomu. Musí čekat, až někdo dospěje té výše, jaké oni potřebují.

Pokud se poznává, je to dvojnost. Nic nepoznávat, nemít co poznávat, to je Jednota.

Neslibovat „Udělám, budu-li moci“ – ne. Jen – přijde-li mě to z nitra – jinak ne. Protože slibovat rovná se dělat plány. Nemá se plánovat. Jenom klid – nechat čistý mozek.

Kdo má mnoho mystických snů, ten má ještě daleko od pravého Poznání, od bezprostředního vnímání Božství.

Sežrat se člověk musí. Smrt.

Mystická smrt je přemístění světél.

Jakmile počne Duch působit, pohne se Kundalíní a dá se do rotačního pohybu. Bůh Otec působí přímočaře. Matka kruhovitě. Když Otec sestoupí do Matky, zdánlivě se dá také do rotace, kruhovitého pohybu. Ale to je jen zdání. On působí vždy přímočaře.

Protože nirvána je pravá Skutečnost a je podkladem samsáry, zdá se nám samsára být také skutečnou. A tak se přijde na to, že mezi nirvánou a samsárou není žádný rozdíl.

Skutečnost a sen jsou vždy ryze subjektivní.

Dobré a zlé = příznivé a nepříznivé vzhledem k Osvobození.

Život je věčnost ve změně.

Buddha: Nikoli na jiných, nýbrž na sobě třeba pracovat.

Největší čin některých lidí je jejich smrt.

Lidé se ztotožňují s kobyloou (dechem), ale ne s jezdcem (vědomím).

Žít v „ted“ znamená vyzáření činnosti myšlenkové.

Tak jako v duši člověka bojuje dobro se zlem, tak také v lidstvu jako celku – v duši země – bojuje dobro se zlem.

Nemáš-li rád sebe, nemůžeš mít rád i jiného svého jako sebe samého. Neb: Miluj bližního svého jako sebe samého.

Proto máš neklid těla, že se mezitím poučuje duše. Tělo je zneklidněno v tušení, že se zase bude muset něčeho zřít. Až ta ohromná Láska ukřižuje tělo, nastane zmrtvýchvstání.

Matce zemi musíme odevzdat, co jsme od ní dostali – tělo. Taktéž na každé úrovni musíme odevzdat, co jsme dostali. Víme-li, z čeho jsme složeni, vzdáváme se toho dobrovolně, nelpíce na tom, neztotožňujíc se s tím více. Tak se osvobodíme, splývající s Prapodstatou – s Božstvím.

Slova jsou symboly. Duchovně prosytit slova. Chceme-li uzdravovat např. slovem zdraví, nutno rozumět tím sílu, která je za slovem.

Každý je účasten na Boží Myšlence, Plánu, a proto každý člověk má být doopravdy člověkem a s horlivostí plně sloužit celku.

Protože máme v sobě Boha, máme svobodnou vůli a můžeme se rozhodovat, v jaké vůli chceme pokračovat. Právě proto, když člověk pozná, že je všechno Bůh, že je člověk vlastně tady na této úrovni taky Bohem a koná jen čistě lidské věci, dostane se tak k Bohu. Někdo jde duševním způsobem, ale kdo zahrocuje svůj život na čistého Boha, objímá všechno ostatní v sobě, nižší ve vyšším. Když se člověk koncentruje, cítí přímo, co všechno si z těla bere s sebou a co produhovňuje.

Jakmile se vzdáváš nějaké vlastnosti, obětuješ ji vlastně Bohu a v tom okamžiku Bůh se jí chápe, prosytí ji Sebou. Chápe se jí, aby se jí vyjádřil. A opět ji vrací prosycenou Božstvím, a vyjadřuje se pak tou vlastností. (A proto obyčejní lidé nemohou pochopit člověka, který uskutečnil Poznání, neb: „Vždyť se na něm nic nezměnilo,“ říkají. „Vždyť zůstal stejný, jako dříve byl.“ Jenže, jeho vědomí se změnilo, proměnilo, neb dříve jeho činy vycházely z omezeného vědomí osobního a teď po uskutečnění Poznání vycházejí z Vědomí Božského.)

Světlo je všude a ti, co hledají, zapomínají, že světlo je také v nich.

Neobdivujeme dílo, nýbrž ideu, která je v díle obsažena. Proto bez idejí nejsou díla trvalé hodnoty.

Jakou sílu vědomí dávám, takovou působí.

Pozor na slova. Každé slovo nebo věta musí být řečena v duchu a v pravdě z nitra. Musíme to sami rovněž celou bytostí cítit a prožívat; nic jiného nesmí zkalit to, co říkáme. Pak to má pravý účinek jak na nás, tak na ty druhé.

Každý člověk něco miluje a tím sílí onu sílu, která v té věci spočívá. Milujeme-li pozemské, sílí pozemské. Milujeme-li duchovní, sílí duchovní. Milujeme-li Boha, sílí Boha.

Ovládá-li člověk některou sílu duše a nemá-li Moudrost (Boha Otce), tu ztratí svoji duši, totiž stává se během doby úplným médiem té síly a duše jeho zakrňuje stále více a více, až se úplně rozplyne v té síle. Člověk ztrácí tím svoji individualitu, popřípadě pak ta síla zničí i tělo – viz čarodějové atd.

Vědomí, které měl člověk o něčem dřív, se nemění, pouze jak se na to člověk dívá nyní, zdá se jiným rozdílem v šíři a hloubce vědomí.

Dávání: během doby tvé já zmizí. Nejsi pro sebe, nýbrž pro celek. Poznání jest: Poznání není. I Poznání se musí člověk vzdát.

Dělat dobře, nehřešit jen proto, abych se za to dostal do nebe, to nechci. Raději mne Pane Bože uvrhni do pekla, budu tam tebe hlásat tak jako tady: Ne nechci odměnu! Chci jen tvoji krásu a dobro vychvalovat.

Spočívát sám v sobě. Nevycházet ze sebe. Nepřipustit cizí vjemy.

Duše se musí stát zářící. Co vyzařuje, je On.

Poznání vždy vyžaduje oběť.

V Božím Ted' je vše již vykonáno.

Chyba je myslet si, že se něco děje, že se něco stane. Ne, vše je hotové a podle toho, jak to poznáváme, tak se nám zdá, že jdeme.

Rozčilení – já jedním.

Ty máš právo na svůj čin, nikdy na výsledek. Ty máš právo na své dění, nikdy na výsledek.

Kdyby hmota byla slepá a hluchá (dle Dussena) a necitlivá (dle Plotina), tu by se upírala moc, síla Duchu. Ba, dávala by se hmotě větší moc, než Duchu. Ne, není hmoty v tom smyslu, jak si ji lidstvo představuje. Tzv. hmota není slepá, ani hluchá, ani necitlivá, ale je pasivní, ale pasivnost je síla. Proto je vidoucí, slyšící, citlivá a poddajná. Nemá tu moc, jako má Duch – Vědomí. Na této úrovni je jaksi hmota pánem, ale zdánlivým, a bojuje o své právo a svoji moc. Ale jakmile pozná, že je něco většího, vyššího, krásnějšího než je ona, tu podrobí se ráda a poslouchá jen svého Pána, Miláčka. Hmota má pasivní aktivitu asi tak, jako když žena nastaví svoji tvář k polibku.

Jak báječně krásný je úkon kojení. Matka-mystička může svému dítěti dát vše, všechny úrovně.

Individualita, to je Vůle Boží. Protože to je Vůle Boží, nikdy nezaniká, je věčná.

Člověk musí mít odvahu přestříhnout vlastní pupeční šňůru, která jej váže k tomuto životu, k této úrovni. Člověk duchovní musí mít ještě větší odvahu přestříhnout všechny ty pupeční šňůry, které ho chtějí připoutat na krásné a překrásné úrovně vyšší, které během cesty k Bohu poznal a jimiž prochází.

Nedržet se formy, držet se Podstaty.

Když je něco nejasné, dát to do Ticha. Vdechnout a vydechnout. Ponoří se to Ticha a pak se to opět – jasné již – vynoří.

Je TO věčně v nás. Ne, že se něčím staneme, anebo že někam dojdeme. Co mi brání, abych TO uchopil? Myšlení, chtění! Tedy vzdát se myšlení, chtění. Buddha: To mi nenáleží. Vše vyházovat ven. Smysly obrátit dovnitř. Co je pocit? Pozorovat to a vyhodit to. Pak nemám nic. A nic si neuvědomovat. Zapomenout poctivě na sebe! Jedno veliké Samasebezapomenutí.

Vědomě dýchat, stále, celý den, rozšířit se. Dýchat celou prostorou. Ztotožnit se s tím dechem. Odmyslit si i to uvědomování.

Stále zůstat sedět uvnitř: Stále bdění! Neztotožňovat se s věcmi, pocity, myšlenkami atd. Ztotožnit se s tím Tichým Svědkem, jenž je za tím vším: tělem, pocity, myšlenkami, uvědomováním – a klidně to pozoruje! Naučit se nemyslet! Pozorovat dech, kam až sahá. Být jasně vědom. Vhled získat. Dýchaje, rozšiřuji se a pohnu i tím zevním vzduchem. A musíme to cítit! Klidně pozoruji, co vše se ve mně děje. Je to uvědomování si pravého stavu.

Vše je jen ve vědomí, nikde jinde. Vše je jen potud, pokud si to uvědomuji. Jinak toho není. Příklad: bezmezný je prostor... ano, pokud si to uvědomuji. V tomto těle jest svět obsažen, světa vznik a světa zánik a stezka k zániku světa vedoucí.

Naučte se žít intuitivně. Stále být uvnitř v Klidu a z toho Klidu vycházet. Ne takhle: ukazuje z venku dovnitř – to stálé uchopování, nýbrž takhle: ukazuje z nitra skrz ruku ven! Z nitra čekat na popudy, ty dělám. Napadne mne: napiji se této kávy, tož se napiji. Vezmu toto do ruky, tož to vezmu. Z toho Klidu uvnitř stále vycházet. To je ta odevzdanost do Vůle Boží, vzdání se vlastní vůle. Nepůsobím již více já, nýbrž Já, On, Pán. A jak udržím ten svůj vnitřní Klid? Tím, že jsem stále bdělý, pozoruji stále, co ve mně vyvstává. Buddha: pozoruje a opět pozoruje se, dříve než se čin spáše, pozoruje a opět pozoruje se, dříve než se slovo promluví, pozoruje a opět pozoruje se, dříve než myšlenku pojme.

Vnitřní dech: z nitra vdechují, do nitra vydechují. Pak nepotřebuji zevní vzduch, vše se uklidní. Srdce i dech se ztiší. Jen uvnitř to vibruje. Dýchat v anahátě nebo sahasráře. Ten vnitřní plamen sám sebou žije. K tomu citát z Bhagavadgíty: „Někteří obětují vnitřní dech zevnímu, jiní zevní vnitřnímu...“

O chůzi: nejít, upínaje se k cíli, prostě jdu! To je vše. Zkuste to! Kolik udělám kroků? Jenom jeden. Dva najednou učinit nemohu. Zkuste to. Udělám jen jeden dech: v tom „Ted“ zůstat, žít. A jeden krok nemůže mne unavit.

Fráňa: „Vidíš tu sirku?“ „Ano!“ „Vidíš teď svůj pokoj?“ „Ano!“ „Sirka zmizela, vidíš svůj pokoj!“ Namítám: „To je podloženo vzpomínkou?“ Fráňa mi říká: „Byl jsi na Šumavě?“ „Nebyl.“ „Mysli si: Šumava a zůstaň v tichu a to první, co přijde, je Šumava.“ Zkouším to a mám dojem, že vidím zelené vršky. Fráňa dále: „Nesmíš přes to však myslet, to už pak není to. Ono ti to přijde,“ těší mne a já mám lítostivý pocit, připadám si jako ten ubohý blbý z Verunčiných tří světél.

Čiré Světlo zažíváme mezi koncem jedné a začátkem druhé myšlenky. Též mezi koncem bdění a začátkem spánku. Též mezi vdechem a výdechem. Ukončit jednu myšlenku a nepřipustit jinou.

Když se něco ukáže, tak myslící princip hned to přirovnává, tak tomu myslícímu principu říci – počkej. A dívat se na to v klidu, ono se to vyjasní.

Použit překážek jako stupňů na cestě. Neházet si sám klacky pod nohy.

Všecky věci položit do sebe. Já si vše dělám sám.

Dal si světlo tam (dovnitř) a řekl: „Drtikol neexistuje.“ Odtud vycházel. Pak to šlo nahoru.

„Vy bohové jste, podle vašeho přání staniž se vám.“ Toto Fráňa velmi často opakuje.

Pan lékárník Jarolím: „Nevím o Tom.“ Fráňa: „Tedy Ty víš, že To nevíš. Kdo je tedy ten, jenž ví, že neví? To je On, jenž ví, že zevní člověk neví. Tak toho zevního člověka vyhod!“

Není správné říkat: čas – věčnost – prostor – nekonečnost – nejlepší výraz je nepohnutelnost. Být nepohnutý – věčné Ted' – pak mizí čas i prostor. A jak vzniká čas a prostor? Já podívám se na tuto věc a pak na onu. Tato a ona – vznikl prostor mezi nimi, a teď a potom – vznikl čas. (Kdo se podíval? Pro koho vznikl čas a prostor?)

To podvědomí, tam, kde se neznám, mi vytváří to, co chci.

„Tam“ není žádné poznávání. Co by se tam mělo poznávat? Poznávající – Poznané – Poznávání je totožné. Poznávání je jen v projeveném světě. Poznávání je činnost. Obírám se poznáváním. Je však třeba bluduprosté osvobození mysli.

Zahrát si na Pána Boha: vytáhnout se nahoru; panák dole trpí, bolí ho něco a prosí pokorně. Podívat se dolů na něho přísně, zda je opravdu pokorný a odevzdaný. Pak ho vyslyšíš a podáš mu chleba a řekneš mu, aby si ho neproměnil v kámen. Takto si lze rozdat milost. To si vše dělám sám.

Když se „nic neděje“, tak se „děje“ stále. V poctivé koncentraci ta únava přejde. A ne když se mi takzvaně nic neděje, tak si lehnout a spát.

Netvořit si o těchto věcech názor.

„Bez počátku a bez konce,“ vykládá Fráňa a dívá se duchovně, „hvězdy všude kolem. Až kam nejdále vidím – tu malou hvězdičku, až tam jsem se přenesl vědomím. A odtud zase vidím dále a kam až vidím, tam se opět přenesu vědomím. A opět dále, několikrát tak. A stále stejný jest kosmos, všude hvězdy kolem, jen v jiných konstelacích. Bez počátku a konce je samsaro...“

„Ovšem, že se musí stát ‚neznámým vojínem‘, tak jako ty si neříkáš Hešík, já sobě Drtikol, to jen jeden pro druhého jsme, ty pro mne Hešík a já pro tebe Fráňa Drtikol, ale každý sám sobě říkáme – Já. Pak i to zmizí a zbude jen čisté Vědomí. Připadám si někdy jako čistý list papíru ve středu těla a tyto dvě půlky, přední a zadní na něm přiložené. Anebo jako sloup, roura, prázdná, a tyto ruce a údy na tom přivěšené, anebo že jsem jen jako malovaný. Ale jinak těmto stavům nepřikládám důležitosti,“ říká Fráňa. „To jen tak...“

„Vše je klam. Vy bohové jste. Vše si dělám sám! A co si vytvořím, musím zase zbořit,“ opakuje Fráňa často.

Postavit se na stanovisko: Kdo to vše dělá? Já sám. Hledat toho, kdo to dělá. A „Tam“ nenajde se nic. Poznáním Stvořitele nedojdeš jinam, než k Sobě! A pak strneš a zůstaneš tak. Tím se vše rozřešilo! Je to tak! To Poznání ti vzejde. A o Tom se pak již neuvažuje, protože to tak je. A všechny ostatní věci jsou „bei Teufel“. A to vše předchozí jsou jen pomůcky vyučovací (uvědomovací). V projevu je toto – síly, tvary, ale nad tím stojí ten klidný pozorovatel. Kam nemůže ani oheň, ani voda...,

kam nemůže nic, tam je TO.

Každý stále si staví, jen aby to pak rozboural a přišel konečně k tomu čistému Vědomí, jež je ten čistý podklad všeho. Jako čistá plocha papíru je též podkladem pro všechny možnosti.

Kladu si podmínky pro realizaci. Musím v sobě poznat ty podmínky, které to nebo ono vytvoří – podmínky k uvědomění toho nebo onoho. A až se to vše vyzkouší, tak se smaže tabule.

Proč je vám zima? Protože máte tělo teplejší než okolí. A choulíte se. Musíte to teplo vydávat. A pak to okolí vám bude teplé. Postavte se na stanovisko, že vše máte. Představa – oheň pod nohama, a vyzařovat ho ven. A hned bude horko, až se odkryješ. A totéž nahoře.

Buddha – jeho učení, jeho poznání, to jsou síly, jeho smrtí jsou uvolněny, vylity na veškerenstvo. Tak se stal Šankaračarja „dědicem“ Buddhovým.

Vysvětlení: Mnozí světci si zastaví osobnost, nalítnou na to, aby pomáhali druhým, dokud všechny bytosti nedojdou cíle – to je iluze. Protože „bez počátku a konce je toto samsaro...“ Buddha: „Neobětovat vlastní osvobození pro dobro druhých, byť by se i velkým zdálo.“

„Tuhle jsem si něco rozdal,“ říká Fráňa. „Je to mezi koncem jedné a začátkem druhé myšlenky. Tak jsem si ‚dal‘ jednu myšlenku a pak druhou – a mezi nimi – jest to čiré Světlo. Ovšem sledovat to pomalu, od jedné myšlenky – tu dodělám – pak je pouze TO – ke druhé. Ale pomalu, ono to snadno uklouzne a už je člověk v té druhé a TO přehlédne. A tu: jedna myšlenka končí – a bylo Světlo – a druhá myšlenka končí – a bylo opět Světlo. A tak jsem se houpal sem a tam.“

A ještě je TO mezi vdechem a výdechem. Vdechnu – pauza, vydechnu – pauza, v té pauze je TO. Je to kyvadlo: to se v té krajní poloze na okamžik vždy zastaví – v absolutním Klidu. Právě jako ten dech: nahoru – Klid, Světlo, dolů – Klid, Světlo. Tam dojde vědomí svého přirozeného stavu. Tak jsem se opět houpal.

Když něco napjatě pozorujeme, proč zatajíme dech? Proč má voják při míření zatajený dech? Proč při dechových cvičeních se ta pauza stále prodlužuje? Protože je to náš přirozený stav.

Fráňa říká s důrazem: „Dělej toto: rozlišuj, které myšlenky jsou 1. myšlenky zvenku, 2. myšlenky z vlastního zevního rozumu a citu (dojmy dne), 3. myšlenky, které se týkají právě činnosti koncentrační, 4. myšlenky, pocházející z podvědomí (zkušenosti z minulých životů, reminiscence, impulsy), 5. myšlenky, pocházející z čakramů, 6. pravé, jemné intuitivní věci (kupříkladu vtírá se mi – učiň toto nebo dech svádí k určitému středisku nebo vyvstává některý výrok Buddha: ne abych o něm přemýšlel, ale abych jej prožil).

Tyto 5. a 6. dobře propracovat. Jinak ovšem všechny prozkoumat. To je ovládnutí sebe sama. Pak je Durchgang verboten.

Zkus dva extrémy: starost – radost. A pozoruj, jak to všechno zešedne a sklesne, a hned jak se to naopak všechno rozehraje.

Všechny překážky nutno úplně vymýtit, ani stín nesmí zbýt. Pochybovačnost –

co myslím, tím se stávám. Kdyby to lidé věděli. A kolikrát denně se takto měním. Jak něco říkáte, již se s tím ztotožňujete, stáváte se tím.“

Kde je pozornost, tam je vědomí, kde je vědomí, je dech, kde je dech, je vhled – a tím vhledem vnímám to dění. A pak se zjistí, že to vědomí je podkladem, a pak je zde něco, co nám to vědomí stále zabarvuje. To je úroveň myšlenková a citová a ta nám zabarvuje vědomí i dech i vhled. A musíme si toho být stále vědomi. Musí být sto procentní důslednost.

Pauza mezi vdechem a výdechem je výsekem čistého vědomí. A takto mohu zbystřit pozornost a mohu tříbit. Když chci něco rozřešit, nebudu o té věci přemýšlet, budu o ní mlčet.

A konečně, když se to vše procvičí, vidí se, že vše to je bezpodstatné. Vidí se, že není vlastně žádné cesty.

Tohle je jen živoření. Čím dál se jde do hloubky, začíná se stále víc žít.

A pak si řeknu: Teď jsem chciplnul a teď už nedýchám. To vědomí zůstává klidné a jen ten dech sleduje. A tedy ten dech opustím a vlezu si jen do toho vědomí. A to tělo opustím, a že jsem zemřel nebo nezemřel, to je pořád jedno. Naučte se umírat. Uvědomte si, co je smrt. Oprostit se ode všech těchto funkcí. Jak to po smrti vypadá? Umírající nesmí upadnout do bezvědomí. Vědomě „tam“ musí přejít. Podle Bardo Thódol nesmí vyjít ani ústy, ani nosem, ani uchem, ani jinudy, to je: nesmí vidět, slyšet, čichat, ani vlézt do čakramů, nýbrž musí vyjít horem ven (bráhmanským otvorem).

Pozornost při dýchání: 1. dýchám, 2. co se tvoří, 3. nechám být dech a vlezu si do čistého Vědomí, 4. vlezu „nahoru“ a zůstanu tam. Musím poznat, kam se dostanu.

Musím poznat, kam se dostanu. Jaké vibrace mají které čakramy? Jak vibruje čakram srdeční? Táže se Fráňa. Němý údiv je odpovědí. Co tam „nahore“ vibruje? Tam nevibruje nic, tam nic není. A když tam „nahore“ něco vibruje, tak to není ono. To si nechávám něco z osobnosti – a kde, v kterém čakramu jsem ty vibrace poznal? A co mi to vše přináší? Například máš jistou blaženost při tom klidu? A jaký je ten dech? Klidný?

Dýchám třeba – abych to nějak znázornil – na 50 %, a při tom blaženém klidu dýchám na 75 %, a to je vibrace určitého nebe; tedy tam bych se dostal po smrti. A jisté světlo tam vidím a jiné věci, co tam jsou. A jde o to, kdybych se tam dostal, abych nezapomněl učení o Prázdnotě jako nejvyšším stavu. A když dýchám tak a tak, tedy to a ono se ukáže. Ten blažený stav jsem takto vyvolal a celý den ho nechám jako trvalý stav a večer z něho vycházím a jdu o kus dál. Čili když na něco při koncentraci přijdu, použiju toho pro celý den. Proč vlastně cvičíme? Ne, abychom si pocvičili a pak toho nechali a slezli zpět, ale abychom na dosaženém stupni zůstali po celý den, z něho vycházeli a dále pokračovali.

S určitými stavy musí přijít určité poznání. Každý poznatek se musí stát tělem a krví. Nakonec se veškeré činnosti musíš vzdát. Tělo je zde jako karmický výsledek z minulosti a až dopůsobí... (Fráňa se usmívá).

Oddělení dechu od vědomí: vleze se do Vědomí a ten dech se sám zklidňuje, i tep srdce. Sáhneš-li si na tepnu, třeba na krku, poznáš to. Při vdechu a výdechu se pozná, co je pohyb a nepohyb. Vdech a výdech je totéž – pohyb. Mezi – nepohyb, jako u kyvadla – výkyv vlevo a výkyv vpravo jsou rovnocenné.

Cesta je jen odstraňování překážek a uvědomění si našeho přirozeného stavu.

Oni si lidé myslí, že když dělají cvičení, tak to stačí. Ale ona je to práce pro celých 24 hodin. Nad všemi nejjemnějšími impulsy bdít.

Někdo řekne: „Já musím udělat to neb ono.“ To jsou tři hlouposti: 1. „Já“ – to je osobnost. 2. „Musím“ – to je chomout, kriminál. 3. „Udělat“ – to jsou plány, zas pouta. Ne – „já musím být dobrým“. Když „já musím“, tedy nejsem teď v přítomnosti dobrý. Nýbrž – být dobrým. Teď. Tím se vymykám prostoru a času.

V duši jsou minulými dojmy vyryté různé brázdy. Člověk se musí držet nad brázdou, jinak se skulí po ní dolů. Je v tom masochismus, když se v tom člověk hrabe. Důležité je – netrpět myšlenky. Ani dobré, ani zlé.

Mlčeti – zlato – slunce. Mluvit – stříbro – měsíc. Z Mlčení vycházejí do mluvení. Ze slunce do měsíce, tam se pak zrodí Slovo. Pak je živé Slovo – Posel boží – Merkur. Ale: co je ještě nad tím? Co z toho vyplývá? Že toto se přece odehrává ve vědomí!

Co je pocit? Podívat se, zdali jsem úplně indiferentní. A kontrolovat se. Podívat se na to, čím povstává to nebo ono. Takové byly podmínky, že mi povstalo to nebo ono – nutno poznat.

Smysly jsou specifikované vědomí.

Energii zlosti přeměnit v dobro. Vezme se představa zlosti a pálí na ohni až na popel a z něho pak povstane dobro. Nebo Marsovi se řekne, aby nebojoval za zlo (Mars je bojovník), ale za dobro a aby poslouchal nad sebou stojícího Jupitera.

Lásku, blaženost, mír všem vysílat. Lidem, zvířatům, rostlinám, kamenům, neboť vše jest živé.

Vzít to pozpátku: od hrubých myšlenek k jemnějším, až na konec pozorovat, jestli se mi ještě něco hejbe. Až k tomu spočinutí v Klidu.

Ten impuls v Tichu: přenes vědomí do této konvalinky na stole – ten jsem měl poslechnout. To jsem položil podmínky pro to, a byl bych to dovedl. Ale hloupé myšlenky – kdyby mi ji někdo ukradl atd. – mne od toho odvedly. Nabrat dechem, founout dovnitř toho předmětu a pak se tam rozšířit.

Dát si myšlenku – pauza – myšlenku – pauza – pozorovat tu pauzu.

Vznik světů: Vědomí se upře na pevný bod a již v něm začne zvláštní život, pak přitahování látek (akaši) – je to zrcadlení mého intelektu.

Musíš poznat sama sebe a síly, které jsou v nás. Pak přijde poznání, co je pravé Já a co jsou síly.

Čím méně člověk myslí na starosti, překážky, nesnáze, čím méně se jimi obírá, tím dříve se všechno urovná.

Když přijde pravé Poznání, otřese celou kostrou člověka, celým jeho základem. Proto nespokojit se s koncentrací povrchní, nebo aby to jen maso pociťovalo, ale sestoupit, prosytit kosti, dřeň kostní, morek. To je to pravé. Proto si při koncentraci představte sebe jako kostlivce (svoji kostru) a cvičit dech (dýchat kostmi, morkem, klouby atd.) – vědomí v kostech.

Formy pryč. Vidět síly, jejich shluk, vibraci, víření, působení – pak se celý náš názor na svět změní. Forma je vedlejší, je jen shlukem sil, vibrací, vírů. To víří chvílenku a najednou je to pryč (smrt). Větévky, co takový vítr přitahuje a s nimi si hraje, to je světské bohatství.

Nakonec musí být jeden Pán a jeden sluha. Pán je božské Já, sluha je toto tělo, tento vehíkl, opatřený šesti smysly.

Dobrý člověk povznáší hmotu každým svým úkonem.

Být životem v dechu. Nejdřív uklidnit myšlenky, představy, pocity – teď přicházím k čistému Životu, vím, že žiji – dýchám.

Myslíte, že stále stejně dýcháte, ale dech jest různých vědomí a různých vibrací. Dýcháme-li pouze vnějším způsobem, zachycujeme dechem cizí myšlenkový svět. Zachytíme bezděčně nějakou myšlenku a začneme se s ní obírat.

Všechno naslouchá, i hmota. Kdybych TO nevyzařoval, ta místnost by TO neměla. To víš, že určité věci musíš vypůsobit. Víš, že hmota cítí, když se jí dotkneš, pohladíš. Vzájemný vztah. Celá příroda si žádá poučení. Když pálím některou věc, vždycky jí poděkuji. To je jako očistění pro ně.

Napřed žijte čistě, a když to sledujete, dejte to Bohu. On vám to vrátí a to, co vám vrátí, bude produchovněné. A budete dělat, jako byste nedělali.

Člověk si musí poručit, ale zároveň poslouchat – pasivní aktivita.

Svět vidět jako obrazy v zrcadle.

Nelze vidět To, čím vidíš, nelze poznat To, čím poznáváš.

Mám vědomí, že mám čisté vědomí. Zvrátit se do toho. Nač si to uvědomovat. Čistý podklad.

Z ničeho ničím k ničemu.

Člověk není k nalezení.

Já vám dám recept: sledujte, co je všechno činnost, co je myšlenková činnost – nakonec se přijde na ten proud vědomí a na všechny možné síly.

Jen to, co si vydobudete, je vaše pravé poznání.

Co je ti do toho, že je panák indisponovaný – každá věc musí být schod, pak jsem dělal mílové kroky. Čeká, že ho tam něco potká, co ho trkne. Zatím je to každodenně tady.

To první je Světlo, kosmické vyzařování, kosmické Vědomí, z toho ti jde ta idea dolů – tady přijímá už určitý tvar, vytvoří se slovo a přijde dolů a tadyhle to už budeš dělat. Když chceš poznat samsáru, tak tadyhle musíš poznat, jak vzniká, jdi po tom, jak ono to vzniklo, zpátky a přijdeš úplně na Nic. Budeš to muset dělat, jinak na to nepřijdeš, jak se to děje. Kam sahá nirvána, tam sahá samsára. Ty musíš přijít na ten klam. V okamžiku, jak začneš být takzvaně činný, vznikne pocit. Tak pomaloučku jsem to dělal – dýchal v takové malinké prostoře (ukazuje na temeno hlavy). Rok to bylo pořád jen tohle a tohle, všechno šlo stranou. Když už v tom umíš chodit, přichází to Poznání hned najednou – protože sis to jednou pořádně rozdál. Tak se to dělá.

Otázka: „Jak jsi to dělal, to „horolezectví?“ Fráňa: „To bylo ve čtyřicátém roce. Všechno jsem dělal – čakramy, AUM, hodinu to a hodinu to. V pětadvacátém roce, začátkem května a trvalo to asi do září, jsem nadával jako špaček, ale večer jsem si zase sednul ke koncentraci. Jednou v neděli – zase jsem byl tak utahaný, a najednou jsem to viděl: to je Bůh Otec – Matka – a že to spočívá v tvém vědomí. Tak tadyhle jsem vylezl (hlava) a to Světlo mi zas uteklo a najednou jsem byl „u stropu“ – viděl jsem, že to uchopit nemohu. To Osvícení přišlo prásk. Pak to trvalo zase rok. Devětadvacátý rok chechot, asi půldruhého měsíce. Pak jsem přicházel na to, jak se toho mám zbavit, a že nemám vůbec chtít, aby to přišlo v devět hodin. Když se někdo ptal, tak jsem říkal, že Teď je samádhi. A to nemohli pochopit.

Když už jsem šel domů (k Bohu), přišel jsem na to, že to musí být stále, že je to teď, neznal jsem ještě Buddhu ani Rosenberga. Když jsem přišel sem na Spořilov, začal jsem znovu čakramy. Jedno z nejkrásnějších cvičení – vnitřní dech – špumpnákle s těmihle věcmi. To já je mám propracované od a až do zet. Kde je plod? To je ta Moudrost, Poznání, to Oko, které každý má, jenže ho neužívá.

Když přišlo Poznání, že vše na světě je symbol – ta kunda, ten čurák! Kinematografie I – O – Samasaro – Nirvána – Vědomí = Prostor – proto je kunda takováhle a čuran takovýhle. I a O – všude je to. Dělal se brázda – já viděl samý otevřený kundy – já měl takových vizí.“

Fráňa nám říká vždycky ráno: „Hezky spěte.“ Čili poznat jednotu bdělého a snového stavu. Zažít to. Když je vše uvědomovací proces, musí i o tom vyvstat vědomí, že jsou všechny stavy jedno.

Musíš poznat, co je tvoje podvědomí. Probouzíš ty čakramy, které mají oba póly. Vybíjí se karma. Co je to podvědomí? To jsou ty věci, které zapadly do toho instinktivního rozumu, na které už si nepamatujeme.

I = Otec, Božská Moudrost, prorážející mužský element, bod, přímka

E = trvání a zesílení I

O = Matka, Božská láska, kroužící ženský element, kruh

U = prohloubení a trvání O

A = Poznání, uvědomění, spojení Otce a Matky, Bytí, Omezení, Úhel

Musíme se naučit jíst nejen to hmotné, ale to, co se skrývá duchovního v potravě.

Dívat se bez chtění (poslouchat, slyšet, chutnat, čichat, hmatat, dotýkat se a hlavně – myslet bez chtění).

Nechtít, ale přenést se do vědomí, že to mám, ba ještě více – že jsem nad tím. (Neb mám-li Jeho, jsem-li Jím, mám vše.)

Duše není spokojena, chce stále výš a výš, toužíc po Klidu, který nenalézá v projeveném. Když pak dojde Cíle, rozplyne se, ztratí se v Duchu. Vidí naprostou dokonalost všech úrovní, jsouc nad dobrem a zlem. A viděl Bůh, že vše je dobré.

Moudrý nemyslí. On ví – on má Vědomí. Proto myšlenka je Syn.

Vědomím se udržuje vesmír.

Když se oprostí bytí (žití) od všech forem (to jest myšlenek, představ, pocitů atd.), tu je ryzí Bytí-Synovství a do toho musí sestoupit Duch svatý (Vědomí) = uvědomění si Jednoty s Otcem.

Čas jsou stavy vědomí. Změnou vědomí čas povstává, trvá, zaniká.

Nic. Jedno jest něco. (Co čítáš před Jedničkou?)

On nepotřebuje život, vědomí. On je Život, On je Vědomí.

Může se to vše vzít jako sen, anebo jako naprostá realita. Obojí je stejné. Vše jedno! Vše jednou skončí, vše je pomíjející, protože složené. (Vše to jsou pojmy.)

Když řeknu: Já jsem – povstane jednotka. Ale On je Příčinou jednotky, Příčinou, že Sebe uvědomí tím, že řekne: Já jsem. Tedy příčina je Jeho vlastnost.

Pravda je jen jedna a je vždy mladá a svěží. A proto pravda hlásaná v upanišádách nebo Buddhou nebo Kristem je zrovna tak mladá a svěží, jako byla tehdy, a hodí se zrovna tak do naší doby, jako se hodila tenkrát před mnoha tisíci roky. A právě tím, že si zachovala takovouto svěžest a že se hodí pro každou dobu, že na ni čas neplatí, že je nad časem, tím právě dostává pečeť naprosté pravosti – ačkoli toho nepotřebuje. Proto taková ohromující shoda všech pravých mystiků, zasvěcenců, arahatů a buddhů, takže člověk má dojem, jako by všechna ta učení o Pravdě byla napsána jediným člověkem v jediném okamžiku. To je tím, že vycházel z Pravdy – z pravé Skutečnosti – z Nirvány – z Prázdnosti –, která je nad časem a prostorem.

Žít vnitřní Silou života, vnitřní Podstatou života. Žít – vyjadřovat se vnitřní silou.

Pokud člověk něco lidského pociťuje, ať už je to své tělo, napětí svalů, myšlenky, duši – není spojen s Bohem.

Dle toho, jak se na to koncentruje, podle toho přicházejí vidiny, strašidla atd. Jsme-li v Božství, nemohou přijít. Když jsme ve sférách forem anebo bez forem, stále přicházejí.

Eckhart! Nic nechtít, nic nemít, nic nevědět. Přijde se k tomu, že chce, aby nic nechtěl, nic neměl. Vzdát se toho. Dále: Ví, že nic nechce, nic neví, nic nemá. Vzdát se toho! Dále: Má nechtění, nevědění, nevlastnění. Vzdát se toho! Vzdáním se všech vědomostí, všech jevů, všeho majetku – odpoutat se od toho všeho.

Dokud všichni muži nebudou se pociťovat jako otcové všech dětí a ženy jako matky všech dětí a dokavad děti nebudou vidět ve všech mužích a ženách své otce a své matky, dokavad nebude lidstvo jedna rodina, nebude mír, spokojenost ve světě.

Nejdříve je nutno udržet mysl, aby se nepřeměňovala v hrubých obrysech, to jest, aby nepřilnula na určitý předmět. Když je toho dosaženo, pokouší se žák o introspekci. Když v této činnosti bylo poctivě a usilovně pracováno, dospěje žák ke stavu Ducha, který je beze sklonů. Potom je nutný předmět koncentrační. Může to být vysoký stav Ducha-Boha nebo to může být rozšířená koncentrace čili rozjímání o nejvyšším Duchu, pronikajícím celý vesmír. Tím dojde žák k nejvyššímu vnímání, vystoupí nad čas a prostor a může vniknout do Ducha. Nesmí se ovšem dát svést nadšením, tryskajícím mu z tohoto Poznání, poněvadž by tím navázal nové spojení se světem. V tomto stavu může se ponořit do Ducha a dosáhnout Vykoupení (lajajóga). Z této koncentrace poslední dochází k vytržení, nadšení, ale samota, která z toho pramení, může strhnout k projevenému. Je k tomu potřeba nejvyšší síly.

Je-li vědomí sjednoceno se silami, s vlastnostmi, s chtěním, s láskou, nenávisť, s uměním, s prací, touhou po ženě nebo muži, s láskou k dětem, k bohatství nebo touhou „být prospěšný lidstvu“, s touhou po blaženém životě po smrti, po nebi nebo ráji, musí se opět zrodit jako bytost více nebo méně dokonalá. Je-li však vědomí čisté, poznáním očištěné, nespojené se žádnou silou, vlastností a chtěním, tu po smrti nepovstane žádná forma, žádná bytost. Nastane definitivní vyhasnutí. Všechno poznání, učení, síly během cesty nabyté případnou pak lidstvu jako dědictví po něm. Je to jediné, co po něm zde na světě zůstane. A to je věčné, nepomíjivé.

Na místo aby hleděli takzvaní mystikové se spojit s Božstvím, s nirvánou, pozorují tělo, pocity a představy, ztotožní se s nimi, hrajou si s nimi, nalézají úplné uspokojení v nich. To pak považují za pravé poznání. Božský klid, prázdno, však opomíjí. Pak mezi nimi vznikne pravé závodění ve stavech a děláním rekordů.

Podle toho, který čakram je nejvíce zúčastněn při souložích, podle toho se narodí dítě s takovými sklony a charakterem. Stav vědomí muže a ženy při souložích mají rozhodující vliv na dítě.

Slunce (nad temenem hlavy: Moudrost, Vědomí, Otec, Život, Semeno) oplodní Venuši – mezi obočím (prostor-Matku). Ta, oplodněná, vydává syna, Posla bohů – umění, věda, slovo (umístění je v krku). Merkur-slovo padá do Měsíce, citu, lásky – do srdce. Měsíc, oplodněn Merkurem-bohem, stvoří Saturna (v pupku). Nic nechtění, plnost života, klid, nepřipoutanost, stálé dávání klidu, rozvahy. Bratr Saturnův, Jupiter, může jsa nepřipoután tvořit s Otcem, stává se ve všech úrovních. Druhý bratr Saturnův Mars, bojovník, stojí pevně na svých vlastních nohou, se silnou páteří bojuje jsa rovněž nepřipoután za právo, za pravdu a za povznesení druhých. (Což znamená: sedmý čakram je Slunce, šestý Venuše, pátý Merkur, čtvrtý Měsíc, třetí Saturn, druhý Jupiter, první Mars. Avšak toto rozestavení planet je už po přemístění, tedy konečný cílový chtěný stav. Stav přirozený – před cvičením, na začátku duchovní cesty – je takový: sedmý čakram je Saturn, šestý Jupiter, pátý Mars, čtvrtý Slunce, třetí Venuše, druhý Merkur, první Měsíc.)

Energie prozrazuje svou přítomnost působením jako hmota.

Musí se poznat, co je uvědomovací proces nebo proud vědomí a co je čisté vědomí. Čisté vědomí je kosmické vědomí, z kterého vyvěrají všechny projevené síly. Nad kosmickým vědomím je nirvána, Prázdno.

Podle toho, jak vířím, vydávám zvuky, myšlenky, slova, činy. Okolo centrálního bodu víření mám určitý pocit, dle toho, jaká je vibrace a čím je vibrace zbarvená (zdravím, mírem, radostí, rozkoší, žalem atd.).

Oheň, žár vyznačuje jógina od jiných lidí tím, že on všechnu svou energii, počínaje tvůrčí silou – kterou v sobě uchovává a která prostě znamená sexuální potenci a mužské semeno jako nejelementárnější formu zjevu živé Božské energie v člověku –, přeměnil v zázračnou magickou moc, připravenou k vybití.

Během duchovního vývoje stává se vše metafyzické fyzickým. Poznává se, že nejsou zázraky, nýbrž že vše se řídí jedním a tím samým zákonem, totiž: Kladou-li se určité podmínky, že musí bezpodmínečně nastat to a to. A znám-li ty podmínky a příslušné síly a ovládám-li je, tu musí se stát to, co je oněmi podmínkami určeno.

Znám-li podmínky, které určily moje nynější zrození, a znám-li podmínky, které by vyvolaly moje nové zrození, tu poznávám, že mohu svoje příští zrození si sám volit. Ale to vše je jen iluze, jen stavy ducha, jen aktivita vědomí. Víím-li to a víím-li, že je možný únik z toho, pak nastává cesta k osvobození. Nirvána je procitnutí ze snu, ustání aktivity, činnosti vědomí. Pokud je činnost vědomí, takzvaný uvědomovací proces, potud je samsaro. Ustání tohoto je osvobození.

Když dechem výslovně nepropracovávám tělo, když jdu dál za dechem a tělo je propracované a nechám to být a dýchám mír, pak musím být silou toho slova a nesmím pociťovat tělo. Celá mystika vlastně spočívá v tom, odpoutat se od tohoto světa, od těch zjevů, forem; když umřu, jak budu dýchat? Když si nezvyknu na prodýchávání a zemřu, teď nevím, jak dýchat. Umírání se naučit již teď! Ani koncentrace se nesmí stát zvykem. Ten vhléd získám tím, že to ostře pozoruji (takzvaně se koncentruji na něco). Když se správně koncentruji a nejsem vědom dechu, vrací to sobeckost. Ano, já vysílám nahoru dolů ve všech směrech, sama sebe ve všem pociťuje (nastane změna v molekulární struktuře těla). Následek,

počnou třeba praskat věci v pokoji (molekulární změna). Býti silou, mírem, zdravím, to je právě význam toho. Vžije se to do mne, zvykl jsem si nato – to utvrzuješ svoji osobu. To je ta analýza. Překážka, náboženský úkon, žádosti řízené po tomto světě, touha, zhnusení, prokletí. Jakkpak, kdybych dlel s dalekou, hlubokou myslí? Nezrušitelnost!

◆
Nirvána nemůže mít ani ideu ve světě idejí.

◆
Vše směřuje ke klidu, k dobru, ke štěstí. Ať už je to inspirace nebo pud, vše to je jen touha po spočinutí v Božství, v Klidu. Je to ale touha bohužel nevědomá, nesprávná, protože je řízena na pomíjejícínost, a tím se stává nikdy neukojenou. Člověk stále hledá, stále kolotá, krouží v začarovaném kruhu, stále je nutkán, aby z něho vykročil. A věru málo je těch, kteří mají odvahu protrhnout to kolo a plně se osvobodit. (Symbolizuje to indická svastika).

◆
Čistota hmoty: Nemyslete! Otevřít se! Výron Božství!

◆
Vyvstane myšlenka: a s ní pocit! Když budeš rozebírat, co je to „pocit“, musíš dojít nirvány.

◆
Představa – tvůrčí síla to uskutečnění.

◆
Stavět se na stanovisko dávajícího. Nabrat z nitra a vydechnout ven. Stát na stanovisku, že vše mám.

◆
Když se čakramy produchovní, tak již nejsou ony pány, nýbrž je pak jen jeden Pán.

◆
Samsaro je zrcadlením nirvány. Nirvána je ono nezrozené, nestvořené, nevzniklé, neutvářené... Proto: Bez počátku a bez konce jest samsaro... Toto je potřeba zapustit do sebe...

◆
Z konce páteře od kostrče po deseti dechových tazích. To je to! Je třicet dva obratlů, to je třicet dva dechů. Ono se toto zezdola vzhůru protahuje, je to jako žhavé zlato. Ale uvnitř páteře, v morku, zvolna, aby nebyl nahoře unaven. Vše se rozpálí: žádná zima!

◆
Mluvě o Vědomí, říkává Fráňa: „Jak to přijde, že si představím krajinu, kde jsem dávno byl, nebo co jsem kdysi dělal? Inu, vzpomenu si – říkají lidé. Dobře – jak je to ale možné? Anebo že vůbec vidím, čím to je? Vědomí je všude, vysvětluje. Prostorově i časově, protože On je mimo čas a prostor.“

◆
Sednu si tam, třeba do čelního, udělám tolik dechů, až tam pevně sedím. Pak odtud vyzařuji ven. To jasno je okolo, střed je neurčitý. Ten střed je stejné podstaty jako to vše daleko kolem. Je to nedělitelná Jednota. A ty pokroky jsou vyzařování intelektu. A kdo to vše pozoruje, to je ten Milostpán. Vidím od sebe ty paprsky, lépe řečeno předměty ozářené Světlem mého intelektu, protože sama sebe vidět nemohu. Pak dále: co ten který čakram dělá, k čemu jsem připoután, to tvoří můj charakter. Když vidím Světlo, hned slyším tón.

Nirvána je náš přirozený Stav! „A jak je to, když to dělám, když tu nirvánu dělám..., je to To?“ „Není,“ odpovídá Fráňa.

Všechna cvičení jsou jen uvědomováním procesu, je to odstraňování překážek.

Naučit se vnitřně dýchat. Pak dech přestane nosem, plamen u nosu by se nepohnul. Z bodu dýchat: Vdechují z nitra, vydechují ven. Postavit se na stanovisko Božství – vydávat! Bůh ničeho nepřijímá, vše má.

Jak člověk může volit různou společnost, právě tak se může oprostít od těch různých nebi a „přejít“ do svého pravého stavu – přirozeného stavu – nirvány.

Jelikož vše je zrcadlením mého intelektu, tak poznám, co a za jakých podmínek to ze mne vyzáilo!

Charakter je osud a osud je charakter. A co tvoří charakter? To spojování se s myšlenkami a pocity. Kdo se s nimi nespojuje, přetvoří svůj charakter, a tím i osud.

Jaká je celá metodika? 1) Bdění nad tělem – prodýchání, to je očista 2) čakramy 3) osvobození. To je celá metodika.

Fráňa: „Co jste pozorovali, když jste poprvé začali vědomě dýchat?“ Veškeré odpovědi žádné. „No, že se vědomí s tím dechem sjednotí, s ním se ztotožní. Tohle se přece musí poznat, to jsou počátky vhledu. Vědomí a dech jsou sjednoceny. Dýchat jen uvnitř, z nitra ven se rozšiřovat. Protože takové dýchání zvenku může přinést leccos nežádoucího. Proto rozšiřovat se ven. Tím vznikne aura, a ta nepustí nic hrubého dovnitř! To dýchání je stále jemnější, až zbude jen to zaostřené, klidné vědomí a z toho stále vycházet. A tím zaostřeným klidným vědomím projít pak celé tělo a tu se objeví mnoho věcí. A musí to být velmi účinné, protože klid je nejvyšší Síla.

Pak zhodnocení čakramů: když se něco ukáže třeba v hořejším čakramu, pak je to již z vysoké úrovně, tož to pak přeneseme dolů, třeba do pupku, a tím jej zhodnotíme. Tak se to dělá se všemi středisky, až již není co zhodnocovat. Nakonec se i to dýchání opustí a zbude jen udržování čistého Vědomí. Nebo jinak řečeno: Vědomí se pak spojí s dechem, až si toho dechu není vědom a zbude jen to vědomí. Zjemňuje dech, analyzuje ho, z toho dechu se dostane do toho vědomí a v těch čakramech pak jen pouze trvá. A z počátku sledovat, kudy jde ten dech. Proč mi jde někdy jen páteří a ne předem anebo co se ozve a proč se to ozvalo. Je to nejkrásnější metoda k ovládnutí myslícího principu. Etika ovšem musí jít s sebou. Celý den se musím dle toho řídit. A ne chvíli – v té koncentraci – se dělat dobrým a celý den pak samé lumpárny.

Otázka: „Je rytmus dechu vnitřního stejný nebo jiný než je rytmus dechu zevního?“ Fráňa: „Ten pránický jde též regulovat, z toho počátečního rychlého tempa, pak se oba zharmonizují. Jak se zklidňuješ, tak se zklidňuje i tep i srdce a může se i zastavit. Ale: pořád dýchat nebudeš. Ovšem. A zvykneš si na to tempo. A co přitom pozoruješ? Bylo vědomí pořád při tom dechu? Má být. A bylo opravdu? Musí být. Nesmí to být mechanické, to by byla nádeničina. A pak si řeknu: teď jsem chcípнул a teď už nedýchám. To vědomí zůstává klidné a jen ten dech sleduje. A tedy

ten dech opustím a vlezu si jenom do toho vědomí. A to tělo opustím, a že jsem zemřel nebo nezemřel, to je pořád jedno. Naučit se umírat. Uvědomte si, co je smrt. Oprostit se od všech těchto funkcí.“

Jak to po smrti vypadá? Umírající nesmí upadnout do bezvědomí. Vědomě „Tam“ musí přejít. Nesmí vyjít ani ústy, ani nosem, ani uchem, ani jinudy, to je: nesmí vidět, slyšet, čichat ani do čakramů, nýbrž musí vyjít horem ven (brahmovým otvorem).

Pozornost při dýchání, co vlastně jsem: 1) Dýchám, 2) co se tvoří, 3) nechám být dech a vlezu si do Čistého Vědomí, 4) vlezu „Nahoru“ a zůstanu tam.

Je to „bdění“ nad bděním! (Ne bdění nad věcmi!) To bdění je pak spojeno s Klidem. Ten Klid je živým Klidem. Býti Klidem a ne dělat Klid. Vždyť je to práce na sobě, je to sebepoznání, říká Fráňa s důrazem. Ty pozoruješ ten dech a ty myšlenky a co přitom vyvstává? Tak vznikne jasnozření. Do budoucna nebo do prostoru, co se pak děje. Je myšlení, pak je Klid. A pak se zhoupne „na druhou stranu“.

Ztotožnit se s „Tím“ není správný výraz. Ztotožnit se mohu s tím, co nemám, a to je ve dvojnosti, ztotožnit se nemohu s tím, co mám, protože tím jsem..., měl jsem to po miliardy let...

Co to je, když se ozývá pohlavní pud? (U muže) To se projevuje síla dávající. Dává se tím ženě poznání. Vyzářit to jako elektřinu z hrotu. Pociťit se jako bod v žaludu. A jestlipak to „pravé semeno“ vytéká? Z pohlaví musí proudit Život. Chce ženu, to jest prostor; tedy to vyzářit ven (a to je rozkoš přesahující všechny rozkoše hmotné). Žena naopak to vtáhne a pak to musí z lůna ven, proto žena rodí.

Převést pohlavní věci na vyšší úroveň. Září celým tělem. Nebo tu sílu vytáhnout nahoru a vyzářit. A ne se na ty věci dívat jako na hřích. On s tím mnohý zápasí, na chvíli to uklidní a pak se to ozývá znovu. Je to vyzáření intelektu. On má chuť. To vševědomí má chuť na ten prostor. Moudrost chce vyzářit. Vyzářit to ven – možná bude poluce, ale to semeno je prosyceno ohromnými věcmi. Podmínky jsou vždy jen dvě: muž a žena, výsledek je syn.

Uvedl jsem tělo do určitého stavu a do toho dávám to vědomí, a to je také určitě zabarveno. Proto vzniklo to a to. Musí se v čakramu otevřít čistě, jako žena, a ten muž (vhled – vědomí) tam vstoupí klidně, přirozeně: tedy se to musí rozzářit!

Neoddělitelná Jednota. Zdánlivá dvojnost samsara a nirvány. Nirvána je podkladem všeho. Obraz není možno odlučovat od plátna.

Jak si uvědomí: teď jde na mne únava (nebo hněv, přílišná veselost), tak hned zmizí. Tím, že si to uvědomím, ztotožňuji se s Čistým vědomím nebo pravým Já. To je stálá bdělost, stálá koncentrace, stále jasně vědom, udržuji jasné vědomí. To vede k tomu, že se stává „věčným“, je stále a všude, je mimo čas a prostor – v tom „Teď“. Mlčení myšlením, Mlčení životem, Mlčení vědomím (bezmeznost Vědomí), Mlčení mlčením (docela nic).

Necvičte! Hledte žít tou koncentrací, říká Fráňa, tím ponořením, tím vhladem. Neříkat: já cvičím. Prostě: mám teď čas, nezabývám se světem – a už tam jsem (v čakramu, v Tichu a podobně). Je to vyzařování intelektu. Jinak vyměňuji jednu činnost za druhou. Myslím si: já „To“ nemám, chci „To“ ovládnout; ale „Ono“ je to nedosažitelné, nedotknutelné, neuchopitelné atd. Je to dosažení Moudrosti –

Poznání. Je to, jako když mne něco náhle napadne – říkáme, že nám svitlo. Říkáme: to mi svitlo. A svitlo mi? Bylo tam v té hlavě nějaké světlo? Ne! Není to světelné, je to nad světlem i temnotou. Je to přechod k Poznání!

Když se končí cvičení v čakramu: vyprázdnit se, vzdát se toho, „obětovat to Bohu“ (vyfouknout to horem ven) a ne to tam ládovat a nechat to tam, to se to zase zacpe a nemůže pak dál.

Osvobození musí být ovšem hlavním cílem. Nic jiného se nesmí zdát důležitějším.

Lidé si myslí, že musí myslet. Ale ono je Něco nad myšlením. Rozdat si: 1) Nějakou vyšší věc. Přemýšlet o tom, pak vidím, že to dál nejde, točí se to pak jen v kole. 2) Tak myšlení vypnu a zbude jen zírání, já „chci to poznat“, a i to je ještě činnost. 3) I toto vypnu a vyvstane: je to tak. Tento třetí stupeň připadá jako krok do prázdnoty, do neznáma. Osobnost se proti tomu vzpírá. Tedy tu osobnost vyhodit. A v tom se to obrátí – vzejde Poznání: Toto je Skutečnost – a tento zevní svět – je iluze. Poznání: Ipěl jsem na něčem, co je iluzorní.

Právě tak ty čakramy: 1) Co je tam? Jaké síly, vlastnosti, vztahy, co dělá tento čakram, co jsem o tom četl, slyšel atd. 2) Nemyslím, jen zírám s vůlí poznat se! 3) I toho nechám. Vyvstane: jest to „To“!

A když se tam zhoupne, tak pozná dvě věci: 1) že to může vidět 2) že to nemusí vidět.

Poznání, že to poznává ne pro sebe, nýbrž pro celek. To poznání vyvstane v okamžiku, kdy je právě třeba. Je nutno odbourat osobnost, zbavit se sobectví. Nesmí být dole: já chci poznat, nebo: chci to poznat za tímto účelem. Ale hlavní poznání vzejde, že je to vše iluze.

Z Prázdná vše vychází, byly to jen stavy mého Vědomí.

Naučit se poroučet a poslouchat. Říci pomalu: „teplo v pupku“, a je teplo v pupku. Slovo proniknuté Vědomím má magickou sílu. A „větší teplo v pupku“ a je větší teplo v pupku. A je. Rozdat si to. To tělo musí poslouchat! Základ toho je: ta víra – vědomí, že to dovedu, že to mám. „Vy Bohové jste!“ Tak padly zdi Jericha. Tak musí padnout zdi iluze...

O bdění: člověk po celý den bdí nad sebou, aby bděl. To tedy nejdříve dělá to bdění. Pak toho děláni bdění nechá, tak pozná pravou Skutečnost. Je to bezprostřednost: když chci poznat barvu tohoto papíru, neříkám a nenamáhám se – chci poznat barvu. Prostě – je to bílé. Bezprostřednost vhledu.

Když cvičím čakram: to první, jak se tam upře vědomí, je Nic! A to je to Pravé. Zůstat při tom, a ono by z toho Nic začalo vyvstávat, co vše tam je nebo může být. Ale on je nešťastný, že tam nic nevidí, a chce tam něco mít a toto chtění je hlavní překážkou! Důležité je procvičit malý mozeček! Musí v sobě najít mužský a ženský princip. Jest hermafrodit mužský a hermafrodit ženský.

Jak se do lesa volá, tak se mi z lesa ozývá. Když do nitra volám pochybovačnost, tak se mi pochybovačnost ozve. Když položím zde na světě základ ke znovuzrození tím, že jsem připoután, tedy se zrodím znovu jako člověk.

První tři vnory jsou vázány na tělo, čtvrtý je úplná čistota bez formy.

Probudit slabý čakram lze pomocí písmen, jež silněji působí, hlavně po procvičení krku. Při vdechu O U M – ženský prvek. Při výdechu I A E – mužský prvek.

To produchovníení všech čakramů je Mlčení (všechny jsou zticha). Je to Jednota.

Je nutno vzdát se veškeré formy vůbec. V každé formě je utrpení. Forma vzniká, musí tedy i zaniknout.

Nejčistší modlitbou je zírání. V ten okamžik, když se zírání vzdávám, splývám se vším kolem. Zírající a nazírané jsou v ten okamžik pak jedno.

Naprosto sebe zapomenout jest jediná cesta, jak splynout s Ním. Snažíme-li se Ho nějak uchopit, uniká nám, až když Ho přestaneme uchopovat, a „zvrátíme“ se do Něho, splyneme s Ním.

O nirváně řekl Fráňa velmi důrazně a několikrát to opakoval: „Nirvána je náš přirozený stav. Nirvána se musí žít, nikoli dělat. První stupeň pohroužení (džňány) je ‚ztracení se v nějakém pocitu‘. Ten stav zná každý z nás a zažili jsme ho všichni bezpočtukrát. První džňána je však ještě pocitování (například štěstí, klid, blaženost), kterého si však často nejsme ani vědomi; až když se ‚z něho vrátíme‘, víme, že jsme zažili pocity štěstí, klidu, blaženosti atd. Nirvána je však nad jakékoli pocitování. Ze stavů, které jsme takto prožili, máme vždy v následujícím soustředění vycházet.

Zažijeme-li při koncentraci nějaké poznání, vycházejte z něho celý den a ustavičně. Pak skutečně pokračujete. Skutečný mystický stav je poznání, které získávám při koncentraci; všechno ostatní jsou pouhé ilustrace – náznaky, na jakém stupni právě vnitřně jsme.

Intuici následujte, i kdyby se zdálo, že je to sebevětší nesmysl; má vždycky význam.“

Víru – naději – lásku změnit ve vědomí – jistotu – život.

Základ pokroku v mystice: zbavit se vší nesnášenlivosti a nenávisti.

O. říká Fráňovi, že vdechuje pránu ze vzduchu kolem sebe. Fráňa odpovídá: „Pokud si neuvědomuješ, že pránu máš v sobě, tak ji bereš ze vzduchu nebo ze slunce. Prána je život. Jak pak vědomě dýchám? Uznávám-li, že Bůh je všudypřítomný, pak je mi nejbliže v mém nitru, ve mně samotném. Bůh je všude. Je i v hově. Kdyby nebyl v hově, bylo by ono víc než On.“

Nedělejte rozdíl mezi nirvánou po smrti a za života. Procitl jsem ze snu, přišlo poznání, dosáhl jsem dokonalého klidu, nemění se nic. Dharmy nepřestanou existovat, ale uklidní se.

Hovořilo se, jak se dech zbarvuje různým vědomím. Fráňa říká: „Pozorujte, jak se projeví vědomí zbarvené klidem, zdravím a podobně. Neulpět na slově, ale

poznat, co to slovo skutečně znamená. Klid nebo zdraví a podobně se přitom musí skutečně cítit, žít! Dám-li do některého čakramu na příklad „klid“, pak se nesmí ani pohnout. To je síla slova, písmene.“

Fráňovo Učení – Kundaliní a jiné techniky

Interpretace učení Fráni Drtikola od Evžena Štěkla

1) Kundaliníjoga – cvičení čakramů

Úvod do cvičení čakramů

Jelikož ne každý hledající člověk měl v životě to štěstí, ten dar, tu milost poznat blíže Arahata, jímž Fráňa Drtikol byl, přibližuji tímto jako jeho dlouholetý žák některé podstatné aspekty kundaliníjogy, kam spadá velká část toho, čemu Fráňa učil; měl široký rozsah a přehled o všech druzích indické filosofie a jejich praktickou znalost. Právě proto dal přednost józe kundaliní a učení buddhismu. Lze sice říci, že kundaliní tvoří jeden z pilířů jeho učení, avšak bylo-li třeba, dával některým žákům náplň i mimo tuto jógu. To hlavně proto, že tito žáci neměli jeho školu od samého počátku – záleželo též na stupni dosaženého pokroku žáka. Většinou takovým žákům doporučoval praxi Maharishiho Átmavičáry (základ spočívá v podstatě tázat se sama sebe: „Kdo jsem já?“). Ale i jinak doporučoval takovým žákům a upozorňoval na existenci čakramů; tady záleželo na schopnosti nebo duchovní vnímavosti každého jedince, jaký postoj k praxi čakramů zaujme. Potom podle případu Fráňa rozvinul svůj způsob postupu tak, aby žák mohl prohlubovat svoje duchovní obzory.

Návod ke cvičení čakramů, jak jej zde popisují, byl u nás úplně neznámý. Setkal jsem se v životě s četnými jinými návody, ale s takovýmto předmětným návodem jsem se nesešel v žádné formě.

Někdo by mohl namítat, že zde budu psát o cvičení čakramů, jehož návod by měl zůstat tabu, že to má být jenom pro vyvolené apod. Já si myslím, že setká-li se s ním člověk nezralý, stejně mu nic neřekne – a když mu něco řekne, tedy určitě ne to pravé – jenom si to přečte a cvičit nebude. Na druhé straně, když se s tímto návodem setká ten, který k němu pojme důvěru, pak to svědčí o tom, že se s ním setkat měl a jeho doba uzrála! Před člověkem, který poctivě a uvědoměle cvičí čakramy, se otevírají obzory nikdy netušené.

Odkud pocházejí kořeny kundaliníjogy? Z tantry. Obdivuhodný nábožensko-filosofický systém, který vznikl na indickém území, je tantrismus. Z tantrismu se postupně vyvinula jóga a její hlavní formy, jak je dnes známe. Jóga pak vývojově ovlivnila hinduismus, buddhismus, ale i jiné nábožensko-filosofické systémy a formy.

Kundaliníjoga je záležitost dlouhodobá, není to tudíž recept na nějaký bleskový výsledek, ale přesto je spolehlivá a vede v jednom jediném životě k cíli. Podstata kundaliníjogy spočívá v rozsvícení sedmi duchovních středisek (čakramů), které do té doby „spí“. Toto rozsvícení čakramů se provádí probuzením božské hadí síly (kundaliní), která spí na konci páteře v prvním čakramu – múladháre. Tuto sílu máme probudit a vědomě vytáhnout po páteři do sedmého čakramu – sahasráry, kde je v mystickém spojení realizováno osvícení. Toto probuzení hadí síly se provádí cvičením čakramů a tato síla je vedena hlavním míšním kanálkem v páteři – sušumnou – postupně skrze všechny čakramy až do sahasráry.

Velký tantrik Saraha řekl: „Neviděl jsem krásnějšího poutního místa, než je mé tělo.“ Tento výrok se vztahuje na cvičení čakramů – kde vědomí, jak uvidíme z návodu na cvičení čakramů, prochází při cvičení tělem – to je právě ono „putování“. Je nutno tomu přijít na chuť!

Čakramy jsou duchovně-nervová střediska, které si musíte ozřejmit duchovním způsobem, vnitřním vnímáním. Cvičení čakramů je pro člověka důležité, potřebné a významné. Do hloubky zvládnuté dává vnitřní stabilitu, pomáhá ovládnout

dech i myšlení, upravuje karmické vlivy (a to velice účinně), učí koncentraci (kterou prohlubuje), upevňuje klid (vnitřní klid), otevírá cestu ke schopnosti vnitřního zírání, má podstatný vliv na celkovou změnu charakteru k lepšímu, protože se člověk stává duchovně čistším.

Cvičící pomalu mění celé chápání jsoucnosti – od základu přeměňuje své jednání, stává se neosobním. Je to způsobeno přemístěním světél: citu (symbolizovaného Měsícem) a rozumu (Slunce). Pudově žijící obyčejný člověk má cit v srdci a rozum v hlavě. Ale ten, kdo cvičí čakramy a dosáhl určitého pokroku, u toho je to obráceně: cit v hlavě a rozum v srdci. Je v tom síla Moudrosti: cit v hlavě má v moci vzněty a rozum v srdci nenutí k jednání. Karma je tak pod kontrolou. To také znamená nežádat ovoce svých dobrých skutků – nečekat na odměnu dobrého činu –, když někomu něco dám, nebo pro někoho něco udělám, vzdát se odměny, zapomenout na to! Nesobecky, bez vypočítavosti konat – to je zároveň také karmajóga.

Cvičím-li čakramy dochází k úpravě karmických vlivů. Příklad: cvičícího měl udeřit blesk, ale on ucítil jen závan – udeřilo to někde vedle. Uvádím citaci z knihy Velkého Symbolu: „Základ následku karmy je v čakramu manipulá; zrání těchto následků je v anahátě; stupňování těchto sklonů je ve višuddhi. Osvobození od všech následků karmy je v sahasráře.“ (Manipúra – břicho; anaháta – prsa; višuddha – krk; sahasrára – nad hlavou.)

Je na místě si představit tolikrát zmiňované čakramy. Čakramů je hodně, ale my se budeme zabývat jen těmi hlavními. Je jich sedm: pět na páteři, jeden v hlavě a jeden na temeni hlavy, až nad hlavou. Aby nedošlo k nedorozumění: čakramy se nenacházejí ve fyzickém těle, nenajdete je na pitevním stole... Dle tantrického učení má člověk pět vrstev nebo pět složek těla nebo také pět druhů těl. První tělo je naše známé viditelné fyzické tělo. Druhé tělo je pránické, ve kterém se nacházejí právě ony zmiňované čakramy. Toto druhé tělo přiléhá na naše fyzické tělo, a tak čakramy z pránického těla přiléhají k našemu fyzickému tělu do oblasti páteře. Čakram lze přirovnat ke květině, kdy jeho kořeny jsou na páteři a květ je na přední straně těla, který je nazýván kšetrámem. Kšetrám je bod nacházející se v našem fyzickém těle, kterým můžeme stimulovat příslušný čakram, který se nachází na páteři. Avšak k přímé stimulaci čakramů dochází jiným způsobem.

Jak jsme si již řekli, čakramy jsou duchovně-nervová střediska, které si musíme ozřejmit duchovním způsobem, vnitřním vnímáním. Tento duchovní způsob ovládnutí čakramů není nic jiného než použití našeho vědomí a dechu. Čakram lze záměrně zaktivnit tím, že do něj přenesu své vědomí. Někdo by mohl říci, že do patřičného čakramu v těle posílám vibrace tím, že tam přemístím své vědomí, ale pravda je taková, že vibrace se nikam neposílají, ony tam již latentně jsou. Člověk přenesením svého vědomí do toho místa, toto místo „oplodní“ a vibrace se velmi zřetelně projeví.

První čakram je nazýván múladhára a nachází se na konci páteře. Druhý čakram se jmenuje svádhištána a nalézá se čtyři centimetry nad koncem páteře, kšetrám je pohlaví. Třetí čakram se jmenuje manipulá a nachází se na páteři proti pupku, který je jeho kšetrámem. Čtvrtý čakram se jmenuje anaháta a nachází se na páteři v oblasti prsou. Pátý čakram se jmenuje višuddha a nachází se na páteři v oblasti krku. Šestý čakram se jmenuje ádžňa a nachází se u kořene nosu mezi obočím. Sedmý čakram se jmenuje sahasrára a nachází se na temeni hlavy, až nad hlavou.

Cvičením čakramů si člověk začne uvědomovat dosud nevyvinuté jemné vnitřní smysly a učí se je zapojovat do činnosti. Cvičením čakramů se nám počínají

vyjasňovat odpovědi na mnohé otázky, kupříkladu postupně se ozřejmuje duchovní „mechanismus“ zákona o příčině a následku (karma); vyjasňuje se vztah toho, čemu říkáme „já“, k Jsoucnosti a naopak vztah Jsoucnosti k tomuto já; mění se životní žebříček hodnot (to se děje pod dojmem poznávání pomíjejícího všeho); otvírá se vnitřní dimenze duchovní moudrosti; dále vnikáme do prazákladu principu Jednoty všeho atd.

Výsledky závisí na intenzitě a hloubce cvičení, jakož i na opravdovosti snahy. Dokonce se mohou po delším čase dostavit různé zajímavé úkazy nebo různé duševní nebo duchovní schopnosti, ba i takzvané kouzelné síly – siddhi. Nemají ovšem nic společného s vážným úsilím o osvobození a mohou se snadno stát překážkou. Jak? Člověk si s tou silou začne hrát, baví se a může ztratit ze zřetele cíl. P-o-z-o-r! Praxe kundaliníjógy zkrátka vyžaduje vyvážený a moudrý postup.

Návod ke cvičení čakramů

V samém začátku praktikování cvičení čakramů je nutno postupovat pomalu a rozvážně. Neskočit do toho neuváženě. Cvičení se musí zvolna, pozvolna rozjíždět, žádné závody nebo hon na výsledky! Zpočátku totiž dochází u člověka k důležitým, zásadním přeměnám, a to jak karmickým, tak i myšlenkovým a duchovním, ale i přeměnám fyziologickým. Proto by se mělo najíždět beze spěchu, rozvážně, moudře!

Několik dnů nebo i týdnů před započatím cvičení měli bychom se snažit o výcvik rytmizovaného dechu. Může se to dělat tak, že kdekoli při chůzi si budeme v duchu počítat třeba: čtyři kroky vdech, čtyři kroky pauza, čtyři kroky výdech. Chůze ne rychlá, ale pravidelná. Vyhovuje-li to někomu, může si počítat vdech a výdech na osm kroků, zkrátka jak mu to jde nejlépe. Hlavně si osvojit volný, uvědomělý rytmus.

Také budeme cvičit bdění – jasné vědomí, což je základ buddhismu a praktikuje se stálé: při práci i odpočinku, celých dvacet čtyři hodin denně, žádná neděle ani dovolená. Soustavně jsem si jasně vědom každého pohybu těla, každé myšlenky, každého hnutí mysli. Jde to nacvičit až do mistrovské ostrosti, ale nepřehánět to! Fráňa upozorňoval, aby se člověk nakonec nestal hlídačem vlastních smyslů. Musíme na to moudře – musíme poznat, že za tím vším, za těmi smysly, za tím bděním něco je – N-ě-c-o!

Naše snaha po zrytmizování dechu, po bdění a snaha po uvědomování si jasného vědomí je základem naší vnitřní duchovní práce. Dech spojený s vědomím – to je Síla! Kdo cvičí čakramy, je vnitřně pevný, jistý, ovládá se. Jakékoli duševní nemoce se mu vyhybají – naopak: vnímá nebo je schopen vnímat jevy, které pudově žijící lidé neznají. Získává moudrost, která je mu východiskem k osvobození.

Jestliže jsme tedy dosáhli prvních úspěchů ve zrytmizovaném dýchání, ale také v uvědomování si jasného vědomí, můžeme přikročit k vlastnímu cvičení čakramů. Máme dvě možnosti pozic, ve kterých se cvičí. Jedna pozice je vzpřímený sed, druhá pozice je leh na zádech.

V pozici vzpřímeného sedu máme sedm čakramů; v pozici lehu na zádech máme čakramů osm. V pozici lehu na zádech vynecháme při cvičení čakramů čakram na konci páteře a místo něj „dýcháme“ do kotníků (do obou současně) a potom do kolen (do obou současně), pak následuje pohlaví, břicho, prsa, krk atd.

Pozici vzpřímeného sedu, nebo pozici lehu na zádech zvolíme podle toho, co nám nejlépe vyhovuje. Páteř má být rovná, to znamená, že v pozici lehu na zádech si nedáváme polštář pod hlavu, a když, tak jen tenký.

Středem páteře vede nerv zvaný sušumna. Je to hlavní kanál, jímž proudí životní síla, která se odtud rozvádí do čakramů. Tímto středním kanálem prochází naše vědomí (v představě) při cvičení, míjejíc postupně všech sedm (v pozici lehu na

zádech osm) čakramů při vdechu a výdechu. Představme si to jako pumpičku – procházíme při vdechu nahoru a při výdechu dolů přes jednotlivé čakramy podle tohoto postupu:

Pozice vzpřímeného sedu

Na samém začátku cvičení uděláme nádech z prsou (anaháta, čtvrtý čakram) a vedeme vědomí (v představě) přes krční čakram (višuddha, pátý čakram) mezi oči (ádžňa, šestý čakram); z ádžňi (šestý čakram) pak vydechneme **první** výdech do prvního čakramu – múladhára. To znamená, že vedeme vědomí v představě dolů po páteři přes pátý, čtvrtý, třetí, druhý čakram až do konce páteře, do prvního čakramu. Poté nadechneme z konce páteře a nádech vedeme v představě po páteři nahoru přes druhý, třetí, čtvrtý, pátý čakram do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči. Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **druhý** výdech do prvního čakramu – múladhára. To znamená, že opět vedeme vědomí dolů po páteři přes pátý, čtvrtý, třetí, druhý čakram až do konce páteře, do prvního čakramu. Poté nadechneme z konce páteře a nádech vedeme v představě po páteři nahoru přes druhý, třetí, čtvrtý, pátý čakram do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči. Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **třetí** výdech do prvního čakramu a nádech z tohoto prvního čakramu vedeme v představě po páteři zpět do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči. Tedy jsme třikrát vydechli do prvního čakramu a třikrát se nadechli z něho zpět do šestého čakramu.

Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **první** výdech do druhého čakramu – svádhisthána. To znamená, že vedeme vědomí dolů po páteři přes pátý, čtvrtý, třetí čakram až do druhého čakramu. Poté nadechneme z druhého čakramu a nádech vedeme v představě po páteři nahoru přes třetí, čtvrtý, pátý čakram do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči. Toto opakujeme dále ještě dvakrát, tedy celkově třikrát vydechneme do druhého čakramu a z něho třikrát nadechneme do ádžňi.

Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **první** výdech do třetího čakramu – manipúra. To znamená, že vedeme vědomí dolů po páteři přes pátý a čtvrtý čakram do třetího čakramu. Poté nadechneme z třetího čakramu a nádech vedeme v představě po páteři nahoru přes čtvrtý a pátý čakram do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči. Toto opakujeme dále ještě dvakrát, tedy celkově třikrát vydechneme do třetího čakramu a z něho třikrát nadechneme do ádžňi.

Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **první** výdech do čtvrtého čakramu – anháta. To znamená, že vedeme vědomí dolů po páteři přes pátý čakram do čtvrtého čakramu. Poté nadechneme ze čtvrtého čakramu a nádech vedeme v představě po páteři nahoru přes pátý čakram do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči. Toto opakujeme dále ještě dvakrát, tedy celkově třikrát vydechneme do čtvrtého čakramu a z něho třikrát nadechneme do ádžňi.

Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **první** výdech do pátého čakramu – višuddha. To znamená, že vedeme vědomí dolů po páteři do pátého čakramu. Poté nadechneme z pátého čakramu a nádech vedeme v představě po páteři nahoru do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči. Toto opakujeme dále ještě dvakrát, tedy celkově třikrát vydechneme do pátého čakramu a z něho třikrát nadechneme do ádžňi.

Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **první** výdech do sedmého čakramu – sahasrára. To znamená, že vedeme vědomí nahoru nad hlavu, nad temeno hlavy. Poté nadechneme ze sedmého čakramu a nádech vedeme v představě dolů do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči. Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **druhý** výdech do sedmého čakramu – sahasrára. To znamená, že vedeme vědomí nahoru nad hlavu, nad temeno hlavy. Poté nadechneme ze sedmého čakramu a nádech vedeme v představě dolů do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči. Poté z ádžňi (šestý

čakram) vydechneme **třetí** výdech do sedmého čakramu – sahasrára. To znamená, že vedeme vědomí nahoru nad hlavu, nad temeno hlavy. Poté nadechneme ze sedmého čakramu a nádech vedeme v představě dolů do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči.

Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **konečný** výdech, kterým jdeme v představě do celého vesmíru, tedy vydechneme do celého vesmíru. Můžeme si pomoci tím, že při tomto konečném výdechu zvedneme obě ruce nad hlavu a jakoby skrze vzhůru natažené ruce vydechneme, čímž umocníme pocit „rozdání se“ do vesmíru. Výdech do celého vesmíru, to je obětování se, vyprázdnění se, nebo také uvědomování si sounáležitosti se vším! Nebo též rozšiřování vědomí. „Tam nahoře“ ve vesmíru se má ještě nějaký čas zůstat. Tento konečný výdech do celého vesmíru, to je vlastně koruna celého jednoho cvičení. (Ten, kdo cvičí čakramy, si začíná dříve nebo později uvědomovat rozsah lidského vědomí, jeho dosavadní omezenost a následnou možnost rozpětí dimenze vědomí.)

Po celou dobu cvičení platí tempo postupu jednotlivých nádechů a výdechů dle toho, jak bez SEBEMENŠÍHO vypětí vystačíme s dechem.

Pozice lehu na zádech

Jak již bylo řečeno, v této pozici vynecháváme první čakram (jakoby vůbec nebyl) a zařazujeme kotníky a kolena. Protože dýcháme do obou kotníků současně a do obou kolen současně, musí nohy být natažené, tedy nohy musí být u sebe. Cvičení pak vypadá takto:

Na samém začátku cvičení uděláme nádech z prsou (anaháta, čtvrtý čakram) a vedeme vědomí (v představě) přes krční čakram (višuddha, pátý čakram) mezi oči (ádžňa, šestý čakram); z ádžňi (šestý čakram) pak vydechneme **první** výdech do obou kotníků současně. To znamená, že vedeme vědomí dolů po páteři přes pátý, čtvrtý, třetí, druhý čakram, přes kolena až do kotníků. Poté nadechneme z kotníků a nádech vedeme v představě nahoru přes kolena a druhý, třetí, čtvrtý, pátý čakram do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči. Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **druhý** výdech do obou kotníků současně. To znamená, že vedeme vědomí dolů po páteři přes pátý, čtvrtý, třetí, druhý čakram, přes kolena až do kotníků. Poté nadechneme z kotníků a nádech vedeme v představě nahoru přes kolena a druhý, třetí, čtvrtý, pátý čakram do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči. Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **třetí** výdech do obou kotníků současně. To znamená, že vedeme vědomí dolů po páteři přes pátý, čtvrtý, třetí, druhý čakram, přes kolena až do kotníků. Poté nadechneme z kotníků a nádech vedeme v představě nahoru přes kolena a druhý, třetí, čtvrtý, pátý čakram do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči.

Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **první** výdech do obou kolen současně. To znamená, že vedeme vědomí dolů po páteři přes pátý, čtvrtý, třetí, druhý čakram až do kolen. Poté nadechneme z kolen a nádech vedeme v představě nahoru přes druhý, třetí, čtvrtý, pátý čakram do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči. Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **druhý** výdech do obou kolen současně. To znamená, že vedeme vědomí dolů po páteři přes pátý, čtvrtý, třetí, druhý čakram až do kolen. Poté nadechneme z kolen a nádech vedeme v představě nahoru přes druhý, třetí, čtvrtý, pátý čakram do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči. Poté z ádžňi (šestý čakram) vydechneme **třetí** výdech do obou kolen současně. To znamená, že vedeme vědomí dolů po páteři přes pátý, čtvrtý, třetí, druhý čakram až do kolen. Poté nadechneme z kolen a nádech vedeme v představě nahoru přes druhý, třetí, čtvrtý, pátý čakram do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči.

Od tohoto místa je cvičení shodné jako v pozici vzpřímeného sedu, tedy z

ádžňi (šestý čakram) vydechneme **první** výdech do druhého čakramu – svádhištána. To znamená, že vedeme vědomí dolů po páteři přes pátý, čtvrtý, třetí čakram až do druhého čakramu. Poté nadechneme z druhého čakramu a nádech vedeme v představě po páteři nahoru přes třetí, čtvrtý, pátý čakram do šestého čakramu, ádžňa, mezi oči atd.

Co je cílem cvičení čakramů?

Hlavní nervový kanál zvaný sušumna se nalézá uvnitř míchy a vede od konce páteře až do mozku. Vlevo a vpravo podél sušumny vedou dva další nervové kanály: vlevo ida, vpravo pingala, které vyúsťují u mužů ve varlatech a u žen ve vaječnících a končí v nosních otvorech nebo přesněji napsáno v ádžně, kde se střetávají se sušumnou. Toto místo, tedy ádžňa – šestý čakram –, tvoří jakýsi uzel všech tří hlavních nervových kanálů každého člověka. Tato ida a pingala jsou ovladatelné lidskou vůlí a cvičením čakramů vstupuje pránické proudění z idy a pingaly přímo do sušumny. Sušumna se běžně nedá ovládat vůlí a obyčejný člověk nemá na sušumnu žádný vliv (dokonce o ní nemá ani potuchy), kdežto kundalinijógin, užívajíc ovoce uzrálého náročnou stezkou cvičení čakramů, ovládá vědomě schopností, moudrostí a poznáním sušumnu.

Tady je možno ozřejmit si souvislost ovládání sušumny s takzvanými kouzelnými silami (siddhi), neboť právě toto ovládání je podmínkou k získání zvláštních schopností, které mají různé podoby. Tyto siddhi neboli „kouzelné“ síly se mohou projevit jako předvídavost nebo léčivá schopnost nebo vnitřní vidění nebo vidění do dálky, vidění do vyšších (i nižších) světů (sfér), vzpomnutí si na mnohé předchozí existence a jiné.

Následkem cvičení čakramů uvádí se do života (probouzí se) hadí síla. Toto probuzení lze dosáhnout silnějším tlakem dechu při cvičení čakramů a nic na tom nemění, když cvičíme v poloze lehu na zádech, vynechávajíc sídlo dosud případně neprobuzené hadí síly – múladháru. I-n-t-e-n-z-i-t-a t-l-a-k-u dechu se nemá přehánět! Hlavními činiteli probuzení jsou zde: řízený dech spojený s vědomím, vědomá pozornost a síla vnitřního soustředění.

Dalším úkolem cvičícího je snaha, aby hadí síla (po svém probuzení) vystupovala vzhůru sušumnou. Někdo při tomto výstupu cítí v tomto místě teplo, jiný zase slyší jemné pískání. U někoho tento výstup probíhá bez zevních znaků, nicméně je si toho vědom. Vědomě soustředěná síla dechu vede k nezvratnému poznání, že vědomí a hadí síla jsou ve vzájemné souvislosti, možno napsat v jednotě. A to je důležité poznání. Vědomím řídíme sílu – silou řídíme vědomí! Čím výše hadí síla vystupuje, tím intenzivněji si uvědomujeme onu korelaci – vzájemnou propojenost. (Odtud hluboký výrok Fráni Drtikola: „Kde si myslíš, že máš hadí sílu, tam ji taky skutečně máš.“) Pravdivost a hloubka tohoto faktu je skryta pro toho, kdo zůstává v duchovním životě na povrchu a nedostává se k oněm hlubinám, které nabízí cvičení čakramů.

Když je již hadí síla usazena v hlavě, tu poznám, že její projev nelze vyvolat chtěním nebo vůlí, nýbrž jen už výše zmíněnými a poznanými podmínkami.

A tyto podmínky jsou vlastně de facto ne-podmínkami. Souvisí to s praxí nemyšlení. (O ne-podmínkách píše proto, že když se cvičící dostal již do těchto „výšin“, poznává, že „tady“ už není co podmiňovat. Proč? Protože v nirváně není žádné působení, a tak skutečně neexistuje nic, co by se dalo podmiňovat.) Frána: „Nic Tam není – nic Tam nehledej.“

Ano, v konečné fázi Cesty přemísťujeme vědomí nad hlavu do sahasráry. Mobilizujeme duchovní potenci inteligence se snahou o nemyšlení.

K tomu jen stručně: jednoho dne pocítíme na temeni (nebo pod temenem) hlavy jakoby jemné mrazení nebo „jako když lezou mravenci“; toto později přechází do (opět jakoby) „vzduchových bublinek“ (těžko se to dá vyjádřit). Pak tyto úkazy silí na intenzitě; hadí Síla je uvědoměna – živě uvědoměna – v hlavě. Nyní přichází na řadu onen pověstný uzel tří hlavních nervů (ida, pingala, sušumna) v ádžně – po jeho přetětí (rozetnutí) tlak vzduchových bublin přechází (nebo sublimuje) do zvukového tlaku silné dimenze, která má vzestupnou tendenci, a Cíl je na dosah.

Mimo tuto „technickou“ stránku věci je nutno vzít v úvahu již zmiňovanou korelaci Síly s vědomím. Tuto korelaci je nutno dostatečně analyzovat do dokonale jasného poznání a teprve potom skloubit tuto čakramovou techniku s nemyšlením (což také znamená vymizení, ztrátu ega). Byly-li tyto podmínky stoprocentně splněny, je dosaženo Cíle.

Tento závěr není možno uskutečnit nějakou autosugescí či vypětím vůle (i když vůle je také nutná – ale ne sama o sobě), není to možno uskutečnit chtěním či zbožným přáním, nýbrž (jak jinak) osvojením si a zvládnutím patřičných podmínek.

Několik podstatných poznámek ke cvičení čakramů

A) Jak již bylo řečeno, zpočátku budeme cvičit do každého čakramu aspoň třikrát. Postupně budeme zvyšovat počet na čtyři, pět, šest, atd. až na patnáct vdechů a výdechů. Později již počítat nemusíme, samo nám to řekne, kdy budeme se cvičením spokojeni.

Po delší době se každý čakram „prodýchává“ patnáct minut i déle, takže potom jedno cvičení může trvat celkem dvě až tři hodiny – i déle. To závisí na tom, jaké máme podmínky, anebo i na tom, co tomu chceme dát. Ovšem normálně stačí, aby celé cvičení trvalo půl hodiny. Je to ovšem zcela individuální. Celé cvičení provádíme bez přestávek – cvičit denně – nevynechávat. Pokud možno vždy ve stejnou dobu, když má člověk klid. V dobré pohodě, pomalu, klidně, nenásilně, při pravidelném dechu. Oči mohou být zavřené. Pozor: toto cvičení je cvičením duchovním, tedy n-i-k-o-l-i dechovým, i když dech zde hraje také svoji roli.

B) Chyba, která se dělá při cvičení čakramů je, že se bere nádech zvnějšku. Princip chyby je v tom, že při sledování nádechu z vnějšku odpoutává cvičící pozornost od koncentrace během cvičení čakramů. Je to chyba zásadní, protože tím je celá duchovní práce postavena na hlavu. Pouze vnitřní (duchovní) metodou a následným poznáním určitých podmínek. To v sobě nalezneme a ztotožníme se s Tím. Při cvičení samotném je třeba vtáhnout celou pozornost do nitra a netěkat vědomím každou chvilku při nádechu ven – ruší to koncentraci. Po celou dobu každého jednoho cvičení máme být vtaženi do nitra a sledovat pozorně cestu našeho vědomí, které sjednoceno s dechem míjí po páteři jednotlivé čakramy – jak je z návodu zřejmé. Při cvičení je třeba na tělo zapomenout a nebrat nádech z vnějšku.

C) Někteří jedinci se o cvičení čakramů vyjadřují negativně. Namítají, že se tímto cvičením probouzejí síly, které se nedají zvládnout. Pravda je, že cvičením čakramů se probouzejí základní karmické síly. Zdůvodňuje se to tím, že jsme-li schopni pozvedat kundalíní do vyšších čakramů, tu jakoby rozvíříme tyto základní síly, a tím svoji karmu přetváříme. Když se toto rozvíření karmické síly usadí, vše se v našem životě vyjasní a jsou nám poskytnuty podmínky pro další duchovní vývoj. Vždyť proto se čakramy přece cvičí, aby se karmické síly probudily, poznaly a ovládly. Musí se na to jít s čistými úmysly, snažit se poznat pravdu. A jako v životě vždy, dříve nebo později čisté pohnutky zvítězí! Budu-li se obávat, že probudím v nitru nějaké síly, podobám se pštrosovi, který strká hlavu do písku, protože když

cvičit nebudu, stejně budou tyto karmické faktory dál dřímat v mém nitru a čekat na uzrání podmínek svého projevu, jak je tomu u pudově žijících obyčejných lidí. Cvičením čakramů tyto karmické faktory paralyzujeme a svoji karmu přetváříme do lepší podoby. A kdo se bojí vlastního nitra, ten nechť kundaliníógu nenastupuje.

D) Při cvičení čakramů záleží na houževnatosti, pílí, trpělivosti, poctivosti. **Co člověk udělá, to již nikdy nemůže ztratit!** Je také dobré pochopit, proč má člověk ty čakramy cvičit, ale na to už musí každý přijít sám. Důvod tohoto rozhodnutí, začít cvičit čakramy, je totožný s rozhodnutím nastoupit Cestu – duchovní cestu. A pohnutky k následování Učení není snad ani možno jednoznačně definovat. Každopádně je to osudové vybočení z dosavadní zaběhnuté životní dráhy, a tím paralelně nastoupení cesty k poznání pravého smyslu lidské existence. Je to rozhodnutí převážně intuitivní. Člověku v tom světském mumraji něco jakoby nesedí, vidí tu pomíjejícínost všeho dění a chápe se učení, hledá v něm a později nezvratně nachází pravý původ svého já a smysl své existence, smysl života jako takového. Takže tady všecko záleží na člověku samém, je to zcela svobodné rozhodnutí, je to nezadatelné právo každého jedince kráčet touto ušlechtilou cestou, cvičit čakramy. A nenechat se od nikoho odradit! Výsledky budou mluvit za všechno.

Čakramové cvičení se může zdát velmi jednoduché a snadné, jenže v praxi je to těžší! To pozná každý, kdo se pokusí touto cestou jít. Hlavním nástrojem se při cvičení čakramů používá představy, vždyť celý náš život je vlastně jen představou. Znamená to, aby člověk při cvičení svým vědomím (představou) procházel od jednoho čakramu k druhému a aby se v tom kterém čakramu snažil skutečně být. Skutečně a vědomě. A jít do hloubky, což není tak snadné. Ty čakramy se mají při cvičení ozřejmit, „prohmatať“ vnitřními smysly – máme o nich vědět. Jsem-li v čakramu plně soustředěn a pocítím-li vibrace, není to ještě to konečné – je nutno jít do větší hloubky – pak nastoupí jistota – Prázdno.

Také bychom se při cvičení neměli odchýlit od cvičebního postupu. Zvláště zpočátku, kdy člověk není ještě tak zkušený, se stává, že při cvičení myslí na něco úplně jiného (třeba na své starosti apod.). Je dobré si to co nejdříve uvědomit a navázat na další cvičební postup.

Proč znova kladu takový důraz na cvičení čakramů? Protože tímto cvičením lze dosáhnout také značné hloubky koncentračního vnoru. A do jaké míry tohoto vnoru dosáhnou, tam také adekvátně začíná ono hluboké duchovní svítání, poznávání Podstaty. Zkrátka koncentrace je nezbytnou přípravou k nejvyššímu vnoru ducha, k samádhi. Nejlepší koncentrací je cvičení čakramů, kdy se člověk do té duchovní práce pořádně opře a praktikuje to o samotě, bez nejmenšího rušení. Taková koncentrační příprava se v žádném případě nesmí provádět mechanicky, nýbrž s plným zaujetím, s plným bděním směřovaným do nitra. Každá koncentrace je vlastně vrcholná modlitba, která přechází ke stoprocentní absenci pocitu, a co hlavního: správná koncentrace má přecházet do sublimace hlubšího (nebo vyššího) stavu vědomí.

Když si někdo řekne: „Nyní budu meditovat“, tak z takové meditace obyčejně nic není – neříkat si: „já medituji“ nebo „já budu meditovat“ – prostě si k tomu sednout a zapomenout, že „já medituji“ nebo že „já cvicím čakramy“... Po cvičení nebo po koncentraci nebo po meditaci je nezbytné a velice účinné sedět dále v naprostém klidu a nechat to v sobě „d-o-v-a-ř-i-t“. Tedy nikoli hned spustit stavidla smyslů.

Fraňa zdůrazňoval velký význam prodýchávání čakramů pro člověka. Osobnost nebo to malé „já“ se musí potlačit a nejen to, musí se zcela zničit (mentálně), aby se dosáhlo Veliké Jednoty. Což ovšem předpokládá práci na sobě,

velmi náročnou a dlouhodobou.

Cvičí-li někdo čakramy a neví-li si s něčím rady (a možné to je, protože tato praxe přináší mnohé otázky a problémy) a nemá gurua, nebo aspoň v tomto směru zkušenějšího přítele, nechť si uvědomí, proč cvičí, čeho chce dosáhnout. Čisté pohnutky a otázka položená v klidu do nitra přinesou správnou odpověď! Sami v sobě máme hledat schopnost poradit si. Nechť však nikdo nepochybuje, že bude-li toho třeba, dostane se mu plné pomoci.

Je nutno jasně pochopit princip duchovního pojetí praxe; pochopit ten jemný inteligentní grif, na kterém se zakládá naše vnitřní snažení. Ten silnější tlak dechu, jak o tom píší dříve, se použije při uvedení síly do života (při jejím probuzení), ale toto není zdaleka všecko – při probuzení síly používáme hlavně svých zkušeností, získaných při cvičení čakramů. Ten dech je jen opora. V tomto stádiu probuzení síly se zúročují všechny nebo téměř všechny výsledky denní vnitřní práce, tj. bdění, kontroly dechu, brzdění myšlenek, jasného vědomí, koncentrace – no, jak je vidět, je to cesta náročná a nic se nám nedá zdarma!

Ještě některé další pokyny: jestliže se nám někdy cvičení plně nedaří – analyzujme, čím je to způsobeno. Může to být třeba nedostatek klidu, nedostatek soustředění (třeba po rušném dni) apod. Správné soustředění a tudíž i správné cvičení přináší člověku uspokojení, klid, jistotu. Dále: není nutno, ba je nežádoucí se přepínat! Nejde-li nám cvičení, přerušíme ho a za nějakou tu chvíli začneme znova. Nic nedělejme násilně. Na druhé straně se však výsledky dostavují po vytrvalé, trpělivé, cílevědomé práci. Samozřejmě, že přicházejí chvílky, kdy člověk trochu vysadí, ale po „nabrání dechu“ přichází etapa plná vnitřního úsilí, kdy opět zabereme naplno.

E) Při praxi cvičení čakramů znamená dosažení sahasráry nejvyšší stupeň osvícení! Je z-b-y-t-e-č-né a n-e-ú-č-i-n-n-é praktikovat dosažení sahasráry, když ještě nejsou stejnoměrně prosvíceny všechny čakramy. Bylo by hrubou chybou chtít urychlit proces vývoje a zrání. Nemůžeme nic přeskakovat. Člověk musí uzrát! A uzrajeme prací na sobě. Vypěstovat si v sobě smysl pro poctivost, trpělivost, nehonit se za výsledky, za zážitky (tyto přicházejí samy bez chtění), nespoléhat na pomoc vyšší bytosti, nic si nenamlouvat, být realisty (duchovními realisty). Každý krůček si musíme vydobýt poctivě.

Dosažením sahasráry vnikáme do oblasti nadvědomí. Dalo by se napsat, že vědomí se změnilo v nadvědomí – rozum je zde mimo hru (v ofsajdu). Dialekticky vzato, můžeme napsat, že kvantita se zvrátila v kvalitu.

Učinná duchovní práce spočívá ve vycvičené schopnosti poznávat určité (smyslově nedefinovatelné) podmínky, které vedou k uskutečnění. Velice k tomu pomáhá cvičení čakramů. A když cvičíme čakramy, přijde během určité doby etapa, kdy je nutno začít s praxí nemyšlení. Tuto dobu určí guru a není-li, určíme si ji po zralém uvážení sami.

Vyvrcholením cesty je skloubení tohoto nemyšlení s prodléváním nad hlavou (vědomí nad hlavou, tomu nás učí též cvičení čakramů). Musíme se dostat nad hranici vlastního vědomí – jinak se udržujeme pod oním „magickým“ mezníkem vlastní osobnosti, v zajetí ega.

Duchovní cesta má svůj postup, svůj sled, svůj vývoj – a není možno to přeskakovat. K následování duchovní cesty je nutná velká dávka serióznosti. Pro každý vývojový úsek cesty je potřeba uvědomovací výcvik vědomí – a já neznám lepšího prostředku nežli cvičení čakramů.

Zanechat hloubání, zanechat hypotéz, spekulací, rozumování a jalových úvah. Ano, je zbytečné o sahasráře psát nebo mluvit – Jí musí být d-o-s-a-ž-e-n-o!

F) Pojednání o sexu z hlediska kundaliníjógy.

Z pohlaví lze vypustit sílu dvojím způsobem. První způsob je dostatečně znám. Je to vypuštění spodem – u zvířat pářením, u lidí souložením. Druhý způsob vypouštění síly se děje tak, že nashromážděné semeno se duchovně (vnitřně) přemění v sílu (schopností uvědomění!) a tato se vypustí n-a-h-o-r-u. Rozumí se, že se nevypouští plodivá šťáva. K tomu je ovšem potřeba mít zkušenosti získané cvičením čakramů. Vytáhnout to po páteři až do mozku! To je ale také kundaliníjóra.

Nyní bude popsáno, jakou roli hrají čakramy, když má vstoupit v projev nový život, tj. při počátečních podmínkách rození nového člověka. Nový život vzniká, když se spojí otec, matka a jako třetí činitel vědomí toho, kdo se má zrodit. Životadárná síla se spojuje s věčným ženským principem, ale ta „magická“ hranice svádhišťhána není směrem nahoru vědomě překročena. Při spojení obou rodičů, když nastává čas vstupu dosud nezrozeného vědomí do lůna matky, se odehraje velká chumelenice; leč jen jednomu vědomí se to podaří, výjimečně dvěma až pěti (dvojčata až paterčata). Při tomto plodícím aktu záleží rozhodujícím způsobem na tom, ve kterých čakramech se nalézá vědomí otce a matky – z této úrovně se narodí dítě. Je-li vědomí otce a matky v nestejně úrovni, tu záleží na tom, které vědomí převažuje. Ženské nebo mužské pohlaví se určuje právě v okamžiku vstupu vědomí do lůna. Pocítí-li sympatie k otci, narodí se dítě pohlaví ženského – a naopak – pocítí-li sympatie k matce, narodí se dítě pohlaví mužského. Tato sympatie není jen nějaký chvilkový pocit, je to víceméně ustálené charakterové založení, je to normalní tlak (tíhnutí) vědomí ku spojení se s druhým pólem a takto dochází ke vzniku podmínek další existence (t.j. k dalšímu vstupu jedince do projeveného bytí).

Jaký je rozdíl mezi silou, kterou lidé promrhávají v sexuální tělesné rozkoši, a na druhé straně silou, kterou je možno se osvobodit? Rozdíl není vůbec žádný, je to tatáž síla. Jde pouze o to, na jaké úrovni je použita.

Dole se síla projevuje jako faktor plodící – vychází z pohlavního čakramu (lidská a zvířecí úroveň). Na úrovni svádhišťhány je tak dána při souloži podmínka pro uskutečnění „zázraku“ plození, uskutečňuje se zákon reprodukce tvorů vstupujících do viditelného světa. A toto vše se děje kvůli zažití chvilkové pseudobožské slasti! Je to setrvačná hra smyslů nevědomých tvorů! B-e-z k-o-n-c-e j-e s-a-m-s-á-r-a!

V konečné realizaci, při mystickém spojení Šivy se Šakti, se odehraje v podstatě stejný proces, jenže na úrovni sahasráry. Vtip je v tom, dostat hadí sílu tam nahoru. Cvičením čakramů se člověk učí (a naučí) zvedat sílu výš a výš. Jógín, převádějící sílu nevydaného semene z úrovně fyzické na úroveň duchovní, musí mít sexuální napětí stále pod kontrolou. Pak z toho vychází velké duchovní požehnání a ohromné vnitřní poznatky. Také mimo jiné prožívá nesdělitelné stavy.

Hadí síla je silou životní. Kdo ji ovládá, může tělo udržet delší dobu na této úrovni, tj. prodloužit si život, což má své opodstatnění, když třeba potřebujeme získat z jakýchkoli důvodů čas, třeba abychom dovedli své osvobození na těch pověstných sto a jedno procento, aby to totiž bylo úplné; anebo jestliže máme na této úrovni ještě nějaký úkol, který chceme splnit.

Otázka sexu je velmi široká a také zde platí univerzální pravda, že vše záleží na tom, z jaké výšky se na to díváš. Avšak nejvyšší hledisko a cíl je nalezení druhého pólu v sobě! Muž má nalézt ženský pól – a žena naopak mužský!

Otázka sexu patří k největším záhadám. Jeden filosofický směr považuje sex za překážku, zatímco druhý jej používá k dosažení cíle. Sex je nejvyšší tajemství filosofie. Ale konec konců oběma těmito protichůdnými cestami lze cíle dosáhnout! Nutno zvolit takovou podobu učení, jaká nám vyhovuje.

Druhé pohlaví! To je ten druhý pól, který stále (byť podvědomě) hledáme. U drtivé většiny lidí má toto hledání formu ženění a vdávání. Podívejme se, jak se dle Fráni na tom podílejí čakramy. Je to záležitost spodních čakramů. Zatouží-li muž po ženě, nalézá se vědomí toho muže nejprve v prsním čakramu, kde dochází k příjemnému toužebnému pocitu. Hned pak začíná vědomí klesat do čakramu břišního, tam pocit zněží, aby potom vědomí kleslo do čakramu pohlavního, kde nastává jistý fyziologicky úkaz, který podmiňuje pohlavní styk. Toto klesání vědomí z prsou do pohlaví je u obyčejného člověka mimoděčné – ani si ho není vědom. On sleduje pouze pocit, nemá tudíž možnost svoje vědomí řídit, usměrnit a ovládnout. Protože jeho pudový způsob života to nedovoluje. Neuvědomuje si to prostě. Proto je tedy důležité to bdění – proto cvičení čakramů.

A nejvyšší tajemství filosofie? Jde o to, pojímat druhé pohlaví jako symbol božství (a to se vším, co z toho vyplývá) – to je klíč k tomuto tajemství, které hýbe celým projeveným i neprojeveným světem. Muž si má krásu a přitažlivost ženy promítnout do nirvány. Kdo tuto cestu pro sebe nalezne, mnohé se mu vyjasní! Jen nad tím moc nespekulovat, ale snažit se o živé, vnitřní poznání. To platí o celé vnitřní práci na Cestě.

Co napsat na závěr tohoto tématu? Na jedné straně buddhismus hlásá, „aby se mniši zdrželi pohlavního aktu“, a na straně druhé, kupř. v tantrické sektě „levé ruky“, se mluví o možnosti spasení skrze rozkoš; tedy rozkoš převedenou na vyšší úroveň (vida, opět čakramy!). Z hlubšího pohledu by to znamenalo, že rozkoš se převede nikoli na vyšší úroveň – ale na n-e-j-v-y-š-š-í úroveň; neboli rozkoš (která v tomto případě není ničím jiným nežli naším vědomím) se sublimuje do Hadí síly a tato se převede nebo vytáhne do sahasráry. A toto je vlastně v podstatě použití čakramové techniky. Jinak se tomu nedá rozumět, protože bez této techniky by bylo toto „spasení skrze rozkoš“ jen zbožným přáním.

Tato metoda sekty „levá ruka“ je jakýmsi odštěpením od čisté ideje buddhismu, který zahrhuje jakoukoli formu sexuálních aktivit. Buddhismus se vyznačuje jasnou duchovní dialektikou a vede žáka spolehlivě a přímým vzestupným směrem k dosažení Nirvány. O této praxi sekty „levá ruka“ píší proto, abych poukázal na to, jak široká paleta směrů je obsažena v tantrismu...

Jedno je jisté – nejdůležitější je dojít Poznání, nechť by způsob nebo prostředek k tomu byl jakýkoli! Pak teprve člověk dochází štěstí, které většina lidí hledá zevně, ale kterého je možno dosíci jen ve vlastním nitru. Když naleznu Podstatu všeho, tak jsem také našel sám sebe – Sám sebe – a tím jsem také šťasten! Po překonání pocitu štěstí nastává osvobození.

Jak nyní píší, že po nalezení Podstaty přichází pocit štěstí, tak také vím, že jsem i napsal, že po dosažení velkého Poznání dochází k jakémusi otřesu. Někdo by v tom mohl nalézt rozpor. Jenže žádný rozpor v tom není – obojí je pravda. Tento vnitřní otřes přichází následkem velkého zlomu v samotném základu dosavadní lidské existence a teprve potom se dostavuje onen svrchovaný pocit štěstí nad vykoupením z pout samsáry. Ten osvobozený zůstává člověkem. Pokud je ještě v těle, prožívá normálně a vědomě životní přeludy a podmínečně registruje pocity. Toto se ale děje jakoby na pozadí (nebo jako kulisa) nepohnutelného a nezrušitelného Poznání. Jinak vidí Pravdu ve všem, žije Pravdu ve všem.

Na závěr

Hlavním klíčem k dosažení pokroku na duchovní cestě je ozřejmit si, že všechny vyšší pravdy jsou pochopitelné jen a jen mimosmyslovým vnímáním – tedy nikoli neplodným hloubáním, rozumováním. Užíváme svých šesti smyslů (zrak,

sluch, hmat, čich, chuť, myšlení) a tímto šestismyslovým aparátem nikdy nepoznáme ž-á-d-n-o-u z vyšších pravd. Je třeba naučit se mimosmyslovému vnímání, naučit se niterně žít – a k tomu vede cvičení čakramů.

Při cvičení čakramů nebo vůbec při koncentraci nemáme č-e-k-a-t na nějaké vize nebo zážitky, protože tyto se dostávají zcela samovolně. Jsou to poukazy na cestě a při jejich hodnocení je třeba postupovat moudře, bez dohadu, iluzí a bez fantasmagorie. Je třeba si položit otázku do nitra: „Co mi tento zážitek nebo vize má říci?“ Bude-li tato otázka položena bez zbytečného rozumování, bez předpojatosti a bez chtění, budeme-li jen tiše čekat, odpověď se dostaví.

Pár slov o pocitech: problém „pociťování“ hraje v duchovním snažení velkou roli, protože pociťování spadá hluboko do smyslové úrovně; proto pozor, abychom na základě jakéhokoli pociťování nekvalifikovali úroveň toho kterého dosaženého duchovního zážitku nebo stavu. Jednou Šáriputra (přímý žák Buddhy) při přednášce k mnichům řekl: „Blaženost, přátelé, je nirvána – slast je tato nirvána.“ Nato vstal jeden z naslouchajících mnichů a prvil: „Jak však může být v tomto stavu slast, když tu není pociťování?“ A Šáriputra odpovídá: „To je právě slastí v tomto stavu, že tu není pociťování.“

Život obyčejného člověka je v podstatě zákonitě střídání celé stupnice příjemných a nepříjemných pocitů. Toto střídání pocitů je podmíněno karmou a je záležitostí ega. A – stručně vyjádřeno – zničení ega rovná se nirvána. Člověk, který dosáhl nirvány, může mít, a také má pocity (pokud je ještě v těle), ale neztotožňuje se s nimi; pokud se pocit dostaví, má od něj odstup, ovládá ho a může ho kdykoli odstranit (metodou přemístění vědomí). Ego je zničeno, absence pocitu dává stav nirvány. V tomto smyslu je nirvána blažeností. A že stav bez pocitu je stavem tupým? Jak kdysi řekl jeden rozumář. Pravý opak je pravdou. Přesvědč se, bratře, sestro, je to Tvůj majetek odjakživa – učiníš tak konec utrpení...

Nyní si vysvětlíme termín „přemístění vědomí“, aby byl správně pochopen. Jedna paní mi řekla: „Myslím-li na určitou věc nebo záležitost a najednou začnu myslet na něco jiného, přemístila jsem vědomí.“ To je sice také pravda, ale původně se přemísťuje vědomí z jedné úrovně (třeba nižší) do druhé úrovně (třeba vyšší). Přemístím-li tedy vědomí z jedné záležitosti na druhou, není to ono klasické přemístění, i když to je také k něčemu dobré (třeba k tomu, že kontroluji svoje myšlenky). Ale to pravé přemístění se praktikuje pouze na podkladě (a je podmíněno) cvičením čakramů. Praxe nám poví více.

Pojme-li jedinec důvěru k Buddhovu učení a uskutečňuje-li jej (zde pozor, úmyslně používám výrazu uskutečňuje, nikoli vyznává), nastává velký karmický zlom v jeho životě; během soustavného cvičení čakramů (v rámci buddhistického učení) se hadí síla vědomě danými podmínkami v múladháře probudí a stoupá v sušumně vzhůru, aby vystoupala k sahasráře, aby se nakonec vrátila k normálnímu přirozenému Stavu Jednoty. Realita osvícení je Zde – až na věky.

A tak cvičení čakramů hraje rozhodující úlohu v duchovní praxi. Tomuto učil Fráňa Drtikol, když v rámci buddhistického učení kladl velký důraz na cvičení čakramů. Toto učení vede skutečně přímo k cíli! Je to učení, které obsahuje Sílu Moudrosti, podmiňující nejvyšší Cíl Poznání. Takto jsem poznal v praxi učení velikého Arahata Fráni Drtikola. Proto provolávám mu slávu a klaním se mu hluboce!

Končím návod na cvičení čakramů a přeji plného zdaru!

První doplněk: O pěti druzích těl

První tělo je naše známé viditelné fyzické tělo, zvané Anómája.

Druhé tělo se nazývá Pránamája a má dvě části: první část je astrální; druhá část je prána (nebo takzvaný boží dech), jejímž živitelem je slunce a potrava. Tato Pránamája se projevuje jako lidský magnetismus. Pránamája je prolnta (nebo spojena) s fyzickým tělem Anómájou, které zásobuje nebo vyživuje vitalitou.

Třetím tělem je Manómája čili Manas. Tento třetí druh těla je velmi důležitý a hraje rozhodující roli v připoutanosti nebo osvobození jedince, neboť jeden jeho pól inklinuje k duchovnosti a k poznání pravdy, zatímco jeho druhý pól směřuje k přízemnosti. Manómája vlastně řídí náš svobodnou vůlí náš vývoj jako na vahách – buď nahoru, nebo dolů k dalšímu putování a znovutělování.

Čtvrté tělo se nazývá Vidžňanamája, které má opět dvě části: první část je buddhi, to je rozumová schopnost vyššího poznání a rozlišování (intuice, inspirace apod.); druhá část je ahamkára čili ego. Vidžňanamája je základem lidské individuality a pod vlivem Manómája prožívá celý vývoj lidských přetělování. Ale ani ona nemá odvislé existence, neboť její totožnost je v Átmanu (v podstatě božství v nás), z něhož prýští život.

Pátá (poslední) složka se nazývá Ánandamája (tělo bohů a andělů). Toto „tělo“ je posledním vývojovým stupněm a náleží světcům. Jeho „oživením“ je prý možno absorbovat všechna předchozí těla včetně fyzického. (Toto vstřebávání viditelného těla je známo u některých historických světců – třeba Ježíš.)

Tolik volně podle učení Šankaráčárji. Avšak pro samotnou nejvyšší realizaci je podmínkou všech těchto výše zmíněných pět „těl“ překročit. To je možno jen přerušením stálého myšlenkového toku, což se rovná naprostému zničení mylného stavu našeho vědomí, že jsme odděleni od Prazákladu. Proto to nemyšlení.

Přerušení interpretace učení Fráni Drtikola od Evžena Štěkla

Druhý doplněk: výběr z knihy „Od čakramů k nemyšlení“ od J. Lípy

A) Ke cvičení čakramů bychom měli přikročit skutečně až ve chvíli, kdy máme zrytmizovaný dech, kdy dokážeme bdít nad nádechem a výdechem a uvědomovat si jasné vědomí. Čakramové cvičení je nejsilnější a nejpřímější praxí. Proto není radno nikam spěchat – ba právě naopak – Fráňa často zdůrazňoval význam trpělivosti a vytrvalosti! A k nim je zapotřebí pořádně velká odvaha! Budeme cvičit téměř celý život, proto se těmito vlastnostmi obrňme již na začátku.

Začínáme na tři dechy, tak cvičíme po dobu dvou měsíců, a poté přidáváme každý měsíc jeden dech až do počtu patnáct.

Ke cvičení si nic nepřidáváme! Žádné vnitřní nebo vnější obrazy, pohyby, zvuky, představy, imaginace, emoce – prostě nic navíc. Toto cvičení má úžasnou sílu samo o sobě.

Pokud se stane, že se naše pozornost zatoulá, že ji uchvátí myšlenky, nic se neděje, uvědomíme si to a ve vši vlídnosti se vrátíme ke cvičení. Nebědujeme a nenadááme si za to! Totéž platí i o praxi bdění.

Zopakujme, že se nejedná o hathajógové cvičení. Není to cvičení dechové, ale duchovní! Čakramy procházíme dechem spojeným vědomím. Neovlivňujeme ani sílu, ani délku dechu! Necháváme jej volně přirozeně proudit a v jeho rytmu putujeme vědomím sušumnou skrze čakramy. Nedýcháme tedy do čakramů, ale procházíme jimi. Nikde se nezastavujeme, v žádném čakramu, pokud tedy náš dech nedělá sám přirozené zádrže mezi nádechy a výdechy. Účelem tohoto cvičení není posílení čakramů, ale pročistění sušumny, které se projevuje prosvětlením čakramů

a umožňuje přirozený vzestup hadí síly a její zcela samovolné usazení v nejvyšším lotosu.

Naprostá většina chyb vychází ze špatného prvního nádechu. První nádech při začátku cvičení začínáme z vnitřku hrudi, prsou, nikoli tedy zvenku. Jednoduše začneme nadechovat z anaháty nebo z míst, kde se přibližně nachází, a po dobu nádechu cestujeme sušumnou vzhůru do ádžni, kde nádechy končí, a začínáme vydechovat. Pak jdeme celou dobu výdechu sušumnou do múladhary, kde končí výdech a začíná nádech zpět do ádžni... a tak dále. Výdech a následný nádech končí a začíná vždy v patřičném čakramu – ale vždy nenásilně, přirozeně.

Celé cvičení je vertikální, tedy v ose těla „v blízkosti páteře“. Pohyb vědomí sušumnou je plynulý, nepřerušovaný, bez zahýbání, bez zastavování. Podstatou věci je představa, neboť představa je vědomí a vědomí je představa. Představou „já“ zpočátku procházíme sušumnou, později dochází přímo k přesunům vědomí jako takového. Nekoncentrujeme se však na čakramy, prostě skrze čakramy jen procházíme. Čakramy nespojujeme s tělem, ač je uvnitř „těla“ cvičíme. Nevytváříme si tedy představu umístění čakramu ve fyzickém těle. Ve chvíli cvičení fyzické tělo de facto ani neexistuje. Pokud bychom je s tímto spojovali, mohlo by to pro nás znamenat určité obtíže.

Poslední výdech je veden přímo vzhůru nad hlavu – do celého vesmíru, ztotožníme se s ním, rozpustíme „já“... – a tam pak bezmyšlenkovitě dlíme (setrváváme v nemyšlení), nevracíme se dolů do těla, nechytáme se ani myšlenek, ani pocitů, ani emocí... Dech však plynule pokračuje ve své funkci. Napjaté zdvižené paže jsou jen pomůckou, jež nám má přiblížit toto rozplynutí vědomí. Pokud nás to však ruší, nemusíme ruce zvedat a výdech provedeme pouze v představě.

Po návratu k běžným denním činnostem se opět vrátíme k plnému bdění a jasnému vědomí.

Proč se cvičíme v bdění – v pozornosti? Abychom se stali mistry v zaznamenávání? Nikoli – v žádném případě! Bdělost se cvičí proto, abychom zprvu snáze rozpoznali myšlenky, poté se je naučili brzdit a zaznamenávat prázdné mezery mezi myšlenkami, nepropásli je, nepropásli jejich příchod (nepropásli Jeho příchod)... Abychom za pomoci vhledu získaného tímto cvičením prohlédli podstatu těchto prázdných mezer, a poté je identifikovali jako podstatu všeho, šúnjatu – prázdnotu, a sjednotili se s ní, poznali se v ní v podobě stavu přirozeně čisté Jednoty.

Jak vypadá pokrok v bdění? Stane se, že je naše mysl častěji unášena myšlenkami. To se může jevit jako rušivé. Je ale nutno si uvědomit, že zaznamenávání více myšlenek či častější unášení pozornosti je již pokrokem v praxi bdění. Ono totiž právě toto zaznamenávání myšlenek je samo o sobě bdění.

Nezapomínejme, že **bdění je forma pokročilé askeze**.

Po čase cvičení čakramů a bdění se během cvičení i mimo ně může začít objevovat řada průvodních příznaků, počínaje drobnými vibracemi, brněním, teplotními změnami (teplo a chlad), dýcháním částmi těla, vzdouváním vnitřního dechu, zvyšováním hladiny energie, bolestí stigmat, hučením, pískáním, syčením, zvoněním a dalšími zvukovými jevy provázenými tlakovými vjemy (tlakem v místech určitých čakramů), slyšením či pociťováním praskání kostí či lebky, ježením vlasů, pociťováním průchodu energie přes temeno, pociťováním kapičky či jejího stékání po temeni, změnami vnímání gravitace, vnímáním elektromagnetických polí, různými vizemi, změnami stavů vědomí, přesuny vědomí, „propadnutí se“ do náhlého ticha, řadou druhů samádhi atd. S výčtem bychom mohli pokračovat, avšak tyto jevy jsou opět individuální – u někoho mohou ve větší či menší míře nastat, u jiného nemusí.

Jsou to projevy již probuzené hadí síly. Hadí síla se u nás probouzí postupně a samovolně a stejně tak i vystupuje výše – až nad hlavu – právě vlivem správného a pravidelného cvičení čakramů a snahy o neustálé bdění.

Evžen svým žákům opakoval mnohokrát: „Koukej! S tou hadí silou je to stejný, jako když se vaří voda.“ A ukázal na skleněnou varnou konvici na plotně ve své kuchyni. „Vidíš? Ze začátku se neděje vůbec nic. Dlouho se neděje vůbec nic. Ale celou dobu se ta voda zahřívá, vidíš? Už je dost horká, ale pořád se nic neděje... S tím naším cvičením čakramů je to stejný, víš? Musíš dlouho cvičit a ono se pořád jakoby nic neděje. Ale ono se to zahřívá... A pak – koukej – bublina začíná zvolna stoupat ode dna vzhůru. Ale jen zvolna, pomalu. Napřed jen jedna, ale postupně jich začíná přibývat. Objevuje se jich čím dál víc, ale pořád ještě potichu, nic není slyšet... A teď pozor! Co je to ta bublina ve vodě? Pára, vzduch, vlastně nic! Rozumíš? Pak to všechno najednou začne s hlomozem vřít a bublat, vidíš? A má to takovou sílu, že to tu pokličku může i shodit. A když se ty bubliny dostanou na hladinu, prasknou a zas tam nic není... A právě tak je to s tou hadí silou při cvičení čakramů. Ze začátku se nic neděje, dlouho se nic neděje. Proto ta vytrvalost a trpělivost. A pak to začne – pozvolna, nenápadně... A co zůstane z těch bublin, když projdou až nahoru, kdy prasknou? Zase nic! Vidíš? A potom, když se ta voda vyvaří úplně, tak je zase ticho... Je to věda, vid’?“

Ale i když se objeví výše popsany nějaký projev hadí síly, stále bychom měli mít upnutou pozornost na procházení sušumnou a neměli bychom se nechat strhnout jedním z těchto jevů, které jsou nám předkládány jen proto, abychom pochopili jisté zákonitosti. V takovém stavu nesmíme zapomínat na bdění ani na vnitřní analýzu, kterou provádíme tak, že si položíme otázku do nitra a vyčkáme na odpověď. Ta může přijít hned nebo se objevit během dne či dní následujících, proto ji přímo nevyžadujeme. A právě v této fázi vývoje nejvíce doceníme naše stálé a dlouhodobé úsilí o bdění a přerušování toku myšlenek...

S probouzením hadí síly a pročistováním čakramů také úzce souvisí další jev, a sice tzv. magické (jógické) síly. Jejich výskyt, četnost a hloubka jsou ryze individuální záležitostí stejně jako cesta samotná. Neznamená to ale, že bychom tyto věci měli zatracovat, popírat, potlačovat apod. Pokud se objeví, měli bychom je řádně analyzovat, poznat podmínky, které tomu dáváme, aby toto bylo, což může v individuálních případech (nejde-li to jinak) znamenat i užití těchto sil.

Naším cílem je ovšem „pouze“ nirvána, proto není radno se jich držet, ulpívat na nich. Veškerou energii bychom měli věnovat pokračování ve stálém cvičení čakramů s důrazem na celodenní bdění a přerušování toku myšlenek! Je třeba si uvědomit, že i tyto magické síly jsou samsárické, tedy nespásné podstaty.

Může se stát, že nám něco prostě nejde. Co s tím, pokud nepomáhá ani analýza? Prostě to přeskočíme a jedeme dál. Jako v životě, jak říkal Evžen. Slovo „chyba“ dáváme do uvozovek – ano, toto cvičení čakramů je vlastně učební metodou, proto bychom ani takové slovo používat nemuseli. Praxe nám ukazuje, že určité tzv. chyby mohou být právě tím, co v tu danou chvíli nejvíce potřebujeme. Nemusíme si je tedy vyčítat. Stačí si je uvědomit, zařídít se podle toho a dále cvičit správně. Toto cvičení nám navíc dokáže časem i samo napovědět, jak na „to“. Dříve popisované je tak ideálním stavem cvičení, ke kterému se nemusíme nutně vždy propracovat hned napoprvé, ač bychom o to měli ze všech sil usilovat. Někomu správné zacvičení čakramů může trvat dny, jinému týdny a měsíce. Tato doba je individuálně dlouhá. Náš popis by pak měl přispět k jejímu zkrácení.

Pokud ve cvičení i v životě samotném zaujmeme stanovisko či přesvědčení, že všechno je v pořádku, a osvojíme si z toho vyplývající pozitivní, radostný přístup,

usnadníme si nejen duchovní cestu, ale i samotný život.

Jedním ze znaků pokroku ve cvičení čakramů je pronikání do hloubky. A to doslova, nejen do hloubky koncentrace, ale do hloubky těla při cvičení, umístování čakramů v těle. Zatímco zpočátku je obvykle hledáme na přední straně těla, tedy v místech jejich vyzařování, s postupem v praxi cvičíme hlouběji a hlouběji do nitra k ose páteře.

Velice dobré je vést si mystický deník a zaznamenávat si do něj průběh meditačních cvičení a jejich působení na životospřávu i běžné denní záležitosti a na sny (jejich proměna je první známkou duchovního pokroku, zprostředkovávají totiž přímý kontakt s vlastním nitrem a vlivem bdění se do nich navíc přesouvají některé mystické stavy.) To pak totiž může být důležitou pomůckou při analýze a stanovení dalšího postupu.

Je třeba si uvědomit, proč cvičíme a kam nás má cvičení dovést... Mnoho věcí se nám vyjasní praxí samotnou a popřípadě i zmíněnou vnitřní analýzou. A v neposlední řadě jsou zde lidé, kteří toto již na sobě prožili.

B) Snaha o Poznání nespočívá ve vytváření něčeho nového, jde jen o odstranění starých omylů, klamů, nánosu nevědomosti. Tím se učení stává vlastně odnaučováním.

C) Fráňa několikrát zdůrazňoval, že nemáme pomáhat světu na úkor svého osvobození, neboť právě toto naše osvobození je nejlepší pomocí všem lidským i ostatním, projeveným i neprojeveným bytostem různého duchovního stupně. Vstupem jedince do nirvány (může-li se to tak napsat) se uvolní mocné duchovní síly, proti kterým je normalní lidská pomoc ničím. Fráňa také říkal, že je nutné a správné osvobodit se tak rychle, jak je to vůbec možné.

D) Souhrn praxe

Jednoduše řečeno: Cvičení čakramů, bdění a jasný vědomí! Toť celá praxe, toť celá cesta... Jinými slovy: jedná se o individuální meditační praxi jednotlivce v ústraní a její přenášení skrze bdění a jasné vědomí do běžného občanského života.

Bdění spočívá v kontrole mysli a to tím, že si uvědomuje dech. Celou svou pozornost máme upřenou na dech a plně si uvědomujeme: teď je nádech, teď je výdech, teď je nádech atd. Tato praxe je celodenní bdění. Zde je dobré připomenout, že bdění je pokročilá askeze...

Ani během noci si pak žák nesmí odpočinout – kontroluje sny, které se vlivem duchovního vývoje proměňují, a mohou tak sloužit jako ukazatel.

Celý tento systém (cvičení čakramů, bdění a jasný vědomí) je cvičením skoro na celý život a člověk si nesmí ani na okamžik odpočinout, jak říkával Evžen. Praxe trvá léta, ale spolehlivě vede k dosažení během jediného života! Evženovi trvala po boku Fráni pouhých čtrnáct let.

Na úplném začátku své cesty musí žák uzpůsobit svou morálku. V dalších etapách je cesta podmíněna trpělivostí, vytrvalostí a odvahou, ale i čistým srdcem, upřímným přístupem a nejvyšším soucitem a oddaností k nejvyššímu cíli. A po celou dobu je také nutno provádět vnitřní analýzu. Analyzujeme všechny stávající i přichozí jevy, abychom na ničem neulpěli a současně ničemu neodporovali.

Po celou dobu duchovní cesty však platí jedno základní pravidlo – Evženovými slovy: „Makat! Makat, ale nepřehánět to!“ – a Fráňovými: „Musí se na to od lesa!“ Takto to Fráňa říkával a myslel tím: moudře!!!

Po delším čase praxe čakramového cvičení začíná žák přerušovat myšlenkový tok.

Po letech praxe, s rozzářením všech čakramů nastává další fáze – provádí se samotná praxe nemyšlení. I tato etapa trvá léta a výsledkem je smrt ega a oživení

Prázdnoty – Pozadí, které nadále „zraje“. Prázdnota, tj. stav bez ega, se objevuje zpočátku okamžitě a opakovaně (někdy na zlomek vteřiny, jindy na týdny), až To nakonec, s vytažením hadí síly a jejím upevněním nad hlavou, přijde bez jakéhokoli chtění nebo úsilí „samo“ a natrvalo. Takový stav se nazývá vyvanutím – nirvánou. Jím pak člověk žije! „Na věky věků. Amen!“ dodal by s úsměvem Evžen. V tomto stavu člověk zanechává všech cvičení a opouští je jako nepotřebné plavidlo, které již splnilo svůj účel a převezlo jej „na druhý břeh“.

E) Nemyšlení – jádro a koruna Učení Fráni

„Mlčení: tělem, jazykem, myšlenkami, představami, pocity, bytím, vědomím, nakonec mlčení Mlčením. To je – stanu se sám Mlčením.“ František Drtikol

Nemyšlení je samotný vrchol Učení, je to koruna, je to vyvrcholení. Před započítím v objasňování, co je nemyšlení, je nutno zdůraznit význam cvičení čakramů, ale i bdění a jasného vědomí. „Čakramy, bdění a jasný vědomí! To je třeba dělat neustále,“ jak říkával Evžen. A právě z jejich praxe vychází poznání a pochopení, že klid i pohyb mysli jsou jejími přirozenými stavy. Pro praxi kundalinijógy samotné je pak zcela podstatné poznání nezrušitelného klidu mysli, klidu, který ačkoli mysl zažívá neustále, prakticky neznáme, a pro její směřování k trvalé činnosti mu nevěnujeme patřičnou pozornost. V tuto chvíli můžeme citovat Fráňova slova „Klid je nejvyšší stav“. Patañžali v Jógasútře kdysi napsal: „Jóga je potlačení změn myslícího principu.“ Tedy nemyšlení!

Nemyšlení. Co to ale je to nemyšlení? – Tak právě tohle to není!!! Právě tohle je myšlení. To je třeba kontrolovat, brzdit, a po čase i zastavovat. Jeho zastavením vzniká stav nemyšlení – stav bez myšlenek, bez ega... Nemyšlení je tudíž pravým stavem meditace, je to meditace jako taková. Meditace sama o sobě. Ta se pak praxí dále rozvíjí...

Ale duchovní cesta nezačíná praxí nemyšlení. K té se musíme propracovat, musíme k ní dozrát. Samotné nemyšlení, jak je Fráňa a po něm Evžen učili, však není předkládáno jednotlivě jako samostatná meditační praxe, ale jako součást celodenního a celoživotního úsilí. Přímo navazuje na zvládnuté cvičení čakramů a je rozvíjeno bděním a jasným vědomím, z nichž přirozeně vychází. Ale pozor! Započítí této praxe má svůj čas. Evžen často varoval před jejím předčasným cvičením. Přikročíme k ní až po letech společné praxe čakramů a bdění. „S praxí nemyšlení se má začít až po určité době, když jsme produchovnili (nebo prodýchali) čakramy. Kdo by chtěl ve věci nemyšlení přeskočit nutnou vnitřní průpravu, neuspěl by; to je jako udělat příkladně gymnastický přemet bez tréninku,“ varoval Evžen.

A proč se věnovat nemyšlení? Protože „Nemyšlením se Toho dosahuje!“ upozorňoval Evžen. A právě skrze nemyšlení poznáváme nejvyšší tajemství, mystéria života a smrti... Takovým mystériem je například klíč, který nám odhaluje Fráňa slovy: „Představa je vědomí a vědomí je představa.“ Evžen pak již jen dodává: „Všechno je představa – rozumíš? Všechno kolem nás. A my musíme zjistit, přesvědčit se, že je to jen představa!“

A tak k nemyšlení je dlouhá a trnitá cesta skrze společné cvičení čakramů a bdění, později i jasného vědomí. A jak je to s jasným vědomím? „To je podobný jako bdění, ale je to vyšší stav. Napřed je bdění, a pak teprve jasný vědomí...“ „Bdění, to musí být pořád! Rozumíš? Pořád si musíš uvědomovat, co děláš,“ říká Evžen.

Buddhismus již od svého počátku využívá s úspěchem i pozorování nádechu a výdechu. „Pozorování dechu je taky kontrola mysli, to patří do bdění. Je třeba vědět o všem, co dělám..., ale hlavně kontrolovat mysl, vědět, že myslím!“ Říkal Evžen žákům. Při jiné příležitosti vykládal: „Když tu sedím a dívám se na toho člověka přede mnou, poslouchám ho... a hned se to rozjede: Kdo to je a co tohle a

co tohle... A já to zarazím tím, že o tom vím. Dost. V tu chvíli nemyslím. Nemám myšlenky a jenom se koukám. To je přerušování myšlenek.“

Postupně, s pokročilou praxí cvičení čakramů, kdy je nezbytně nutné zaměřit se i na nemyšlení, opět Evžen opakuje: „Od pozorování myslí přes přerušování do úplného nemyšlení, zastavení činnosti myslí. Máš myšlenku a víš o ní, a pak – nic, mezera... Tím nemyšlením poznáš to veliké Já. Je to boj, ale tím bojem budeš sílit, budeš mít sílu! – Jakou? – No, Sílu moudrosti!“ směje se Evžen hlasitě a s ústy dokořán tak, jak to dokáže snad jen on...

Samotnou praxi nemyšlení vykládal Evžen mnoha různými způsoby. Zde je jeden, jedna Evženova řeč. „Nemyšlení – to je práce na celý život, to nebude hned! Má to tři fáze – kontrola myšlení, přerušování myšlení, a pak teprve nemyšlení. Ale to až po nějakém čase!“ Pak bere papír a nakreslí dlouhou vodorovnou čáru: ———. „To je myšlení, to musíš brzdit a kontrolovat. Jasný?“ Pak čáru ukončí a začne vedle další: ———_———. „Mezi myšlenkami jsou mezery, jsou malé, neznatelné. Ty se musíš naučit poznávat. Poznávat podmínky.“ Pak nakreslí další čáru a pod tím větší mezeru: ———_———_———. „Tady se to pak stane zřejmějším, i když jsou zpočátku ty mezery malinký,“ a nakreslí opět další čáru myšlení: ———_———_———. „A potom...“ na konci vodorovné čáry kreslí krátkou vertikální: ———_———_———| „...a dál už nic. To je konec!“

„Jestli je cílem to nemyšlení,“ ukazuje žák na poslední přerušování čáry, „k čemu je v tom případě dobrý to cvičení čakramů?“ Evžen se směje: „To je dobrá otázka – a závažná. Ty to musíš spojit. Vytáhnout to nad hlavu, vydechnout nad hlavu a nemyslet, přestat myslet. To je pak úplný konec! Cvičením čakramů získáš poznání. Naučíš se poznávat podmínky, který tomu musíš dát...“

Ke správnému pochopení a poznání slouží důsledné pozorování podmínek. „Všímej si, že když jsou podmínky, chybí chtění. Když jsou podmínky, chybí myšlení. A obráceně! Nechtěj To, jen tomu dávej podmínky a důkladně to analyzuj,“ říká Evžen.

Jednou jsem se ptal, zda by se dala blíže definovat či slovně vysvětlit analýza. „Já se pokusím... Analýza je zjištění podmínek. Když máš nějaký zážitek, když třeba něco vidíš, tak uvědomíš si podmínky, který tomu dáváš, abys to viděl – to je analýza,“ vysvětluje Evžen.

Jindy říká: „Zjistíš, že mezi dvěma myšlenkami je přestávka. A to je Ono. Znáš kinofilm? Tam je taky pauza mezi snímkami. Ale tady u myslí není tak malinká, je nekonečná... Musíš to pozorovat, abys až umřeš, poznal tu pauzu, to Světlo...“

Nemyšlení se tedy „projevuje“ jako mezera mezi myšlenkami. Slovo „projevuje“ dávám záměrně do uvozovek, neboť ono to nemyšlení, tu mezeru, nelze zaznamenat přímo! O tom, že zrovna nemyslíme, o těch mezerách, nemůžeme vědět! „Když nemyslím, tak o tom nevím! Nesnažit se „u toho“ být vědomím, nesnažit se vědět o tom! Nemyslet na to, že nemyslím. To by byla chyba,“ upozorňoval Evžen. Pokoušet se tudíž soustředit na ty mezery, na to nemyšlení, by také byla chyba. Jenomže ono se na ně soustředit ani nedá. Ta mezera, to nemyšlení přijde samo! Je třeba pouze zaznamenat poslední myšlenku a – a nic. Dál nemyslet. To je nemyšlení. Pokud se objeví další, opět ji jen zaznamenat, a konec... Tak je třeba se cvičit. Ale pozor! Nebdění není nemyšlení!!!

A jak vypadá pokrok v nemyšlení? Pokrok v nemyšlení se obvykle projevuje zpomalováním, zastavováním dechu a toku myšlenek, až k nepotřebě dýchat.

Celé toto téma se vztahuje k posledním etapám a samotnému cíli duchovní cesty. A tak ještě něco málo o vlastním cíli cesty, o cíli našeho snažení. Co jím tedy vlastně je? Jednota! Nirvána! „Jednota je prázdnota plus všechno kolem. To je

nirvána! Prázdnota je stav bez představy – a víš, co to je? To je to nemyšlení! Prázdnota, energie, síla – to je nirvána! ... To je, vid'?" povídá s úsměvem Evžen.

Zde je právě to kardinální jádro celé Cesty. V okamžiku přerušení myšlenkového toku je normální lidské vědomí vypnuto, potlačeno, zastaveno a to, co zůstává na pozadí tohoto Stavů, je právě ten podklad Všeho – podklad jsoucna. Není to možno nijak definovat, pojmenovat, přiblížit lidským smyslům – normálně se tomu říká osvobození. Tento stav bez myšlenek se rovná ztotožnění se se Sílou – je to nejvyšší Stav.

Mějme na paměti, že k úspěšnému dosažení výše zmíněného poznání je naprosto nutná velká trpělivost, velká vytrvalost a velká odvaha. Takže nezbyvá než makat, makat, ale nepřehánět to! Nikam nespíchat! Celá cesta je způsob života. Tím Učením se musí žít!

Tolik tedy k nemyšlení – jádru a koruně Učení Fráni; jedinečné duchovní cestě vedoucí přímo až k nejvyšším metám lidství. Učení Fráni tak popisuje duchovní cestu jako vrchol, korunu lidské existence a lidského života. Duchovní cesta je tedy cesta právě k tomuto odedávna nejušlechtilejšímu ze všech lidských cílů a Fráňa jej dokázal nejen dosáhnout, ale zároveň Jím i trvale žít, což následně učil všechny příchozí. A právě v tom spočívá jeho hlavní odkaz pro nás všechny!

Třetí doplněk: výběr z pojednání „Kolik je čakramů (čaker)“ od J. Lípy

Cílem jógina je vzbudit Hadí sílu, která leží v múladháře (první čakram nacházející se na konci páteře – kostrč) svinutá jako had a spí, dokud není jóginem probuzena. Je-li probuzena, stoupá vzhůru přes jednotlivé čakramy až do sahasráry (sedmý čakram nacházející se u temene hlavy). Odtud padá jako déšť božské ambrozie, aby nakrmila všechny části psychického těla, a když je takto naplněna nejvyšší duchovní silou, jógi dochází Osvícení.

Upřesněme, co je čakram. Čakra (ženský rod) má v sanskrtu význam kolo, kruh, někde je uváděn i vír. Dnes bývá používán právě tento tvar – tedy ženský rod, zatímco tradice Učení Fráni Drtikola používá termín „čakram“ – v rodě mužském. Čakram je energetické centrum v těle, v němž můžeme cítit odrazy vnějšího světa. Při bližším zkoumání zjišťujeme, že je to poněkud jinak. A sice, že působí na vnější svět coby jeho hybatel, lépe ovšem řečeno, na jeho vnímání, pojmání apod., kdy vnější svět vzniká právě v nich. Naše osobnost je rozložena v čakramech tak, že každý má vliv na její jinou stránku a všechny dohromady pak skládají naši bytost.

Kolik je čakramů? Klasické texty mluví o sedmi, mluví o nich ve chvíli, kdy člověk sedí v pozici se zkříženýma nohama. To má svůj důvod. Pokud totiž končetinu více ohneme, přestává jí proudit energie, tedy právě ta podstata čakramu. Které to tedy jsou? Jejich umístění přibližně odpovídá tělesným bodům: 1. Múladhára – kořenový, základní čakram umístěný přibližně na hrázi – perineu. 2. Svadhištána – pohlavní či sakrální čakram, v páteři proti pohlavním orgánům. 3. Manipúra – břišní čakram proti pupku. 4. Anaháta – srdeční čakram proti středu hrudníku v úrovni srdce. 5. Višudhi – krční čakram v krční páteři. 6. Ádžňa – tzv. třetí oko v lebce, přibližně mezi obočím. 7. Sahasrára – temenní či korunní čakram kolem temene hlavy.

Fráňa však již ve 30. letech 20. století učil, že pokud nesedíme, ale např. ležíme, máme čakramů osm, protože se základní, nejnižší čakram Múladhára rozkládá do dvou, tedy do kolen a kotníků.

Pokrokem v meditačních cvičeních kundalinijógy dospíváme k závěru, že oněch sedm čakramů je základních, ale existuje celá řada čakramů dalších, většinou málo popisovaných; že prakticky každý kloub má čakram, že jsou další čakramy

mezi nimi apod. To vše zjišťujeme na základě jednoho předpokladu či výchozího pokroku, k němuž praxí docházíme, a sice zrozením vnitřního dechu, tedy již probuzením samotné hadí síly. Jedny z prvních vedlejších čakramů jsou stigmata a stigmatizace jako taková...

Po dostatečném zažití a analýze výše zmíněných jevů, kdy jsme již dostatečně schopni zhodnotit význam jednotlivých čakramů přistupujeme k jednoduchému, ale praktickému kroku: vracíme se k oněm základním sedmi čakramům a postupně zjišťujeme, ověřujeme si praxí, že jich je skutečně pouze sedm či osm podle toho, jakou pozici zaujímáme. Věnujeme pak zvýšenou pozornost právě těmto hlavním čakramům.

S dlouhodobou, letitou, intenzivní, pravidelnou a každodenní praxí docházíme k rozhoření a vzestupu hadí síly, a následně dalšího poznání, a sice že nejde ani tak o ty čakramy, jako o samotnou sušumnu, která je sice sama o sobě prázdná, ale k takovému poznatku docházíme až samotnou praxí – cvičením čakramů – tedy vlastně „čistěním“ té sušumny, čistěním oněch energetických center – čakramů. Postupně se tak oněch sedm (osm) čakramů rozplyne a najednou získáváme zkušenost existence pouze dvou čakramů. Ty bývají popisovány jako slunce a měsíc se sídly rozumu a citu. Tyto pak meditační praxí převracíme, docházíme tak k onomu pověstnému kabalickému převrácení světél, či jinak řečeno, jejich propojení. Ve chvíli kdy dojde k onomu přesunu světél či propojení obou čakramů, zažíváme tzv. okamžité či okamžikové osvícení. A ze dvou čakramů se stává jeden. Tedy nastává Jednota. Ale také bychom mohli mluvit o tom, že ve chvíli propojení nevzniká čakram jediný, ale již není žádný. Protože vše je jednotou – a je pouze ona jednota, z níž není nic vyčleněno, není nic, co by v ní mohlo být nazýváno čakramem.

Jak cvičit čakramy? O tom nejlépe a nejuvěrněji informuje kniha Evžena Štěkla Síla moudrosti a stejnojmenné webové stránky věnované Učení Fráni Drtikola. Jak je však patrné z dříve uvedeného, opravdu „stačí“ (a je podstatné) cvičit právě oněch sedm (v případě cvičení vleže osm) hlavních čakramů. Další čakramy jsou čakramy vedlejšími. Cvičit více čakramů než oněch sedm základních pak může mít rozptylující vliv. Tato praxe je dlouhodobá. Není na měsíc, či rok, ale na léta, a pokud budete cvičit chybně, sama vás od sebe odpudí! Nevydržíte ji cvičit, nebude mít výsledky a nejen že nedosáhnete, ale sejdete z cesty.

Další často pokládanou otázkou je, „zda je tato praxe nebezpečná“. Lze konstatovat, že je nebezpečná především pro ego.

Na tomto místě je ovšem nutno si ovšem také uvědomit, že celý výše popsany postup je z časového hlediska, jeho trvání a rychlosti průběhu jednotlivých kroků ryze individuální záležitostí. Může trvat roky, může trvat celý život či déle, ale také jej lze zvládnout po určité době meditační praxe během jediného okamžiku v jakékoli chvíli či dobu během naší duchovní cesty. To je právě tím „okamžitým osvícením“. Lépe řečeno právě „okamžikovým“, protože osvícení, poznání, dosahujeme během jednoho jediného okamžiku po dlouhé, intenzivní praxi, nikoli tedy okamžitě a z ničeho nic!

Pokračování interpretace učení Fráni Drtikola od Evžena Štěkla

2) Sebeléčení

Pro pokročilejší žáky cvičící čakramy uvádím návod k sebeléčení.

Představou vedeme své vědomí na nemocné místo v těle a do tohoto místa vkládáme vůlí a představou slovo Klid nebo Zdraví – nebo krátce po sobě obojí. Je v tom velká síla a výsledek bývá překvapující. V úporných případech můžeme použít: Vyjdi! Vyjdi!

Lze též pocítit/vyvolat vibrace v oblasti chorého místa. Tyto vibrace se aktivují tak, že se do toho chorého místa soustředíme – tj. uvedeme do něj své vědomí. Tyto vibrace mění strukturu nemocných buněk a nastává proces ozdravení: buňky se upraví do stavu, ve kterém byly před onemocněním. Nejsme-li schopni vibrace vyvolat, postupujeme stejně, výsledek je podobný – uvedený postup působí! Někdy je nutno tento proces opakovat, jindy i několikrát, ale mnohdy není žádného čekání třeba, ozdravení je okamžité, nebo aspoň brzy pocítíme, že potíže ustupuje.

Je nutno to zkoušet, praxe ukáže více. Jógická schopnost ozřejmit si tyto vibrace (nebo jinak řečeno pránické proudění) není nic odtrženého od zákona příčinnosti – jde pouze o to, poznat podmínky, které to vyvolávají (umožňují). A tyto podmínky můžeme poznat jen a jedině praxí cvičením čakramů. Klíčem k převodu prány do fyzického těla je naše vědomí plus dech. Člověk přenesením svého vědomí do toho místa, toto místo „oplodní“ a vibrace se velmi zřetelně projeví.

Také je dobré těmi jemnými, ale zřetelnými vibracemi projít občas celé tělo (včetně vnitřností), i když se cítíme zdraví – a nezapomenout na zuby, dásně a hlavně na kořeny zubů – pěkně pomalu napřed horní a pak dolní kořeny postupně zub po zubu, kořen po kořeni – má to dlouhodobý účinek, je to blahodárné. Můžeme si tak pomoci i bez lékaře, například při zánětech všeho druhu, otoky, nádory, revma, bolesti zubů a jiné bolesti, třeba nervové obtíže atd.

Analogicky můžeme postupovat při léčení druhého tvora.

Představou (vědomím) přeneseme rozkaz do jeho chorého místa: Klid! Zdraví! Je dobré, když léčitel i pacient jsou v klidu v jedné místnosti, ale je docela možné léčit na dálku – to záleží na stupni pokročilosti léčitele, ale také na tom, do jaké míry je nemocný schopen se vnitřně otevřít! Proto výsledek není vždy jednoznačný. Ale mnohdy velice dobrý! Pacient nemusí ani vědět, že na něm byl uplatněn náš léčebný postup.

Pokud se týče léčby, neděláme z toho žádnou „vědu“ – zkrátka pochopili jsme určité podmínky, vědomě je ovládáme a používáme. A nelpíme na tom. Udržujeme tělo pokud možno v takovém stavu, abychom mohli bojovat za osvobození. Ano, naše hlavní snaha má být osvobodit se z pout samsáry.

Důležité upozornění: toto duchovní léčení spočívá zcela a výlučně na bázi vycvičeného vědomí (pomocí cvičení čakramů), proto není možné docílit uspokojivých výsledků pro toho, kdo nemá praktické zkušenosti v kundaliníjóze.

A také si nesmíme zavírat dveře svojí nevírou, svým pesimismem. Naopak, vždyť je to radost poznávat zákony všehomíru, chápat je a žít jimi.

3) Umírání

Cvičení čakramů naučí člověka i „umírat“. Zní to neuvěřitelně, ale je to pravda. Při cvičení se totiž nořím do nitra, a tak si ozřejmuji, co to vlastně to bardo – posmrtný stav – je, a přestanu se bát smrti.

Vědomí umírajícího by nemělo vyjít z těla nosem, nebo ústy, ani jiným otvorem, nýbrž mělo by vyjít bráhmanským otvorem – to je ten otvor na temeni hlavy, který novorozencům dlouho srůstá.

Chceme-li si zkusit, jak vypadá „umírání“, lehneme si v klidu na záda, sledujeme dech a ztotožníme se s vědomím (nebo spojíme dech s vědomím). Potom jdeme tím spojeným vědomím nahoru nad hlavu a jdeme hodně vysoko nad tělo. Výsledky jsou nesdělitelné, zajímavé, je to užitečné cvičení – naučíme se tomu nejlépe cvičením čakramů (a má to duchovní efekt pouze pro toho, kdo ty čakramy skutečně cvičí). Tento nácvik duchovní techniky „umírání“ nás přivádí do hloubky nitra a naše vědomí se tím rozšiřuje daleko za hranice lidských dimenzí.

Konec interpretace učení Fráni Drtikola od Evžena Štěkla

4) Dýchání do čakramů – O vnitřním dýchání

Jedná se o pokročilé cvičení. Není vhodné pro začátečníky.

Návod:

1. Začínáme dýchat v srdečním čakramu, až se „rozhoří“, oživí. Vznikne tím rotační pohyb. Pak se z tohoto centra nadýchneme a takto oživený dech s výdechem, obloukem doprava, vedeme do čakramu pupečního. Tam se „usadí“, upevní. Při novém vdechu se začíná v pupku a v nádechu se vede proud obloukem do levé strany a zpět do srdečního centra. Tím nastává jakýsi rotační dech.

2. Začíná se pupečním centrem, nadýchnutím se dech vede doleva, do krčního centra a tam se „usadí“, upevní, a výdechem doprava se vede zpět k pupku. Pak se dýchá rotačním dechem, až se krční lotos rozzáří. Pak konečně výdech obloukem doprava a zakotví v pohlavním centru.

3. Nadýchneme se v pohlavním centru a vedeme dech doleva do centra čelního, mezi obočí, a výdechem doprava obloukem zpět do centra pohlavního. Dále rotační dech, až se rozhoří pohlavní lotos, pak se výdechem spočine v lotosu na konci páteře.

4. Pak se opět začíná nádechem z konce páteře, dech se vede obloukem doleva, do temene hlavy, a výdechem obloukem doprava zase zpět do konce páteře.

Tato cvičení můžeme provádět: a) nejdříve zleva doprava nádech, zprava doleva výdech, b) nebo nadýchneme doprava s výdechem doleva, c) nebo kruhy zezadu dopředu.

O vnitřním dýchání, „prodýchávání“, oživení, produchovnění čakramů dechem řekl Fráňa: „Vnitřně dýchat znamená udržovat dech i vědomí v tom místě, které chceme oživit – odkud dýcháme. Vdechují a vydechují z nitra na všechny strany kolem sebe (v kouli, nikoli plošně). O proud vzduchu vedený nosem při vdechnutí i vydechnutí se vůbec nestarám.

Při výdechu pozorujte, kam až dech dosáhne. Při dalším nadýchnutí vycházíme pak již z tohoto bodu, kam dech při posledním výdechu došel atd., takže se kruh vdechu a výdechu zvětšuje (v kouli). Sledujte stále vědomě vdech a pozorujte, jak se rozšiřuje.

Když se přitom některý čakram probudí, zažijete určitý pocit, např. štěstí, klid, blaženost. Pak máme vědomě tento pocit rozšířit do všech čakramů. Tím způsobem

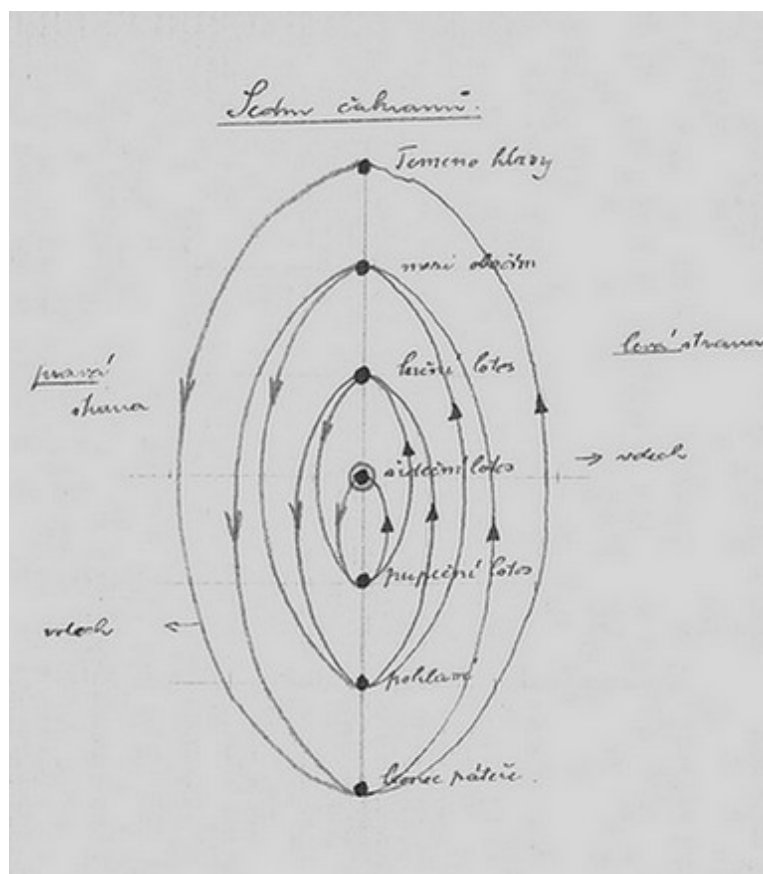
je produčovnníme všechny najednou a usnadníme si tím pokrok.“

Vnitřně dýchat znamená udržovat dech i vědomí v onom místě, odkud dýcháme. Toto místo může být kdekoli v těle nebo i mimo tělo. Vdechuje se zvnitřku, vydechuje ven. Nikoli však nosem, nýbrž celým tělem na všechny strany kolem sebe. Zkusit to doopravdy znamená beze vší pochybnosti. Seběmenší pochybnost ruší výsledky práce.

Když některé místo v sobě prozářím, musím současně dojít k poznání, že bod, ze kterého vycházím, nebo klid, ze kterého vycházím, je nedělitelný a že ono záření, které se mi projevuje, jest jen promítnutím vyzařování onoho pravého Já.

Fráňovo Učení – Fráňova četba

Ze soukromých rukopisných překladů a výpisků Fráni

Z knihy: Rozhovor o všem a ničem, autor Ladislav Klíma

Svět jsem já. Jen dokud žiji já, žije pro mne i svět, vše na něm i kolem něho. Nebudu-li žít já, nebude žít pro mne ani svět, aniž co kolem něho. Já však budu žít stále, protože již teď také nežiji: spím-li a nemám-li přítom snů – nežiji. Tedy i nyní už smrt je ve mně. Protože však smrt máje v sobě a zároveň žiji – tedy není smrti! Svět jsem já, já jsem i svět. Ve mně je život i smrt, všechno i nic, alfa i omega – Věčnost!

E. Underhillová – Mysticismus

Opravdový mystik, jemuž se tak často vytýká popírání světa, popírá jen nízký a umělý svět jáství a výměnou za to získává tajemství onoho mocného vesmíru, jež sdílí s přírodou a Bohem. Mezi jeho bytostí a bytostí všeho ostatního navazují se zvláštní styky, neznámé těm, kdo vedou život smyslů. V této obnově jeho vědomí, které následuje po „mystickém probuzení“, probudil se ze spánku hluboký a prvotní Život, jež mystik sdílí se vším tvorstvem. Tím je odstraněna hranice mezi lidským a mimolidským životem. Život šeptá nyní do jeho života: všechno je s ním spřízněno a vše odpovídá k jeho bratrské sympatii.

Buddhův žák Sariputta

Buddhův žák Sariputta mluví k mnichům: „Slast, přátelé. Slast je tato nirvána.“ Tu namítne jeden z jeho žáků: „Jak však může být v tomto stavu slast, když tu není pociťování?“ A Sariputta odpovídá: „To je právě Slastí v tomto stavu, že tu není pociťování.“

Mistr Eckhart

Spravedlivý neslouží ani Bohu, ani stvoření, neboť jest volný; a čím blíže je Spravedlnosti, tím blíže je Volnosti a tím více je také volností samou. Vše, co je stvořeným, není volné. Dokud jest něco nad námi, co není Bohem samým, to mne tíží, ať je to jakákoli maličkost jakkoli utvářená. A i kdyby to byl rozum a láska: pokud jsou stvořeny a ne Bohem samým, tíží mne, neboť nejsou volností...

Autor neznámý

Individuální proud vědomí má za základ komplex transcendentních realit, nositelů nebo dharm, který se okamžitě projevuje ve formě proudu kombinací okamžiku. Řetěz těchto kombinací tvoří iluzi, již nazýváme subjektem s jeho obsahem vědomí. Bytost nebo kontinuum není bytostí, která ve světě žije, nýbrž bytostí, která svět prožívá. Každý prvek trvá jen okamžik, vědomá osobnost je tudíž řadou neustále se měnících kombinací okamžiků, které se skládají z jednotlivých prvků, v okamžiku se projevujících. Obsah vědomí se stále mění, tj. proud vědomí se skládá z řetězu okamžiků.

Maxim Gorkij – Zpověď

Obé je v člověku – dobro i zlo. Chcete-li dobro – dobro je. Zlo budete chtít – zlo vzejde od vás i vám. Bůh ani k dobrému, ani ke zlému nepobízí; samovládni jste byli stvořeni vůlí jeho a svobodně jak zlé, tak dobré konáte. A ďábel váš je bída a nevědomost. Dobré ve vás je opravdu lidské – protože ono jest od Boha, zlé však ve vás nikoli ďábelské, ale hovadské jest.

Rodí se všichni stejně, má tedy být i úcta ke všem stejná. Ďábel byl pro mne vysvětlením zla, ale zároveň mi překážel, snižuje velikost Boží.

Dívající se na lidi, hledáme v nich stinné stránky a tak zhášíme v cizí tmě své vlastní světlo. Ozař proto raději vlastním světlem cizí tmu a vše ti bude příjemné.

Člověk nevidí dobro v nikom jiném než v sobě, a proto se mu celý svět jeví jako truchlivá poušť.

Nemoc je stav, kdy člověk necítí sebe, nýbrž zná jenom svou bolest a žije jenom jí.

Anglická přísloví

Dej zlému příležitost, aby se zničil sám, dej mu dost dlouhý provaz a on se pověsí sám.

Ke každé hádce je zapotřebí dvou. Nepouštěj se do sporů, jež nestojí za to.

Nikdy nevíš, co můžeš, pokud to nezkusíš.

Drž si psa a štěkej sám.

Můžeš zahnat koně do vody, ale nepřinutíš ho, aby pil.

Nechod' nesnázím naproti.“

Tejner – Tři roky

Na obraze je vymalována do polovice shořelá svíce v starodávném svícnu, s vysokým jasným plamenem. A pod ní nápis: Sloužíc jiným, shořívám.

Z novin

Oprávněná otázka: „Prosím, pane soudce, proč je žebrání hříchem, když je dávání ctí?“

Prof. Ferdinand Herčík – Život naruby

Světlo, teplo, zvuk jsou jen proto, že nám naše smysly přenášejí činnost kvant a molekul do našeho vědomí. Trvání dění je uvědomováním si času. Teprve naše vědomí tento mrtvý čas oživuje a není času, který by tekł sám o sobě prázdným prostorem dění a změn. Tento bodový fyzikální čas je naší fixí, kterou vkládáme do prostoru.

Leonardo da Vinci

„Kdo diskutuje a dovolává se autorit, nepoužívá svého ducha, ale toliko svojí paměti.“

Aritmetika je pravda

Profesor vážně řekl: „Čísla nelžou! Postaví-li např. jeden muž za 12 dní domek, může jej postavit 12 mužů za jediný den.“ „To je správné,“ přerušil ho jeden ze studentů. „Pak může 288 mužů postavit dům za hodinu, 17280 za minutu, 1036800 za jedinou vteřinu. Přitom není možno za tu dobu upevnit jedinou cihlu.“ A pokračoval: „Přepluje-li loď za šest dní Atlantik, přepluje jej šest lodí za jeden den? Tak kde je ta pravda aritmetiky?“

Krišnamurti

Myslit špatně nebo mluvit špatně o někom jest zrušením bratrství a zákona lásky. V každém z nás existuje zlo i dobro a my můžeme svým myšlením i jednáním šířit toto dobro a zmenšovat zlo.

Vrháme-li špatné a zlé myšlenky na jiné, pácháme tím trojí nespravedlnost.

Předně vysíláme zlé myšlenky do svého okolí a světa a tím právě šíříme a zvětšujeme smutek a neštěstí ve světě, kdežto vysílající myšlenky dobré, mohli bychom život obohatit krásou, souladem a láskou.

Za druhé – je-li osoba, o které zle a špatně myslíme, skutečně takovou, pak těmi myšlenkami a slovy ji posilujeme ve zlém, místo abychom ji polepšovali, jak jest naší povinností. Pakli ona osoba takovou není, jak o ní smýšlíme a ji si představujeme, tu se velmi často stává, že naše zlé myšlenky a působení svádí onu osobu ještě nedokonalou k činům, které jsme jí v myšlenkách připisovali.

A za třetí – těmito svými špatnými myšlenkami, slovy a jednáním krmíme svou vlastní bytost a tím omezujeme a utiskujeme své vlastní dobré tvořivé myšlenky, ztěžujeme svůj pokrok a snižujeme svou bytost.

Pamatujme, že vyslané myšlenky zla vábí na sebe zlé vlivy, jimž je tak cesta k nám otevřena.

Jaké následky mají zlé myšlenky, slova a činy, nedovedeme si ani dost uvážit a ještě méně si dovedeme představit tresty, které dle zákona odplaty stíhají toho, kdo zlo vysílá.

Jest to povaha ošklivá a nejhorší činnost lidská šířit zlo, zlé vlivy a záchvěvy, které pak od nás i okolo nás obíhají a otravují vzduch i život náš i okolní a plní svět nespravedlností, nepořádkem, zlem a trápením...

Vynasnaž se, abys uskutečnil ideál soucitu a lásky. Ovládej svou mysl, slova a činy. Nemysli, nemluv a nejednej špatně ani jinak neúčinně a taková činnost a pozornost usnadní ti překonání nepříjemností láskou a soucitem ve službách lidskosti.

Inbjorn

Každý člověk jest tím, co ze sebe udělal myšlenkami a skutky.

Přijímej vše, co osud ti skýtá jako dar, a učíš z toho to nejlepší.

Ochotně pomáhej, avšak nikdy neočekávej vděčnost, nýbrž čin vše z lásky a pro věc samu.

Smyslem tvého života není jeho prodloužení, nýbrž prohloubení.

Co činiš, čin cele a rád, potom přináší čin požehnání.

Nemoc a charakter jsou na sobě závislé, proto jest nemoc zvrácené nazírání na svět.

Z novin

Číslo 25 920: Den co den postoupí Slunce ve zvěrokruhu o jeden stupeň. Za 365 dní projde celým zvěrokruhem. Říkáme, že zase uplynul jeden rok. Vedle tohoto „malého“ roku existuje ještě jeden „velký“. Určuje jej putování takzvaného jarního bodu, bodu rovnodennosti, a trvá 25 920 malých roků. Malý rok se označuje jako zemský, velký jako kosmický rok. Zvláštní je, že člověk žije průměrně 70 až 72 let. To je 25 920 dní. Náš život tedy trvá z kosmického stanoviska pouze jeden den. Ještě podivnější je však toto: za jednu minutu osmnáctkrát vydechneme. To je za 24 hodin, tedy za jeden den, přesně 25 920.

Mladá Fronta 14. 4. 1948, Antonín Zápotocký

„Chceme-li, aby dobro nabylo vrchu nad zlem, je zapotřebí vytvořit takové poměry a prostředí, které by špatné sklony potlačovalo a dobré vlastnosti rozvíjelo.“

Fráňovy vize a sny před prozřením do Poznání

Výběr ze soukromých zápisků niterných zážitků Fráni z let 1927 – 1929. Fráňa je začal datovat až od 1. listopadu 1927 a poslední je z 20. října 1929. Jedná se o různé vize, záznamy snů a prožitky spojené s duchovní praxí.

ROK 1927

Zakopání do hrobu zaživa a pocit kostry. Přitom vystoupení z těla a dívání se na sebe.

Pocit rozšiřování donekonečna.

Cítil jsem, že stojím v prostoru mimo svět a že se dívám na světy, které vířily okolo mne.

Boží oko.

Jasně zářící plamen.

Pocit netělesnosti.

Stigmatizace.

Najednou jsem cítil, jak mi z boku teče krev, která je zachycována do kalichu.

Kristus na kříži se zakrytou hlavou.

Najednou jsem měl pocit, jakoby mě kdosi pevně držel špičky nohou (do půl chodidla). Tento pocit přešel do hrozného horka. Zároveň jsem viděl, jak konce těch nohou svítí žhavě.

Uviděl jsem, jak z celého mého těla, jaksi okolo těla, vychází plaménky – záře.

2. 11. Trnová koruna.

2. 11. Kristus nesoucí kříž. Dvakrát, třikrát.

3. 11. Najednou jsem stál bosýma nohama na kamení, které bylo – čím déle jsem na něm stál – ostřejší, až jsem měl pocit, jako bych stál na hřebících, které se mi zabodávaly do chodidel. Pak jsem byl náhle uchopen a položen na kříž. Cosi mi roztáhlo ruce a pevně drželo. I nohy. Cítil jsem, jak mi přikládají hřebíky k nohám. Přitom jsem měl nohy až ke kolenům a ruce až k loktům v jednom ohni. Ony části rukou a nohou jsem přitom viděl, jakoby byly žhavé a svítily.

22. 11. Rozdvojení. Tělo jako slupka a uvnitř záře.

5. 12. Blesk, blesky. Otevření břicha a světlo silným proudem jako ohnivá voda lilo se mi z útroby. Ohnivý proud z nádoby.

5. 12. Kristus.

7. 12. Kristus na kříži a z prsou mu tryskal oheň.

ROK 1928

29. 2. Při koncentraci: byl jsem u nás. Na zemi u skříně ležel můj zelený kabát. Chtěl jsem ho dát do skříně a on najednou obživil. A z jeho rukávu vylezla ruka, která mne chytila a pevně držela. I hlava se objevila, šklebící se z něho. Nemohl jsem se ho zbavit, svíral mne jako upír. A tu mne napadlo, že silou svojí nic nezvládnu, jen pomocí Boží. Pomyslel jsem na Boha a na Jeho Sílu a tu cítil jsem, že celé mé tělo a hlavně ruka stala se jako duchem a vymanila se z té příšery. Vymanil jsem se z toho hrozného objetí pomocí Boží a díval jsem se pak na bezvládný kabát – příšera leží na zemi, jen malá černá hlava příšerně a malomocně se šklebila z něho na mne. – Odešel jsem ven, na zahradu, kde byla krásná, klidná měsíční noc zimní, snůh.

31. 3. Při koncentraci: pocit, jakoby spousta světla se mi z nebe řinula do těla, do srdce.

15. 5. Odpoledne při koncentraci: největší zážitek, který jsem dosud měl. Bohužel trval tak krátce. Nevím, jak bych to definoval. Stal jsem se celý světlem, plamenem nebo něčím podobným a začal jsem se vznášet. – Já nemám pro to slov.

2. 6. Při koncentraci: Najednou se vše zjasnilo, vše svítilo. Moje tělo bylo jediné světlo a jenom teninká slupka dělila mne od světa a světla kolem mne. Ruce a nohy pálily jako ve výhni. Uprostřed prsou byla větší záře a najednou tam zasvitlo tak intenzivní světlo, bylo čisté. – Přitom se ozval hlas: „Živ jest Hospodin, Bůh zástupů.“ – Ta slova jsem volal já a všechno světlo okolo. Vše to bylo jako na mé pohovce a pod mojí dekou, která byla zdvižena. Necítil jsem svoje tělo – vše se ve mně proměnilo v záři. Pohovka pode mnou se vlnila jak při zemětřesení. A já tou září cítil jsem všechny možné demony a hrůzy světa.

15. 6. Při koncentraci: had zelený, povstalý z hlubin, kde končí mícha, až přišel do středu prsou. – Pak hrozná příšera s drápy, které se zarývaly do mých ramen, a jiné příšery. Ale já uvnitř byl klidný a tělo necítilo nic, jakoby bylo cizí.

21. 6. Po přečtení Poutníka cherubínského konečně se mi podařilo zastavení myšlenek a tím spojení s Bohem.

21. 6. Při koncentraci odpoledne: koncentroval jsem se mezi obočí a tu jsem cítil, jak z prsou jakoby holubice vystupovala nahoru mezi obočí.

21. 6. Při koncentraci v noci: tělo jsem necítil, neměl, jen páteř až k mozku a mezi obočí svítila – jak v ohni.

22. 6. Ucítil jsem, jak světlo z prsou přemísťuje se mezi obočí.

27. 6. Na plovárně: koncentroval jsem se na slunce. Byl velký vítr. A tu jsem najednou cítil, jak vítr vane skrze celé mé tělo až ke slunci.

31. 7. Při koncentraci: slza horká z pravého oka (spíše krev). Tak páčila, až k nesnesení.

Od 1. 8. do 31. 8. Při koncentraci: žhavé záření od kořene nosu k temeni hlavy.

1. 8. Při koncentraci: stříbrný proud tryskající z pohlaví doprostřed prsou.

21. 8. Při koncentraci: světlo – zářivá koule – klesalo od konce nosu až ke konci páteře, tam znovu zazářilo a pak se vzneslo páteří nahoru k nosu. Chvilí tam setrvalo a pak se neslo výš až k temeni hlavy...

23. 8. Při koncentraci odpoledne: svíčka rozžatá v hlavě. Při koncentraci večer: Matka Boží s děťátkem. Duše moje letící vzhůru. Necítění těla – rozplývání a splývání.

25. 8. Při koncentraci: hlava jako zářící veliká hvězda a pak jsem pocítil, jakoby ruce nebo něco podobného objaly celou tu zářící hvězdu.

2. 9. Při koncentraci při koupání: najednou jsem pocítil, jakoby mi něco rostlo z čela mezi obočím u kořene nosu. Dojem byl tak silný, jakoby mi narostl růžek – jasný, bílý.

12. 9. Koncentrace: Kristus mi podával své srdce. Srdce pak přešlo do mne a pak se rozšiřovalo do nekonečna.

19. 9. Při povídání v kopírně: najednou jsem pocítil, že někdo jiný ze mne mluví.

21. 9. Při koncentraci: velké světlo napřed v prsou a pak teplo, krásné velké teplo. Pak kněz nesoucí kalich s hostií – hostie přešla do mne a změnila se v Jezulátko.

7. 12. Odpoledne při koncentraci: v nitru, uprostřed prsou had. Hlava hada zářící. Pak stoupání světla nahoru mezi obočí a na temeno hlavy. – Spal jsem v rukou Božích.

ROK 1929

Kolem 17. 3. Hřbitov, já jsem šel a najednou jsem se viděl v rakvi. Vedle byly ještě dvě rakve otevřené. Tak tam ležím a mám být pochován do studené vlhké země. – Jdu dál. Najednou božský průvodce praví: Dnes musíš umřít.

18. 3. Sen při koncentraci: byl jsem v jámě. Ležel jsem. Díra nade mnou. Rozklad těla i kostí. Plamen vysoký z prsou. Třikrát se to opakovalo.

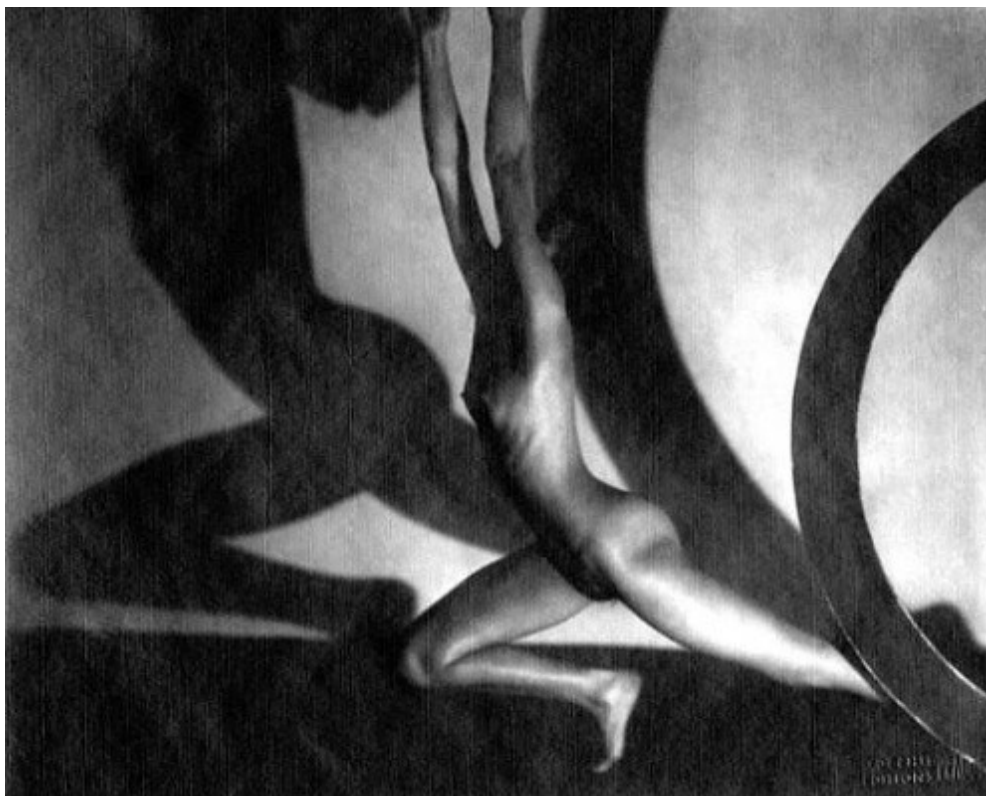
10. 4. Odhození těla.

22. 4. Celé zasvěcení. Zlatá páska na čelo...

20. 10. Bylo ráno a stál jsem jako před Svatou Horou – a tu jsem pozoroval krajinu, krámky v okolí Svaté Hory..., a pak jsem zase chvíli klečel a najednou jsem plovat v Božství, bylo to jak v husté mléčné mlze. Uvědomoval jsem si svoji božskou jiskru v sobě. Pak jsem znovu klečel a najednou pozoruji, že vlevo je jako nějaká pavlač, ne moc vysoko, kamenné schody, na ní zábradlí z kamene, gotika a v rohu přístěnek byl jako velký Betlém. A nějakí knězi jdou nahoru k tomu Betlému... A já se dívám a vidím, že vlastně v tom Betlémě je kříž, ale bez Krista ukřižovaného a vtom již běžím nahoru a klesnu na kolena před jedním knězem a prosím, aby mě tam ukřižoval a dal do toho Betléma. A on že ne. Řekl: „Naprostá pokora.“ A já povídám: „Pokora a zároveň ohromná milost.“ On souhlasí, chápe a pak mi něco řekl o Bohu. A já mu povídám: „Já jsem uskutečnil Boha v sobě...“ A tu já přemýšlím, čím bych ho přesvědčil. Jdu k zábradlí a mihne se mi hlavou, zda bych neměl na mosaznou tyč se na prstech postavit a jít vzduchem v té rovině, co je pavlač, ale hned jsem to zavrhl a řekl nahlas: „Když vy mne nechcete ukřižovat, tak mne ukřižuje Bůh.“ A šel jsem ke stěně, která byla holá, neomítnutá a vysoká. Stoupl jsem si k ní, roztáhl paže – a najednou jsem se začal pomalu nadnášet stále více a více a zároveň jsem stále více pociťoval stigmata. Čím více jsem se vznášel, tím více jsem se koncentroval do nitra a ještě jsem mu řekl: „Věříte?“ Vtom jsem se probudil radostí a zas znovu jsem polousínal. Buď jsem řekl, nebo mi to dodatečně v myšlenkách přišlo, že tam budu věčně viset na stěně jako v kámen nastříkán. – Kdo ve mne věří, živ je na věky.

O fotografii a malířství

Drtikolova stat' o umění

„Je směšné říkat, že fotografie není umění. Zajisté to není umění fotografie, jak se teď fotografuje – jako nejsou uměním mnohé výrobky malířské a sochařské. Přece se nemohou nazvat uměním nějaké fotomontáže nebo to, jestli věc fotografuji z ptačí či žabí perspektivy. To je jen honba za senzací, honba za každou cenu přijít s něčím novým. Ale to nemá samozřejmě s uměním co dělat. Umění je něco mnohem, mnohem hlubšího, něco, co vyvěrá z nitra duše, kde vše se dotýká přímo Boha, a toto pravé umění není závislé pak na materiálu, ze kterého se dílo vytváří. Je pak lhostejno, je-li děláno štětcem, tužkou, rydlem nebo olejotvorbou. Je lhostejno, jestli ten materiál je mramor nebo hovo, fotografický papír nebo plátno, barva nebo tiskařská čerň. Proč se hodnotí různé malby, sochy, proč se hodnotí vůbec výtvarná díla? Proto, že někde v některém díle je více duše toho umělce než v druhém. Uchvátí nás více než druhá díla. Právě proto, že dílo pravého umělce má něco více v sobě než materiál a techniku umělce. A toto něco je výtvarná síla umělcovy duše.

S jakou láskou a porozuměním je dílo vytvořeno a kolik umělec do něho vložil své duše, sama sebe – to rozhoduje, ne jestli je to tak či onak vytvořeno, tím či oním procesem zhotoveno. To je vedlejší.

A právě proto tvrdím, že fotografie je úplně rovnocenným uměním jako jiné umění. Neb umělec fotograf musí ovládat nejen techniku, ale musí ovládat světlo. A musí být dobrým režisérem, musí znát anatomii, fyziognomii člověka a musí přitom být dobrým psychologem. Tu pak jde veškerá materiální technika stranou a umělcovo tělo, rozum, schopnost je pak v opojení, neb vybraná síla duše zmocnila se ho úplně tak, že dílo jakoby samo se tvořilo a dodělávalo. Je stvořeno jako jedním duchem, a proto mnohé skici jsou daleko lepší než hotová díla. Bohužel, nyní se dá však více na bravuru než na skutečné umění, neb nejedná se o to, co a čím je dílo vytvořeno, nýbrž jak. A to jak znamená, aby každé dílo se zdařilo, musí býti mnoho a mnoho milováno a také pravý umělec, ať je z kteréhokoli oboru, musí se do toho, co vytváří, zamilovat. To je rození, a co z toho poměru vychází, je syn, vítěz, a podíváme-li se hlouběji na výtvar, tu shledáváme velice často místo krásného dítěte zrůdu, nedochůdce, nedonošence, a uvidíme-li naopak krásné dítě, tu jistě celá naše duše okřeje, rozveselí se, uklidní. Proč? Protože z takového díla vane láska, porozumění umělcovy duše. A to je to pravé umění.

Když jsem byl mladý a začínal jsem přičuchávat k umění, šel jsem jednou večer se svým bývalým profesorem kreslení Hesonem parkem do jeho bytu. Byl mráz, sněhu plno a hvězdičky se třpytily na obloze. Pravý zimní večer. Mluvili jsme o umění. Tu on se zastavil, vzal mne za ruku a povídá: „Vidíte tu hvězdičku, tu malinkou tady mezi těmi větvemi? Tak vysoko je Umění.“ A zadupal do sněhu a pravil: „Člověk je tady.“ Ano, tak velký je rozdíl mezi uměním a taky uměním. Bohužel teď většina děl má jepičí život. Jsou to prskavky, které oslní člověka nakrátko, ale pak zhasnou, zaniknou. Ani pes po nich nezaštěkne.“

Výběr z Fráňových poznámek o fotografickém umění

NAHOTA

Při mé tvorbě opírám se o biblický výrok Genese: „Bůh stvořil člověka k obrazu svému.“ Že ho nestvořil oblečeného, je jisté, neb člověk se rodí nahý. A proto dívám se na nahotu jako na dílo Boží, jako na krásu samu, jako na nejmorálnější a nejsamozřejmější věc. A tvrdím, že by bylo lidstvo přirozenější, upřímnější a

krásnější, kdyby více chodilo nahé. V nahotě přestávají rozdíly společenské a zůstává prostě nahá krása člověka.

SKICA

Každou skicu považuji za víc než hotové dílo. Skica vzniká z citu, kdežto hotové dílo z citu a rozumu. Jen zrod umění je božské podstaty, kdežto na dokončeném díle lpí tíha země. Skica je prvotní opis umělecké intuice.

JAK VZNIKÁ

Zvolna, třeba několik měsíců, třeba několik let, rozvíjím svou myšlenku, odkládám ji, nechám ji docela zvadnout, ztrácím ji, když mne už omrzelo čekání. Neboť pro mou myšlenku není hmoty, do které bych ji mohl vložit tehdy, když se mi zamane. Proti mé myšlence, mému náčrtu stojí skutečnost tvrdší než kámen, skutečnost nepřemožitelná, a proto musím čekat. V čekání je kus mého umění. Čekám a jednoho dne – darem náhody – má snad už polozapomenutá myšlenka na mne přece zavolat z věci, z člověka, ze hry světla... Teď ji tedy zachytím a v několika minutách je práce hotova – ne, v několika minutách je předána cizím očím – pro mne byla hotova už dávno. Jsem skladištěm svých prací, jež mi náhoda dopomáhá položit na papír.

Postup, jak ve mně práce vzniká, je zcela různý a někdy logicky zcela převrácený. Náhodou položím někam světlo a vznikne pěkný stín; uvidím jej a zalíbí se mi. Jak jej pozoruji, vynoří se mi v mysli akt; pak tyto dva prvky vyvažuji, přemísťuji, aby plocha byla harmonicky vyplněna. Hledám – a najednou jakoby signál elektrickým zvonkem – cítím: tak jedině to bude dobré.

MODEL

Je dvojí možnost: buď můj model je hmotou, která vytvoří mou už dříve zralou myšlenku, anebo sám mi přinese novou myšlenku. Myšlenku – kámen hozený do vody, kolem něhož se začnou dělat kruhy; a ty mne – snad – a snad až za dlouhou dobu a po mnohých pokusech – přivedou k obrazu, z něhož nebude mně samému možno poznat, kdy a kde byl jeho počátek.

VRŽENÝ STÍN

Stín hraje úplně samostatnou úlohu, zvláště při plnění plochy; dává život, zdůrazňuje, je právě tak důležitý jako věc sama.

VOLBA BODU

(míněno časově i místně)

Táž věc mluví docela jinou řečí, podíváte-li se na ni z té nebo oné strany. Když jsem například dělal Staropražské dvory a dvorečky, šel jsem často na totéž místo mnohokrát, abych zastihl osvětlení onomu zákoutí nejpříznivější. A přesto ještě teď, když jdu někdy týmiž místy ve dne nebo v noci, překvapí mne neobyčejně krásný výraz některého motivu, docela pro mne nový. Umět volit bod, z něhož světla a stíny se rozloží v klidu, harmonii; z něhož noty světla a stínů se složí v melodii, jež mi zřetelně zazní a rázem je mi drahá – v tom vidím umění fotografovat krajinu.

UMĚNÍ FOTOGRAFICKÉ

Nikdy dobrá fotografie nevznikla tím, že si před aparát stoupl dobrý model. Obraz musí v hlavě fotografově být hotov dávno předtím, než se odrazil v hledáčku. Fotografická čočka je nástrojem, jenž se mnohem dokonaleji podrobí tvůrčí

myšlenka a jenž, pracuje nad pomyslením rychle, jí zachovává mnohem spíše vůni a půvab tvůrčího okamžiku nežli štětec nebo rydlo – pomalé nástroje výtvarníků. Fotograf opravuje, schvaluje, navrhuje – v hlavě. Pro dozrálou myšlenku vyčkává – tu s větší, tu s menší pasivností – vhodný okamžik, a pak se ve vteřině myšlenka stává dílem. Každý umělec by vlastně měl znát všechny techniky, aby svoje umělecké myšlenky mohl všestranně vyjádřit. Hlavně tedy fotografií. Jsou také ovšem fotografické práce čistě řemeslné, ty však se nerodí ani ze srdce, ani z hlavy, ty nedělá umělec, ty provádí jen a jen čočka aparátu.

PLOCHA A PROSTOR

Začal jsem kdysi všechny fotografické problémy řešit v ploše. Bílá a všechny stupnice šedé znamenaly hranice, v nichž jsem se mohl pohybovat. Přicházím nyní k problému hloubky. Je špatná fotografie, na níž předmět dělá dojem plošnosti, dojem, jako by byl na pozadí přibit. I fotografie musí mít svůj vzdušný prostor, v němž věci i osoby volně dýchají. Vzduch kolem fotografovaného předmětu znamená jeho život. Čím silněji je model osvětlen zepředu, tím více ztrácí na plastičnosti; osvětlení ze strany nepomáhá tomuto nedostatku úplně... Proto dávám světlo za model: vše pak vystoupí plně, zhuštěně, vypoukle. Předměty a osoby jsou nyní obklopeny vzduchem, vzduchem nejen zepředu, nýbrž i zezadu. Umělé sluneční světlo ze strany odpíchne pak osvětlený úsek nebo předmět od ostatního okolí.

Když je pozadí rovnoběžné s plochou předmětu, není nikdy plastika taková, jako když svírají navzájem úhel. Při látkovém pozadí hodím jeden cíp dopředu, čímž dosáhnou šikmé linie na podlaze, stupňovitosti záhybů; kresba na látce ještě zesiluje dojem plastičnosti... Dobrou pomůckou jsou předměty prostých, upřímných tvarů, jako např. hranoly, hladké stupně, umístěné za modelem.

PORTRÉT

Vejde člověk, jehož jsem ještě nikdy neviděl; mám vyhráno, podaří-li se mi zahlédnout jej v oblékárně, kdy ještě měl svůj obvyklý obličej, svoje obyčejná gesta. Má-li portrét být dobrý, nesmí mi model být lhostejný; musí na mne působit určitě vystupňovaným dojmem: někdy je to krása linií, jindy odraz vnitřku, teplo prozařující třeba rysy tuctové nebo nehezké, nepravidelné. Jde teď o to, aby obraz vyjadřoval týž dojem, jakým na mne působil; když uvidím hotový portrét, musím mít týž pocit, jako když tu model byl a když jsem jej pozoroval – pak jsem spokojen a řeknu si, že je to portrét dobrý. Je špatný fotograf, který nepochopí, že celou stupnici barev možno vyčarovat ze stupnice šedi...

Fotograf portrétista se má v portrétované osobě vyznat. Z tváře, pohybu očí má vyčíst psychickou tonalitu portrétované osoby a vědět, koho má před sebou. Má dát přednost tomu, co je ve tváři podstatné, nepodstatné má považovat za rušivou složku a podle toho sklonit, naklonit hlavu, tělo a určit způsoby osvětlení. Kdo portrétuje člověka zdola, dělá nesmysly, neboť smyslem fotografického portrétu je výraz! Nikdy jsem člověka nefotografoval; snažil jsem se podat o něm zprávu výtvarně i psychologicky opravdovou.

Umělým i denním osvětlením jsem se snažil v tváři a v postavě vystihnout to, co do nich život vepsal. Retuš jsem neprováděl, nebo jen tak, abych scelil obrazovou plochu, odstraňoval tečky, škráby, trhlinky. Jinak jsem se obrazu tváře nedotkl.

Příklady.

Když jsem fotografoval Olgu Gzovskou, moc mě do toho chtěl mluvit sochař Mařatka. Viděl ji po sochařsku, já po nesochořsku, a tak jsem mu řekl, aby šel do vedlejší místnosti, a udělal jsem Gzovskou bez Mařatky, při denním světle cele podle

své představy.

Paní Hubnerová? Trápila mne. Vedla svou a já jakbysmet. Prý si, jako na portrétech, není podobna. Dívá se, dívá, mračí. „To přece nejsem já, Marie Hubnerová. Co jste to udělal?“ Povídám: „Vezměte si portréty domů a přijďte, až se dosyta nadíváte do zrcadla.“ Hubnerová odešla roztrpčena. Za čtrnáct dnů povídá: „Tak jsem tady, měl jste pravdu.“ „Inu, to je tak,“ přiznala, „když se herec nezná.“

OKO, POHLED

Oko je veliká, krásná kapitola. Stupnice jeho výrazů se mi stále prodlužuje podle toho, jak se zdokonaluje bystrost mého vlastního oka a jak se prohlubuje má citlivost pro chápání cizí duše. Přišla kdysi ke mně modelka: vyhublý, nepěkný obličej, hubené tělo, ale neobyčejně pěkné oči: veliké a smutné. Byl bych chtěl ty oči umístit kamsi do prázdna, aby tam žily docela svým samostatným životem, aby tam žily tu svou smutnou krásu. To ovšem byl jen sen.

KRK

Je to stonek, jenž nese jádro portrétu – hlavu. Někdy ohnutí šíje dovede podat silnou charakteristiku jako pohyb celého těla. Jsou ženy, jež pouhým otočením hlavy dají výraz celé své kultuře.

POHYB

Fotograf jej nemůže podat. On zachycuje vždy mrtvý bod, onen mžik, kdy jeden pohyb končí a druhý začíná, mžik, jenž je vyvrcholením pohybu prošlého a jenž je nabit rušností pohybu se rodícího. Každý člověk má určitý charakteristický výkyv těla; portrétista musí zachytit jejich hraniční body.

Fotografování, to jest znovu a znovu se pokoušet z vnějších forem člověkových podchytit to, co je náznakem, napověděním jeho duše. Fotografování je mi chlebem samo o sobě, nejen prostředkem k jeho dosažení. Jsem-li delší dobu zdržen od práce, přepadá mne hlad a žízeň, jsem nešťastný, fotografoval bych, že bych plakal.

Fotografie jako každý obraz musí mít střed, vyvrcholení, a ostatek jen vede k onomu vrcholnému místu, jen je doplňuje. Vzorem Rembrandt.

Architektura obrazu, využití efektů světelných, je režiséřské umění fotografovo.

Pozadí nesmí rozbíjet syžet; musí sloužit modelu, jenž z něho vystupuje. Dekorace musí zůstat mrtvá, model živý; model je teplý, dekorace chladná.

ZKAMENĚLÝ OKAMŽIK

Vloudivší se sluneční paprsek, lampa náhodou jinak postavená dá stokrát viděné věci novou tvářnost, známému obličejí nový výraz, a hned se rodí myšlenka z myšlenky. Nikdy nesmí být člověk pohodlný, lhostejný k podobným zásvitům krásy; musí je sbírat, střídat, zpracovávat, protože za chvíli zmizí jako stopy v písku. Dívat se je už samo o sobě uměním.

HRA SVĚTEL

Každá osoba vyžaduje jiného osvětlení, aby vystupovala její charakteristika. Neboť z portrétu má být každý nejen poznán, má zrovna promluvit na první pohled. A přece v životě bychom stěží často na ulici poznali člověka, s nímž jsme se poprvé setkali při večerním osvětlení. Osvětlení volené portrétistou musí proto podtrhnout všechny ty rysy obličejí, jež nejsou smazatelné ani v denním ani ve večerním

osvětlení a jež jsou od onoho obličej neodmyslitelný.

Plný obličej, v jehož kulatosti se utápí všechn výraz, osvětlují zblízka a seshora. Obličej tím zestárne, neboť všechny svislé vrásky vystoupí, ale současně se prodlouží a jeho výraz ozřejmí. Rovněž postranní světlo zesílí, prohloubí svislé tahy obličej. Mladý, svěží a dosud bezvýrazný obličej osvětlím ostře a poněkud zdola, čímž vynikne kresba úst a jemné chřípí a portrét nese onen dojem svěžesti, bezstarostnosti.

PRAVIDLA

Pravidla v umění nesmí existovat. Umělec nemá se řídit nikdy nějakými uměleckými pravidly, zákony. Řídí-li se – stává se stereotypním – opakuje se a jeho díla dostávají ráz banálnosti.

Zhodnocení Fráňovi fotografické tvorby

Po přečtení Drtikolových poznámek o fotografickém umění dávají pochopit, proč Drtikol mohl vytvořit tak průkopnické a impozantní dílo, kterým otevřel české fotografii cestu do světa. Jeho niterná hloubka, kultivovanost, tvůrčí zanícení a prožitek své tvorby jej postavily mimo trendy a tvůrčí cesty své doby. Neztotožnil se ani s avantgardou, naopak ji bezděčně ovlivnil.

Svůj vlastní styl během svého životního zrání postupně spiritualizoval vyššími ideály a subtilnějším chápáním krásy. To dodalo jeho novátorství a originalitě významu hlubšího, než jaký bychom našli u kteréhokoli jiného českého fotografa. Pro svět fotografie – od té portrétní až po mysticko-symbolickou – byl Drtikolův impuls velkým přínosem, neboť ji svou duchovně-výtvarnou silou přivedl od převážně užitkového reprodukčního účelu až ke špičce výtvarného vyjádření, kterou může tento obor podat.

Dobrá fotografie nebyla podle Drtikola dána ani tak dobrým modelem, jako spíše tvůrčím myšlenkovým bohatstvím fotografa. Proto se nesnažil zachycovat vnější podobu, ale i charakter. U mužů například necenil souměrnost, líbivost, vnější krásu, o to prý muži nemusí stát, ale pevnost rysů a výraznost tváře, do které vtiskla svůj charakter práce, ať už tělesná nebo duševní. Pro dokreslení předchozích řádek si pro zajímavost uvedme úryvek z dopisu Jana Zrzavého z 16. února 1919, týkajícího se fotografie zemřelého Bohumila Kubišty: „Fotografie, zvětšená hlava je překrásná, na první pohled by člověk řekl, že je to španělská malba, ba sám veliký Zurbarán, který se jí podivuje. Mně připomíná sochu sv. Františka z Assisi od jednoho španělského sochaře, kterou velice miluji. Jsem velice rád, že jste mi to udělal a tak krásně, fotografie mrtvol bývají odporné, tato je naopak povznášejší, jako pohled světce...“

Následuje hodnocení Fráňovi fotografické tvorby od pana J. du Plessise: „Drtikol je jedním z těch fotografů, kteří se snaží přiblížit fotografii malířství a kteří chtějí co nejvíce zmenšit mechanickou stránku svého vyjadřovacího prostředku, aby uvolnili maximální prostor složce psychologické... Fotograf se tu stýká s kreslířem a ten někdy převažuje. Platí zde, že inspirující myšlenka ovládá vyjadřovací prostředky. Vždyť konec konců málo záleží na tom, jde-li o štětec, tužku nebo temnou komoru. Co jediné má cenu, je ruka, která vládne předmětu, je duch, který vede ruku. Drtikol umí vytěžit to nejlepší z hodnot svého ducha pro svou ruku. Proto se dostal mezi přední fotografy a proto se řadí mezi největší umělce své doby.“

Sám Fráňa vzpomíná takto: „Na fotografii je třeba se dívat jako na jeden vyjadřovací způsob uměleckého díla. Tak jako barvy a štětec v rukou natěrače nevyjádří nic než obyčejný nátěr, tak v rukou umělce ty samé barvy a štětec dají

umělecké dílo. To samé platí o fotografii. Jeden stiskává spoušť bez uměleckého cítění, co mu padne do ruky, druhý stiskne teprve tehdy, když mu jde o umělecký cit, celé jeho já řekne: ‚To je dobré.‘ Ve fotografii platí víc než jinde staré přísloví: Mnoho je málo, málo je mnoho.

Taky já jsem se nespokojil jen tím, abych mnoho fotografoval, ale abych dobře fotografoval. Vždy jsem se snažil poctivě, abych fotografií vyjádřil víc než pouhý otisk toho, co jsem viděl, nýbrž snažil jsem se, abych do toho vložil sám sebe, své umělecké cítění. Zprvu hledal jsem to v takzvaných ušlechtilých procesech. Ovládal jsem perfektně gumotisk, olejotisk, přetisk, abych mohl vyjádřit to, co jsem chtěl. Zanechal jsem však toho, jelikož se mi tyto procesy nezdály dost fotograficky čisté, protože do toho zasahovalo moje malířské nadání. A takto oproštěný počal jsem se vyjadřovat čistě fotograficky. Ať už to byla póza těla, ruky, hlavy, její výraz, ať už to byl pohyb nebo klid těla, příslušné dekorace, osvětlení, vše muselo být tak správně režírováno, aby vyjádřilo to, co jsem chtěl, a aby po normálním vyvolání bez všech dalších uměleckých zásahů a všelijakých nepoctivých zásahů mohl negativ dát umělecký obraz, ať už by byl kopírován na kterýkoli papír. Tak dosáhl jsem čistou fotografii.“ (Dodatek: František Drtikol vynalezl fotolitografii. Je to kombinace olejotisku s litografií. Podstata toho tisku je v tom, že se olejotiskový obraz přenese na litografický kámen. Smyslem způsobu je rozložit stíny v polostíny a čtvrtstíny. Tisky pak mají sametovou hloubku hlubotisku, lehkost zrnění litografie.)

V roce 1935 uzavřel rázně a nečekaně strmou dráhu světoznámého umělce a fotografování omezil. Na balkoně na Spořilově se ještě rok věnoval fotografování různých kompozic vytvořených z kamenů, písku a dalších přírodnin, do kterých Fráňa umísťoval vlastnoručně zhotovené figurky. Jedná se o velice originální fotografie vyřezávaných figurek z lepenky nebo překližky, zakomponovaných do prostředí buď přírodního, nebo uměle imaginárně vytvořeného. Zidealizoval si takto tělo podle svého cítění, v čemž lze spatřovat určitý mezistupeň k malování. Interpretaci těchto obrazových symbolů lze hledat jak v jeho jasnovidném postihování přírodních bytostí a dějů, tak v idejích povznesení, touhy po ideálu, v hermetismu i v prosté hravosti. Jedná se o spirituální poslední fotografické období.

Sám Fráňa se vyjadřuje takto: „Protože fotografování aktů mělo výrazové hranice, snažil jsem se vyjadřovat své představy inscenovanou básnickou zkratkou. K tomu mně sloužily mnou vyrobené překližkové figurky. Umísťoval jsem je mezi dvě i víc skleněných desek, jejichž meziploši jsem vyplňoval květinami, věcmi bizarního i střízlivého vzhledu: jakmile jsem měl sestavu na dané téma hotovou, osvětlil jsem skla rozmanitě zbarvenými světly a teprve pak jsem seskupení fotografoval.“ A při jiné příležitosti se vyjádřil takto: „Protože v letech třicátých nastal veliký přelom v mém nazírání na svět a jeho dění a následkem toho pak odklon od materialistického myšlení a plné pohroužení se do vlastního nitra, dosavadní způsob práce mi již nestačil, abych mohl vyjádřit své umělecké vize. A tu jsem přišel na ideu, abych nahradil živé tělo, které jsem nemohl umístit v prostoru, jak bych chtěl, figurkami, které jsem sám komponoval, vyřezal a plasticky omaloval. Nazval jsem to fotopurismus – jakási abstraktní fotografie. Nejsem tu již závislý na modelu, nýbrž já sám dávám svým figurkám pohyb, výraz, který potřebuji k vytvoření obrazu a který by mi žádný živý model při nejlepší vůli neudělal. Také nejsem závislý na velkých nákladných dekoracích a můžu je umístit do prostředí, kde bych živé modely nikdy umístit nemohl. Pak je vše cílevědomě režírováno a umělým světlem tak osvětleno, že jejich plastičnost je přímo pohádková. Považuji tuto práci za svoje nejoriginálnější vyjádření mého vnitřního uměleckého cítění. Podotýkám ještě, že veškeré figurky a geometrické dekorace jsou úplně ploché a jen osvětlením dosahují plné plastičnosti

a životnosti ve svých obrazech.

O umění malířském

V roce 1936 Fráňa opouští zcela fotografování, možnosti černobílé fotografie vyčerpal, vyjádřil jí vše, co vyjádřit mohl. Jeho vnitřní vývoj vyžadoval širší možnosti projevu, které mu poskytlo malování. Vrátil se tak k tvorbě, kterou si jako malé dítě zamiloval.

Jeho malířská díla jsou vytvořena technikami: kresba na papír, pastel na papíře, olej na překližce, olej na lepence, olej na lepence potažené plátnem. Kromě mála výjimek jsou bez názvu, Fráňa je pouze signoval a na zadní straně přesně datoval (den, měsíc, rok).

Malířská díla představují imaginární krajiny a různé světelné vize. Jsou vzhledem do vnitřních světů na rozhraní možného vnímání. Jejich motivy odkrývají hloubku prožitků Fráni a ilustrují různé stupně dosaženého vnitřního vývoje. Obrazy sledují především ideu, ve které je přítomna Fráňova zkušenost a poznání plynoucí z vlastní duchovní praxe. Pokud této ideji porozumíme, objasní se nám i význam použité symboliky, vycházející často z křesťanství nebo buddhismu.

Zhodnocení Fráňovi malířské tvorby od Karla Funka

Veliké množství obrazů, které František Drtikol namaloval převážně až po zanechání fotografické dráhy, jsou svědectvím svrchovaně přesvědčivého malířského díla. Zkrátka, fotografická tvorba už nemohla postačovat k vyjádření vnitřního bohatství umělcovy spirituálně-estetické hloubky a kapacity. F. D. Byl solitérem, který se nedal ani výtvarně uchopit žádnými obecně přijímanými schémata či paradigmaty.

Zatímco u hmotné uchopitelnosti fotografie byl někdy její mystický smysl pro zrak diváka upozaděn vnímáním třeba estetiky ženského těla, v malířské tvorbě nabývá již tělo spíše jen rozostřených, subtilnějších forem zpracování, více podřízených síle myšlenky. Zatímco fotografické vyjádření některých mystických motivů použitím aktu mělo na někoho, kdo netušil autorův vnitřní svět, účinek pouhého aktu, bylo malířstvím docíleno vyššího souladu myšlenky a jejího vyjádření.

I když jsou obrazy dílem momentálního tvůrčího nápadu (maloval vždy celý obraz naráz), je za nimi zřetelně vyhraněné duchovní zázemí konkrétního prožitku jeho průzračné osobnosti. To je zřejmé jak v dílech v pravém slova smyslu mystických, tak i v lehčích, spíše dekorativních drobnostech.

Zásluhu na pořízení soupisu většiny malířských děl má dr. Anna Fárová. Obrazy jsou totiž roztroušeny mezi majiteli převážně duchovního zaměření. Příležitostně přizvaní odborníci v oboru malířství se ve svém hodnocení značně lišili. Pro jejich majitele je ovšem uznání či zařazení této tvorby oficiální kritikou spíše druhořadé. Jsou to totiž obrazy v jistém smyslu mimořádné: zachycují různé mystické stavy a poznatky, se kterými se autor na své životní cestě setkával, či imaginace a vize, doprovázející lidskou individualitu, kráčející za Poznáním. Jsou tedy v jistém smyslu magickými pantakly, pečetěmi, do kterých jsou vneseny vibrace, evokovatelné jen těmi, kteří jsou stupněm svého vývoje schopni se jim otevřít. Odtud onen veliký zájem z řad žáků a zájemců o duchovní život. Tyto obrazy pro ně nejsou jen uměním, ale i magicko-iniciační pomůckou, klíčem k nahlédnutí do určitého prostoru, ve kterém se autor při malování právě nalézal. Jako takové se vymykají posouzení běžnými kritérii a normami, i když mnohdy lahodí i nezasevěnému oku. Mnohé napovídají již svými názvy: Duše proniknutá paprskem Poznání, Boží Oko, Zelená Hora Poznání, V klínu země. Většina děl je však bez názvu.

Drtikol k nim předeslal: „Mým obrázkům přijde se na chuť během doby a podle stupně inteligence trvá to někomu krátce, někomu déle. Někdo nepochopí moji práci za celý svůj život. Má práce není pro dav.“

Jeho malířské dílo nelze jednoznačně zařadit do žádného směru či stylu. To ovšem není podle něho ani důležité. Skutečný význam a sdělnost některých obrazů nelze pochopit bez znalosti některých duchovních zákonitostí a jevů nadsmyslového světa. Mnohé krajiny s jezery či horami, s nadpozemsky vzdálenou oblohou jsou inspirovány z úrovně vyššího, svěžšího vědomí, kde fantazie není již podněcována kalnými astrálními sférami či podvědomím, nýbrž nadvědomím, čistým vědomím. I z napohled realisticky pojatých skal, horstev či krajin je zřejmé, že jde spíše o niterné imaginace, o jakési archetypální vize autorovy fantazie, uvolněné z pout času i obvyklé touhy po markantně individuální malířské stylizaci.

Drtikol o procesu své tvorby říkal: „Rozhodnu se – zítra budu malovat. Dám to do Ticha, a co mi přijde, je to pravé.“

Myšlenky jsou tvůrčí síly, které tvoří či boří, hojí či stresují. A o myšlenkách, zaznamenaných v uměleckých dílech, to platí mnohonásobně. Nic z toho, co bylo vytvořeno, se neztrácí. „Umělec bere plody z tak vysoké větve stromu umění, na jakou dosáhne,“ napsal Otokar Březina. Proto vykazuje umění veliké rozdíly. Vyšší umění má potenci povznést duši a vzáříť do ní duchovní hodnoty. Čisté umění nás uvádí do bližších souvislostí s vyššími světy, odkud bylo přijato. Díla, oživená božským nábojem, v nás vyvolávají mysteriózní spojení se světem Ducha. Proto vliv díla na diváka záleží na umělci, čím zaměstnává své nitro. Každé skutečné dílo ducha je tedy silovým koridorem, souvisejícím se sférou vzniku. Je to průtisk napojení autorova nitra na vyšší úroveň při provedení díla a to činí toto dílo duchovně „nabitým“.

Podíváme-li se na dílo Františka Drtikola, vidíme, že nejen jako fotograf, ale i jako malíř je Drtikol zcela nenapodobitelný. Malovat z téže úrovně může jen ten, kdo se do ní dlouhodobou cílevědomou snahou dokázal dostat, kdo umí prozářít hlubiny svého nitra světlem duchovního Poznání. To ovšem vyžaduje to nejvyšší usebrání, pevnou volbu na celý život. A možná ještě něco víc. To Drtikol realizoval.

